

Міністерство освіти та науки
Донецької Народної Республіки
Державна освітня установа вищої професійної освіти
«Донецький національний технічний університет»

На правах рукопису

Мерхелевич Геннадій Вікторович

**ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ ВИКЛАДАЧІВ МЕДИЧНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ
ІНОЗЕМНОЮ МОВОЮ**

У двох томах
ТОМ 2

ДОДАТКИ

13.00.08 – теорія та методика професійної освіти

Дисертація
на здобуття наукового ступеня
кандидата педагогічних наук

Науковий керівник –
доктор педагогічних наук,
професор
Стефаненко Павло Вікторович

Донецьк – 2016

ЗМІСТ

Додаток А. Відомості про тематику досліджень закордонних фахівців.....	9
Таблиця А.1. Відомості про тематику досліджень закордонних фахівців далекого зарубіжжя стосовно викладання іноземної мови в університетах....	10
Таблиця А.2. Відомості про тематику досліджень закордонних фахівців стосовно навчання іноземної мови слухачів медичного профілю.....	13
Додаток Б. Відомості про Центр координації навчального процесу англійською мовою.....	15
Документ Б.1. Наказ № 169 «Про подальше вдосконалення викладання іноземним студентам англійською мовою».....	16
Документ Б.2. Положення про Координаційний центр супроводу та розвитку навчального процесу для англійськомовних студентів.....	19
Додаток В. Структура та функціональна схема іншомовної готовності...	21
Рисунок В.1. Спрощена структурна схема готовності до іншомовної педагогічної діяльності	22
Рисунок В.2. Функціональна схема взаємозв'язку компонентів структури готовності до педагогічної діяльності та критеріїв оцінювання рівня іншомовної професійної готовності	23
Рисунок В.3. Модель взаємозв'язку показників готовності та її компетентнісних складників.....	24
Додаток Г. Аспекти методологічних підходів, що використано у дослідженні	25
Додаток Д. Досліджувані аспекти наукових праць вітчизняних фахівців та їх тематика.....	34
Таблиця Д.1. Різні, найбільш пов'язані з завданнями нашого наукового пошуку, аспекти досліджень у сфері викладання іноземної мови студентам мовних і профільних університетів.....	35
Таблиця Д.2. Відомості про тематику досліджень, проведених в сфері викладання іноземної мови викладачам-філологам і фахівцям	

нелінгвістичних профілів в межах підвищення їхньої кваліфікації.....	37
Додаток Е. Іншомовна підготовка майбутніх медичних працівників та підвищення кваліфікації фахівців як предмет аналізу закордонних і вітчизняних науковців.....	38
Додаток Ж. Результати аналізу іноземних досліджень та перелік можливостей, які не були в них використані.....	40
Таблиця Ж.1. Результати аналізу праць закордонних науковців за темою дослідження (аспект засвоєння слухачами цінностей іншомовної культури)...	41
Таблиця Ж.2. Перелік можливостей, що не були використані в дослідженнях закордонних науковців.....	81
Додаток И. Завдання, що формулювались до початку дослідження, та їх розподіл за стадіями експерименту.....	93
Додаток К. Результати аналізу принципів В.М. Ріверс стосовно можливостей їх застосування в дослідженні та формулювання необхідних доповнень з метою їх адаптації до умов експерименту.....	97
Документ К.1. Огляд принципів В.М. Ріверс щодо можливостей їх застосування в дослідженні та формулювання необхідних доповнень з метою їх адаптації до умов експерименту.....	98
Таблиця К.1 Особливості принципів В.М. Ріверс та висновки щодо їх потенційного ресурсу стосовно використання в межах дослідження.....	109
Додаток Л. Коментарі щодо змістовного значення англійського слова CULTURE.....	117
Додаток М. Змістовний склад професійної компетентності викладача іноземної мови та взаємодія її кваліфікаційних компонентів.....	121
Документ М.1. Вимоги до професійної підготовки викладача-філолога як організатора формування іншомовної готовності викладачів медичного університету до іншомовної професійної діяльності.....	122
Рисунок М.1. Якісний склад сукупної професійної компетентності викладача іноземної мови та схема взаємозв'язку її кваліфікаційних компонентів.....	130

Таблиця М.1. Змістовний склад компетентностей викладача іноземної мови як організатора процесу формування готовності фахівця-медика до іншомовної педагогічної діяльності.....	131
Додаток Н. Педагогічно-психологічні особливості попереднього підвищення кваліфікації викладача-філолога.....	134
Документ Н.1. Проблемні аспекти організації процесу навчання іноземної мови, виявлені на початковому етапі навчання.....	135
Таблиця Н.1.1. Недоліки в роботі викладача-філолога, їх причини та рекомендації по усуненню.....	136
Документ Н.2. Опис технології відбору та підготовки викладача-філолога до організації процесу навчання іноземної мови фахівця-медика.....	139
Рисунок Н.2.1. Алгоритм відбору та підготовки викладача-філолога до організації процесу навчання іноземної мови фахівця-медика.....	145
Додаток П. Спрощена схема моделі автоматичної системи управління якістю педагогічного процесу.....	146
Додаток Р. Компоненти освітньої програми <i>ARPI English for Your Lifetime Experiences</i>.....	148
Документ Р.1. Навчальна програма розмовно-пізнавального курсу англійської мови <i>Stage 1. Understanding and Being Understood</i>	149
Документ Р.2. Навчальна програма пізнавально-розмовного курсу англійської мови <i>Stage 2. Using English In a Relaxed Setting</i>	175
Додаток С. Технологія педагогічного супроводу реалізації системи. Методика аудіювання	225
Таблиця С.1. Змістове наповнення, функціональне призначення компонентів дворівневої трикомпонентної тенології формування практичної готовності викладача до організації навчального процесу іноземною мовою та особливості диверсифікації цього процесу.....	226
Документ С.1. Діяльнісні аспекти методики простого (4-актового) та комбіновано-комплексного (6-актового) аудіювання: обсяг та послідовність актів педагогічної процедури.....	233

Додаток Т. Функціональна схема та алгоритм перекладу з рідної мови на іноземну.....	236
Рисунок Т.1. Функціональна схема використання словниково-довідкових матеріалів для виконання перекладу з рідної мови на іноземну.....	237
Рисунок Т.2. Алгоритм процесу перекладу з рідної мови на іноземну.....	238
Додаток У. Показники рівнів готовності слухачів до іншомовної професійної діяльності за обраними критеріями.....	239
Таблиця У.1. Показники рівнів готовності викладачів медичного університету до здійснення навчального процесу іноземною мовою за <i>мотиваційно-ціннісним</i> критерієм	240
Таблиця У.2. Показники рівнів готовності викладачів медичного університету до здійснення навчального процесу іноземною мовою за <i>комунікативним</i> критерієм.....	245
Таблиця У.3. Показники рівнів готовності викладачів медичного університету до здійснення навчального процесу іноземною мовою за <i>когнітивно-лінгвістичним</i> критерієм.....	250
Таблиця У.4. Показники рівнів готовності викладачів медичного університету до здійснення навчального процесу іноземною мовою за <i>діяльнісним</i> критерієм.....	253
Таблиця У.5. Показники рівнів готовності викладачів медичного університету до здійснення навчального процесу іноземною мовою за <i>афективно-рефлексивним</i> критерієм	261
Додаток Ф. Форми документів та зміст матеріалів, причетних до оцінювання рівня готовності учасників експерименту за критеріями дослідження.....	264
Форма Ф.1. Методика оцінки та самооцінювання рівня сформованості мотивів активності в формулюванні готовності викладача вищого медичного навчального заходу до організації навчального процесу іноземною мовою за <i>мотиваційно-ціннісним</i> критерієм.....	265

Форма Ф.2. Порядок оцінювання рівня сформованості когнітивної готовності викладачів медичного університету до організації навчального процесу іноземною мовою за <i>комунікативним, когнітивно-лінгвістичним та діяльнісним</i> критеріями.....	267
Форма Ф.3. Програма оцінювання рівня <i>когнітивно-лінгвістичної</i> готовності викладачів медичного університету до організації навчального процесу іноземною мовою.....	273
Форма Ф.4. Програма оцінювання рівня іншомовної готовності викладачів медичного університету до початку організації та впродовж навчального процесу іноземною мовою за <i>діяльнісним</i> критерієм (на прикладі англійської мови).....	282
Форма Ф.5. Методика оцінки та самооцінювання рівня сформованості мотивів активності в формулюванні готовності викладача вищого медичного навчального заходу до організації навчального процесу іноземною мовою за <i>афективно-рефлексивним</i> критерієм.....	286
Форма Ф.6. Анкета первинного опитування слухача (<i>заповнюється до початку процесу навчання</i>).....	288
Форма Ф.7. Вступна контрольна робота з англійської мови.....	290
Форма Ф.8. Анкета проміжного опитування слухача (<i>заповнюється на проміжних та кінцевому етапах навчання</i>).....	292
Додаток Х. Робочі таблиці даних щодо виявлення рівнів готовності учасників експерименту до організації навчального процесу іноземною мовою за критеріями дослідження	298
Таблиця Х.1. Розподіл учасників експерименту за рівнями готовності до організації навчального процесу іноземною мовою за <i>мотиваційно-ціннісним</i> критерієм.....	299
Таблиця Х.2. Розподіл учасників експерименту за рівнями готовності до організації навчального процесу іноземною мовою за <i>комунікативним</i> критерієм.....	326

Таблиця Х.3. Розподіл учасників експерименту за рівнями готовності до організації навчального процесу іноземною мовою за <i>когнітивно-лінгвістичним</i> критерієм.....	354
Таблиця Х.4. Розподіл учасників експерименту за рівнями готовності до організації навчального процесу іноземною мовою за <i>діяльнісним</i> критерієм.....	376
Таблиця Х.5. Розподіл учасників експерименту за рівнями готовності до організації навчального процесу іноземною мовою за <i>афективно-рефлексивним</i> критерієм.....	402
Додаток Ц. Періоди оцінювання якості іншомовної підготовки викладачів медичного університету впродовж формувального експерименту.....	427
Додаток Ш. Особливості динаміки формування готовності викладачів медичного університету до організації навчального процесу іноземною мовою за критеріями експерименту (у графічному та чисельному відображенні).....	432
Підрозділ Ш.1. Мотиваційно-ціннісний критерій.....	433
Рис. Ш.1.1а. <i>Стрічкова</i> діаграма динаміки формування готовності викладачів до організації навчального процесу іноземною мовою.....	434
Рис. Ш.1.1б. Лінійні графіки динаміки формування готовності викладачів до організації навчального процесу іноземною мовою.....	434
Табл. Ш.1.1. Фактори позитивного впливу на процес навчання.....	435
Підрозділ Ш.2. Комунікативний критерій.....	436
Рис. Ш.2.1а. <i>Стрічкова</i> діаграма динаміки формування готовності викладачів до організації навчального процесу іноземною мовою.....	437
Рис. Ш.2.1б. Лінійні графіки динаміки формування готовності викладачів до організації навчального процесу іноземною мовою.....	437
Табл. Ш.2.1. Фактори позитивного впливу на процес навчання за показниками критерію.....	438
Підрозділ Ш.3. Когнітивно-лінгвістичний критерій.....	439

Рис. Ш.3.1а. Стрічкова діаграма динаміки формування готовності викладачів до організації навчального процесу іноземною мовою.....	440
Рис. Ш.3.1б. Лінійні графіки динаміки формування готовності викладачів до організації навчального процесу іноземною мовою.....	440
Табл. Ш.3.1. Фактори позитивного впливу на процес навчання за показниками критерію.....	441
Підрозділ Ш.4. Діяльнісний критерій.....	443
Рис. Ш.4.1а. Стрічкова діаграма динаміки формування готовності викладачів до організації навчального процесу іноземною мовою.....	444
Рис. Ш.4.1б. Лінійні графіки динаміки формування готовності викладачів до організації навчального процесу іноземною мовою.....	444
Табл. Ш.4.1. Фактори позитивного впливу на процес навчання за показниками критерію.....	445
Підрозділ Ш.5. Афективно-рефлексивний критерій.....	447
Рис. Ш.5.1а. Стрічкова діаграма динаміки формування готовності викладачів до організації навчального процесу іноземною мовою.....	448
Рис. Ш.5.1б. Лінійні графіки динаміки формування готовності викладачів до організації навчального процесу іноземною мовою.....	448
Табл. Ш.5.1. Фактори позитивного впливу на процес навчання за показниками критерію	449
Додаток Щ. Відомості про компоненти і функції змісту процесу іншомовної підготовки викладачів медичного університету, способів та особливостей його організації, що були додатково виявлені та впроваджені впродовж експериментальної частини дослідження.....	450

ДОДАТОК А. ВІДОМОСТІ ПРО ТЕМАТИКУ ДОСЛІДЖЕНЬ ЗАКОРДОННИХ ФАХІВЦІВ

- Таблиця А.1. Відомості про тематику досліджень закордонних фахівців далекого зарубіжжя стосовно викладання іноземної мови в університетах..... 10
- Таблиця А.2. Відомості про тематику досліджень закордонних фахівців стосовно навчання іноземної мови слухачів медичного профілю..... 13

ДОДАТОК А

Таблиця А.1 – Відомості про тематику досліджень закордонних фахівців далекого зарубіжжя стосовно викладання іноземної мови у вищих навчальних закладах

Досліджувані аспекти	П. І. Б. науковця	Країна та навчальний заклад
1	2	3
1. A Study of Chinese University EFL Teachers and Their Intercultural Competence Teaching Визначення міри професійної готовності викладачів англійської мови в Китаї через культурологічний компонент в навчальному процесі	І Джоу (Yi Zhou) [359]	Канада, університет <i>University of Windsor</i>
2. Analysis of ESL Teacher Endorsement Effects on English Language Learners' Student Achievement and English Language Acquisition Дослідження в сфері ефективності застосування спеціальних психолого-педагогічних прийомів під час оволодіння іноземною мовою (на прикладі англійської мови)	А. Трейсі (A. Tracy) [351]	США, університет <i>University of Kentucky</i> , annamarie.tracy@boone.kyschools.us
3. EFL and ESL Teacher Values and Integrated Use of Technology in Universities in the Asia-Pacific Region Роль викладача в процесі викладання іноземної мови на тлі комплексного використання технічних засобів (на прикладі англійської мови)	К. Бутлер (C. Boutler) [267]	Австралія, г. Брисбейн, університет <i>Queensland University of Technology</i>
4. English as a Second Language (ESL) Students' Perception of Effective Instructors in the LEAP Program at Marshall University Особливості сприйняття викладача іноземної мови студентами, що навчаються за програмою LEAP в університеті Marshall University (на прикладі англійської мови)	Там Ті Танг Во (Tam Thi Thanh Vo) [347]	США, університет <i>Marshall University</i> , vothanhtam82@yahoo.com
5. Research as Praxis in ESL Teacher Education Наукове дослідження як компонент професійної підготовки викладача іноземної мови (на прикладі англійської мови)	Е. Робінзон (E. Robinson) [340]	США, університет <i>University of Massachusetts</i>

Продовження таблиці А.1

Досліджувані аспекти	П. І. Б. науковця	Країна та навчальний заклад
1	2	3
<p>5. Research as Praxis in ESL Teacher Education</p> <p>Наукове дослідження як компонент професійної підготовки викладача іноземної мови (на прикладі англійської мови)</p>	<p>Е. Робінзон (E. Robinson) [340]</p>	<p>США, університет <i>University of Massachusetts</i></p>
<p>6. Investigating Role-play Implementation: A Multiple Case Study on Chinese EFL Teachers Using Role-play in Their Secondary Classrooms</p> <p>Дослідження в сфері ефективності рольової гри в процесі викладання іноземної мови на досвіді роботи викладачів в навчальних закладах Китаю (на прикладі англійської мови)</p>	<p>І Лін (Yi Lin) [358]</p>	<p>Канада, університет <i>University of Ontario</i></p>
<p>7. Teaching Sociolinguistic Competence in the ESL Classroom</p> <p>Соціолінгвістична підготовка студентів з іноземної мови (на прикладі англійської мови)</p>	<p>К. Міжне (C. Mizne) [319]</p>	<p>США, університет <i>University of Tennessee, Knoxville</i> Trace: Tennessee Research and Creative Exchange</p>
<p>8. Exploring Change in Preservice Teachers' Beliefs about English Language Learning and Teaching</p> <p>Дослідження тенденції до зміни у відношенні майбутніх викладачів англійської мови в професійному сенсі до методики її викладання та процесів її засвоєння</p>	<p>К. Кларк-Гофф (K. Clark-Goff) [269]</p>	<p>США, університет <i>Texas A&M University</i></p>
<p>9. Beliefs about Language Learning and Teaching Approaches of Preservice EFL Teachers in Thailand</p> <p>Про методологічні підходи до підготовки майбутніх викладачів іноземної мови (на прикладі англійської мови)</p>	<p>Дж. Вібулфол (J. Vibulphol) [352]</p>	<p>Таиланд, г. Бангкок, університет <i>Chulalongkorn University</i></p>
<p>10. The Inevitability of Incorporating Culture into a Foreign Language Classroom</p> <p>Обґрунтування необхідності наявності культурологічного компонента в аудиторних заняттях з іноземної мови</p>	<p>П. Пардеде (Parlindungan Pardede) [323; 324]</p>	<p>Індонезія, університет <i>Universitas Kristen</i></p>

Закінчення таблиці А.1

Досліджувані аспекти	П. І. Б. науковця	Країна та навчальний заклад
1	2	3
<p>11. Teacher Supervision and Reflectivity: A Relational and Interactional Process</p> <p>Процес організації взаємин між викладачем та студентами як об'єкт відповідальності викладача й показник його здатності до самоаналізу</p>	<p>К. М. Стенлі (Claire M. Stanley) [346]</p>	<p>США, університет <i>Lesley University</i></p>
<p>12. Components of strategic competence in advanced foreign language users</p> <p>Показники підготовки до усного спілкування іноземною мовою впродовж старших курсів навчання</p>	<p>А. Шлезак-Свіат (A. Ślęzak-Świat) [343]</p>	<p>Польща, університет <i>University of Silesia</i></p>
<p>13. Exploring Second Language Learning: Communicative Competence, Pragmatics, and Second Language Literacy</p> <p>Дослідження в сфері оволодіння іноземною мовою: комунікативна компетентність, навички читання і написання</p>	<p>Т. М. Мекем (Timothy M. Mecham) [315]</p>	<p>США, університет <i>Utah State University</i> Master's Degree</p>
<p>14. Preparing Mainstream Teachers for English-Language Learners: Is Being a Good Teacher Good Enough?</p> <p>Додаткові вимоги до підготовки викладачів іноземної мови для її викладання в багатонаціональних групах</p>	<p>Істер де Йонг (Ester J. de Jong), Кендес А. Харпер (Candace A. Harper) [280]</p>	<p>США, університет <i>University of Florida</i></p>
<p>15. Traditional vs. Modern Teaching Methods: Advantages and Disadvantages of Each</p> <p>Переваги та недоліки традиційних і сучасних методів викладання іноземної мови</p>	<p>В. Бумова (Viera Boumová) [266]</p>	<p>Чехія, університет <i>Masaryk University</i>, Department of English and American Studies Master's Degree</p>
<p>16. English for Specific Purposes (ESP): Nursing in the U.S. Hospital</p> <p>Курс англійської мови для американських медичних сестер</p>	<p>Л. Медлін (Laura Medlin) [316]</p>	<p>США, університет <i>California State University, Chico</i> Master's Degree</p>
<p>17. Developing ESL Listening: Promoting Student Motivation</p> <p>Мотивування тих, що навчаються, до формування навички сприйняття іноземної мови на слух (на прикладі англійської мови)</p>	<p>А. М. Хлавізо (Hlaviso, Albert Motlhaka) [293]</p>	<p>США, університет <i>Indiana University of Pennsylvania</i> Master of Arts</p>

ДОДАТОК А

Таблиця А.2 – Відомості про тематику досліджень закордонних фахівців стосовно навчання іноземної мови слухачів медичного профілю

Досліджувані аспекти	П. І. Б. науковця	Країна та навчальний заклад
1	2	3
<p>1. The Basic Training Program in Medical Pedagogy: a 1-year Program for Medical Faculty</p> <p>Програма підвищення кваліфікації медичних робітників без відриву від професійної діяльності: курс навчання для медичних факультетів</p>	<p>Jacques E. Des Marchais, Pierre Jean, Pierre Delorme [281]</p>	<p>Канада, університет <i>Universite de Montreal</i></p>
<p>2. Teaching English To the Medical Profession. Developing Communication Skills and Bringing Humanities to Medicine</p> <p>Викладання англійської мови фахівцям медичного профілю. Формування комунікативних навичок та викладання соціальних і гуманітарних дисциплін, що є суміжними з медициною</p>	<p>Jonathan McFarland [314]</p>	<p>Іспанія</p>
<p>3. Ten Tips for Promoting Autonomous Learning and Effective Engagement in the Teaching of Statistics to Undergraduate Medical Students Involved in Short-Term Research Projects</p> <p>Десять рекомендацій для підвищення ефективності самостійного навчання та процесу викладання статистичного аналізу бакалаврам-медикам, які приймають участь в стислотермінових наукових дослідженнях</p>	<p>Margaret MacDougall [313]</p>	<p>Шотландія, університет <i>University of Edinburgh</i></p>
<p>4. Forward in Teaching English for Medical Purposes</p> <p>Сучасні методи викладання англійської мови для медичних цілей</p>	<p>Zorica, Antic [360]</p>	<p>Сербія, університет <i>University of Nis</i></p>

Закінчення таблиці А.2

Досліджувані аспекти	П. І. Б. науковця	Країна та навчальний заклад
1	2	3
<p>5. A Study of Medical Students' Linguistic Needs in Taiwan</p> <p>Дослідження щодо визначення лінгвістичних потреб студентів-медиків у Тайвані</p>	<p>Yanling Hwang, Siouzih Lin [357]</p>	<p>Китай, Тайвань</p>
<p>6. Classroom Discourse in Problem-Based Learning Classrooms in the Health Sciences</p> <p>Компонент спілкування впродовж аудиторного заняття з медицини на основі тематичного метода навчання</p>	<p>Robyn Woodward-Kron, Louisa Remedios [356]</p>	<p>Австралія</p>
<p>7. Bridging Undergraduate ESL Medical Students to Research Skills and Academic Discourses</p> <p>Сприяння неангломовним студентам-медикам бакалавріату в набутті навичок здійснення наукових досліджень і організації спілкування щодо обміну навчальною інформацією</p>	<p>Gavin Melles [317]</p>	<p>Австралія, університет <i>University of Melbourne</i></p>

**ДОДАТОК Б. ВІДОМОСТІ ПРО ЦЕНТР КООРДИНАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ
АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ**

- Документ Б.1. Наказ № 169 «Про подальше вдосконалення викладання іноземним студентам англійською мовою» 16
- Документ Б.2. Положення про Координаційний центр супроводу та розвитку навчального процесу для англомовних студентів..... 19

ДОНЕЦКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНИВЕРСИТЕТ ім. М.ГОРЬКОГО

П Р И К А З

от 14.08.2006
г.Донецк

№ 169

О дальнейшем совершенствовании преподавания
иностранным студентам на английском языке

В соответствии с решением Ученого Совета ДонГМУ (п.7.11) от 29.08.2006 г. и решением Ректората от 05.07.2005 г. в связи с планируемым увеличением количества иностранных студентов, обучающихся в Донецком государственном медицинском университете им. М. Горького на английском языке, необходимостью обеспечения готовности преподавателей к проведению учебного процесса в англоязычных группах, а также для повышения престижа ВУЗа на рынке образовательных услуг и увеличения финансовых поступлений в бюджет университета,

П Р И К А З Ы В А Ю:

1. Создать при деканате ММФ Координационный центр сопровождения и развития учебного процесса для англоязычных учащихся (далее по тексту ЦЕНТР). Назначить доцента кафедры инфекционных болезней Жидких В.Н. ответственным за работу Центра с исполнением функциональных обязанностей заместителя декана ММФ, курирующего обучение студентов на английском языке.

1.1. Генеральному директору фирмы АРПИ Мерхелевичу Г.В. разработать Положение о Центре.

1.2. Проректору по АХР Долматову А.А. для размещения Центра выделить помещение в общежитии № 9 и оборудовать его тремя телефонными линиями и подключением к сети ИНТЕРНЕТ.

2. Создать при Центре следующие структурные подразделения: Учебно-методическую лабораторию по анализу и сопровождению лингвистической составляющей процесса преподавания на английском языке и Сектор учебных ресурсов.

2.1. Генеральному директору фирмы АРПИ Мерхелевичу Г.В. разработать Положение и организовать Учебно-методическую лабораторию по анализу и сопровождению лингвистической составляющей процесса преподавания на английском языке (далее по тексту Лаборатория) на базе фирмы АРПИ в рамках Дополнения к действующему Договору между ДонГМУ и фирмой АРПИ. Функционирование Лаборатории обеспечить без привлечения дополнительных финансовых средств.

2.2. Заведующему кафедрой иностранных языков доценту Пузику А.А. с целью оптимизации преподавания английского языка преподавателям и студентам организовать учебно-методическое взаимодействие между Лабораторией и кафедрой иностранных языков ДонГМУ в соответствии с Положением о Лаборатории.

2.3. Ассистенту кафедры инфекционных болезней Клысе Н.М. разработать Положение и организовать Сектор учебных ресурсов (СУР), имеющий доступ в Интернет и включающий виртуальную библиотеку учебных материалов на английском языке. обеспечить его руководство с исполнением функциональных обязанностей помощника

Додаток Б

Документ Б.1 (продовження)

декана ММФ по развитию и связям с общественностью с персональной надбавкой в размере 10% тарифной ставки от педагогического оклада.

2.4. Поручить СУР организовать тренинги преподавателей и студентов по основам информационной культуры и поиску профессиональной информации в ресурсах ИНТЕРНЕТ и создать на кафедрах ДонГМУ филиала СУРа, полностью удовлетворяющих требованиям проведения учебного процесса на современном уровне, для чего разработать Положение о филиале СУРа.

3. Предусмотреть возможность дополнительного поощрения сотрудников Центра по результатам деятельности в течении учебного года.

4. Канцелярии университета данный приказ направить в деканат ММФ, на все кафедры додипломной подготовки, проректору по АХР, в дирекцию студ. городка, ПФО, бухгалтерию, отдел кадров.

М
Ректор
академик АМН Украины,
профессор

В.Н. Казаков

Первый проректор,
профессор

Проректор по научно-педагогической работе,
профессор

Зам. ректора по экономической и финансовой работе

Главный бухгалтер

Зам. декана ММФ, доцент

А.Н. Талалаенко

В.И. Черний

Л.Н. Маковеева

Л.А. Матвеева-Штань

В.Н. Жидких

Юлия Верие
инженер канцелярии

Ф.И. Баранов

0 787 11
от 14.09.06

Список кафедр додипломного обучения

1.Анатомии	2.Биоорг. и биофиз.химии
3.Биофизики	4.Биохимии
5.Внутр.болезни №1	6.Внутр.болезни №2
7.Гигиены и экологии	8.Акуш.и гинекол.(проф. Астахов В.М.)
9.Гистологии	10.Глазных болезней
11.Госпит.терапии	12.Госпит.хирургии
13.детских бол. №2	14.Детских инфекций
15.Инфекционных болезней	16.Клинич.фармакологии
17.Латинского языка	18.ЛОР-болезней
19.Медицины катастроф	20.Медбиологии
21.Микробиологии	22.Нейрохирургии
23.Нервных болезней	24.Общей хирургии
25.Онкологии	26.Топанатомии
27.Ортопедич. стоматол.	28.Патанатомии
29.Патофизиологии	30.Пропедевт.внутр.болезней
31.Пропедевт. детских болезней	32.Пропедевт. стоматол.
33.Профболезней	34.Психиатрии
35.Радиологии и луч.анат.	36.Соцмедицины
37.Детской стоматол.	38.Судебной медицины
39.Терапевт.стоматол.	40.Травматологии
41.Урологии	42.Факульт.хирургии
43.Фармакологии	44.Физиологии
45.Физиотерапии	46.Философии
47.Фтизиатрии	48.Хирург.стоматологии
49.Дерматологии	50.Анестезиологии (проф.Курапов Е.П.)

Список кафедр додипломного обучения
в список 20.09.06.

КОПИЯ ВЕРНА

директор канцелярии

В.И. Баранова

Положение
о Координационном центре сопровождения и развития учебного
процесса для англоязычных студентов

Общие положения

Настоящее Положение разработано на основании Приказа № 169 по ДонГМУ от 14 сентября 2006 года, который был издан в связи с планируемым увеличением количества иностранных студентов, обучающихся в ДонГМУ на английском языке и необходимостью обеспечения готовности преподавателей к проведению учебного процесса в англоязычных группах.

Структура и управление Координационным центром

Координационный Центр сопровождения и развития учебного процесса для англоязычных студентов является структурным подразделением Донецкого государственного медицинского университета им. М. Горького, которое осуществляет свою деятельность под руководством проректора по учебно-методической работе. В составе Центра и под его непосредственным руководством функционируют следующие подразделения:

- Учебно-методическая лаборатория (УМЛ) по анализу и сопровождению процесса преподавания на английском языке и
- Сектор учебных ресурсов (СУР).

Задачи Координационного центра

1. Содействие структурным подразделениям университета в обеспечении надлежащего качества процесса преподавания на английском языке посредством:
 - 1.1. методического сопровождения процесса преподавания;
 - 1.2. анализа качественных показателей профессиональной и лингвистической составляющих процесса преподавания;
 - 1.3. разработки рекомендаций и новых методических приемов по дальнейшему повышению достигнутого уровня качества преподавания и его поддержания на уровне предъявляемых требований:
 - 1.3.1. по профессиональной составляющей;
 - 1.3.2. по лингвистической составляющей.
2. Содействие структурным подразделениям университета в обеспечении учебного процесса необходимыми учебными материалами за счет:
 - 2.1. приобретения необходимых изданий, имеющих на международном рынке оригинальных учебных материалов;
 - 2.2. издания публикаций собственной и совместной разработки учебного и научного характера;
 - 2.3. организация доступа к виртуальным библиотекам зарубежных университетов;
 - 2.4. организация собственной виртуальной библиотеки.
3. То же, но в обеспечении необходимыми словарями и другими справочными материалами по английскому языку.
4. Консультационная поддержка специалистов университета в области проблем, связанных с:
 - 4.1. процессом преподавания;
 - 4.2. переводом учебных материалов и документов на английский язык;
 - 4.3. выбором источников комплектования оригинальными лекционными материалами на английском языке.
5. Организация и координация систематического повышения квалификации преподавателей в части их практических навыков работы на английском языке.

6. Анализ степени владения абитуриентов и студентов английским языком на предмет его соответствия установленным требованиям и содействие в приведении языковых навыков студента к требуемому уровню.
7. Контроль деятельности подразделений Координационного центра.
8. Заключение договоров с кафедрами ДонГМУ о совместной работе по созданию учебных и методических пособий на английском языке.
9. Организация издания учебных материалов.
10. Прием от сотрудников ДонГМУ заказов и заявок на оказание услуг в рамках функциональных задач УМЛ и СУР, а также координация их выполнения с передачей заказчику.
11. Обеспечение юридического сопровождения издательской деятельности в рамках заключенных договоров.
12. Подготовка предложений по установлению ассоциативных отношений с другими медицинскими вузами Украины и зарубежных стран.

Разработал:

Г.В. Мерхелевич,
генеральный директор,
Предприятие АРПИ,
Учебно-методический центр иностранных языков

ДОДАТОК В. СТРУКТУРА ТА ФУНКЦІОНАЛЬНА СХЕМА ІНШОМОВНОЇ ГОТОВНОСТІ

- Рис. В.1. Спрощена структурна схема готовності до іншомовної педагогічної діяльності..... 22
- Рис. В.2. Функціональна схема взаємозв'язку компонентів структури готовності до педагогічної діяльності та критеріїв оцінювання рівня іншомовної професійної готовності..... 23
- Рис. В.3. Модель взаємозв'язку показників готовності та її компетентнісних складників..... 24

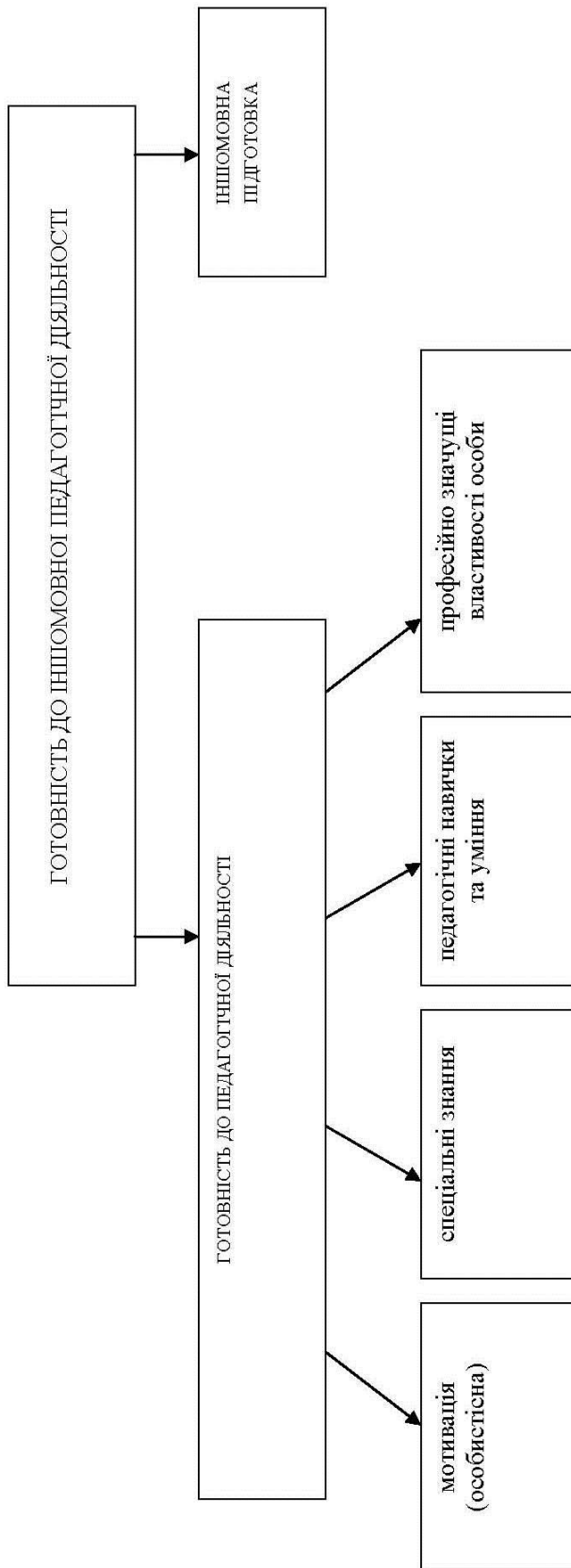

Рисунок В.1 – Спрощена структурна схема готовності до іншомовної педагогічної діяльності

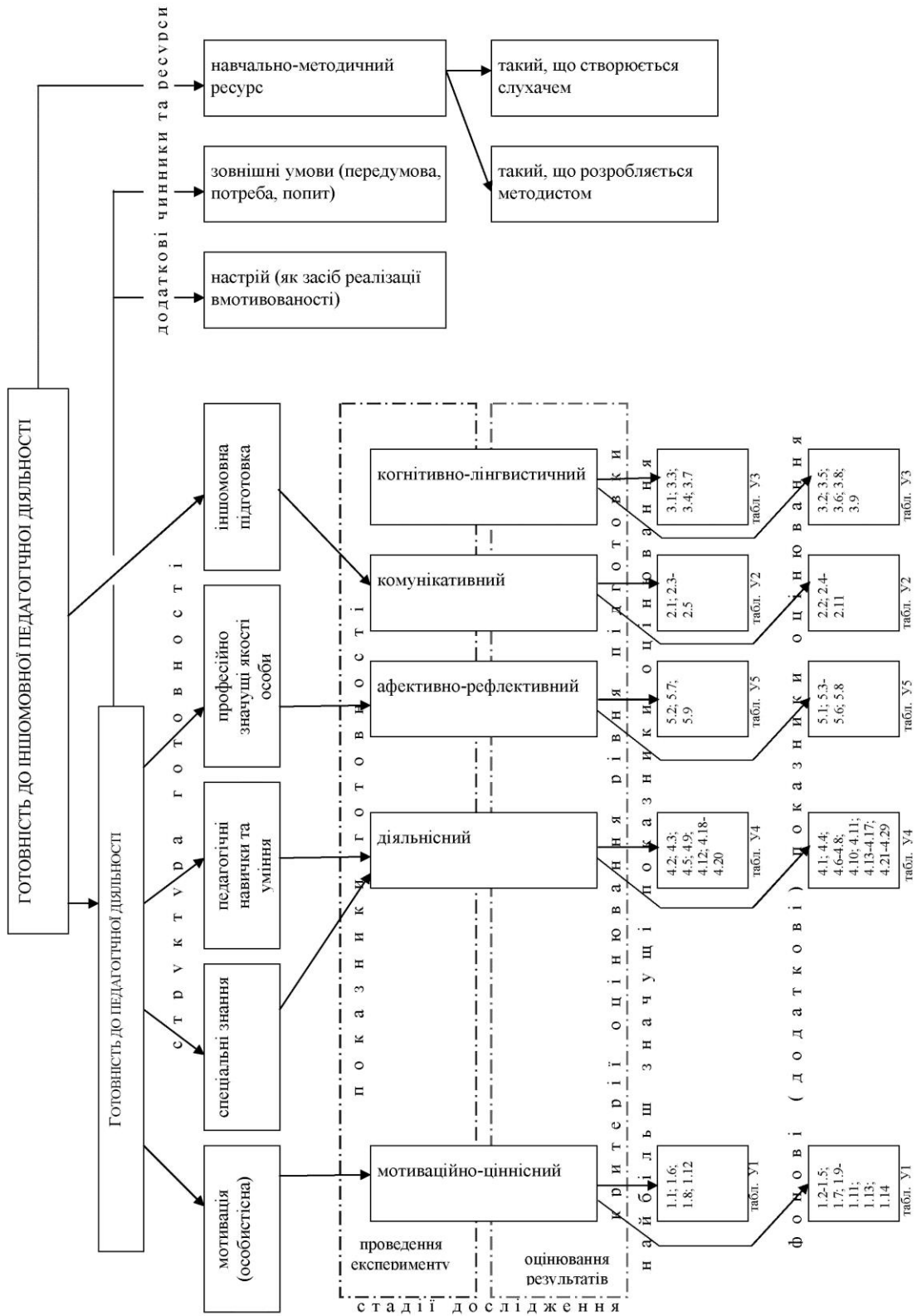

Рисунок В.2 – Функціональна схема взаємозв'язку компонентів структури готовності до педагогічної діяльності та критеріїв оцінювання рівня іншомовної професійної готовності

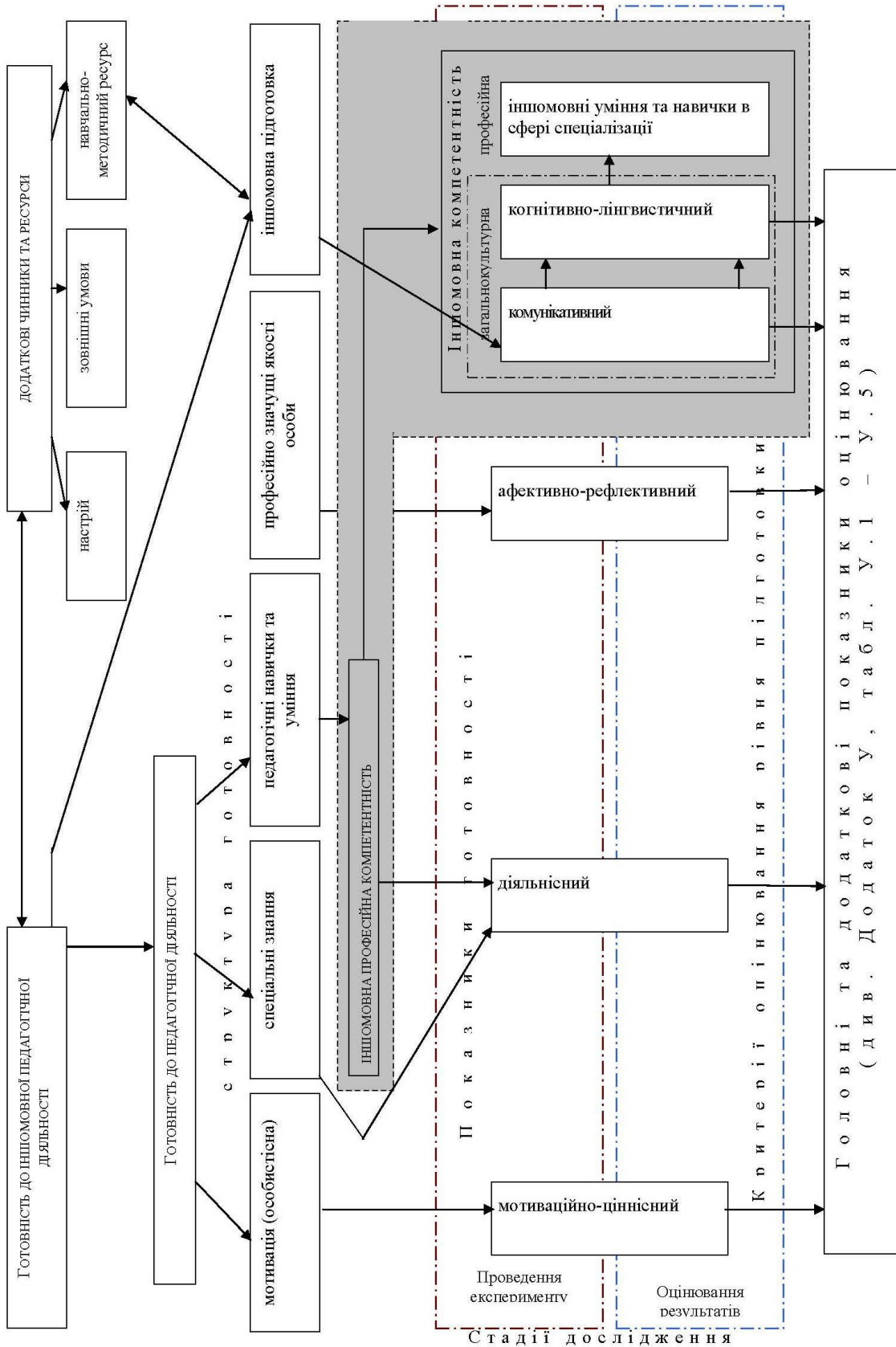

Рисунок В.3 – Модель взаємозв'язку показників готовності та її компетентнісних складників

**ДОДАТОК Г. АСПЕКТИ МЕТОДОЛОГІЧНИХ ПІДХОДІВ,
ЩО ВИКОРИСТАНО У ДОСЛІДЖЕННІ**

Аспекти методологічних підходів, що використано у дослідженні

А. Аксиологічний підхід

В педагогічній *аксіології* класифіковано різні групи цінностей, серед яких можна зазначити *цінності вищої школи* в умовах глобалізації; *продуковані цінності*; *педагогічні цінності*, що складають основу професійної культури педагога.

Моральні цінності суспільства відбиваються в моральній свідомості людини, виконуючи важливу роль у формуванні *моральної свідомості* фахівця-медика, який водночас може бути викладачем дисциплін медичного профілю, лікарем або науковцем. Об'єднуючи в собі вищі цінності суспільства, *моральна свідомість* викладача медичного університету формується із загальнолюдських цінностей, що входять до її складу. До таких цінностей належать: добро, справедливість, честь, гідність, обов'язковість, відповідальність та порядність. Віддзеркалюючи реальні життєві та виробничі стосунки в моральній свідомості, *моральність* є сукупністю тих духовних якостей, які потрібні викладачеві-медикові для виконання його функціональних обов'язків за рахунок не лише наявності у нього вищезгаданих загальнолюдських цінностей, але й здатності забезпечувати досягнення якісних результатів її засобами. Що стосується *ціннісних орієнтацій* під час навчання іноземної мови, то з позицій педагогіки їх слід розглядати як процеси задоволення людиною своїх професійних потреб та розвитку своїх особистісних якостей за рахунок набуття іншомовної професійної компетентності як ресурсу життєдіяльності.

Комунікаційні цінності беруть участь у формуванні процесу обміну інформацією у вигляді спілкування між викладачем і слухачем. Цінності, що існують в педагогіці як об'єктивна категорія, належать до сфери інтересів викладачів спеціальних дисциплін в медичному навчальному закладі, які належать до їх викладацької, наукової та клінічної діяльності. Проте участь в організації навчального процесу іноземною мовою сприяє підвищенню ролі педагогічних цінностей й розширенню їх впливу до меж міжнародного спілкування. Таким чином, перебудова *цінностей* на *ціннісні орієнтації* свідчить про об'єктивацію викладача як особистості. З позицій соціальної психології *ціннісні орієнтації* розглядаються як форма віддзеркалення громадських цінностей володіння іноземною мовою та зосередженість на оволодінні іншомовною *комунікативною* компетентністю в межах загальнокультурного і професійного інформаційного простору.

Б. Системний підхід

Системний підхід допомагає виявленню усіх зв'язків, з яких складається система, та їх сприйняттю як єдиного цілого. Оскільки об'єктом дослідження є навчальний процес, його слід розглядати як *систему*, яка має взаємодіяти з її оточенням. Таке визначення є основою

закономірності *комунікативності*, що дозволяє розглядати її елементи як власні складові частини.

В. Компетентнісний підхід

На думку дослідника В.О. Адольфа, *професійна компетентність* є складним утворенням, яке вміщує комплекс знань, умінь, властивостей і якостей особистості, що забезпечують *варіативність, оптимальність та ефективність* побудови навчально-виховного процесу. За визначенням науковця В.Р. Весніна, *професійна компетентність* – це здатність працівника якісно та безпомилково виконувати свої функції у звичайних та надзвичайних умовах, успішно опановувати нові знання й швидко адаптуватися до таких умов, що можуть змінюватись. В.Ю. Крічевський розглядає *професійну компетентність* як сукупність наявності *знань*, що є необхідними для успішної діяльності, *операційних умінь*, володіння технологією вирішення професійних завдань та здатності до творчості щодо їх вирішення. Він розподіляє *професійну компетентність* на *інтелектуальну, функціональну, ситуативну та соціальну*, з яких *інтелектуальна* компетентність обумовлює здатність до аналітичного мислення та до комплексного підходу щодо виконання своїх обов'язків, *функціональна* компетентність – здатність до практичної реалізації професійних знань, *ситуативна* компетентність ототожнюється здатності діяти в залежності від ситуації, а *соціальна* – наявності комунікативних і інтеграційних здібностей та здатності до їх реалізації.

Враховуючи специфіку нашого дослідження, треба зазначити, що кожен з викладачів медичного університету, з одного боку, вже має певну *професійну компетентність* яку набув ще на етапі викладання своєї дисципліни рідною мовою, але, з іншого боку, йому належить знову пройти тим же шляхом з метою формування такої ж за *складом та функціональним* напрямом компетентності, але вже за допомогою іноземної мови.

Загальнокультурна компетенція передбачає наявність у слухача здатності залучитися до способу життя суспільства та адаптуватися до прояву усіх елементів і особливостей життєвого устрою цього суспільства. На думку фахівців, особливість застосування *компетентнісного* підходу до процесу освоєння іноземної мови полягає у формуванні у слухача *мовної*, тобто лінгвістичної, а також *соціо-культурної* компетентності. Поняття «мовна компетентність» означає володіння мовними засобами відповідно до тематики та сфери спілкування та в сукупності з умінням оперувати набутими навичками й знаннями з метою спілкування. На додаток до наявності вищезгаданих компетенцій та згідно з діючими освітніми стандартами, процес навчання іноземної мови має забезпечувати також формування: усної та писемної *комунікативної* компетентності, яка припускає використання іноземної мови як *засобу* спілкування й пізнання інформації; *компенсаторної* компетентності, що припускає наявність уміння до адекватної поведінки впродовж іншомовного спілкування у разі недостатнього

ресурсу наявних мовних засобів; *навчально-пізнавальної* компетенції, що припускає не лише наявність необхідних умінь та навичок володіння мовою, а ще й сприяє їх подальшому розвитку й вдосконаленню впродовж подальших етапів самоосвіти. В аспекті нашого наукового пошуку найбільш важливими є *комунікативна* та *іншомовна комунікативна* компетентності, *компенсаторна* компетентність та *навчально-пізнавальна* компетенція.

На думку фахівців, ця класифікація в якнайповнішій мірі відповідає вимогам *компетентнісного* підходу як педагогічного поняття, оскільки в основі такої класифікації лежать головні цілі освіти як виду й сфери діяльності, до складу яких входять засадничі види діяльності викладача і учня. *Комунікативна* компетентність розповсюджується на *володіння* мовами (на відміну від того, що розуміється деякими фахівцями як *знання* мов), *способи взаємодії* між людьми, *уміння орієнтуватись* в умовах і на тлі різних подій, а також навички гуртового виконання роботи та певних функцій. Ця компетентність припускає здатність до ефективного використання освоюваної іноземної мови як *засобу* спілкування й пізнання інформації та усе більшою мірою стає основою *соціально-економічного* розвитку суспільства й *інтелектуально-психологічного* розвитку людини як особистості.

Порівняно з *комунікативною* компетентністю *іншомовна* комунікативна компетентність відкриває перед тими, хто навчається іноземної мови, доступ до *міжнародного* інформаційного простору, що сприяє подальшому розвитку фахівця як особистості. Відмічаючи важливу роль *іншомовної* комунікативної компетентності в житті кожного члена суспільства, треба зазначити серйозне відставання у формуванні її компонента, що належить до *усної* форми спілкування. Залишаючись нерозв'язаною, саме ця проблема викликає необхідність «навздогін» вирішувати питання розвитку розмовних навичок фахівця іноземною мовою на етапі його професійного зростання, а іноді й професійній сформованості, ліквідовуючи таким чином недоліки в навчанні іноземної мови, які розповсюджуються на усіх членів суспільства.

Соціально-трудова компетенція охоплює уміння виконувати різні цивільні ролі та соціальні функції у сфері *цивільно-громадської* й *соціально-трудової* діяльності. На її підставі засобами ролевої гри формується однойменна *компетентність*, яка дозволяє фахівцю-медику практикувати усну мову та психологічно готувати себе до виконання свого призначення в суспільстві на міжнародному рівні. Компетенція *особистісного самовдосконалення* припускає освоєння способів фізичного, духовного та інтелектуального саморозвитку, психологічної саморегуляції й самопідтримки. Звертаючись до компетенції, яка охоплює сферу *самостійної* пізнавальної діяльності, І.О. Зимня зараховує цей вид компетенції до категорії таких, що мають відношення до людини як до особистості та суб'єкта процесу комунікації. Ця компетенція охоплює самовдосконалення, саморегулювання, саморозвиток, особову й предметну рефлексії, сенс життя, а також професійний розвиток, розвиток культури мови та мовлення, а також –

володіння іноземною мовою. Як така, що є заснованою на засвоєнні способів і оволодінні прийомами набуття знань на базі різноманітної інформації, *самотійна* пізнавальна діяльність викладача медичного університету, що навчається іноземної мови, увійшла до основи однієї з гіпотез цього дослідження. Сутність цієї гіпотези полягає в опорі на *самотійну* роботу слухачів, пов'язану з пізнанням інформації загальнокультурної тематики та виконанням професійних завдань різної функціональної спрямованості й складності.

Г. Синергетичний підхід

Як науковий напрям *синергетика* вивчає зв'язки між елементами структури, що утворюються завдяки їх природній взаємодії з довкіллям, внаслідок чого зростає міра впорядкованості цих зв'язків, що призводить до *самоорганізації* системи. Грунтуючись на певних принципах, *синергетичний* підхід до об'єкту цього дослідження передбачає розгляд процесу навчання як *системи*, яка є складною за структурою, нелінійною та відкритою за її здатністю до обміну інформацією із зовнішнім середовищем. *Нелінійність* цієї системи обумовлена вірогідністю одночасного протікання процесу її розвитку в декількох напрямках під впливом випадкових чинників *внутрішнього* або *зовнішнього* походження. Відповідно до іншого принципу синергетики *самоорганізація* системи починається із стану її нестійкості, який є перехідним на шляху до *самоорганізації* цієї системи, тобто такого її стану, що є вільним від коливань, які виникають внаслідок відхилення параметрів процесів від їх заданих або існуючих значень. В такому разі уявлення про передбачуваний стан системи на наступних етапах її розвитку обумовлює формування його напрямів, що розглядається як *мета*.

Відправною точкою для просування *синергетики* в сферу освіти став намір сформулювати поняття синергетичності процесу освіти, у поєднанні з принципами та закономірностями *самоорганізації* педагогічних систем. Розглядаючи можливість застосування *синергетичного* підходу до процесу підготовки фахівців-медиків до викладання іноземною мовою, складовою частиною якої є процес навчання власне іноземної мови, потрібно здолати низку стереотипів, що є властивими традиційному педагогічному мисленню. На шляху до цієї мети необхідно здолати існуючу за ствердженням В.А. Ігнатової переконаність розробників *змісту* освіти про нібито непідготовленість системи утворення деяких країн СНД до адаптації пізнавальної системи в освіті [93].

Д. Особистісно орієнтований підхід

Розглядаючи сутність *особистісно орієнтованого* підходу стосовно навчання людини як особистості, слід виходити з того, що поняття «особистість» охоплює різні сфери життєдіяльності людини. У зв'язку з цим Л.С. Виготський стверджував, що, з одного боку, не слід зводити поняття *особистості* до будь-якої певної сфери людського буття, а з іншого боку, умовами розвитку особистості в онтогенезі є зміни в психологічній та інтелектуальній сферах.

Відповідно до цього, організація *особистісно орієнтованого* навчання вимагає створення умов, які забезпечують вплив на *психіку* й *інтелект* слухача з метою його цілісного розвитку як особистості. Педагогічна новизна цієї тези полягає в тому, що в ній уперше згадується про роль *психологічної* сторони розвитку цього процесу, на відміну від загальноприйнятих суджень про *інтелектуальний* розвиток людини, в яких її роль повністю ігнорувалася. Звертаючи у зв'язку з цим увагу на *психологічний* зміст поняття «особистість», необхідно зазначити, що емоційний *настрій* того викладача медичного університету, що навчається іноземної мови, є надзвичайно важливим для досягнення успіху.

Розглядаючи питання *мотивації*, слід зазначити, що, по-перше, слухачі далеко не завжди мають бажання навчатись або прагнуть до навчання як до *організованого* процесу. По-друге, вони не завжди дійсно усвідомлюють власні мотиви. По-третє, їх *мотивація* може бути втілена у взаємини з викладачем, сприйняття якого слухачем має безпосередній вплив на його відношення до предмета вивчення. Відносно *активності* слухача слід зауважити, що в окремих випадках він відчуває себе не як *джерело* навчання, а як його *об'єкт*, на який зорієнтовані дії педагога. Такий стан слухача може викликати у нього негативне відношення до конкретного заняття та до усього процесу навчання. Що стосується наявності у слухача *діяльності* щодо контролю за навчанням і оцінюванням його результатів, слід зазначити, що здійснення такого контролю викладачами є традиційним, проте формування такої діяльності у слухача ще належить організувати. Останнє припускає внесення певних змін до власне *структури* навчального процесу. *Особистісно орієнтований* підхід до навчання іноземної мови дозволяє забезпечити максимальну ефективність процесу навчання тому, що присутніми в кожній з груп слухачів є такі, що мають різні рівні іноземної підготовки.

Е. Діяльнісний підхід

Вченими було розроблено та розглянуто психологічні концепції, загально психологічні проблеми *діяльності*, а також сформульовані уявлення про її структуру й механізми саморегуляції. Застосування цього підходу під час викладання іноземної мови викладачам медичного університету було засноване на загальновідомості про те, що *діяльність* в педагогіці завжди є пов'язаною з необхідністю вирішення певного ніякого освітнього завдання в сфері виховання та розвитку особистості.

У філософії під *діяльністю* розуміють «процес, під час якого людина творчо перетворює природу, за рахунок чого відчуває себе *суб'єктом* цієї діяльності, а освоювані ним явища природи – *об'єктом* своєї діяльності» [135, с. 114]. Відповідно до *діяльнісного підходу*, пізнання та розуміння усього того, що містить в собі історичний досвід людей, здійснюється не шляхом простої передачі людині інформації про нього, а шляхом її засвоєння в процесі власної активності людини, яка стосується предметів і явищ навколишнього світу, що є такі, які було

створено завдяки культурному розвитку людини [137]. *Діяльність* виконує функцію засобу формування у особи необхідних якостей, яка надає людині можливість формувати себе як особистість, не лише реалізуючи, але й розвиваючи свої здатності та якості. Що стосується *структури* діяльності, то, відповідно до концепції О.М. Леонт'єва, така складається з *потреб, мотивів, завдань, дій й операцій* та розподіляється на *зовнішню* (дії й операції) та *внутрішню* (мотиви, цілі й умови досягнення мети). Окрім цих складових, структура діяльності містить також *психофізіологічні механізми* реалізації дій та операцій [136]. У зв'язку з вищезначеним слід зазначити, що, за переконанням Є.О. Клімова, існує певна залежність між *зацікавленістю* фахівця, що його роль в нашому дослідженні виконує викладач медичного університету, його *активністю і ініціативою*, з одного боку, та рівнем регламентації його викладацької професійної діяльності – з іншого. Йдеться про те, що чим менше функцій має можливість виконувати працівник в процесі реалізації своїх професійних намірів і інтересів, тим менш привабливою стає для нього та робота, що він виконує. І навпаки, чим більше професійних можливостей й свободи надає для нього та діяльність, що він здійснює, тим більше зацікавленості вона в нього викликає. Це призводить до виникнення та подальшого збільшення активності викладача, який має відчувати та поводити себе як *особистість*. Саме це й необхідно врахувати по відношенню передусім до викладачів та методистів іноземної мови, а вже потім і по відношенню до навченого цій мові викладача-предметника медичного університету. З урахуванням цього, в першому випадку необхідно чітко розмежувати зони відповідальності методистів, що розробляють методичну частину програми навчання, та викладачів-філологів, що є відповідальними за її втілення в навчальний процес методологічними засобами. Проте строго регламентованими для викладачів слід вважати задані методистами *зміст* навчального матеріалу, *послідовність* його надання й методичні *прийоми*, що мають бути вживані для його засвоєння.

Ж. Культурологічний підхід

Нині в педагогіці дискутують відносно ролі так званого *культурологічного* підходу щодо організації навчання іноземної мови, наслідком застосування якого є залучення до процесу навчання деякого *культурологічного* компонента.

Оскільки наведене вище визначення характеризує *культурологію* як науку, що за своєю сутністю не може мати відношення до процесу набуття будь-якої навички практичним, але не теоретичним, шляхом, залишається припустити, що поняття «культурологічний» виникло від слова «культура». Дійшовши такого висновку, необхідно встановити єдине з декількох смислових значень слова «культура», яке може мати безпосереднє відношення до опанування іноземної мови як до педагогічного орієнтиру. Найбільш відповідним слід вважати значення «обізнаність, вченість, начитаність», що має відношення до особи, або значення «сукупність

досягнень іншомовного суспільства у виробничому, громадському і духовному житті», що може мати відношення тільки до суспільства [216, с. 148 – 149]. Розглядаючи другий варіант як єдиний прийнятний, оскільки в нашому випадку йдеться про середовище, можна визначити вірогідний характер впливу *культурологічного* підходу на процес навчання та можливу форму його вираження. При цьому й те, і інше вже практично визначене наданою вище дефініцією, яка орієнтує навчальний процес на вивчення сучасного стану іншомовного соціуму, зумовлюючи спрямованість вектора навчального процесу у бік ознайомлення з особливостями розвитку іншомовної цивілізації, що характеризують рівень її сучасного розвитку в сфері освіти, мистецтва, науки, спорту, виробництва. Пізнавана при цьому інформація може поширюватися також і на історію формування досягнень іншомовного суспільства в різних сферах його життя.

Справедливість цього підтверджується рекомендаціями вітчизняних методистів відносно того, що елементи *культурологічного* циклу необхідно залучати до можливо більшої кількості аудиторних занять, організовуючи позашкільні та позакласові заходи: екскурсії до бібліотек, театрів, музеїв, до підприємств та інших місць, що володіють пізнавальною інформацією культурологічного змісту й характеру. У зв'язку з цим не викликає сумніву також правильність ствердження про те, що у випадку застосування *культурологічного* підходу іноземна мова є засобом розвитку особистості й вдосконалення учителя в його професійній діяльності. У зв'язку із згаданими вище спостереженнями та наданими висновками, під час виконання цього дослідження ми звернулися до спостережень й заснованих на них рекомендаціях іноземних методистів щодо тієї ролі, яку слід відводити методичному компоненту навчального процесу, що має відношення до англійського слова *culture* в його смислових значеннях «життєвий устрій» і «спосіб життя». Перевага, яку ми віддали іноземному досвіду, ґрунтується на результатах, історично продемонстрованих британською школою навчання англійській мові. Для цього потрібно, щоб людині було з ким і про що розмовляти, а також, щоб вона відчувала бажання зрозуміти почуте або бути зрозумілою під час висловлювання [305; 95]. Це свідчить про те, що перші етапи навчання іноземної мови слід присвячувати не *вивченню* мови та інформації, що нею викладається, а зосереджуватись на її *застосуванні* як засобу спілкування. Для досягнення цієї мети структура навчального процесу має складатись з аудиторної й позааудиторної роботи, що побудована за принципом *психологічного* занурення слухача в повсякденні ситуації, що є найбільш характерними для іншомовного соціуму. Виконуючи роль середовища *занурення*, а не *видаленого* інформаційного простору, імітування певних обставин або оточення, що є типовими для іноземного середовища, дозволяє оволодіти мовою на *асоціативній* основі. Під цим треба розуміти одночасне сприйняття звукової та зорової інформації у формі поєднання сприйманих на слух фраз і дій, предметів або явищ, що мають безпосереднє відношення до способу життя іншомовного соціуму, тобто є такими, що

становлять частину його культури, але вже як *практичного* компонента. Проте інформація *культурологічного* походження її властивості використовується як *фоновий*, а не головний елемент навчального процесу, наявність якого дозволяє забезпечити його цілісність та однорідність психологічної атмосфери, що у цей час панує.

**ДОДАТОК Д. ДОСЛІДЖУВАНІ АСПЕКТИ НАУКОВИХ ПРАЦЬ ВІТЧИЗНЯНИХ
ФАХІВЦІВ ТА ЇХ ТЕМАТИКА**

- Таблиця Д.1. Різні, найбільш пов'язані з завданнями нашого наукового пошуку, аспекти досліджень у сфері викладання іноземної мови студентам мовних і профільних університетів..... 35
- Таблиця Д.2. Відомості про тематику досліджень, проведених в сфері викладання іноземної мови викладачам-філологам і фахівцям нелінгвістичних профілів в межах підвищення їхньої кваліфікації..... 37

ДОДАТОК Д

Таблиця Д.1 – Різні, найбільш пов’язані з завданнями нашого наукового пошуку, аспекти досліджень у сфері викладання іноземної мови студентам мовних і профільних університетів

(Жирним шрифтом наданої П.І.Б авторів досліджень, що нижче розглянуто окремо.)

Досліджувані аспекти	П. І. Б. науковця
1	2
1. Методологічні підходи та педагогічні технології	Волкова Л.В. [50]; Сура Н.А. [226]; Галімзянова І.І. [59]; Ворожцова І.Б. [52]; Алієв С. Н. [9]; Невмержицька О.В. [171]; Циренжапова С.Д. [243]; Малаєва Г.В. [147]; Алексеева Т.В. [7]; Бударіна Г.О. [43]; Пендюхова Г.К. [184]; Турчинова Г.В. [234]
2. Теоретико-методичні основи та практика формування комунікативної компетентності	Искандарова О.Ю. [96; 97]; Махмурян К.С. [152]; Ліскіна О.О. [140]; Крепкая Т.В. [123]; Баштанар І.М. [30]; Акопянц А.М. [6]; Борозенець Г.К. [39]; Галікова Л. В. [58]; Дев’ятова Г.Г. [76]; Кузлякіна О.В. [127]
3. Соціально-психологічні аспекти	Дерунова Н. В. [79; 78]
4. Психологічні аспекти	Корольова В.В. [121]; Мащенко О.П. [153]; Тилець В.Г. [235]
5. Організація тестового контролю	Довгополова Я.В. [81]; Дроздова А.В. [83]; Жицька С.А. [86]; Юрлова Н.О. [256]

Досліджувані аспекти	П. І. Б. науковця
1	2
6. Комунікативна та когнітивна автономія студента	Пугістїна О.В. [197]; Іскандарова О.Ю. [97]; Стенли, К.М. [346]; Мекем, Т.М. [315]; Шлезак-Свіат, А. [343]; Махмурян К.С. [152]; Ліскіна О.О. [140]; Крепкая Т.В. [123]; Баштанар І.М. [30]; Кузлякіна О.В. [127]; Акопянц А.М. [6]; Борозенець Г.К. [39]; Галікова Л.В. [58]; Дев'ятова Г.Г. [76]
7. Професійна підготовка іноземною мовою	Айнуддінова І.Н. [5]; Вотінцева М.В. [53]; Полякова Т.Ю. [190]; Бернавская М.В.[32]; Макарова Т.Б.[146]; Григор'єва О.М. [68]; Ткаченко М.В. [232]; Нагорнюк Л.С. [168]; Дарійчук Л.П. [75]; Ізмайлова А.Г. [94]; Герасименко С.Л. [62]; Грішенкова Г.А. [69]; Кусовская І В. [132]; Пустовалова Н.В. [196]
8. Система вирівнювання міри володіння іноземною мовою при різному рівні початкової підготовки	Наліткіна О.В. [169]
9. Самостійна робота	Бурденюк Г.М. [44]; Грекова Н.П. [67]; Задорожна І.П. [87]; Іващенко Н.П. [92]; Лановенко А.О. [133]; Сидоренко Т.В. [212]; Тімкіна Ю.Ю. [230]; Шепелева В.І. [248]
10. Диверсифікація системи навчання	Мангер Т.Е. [148]; Полякова Т.Ю. [190]
11. Наукова та дослідницька робота	Старобиховська Л.С. [222]

ДОДАТОК Д

Таблиця Д.2 – Відомості про тематику досліджень, проведених в сфері викладання іноземної мови викладачам-філологам і фахівцям нелінгвістичних профілів в межах підвищення їхньої кваліфікації (*Жирним шрифтом надано П.І.Б авторів досліджень, які нижче розглянуто окремо.*)

Досліджувані аспекти	П. І. Б. науковця
1. Педагогічні умови навчання	Дікіх Е.Р. [80]
2. Іноваційні технології навчання	Сметаніна М.Ю. [217]
3. Інтеграція до системи неперервної освіти	Мартинець М.С. [149]; Штельмах Г.Б. [253]; Ткаченко І.М. [231]
4. Неперервне навчання	Мангер Т. Е. [148]; Полякова Т. Ю. [190]

**ДОДАТОК Е. Іншомовна підготовка майбутніх медичних
працівників та підвищення кваліфікації фахівців як предмет
аналізу закордонних і вітчизняних науковців**

ДОДАТОК Е

Іншомовна підготовка майбутніх медичних працівників та підвищення кваліфікації фахівців як предмет аналізу закордонних і вітчизняних науковців

Вид навчання/категорія слухачів	Ф.І.Б., країна та навчальний заклад науковця	Примітки
1. Підвищення кваліфікації медичних робітників	1. Jacques E. Des Marchais, Pierre Jean, Pierre Delorme, Канада, університет <i>Universite de Montreal</i>	Додаток Ж, табл. Ж.1, пп. 1.1 – 1.2
	2. Джонатан Макфарленд (Jonathan McFarland)	Додаток Ж, табл. Ж.1, п. 2
2. Підвищення кваліфікації викладачів іноземної мови	М.Ю. Сметаніна, Росія	Додаток Ж, табл. Ж.1, пп. 7.1 – 7.19
3. Підвищення кваліфікації фахівців різного фаху	Г.М. Бурденюк, Росія	Додаток Ж, табл. Ж.1, пп. 8.1 – 8.20
4. Навчання мови у вищих навчальних закладах	1. Маргарет Макдугалл (Margaret MacDougall)	Додаток Ж, табл. Ж.1, п. 3
	2. Зоріка, Антік (Zorica, Antic)	Додаток Ж, табл. Ж.1, пп. 4.1 – 4.3
	3. Гавін Меллес (Gavin Melles)	
	4. Яньлінг Хван (Yanling Hwang) і Сьюзіх Лін (Siouzih Lin), Китай	Додаток Ж, табл. Ж.1, пп. 5.1 – 5.6
	5. Робін Вудвард-Крон (Robyn Woodward-Kron) і Луїза Ремедіос (Louisa Remedios), Австралія	Додаток Ж, табл. Ж.1, п.6
	6. Н. П. Іващенко, Росія	Додаток Ж, табл. Ж.1, пп. 9.1 – 9.14

**ДОДАТОК Ж. РЕЗУЛЬТАТИ АНАЛІЗУ ІНОЗЕМНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ПЕРЕЛІК
МОЖЛИВОСТЕЙ, ЯКІ НЕ БУЛИ В НИХ ВИКОРИСТАНІ**

- Таблиця Ж.1. Результати аналізу праць закордонних науковців за темою дослідження (аспект засвоєння слухачами цінностей іншомовної культури)..... 41
- Таблиця Ж.2. Перелік можливостей, що не були використані в дослідженнях закордонних науковців..... 81

ДОДАТОК Ж

Таблиця Ж.1 – Результати аналізу праць закордонних науковців за темою дослідження
(аспект засвоєння слухачами цінностей іншомовної культури)

Провідна думка та інші особливості наукової роботи	Сутність невикористаної можливості
1	2
<p>ДОСЛІДЖЕННЯ 1 [281]</p>	
<p>ТЕМА ДОСЛІДЖЕННЯ: <i>The Basic Training Program in Medical Pedagogy: a 1-year Program for Medical Faculty</i> (Програма підвищення кваліфікації медичних робітників без відриву від професійної діяльності: Курс навчання для медичних факультетів.)</p>	
<p>АВТОР(И): Jacques E. Des Marchais, Pierre Jean, Pierre Delorme</p>	
<p>КРАЇНА: Канада</p>	
<p>МІСЦЕ ДОСЛІДЖЕННЯ: , університет <i>Universite de Montreal</i></p>	
<p>ГОЛОВНА МЕТА ДОСЛІДЖЕННЯ: навчити студента вчитися самостійно. Головною діючою особою навчального процесу має бути не викладач, а саме студент. Акцент на засвоєння матеріалу, а не на викладання навчального матеріалу</p>	
<p>1.1. Автори програми вказують на необхідність навчання студентів <i>самостійної</i> роботи з іншомовною інформацією у зв'язку з бурхливим розвитком медицини, що його неможна зрівняти ніякий навчальний процес, що може забезпечуватися засобами навчального закладу. Вони стверджують, що для управління цим процесом актуальним для викладача стає вміння вникати в процес <i>пізнання</i> навчального матеріалу студентами і удосконалювати техніку викладання</p>	<p>Одним з недоліків цього дослідження, на наш погляд, є те, що поняття самостійної роботи слухача програми підвищення кваліфікації автори поширюють тільки на можливість вибору слухачами часу доступу до матеріалу та його тематику, яка міститься в межах їхніх професійних інтересів. Таким чином, дослідники не включають до концепції підвищення кваліфікації чинник <i>неперервності</i> самостійної роботи, яка мала б полягати в пізнанні іншомовної інформації поза межами періоду навчання за розробленою ними програмою</p>
<p>1.2 .За твердженням авторів програми, приводом для її створення було прагнення сприяти викладачам в засвоєнні ними знань та умінь в сфері освіти, застосування яких на практиці зумовило б підвищення ефективності навчання студентів медичним дисциплінам</p>	<p>Такий підхід обумовлює помилковий шлях навчати викладання медицини іноземною мовою в обхід формування у викладачів умінь та навички пізнавати іншомовну інформацію за межами обсягу матеріалу, що викладається. Останнє слід було б вважати необхідною умовою їхнього неперервного розвитку як фахівців, що виявляється можливим виключно на неперервній основі процесу самостійної роботи</p>

Провідна думка та інші особливості наукової роботи	Сутність невикористаної можливості
1	2
<p>ДОСЛІДЖЕННЯ 2 [314] ТЕМА ДОСЛІДЖЕННЯ: <i>Teaching English to the medical profession. Developing communication skills and bringing humanities to medicine</i> (Викладання англійської мови фахівцям медичного профілю. Формування комунікативних навичок та викладання соціальних і гуманітарних дисциплін, що є суміжними з медициною) АВТОР: Jonathan McFarland КРАЇНА: Іспанія МЕТА АБО ПРОВІДНА ДУМКА ДОСЛІДЖЕННЯ: іншомовна підготовка лікаря до розгляду стану пацієнта</p>	
1	2
<p>2.1. Ця наукова робота передбачає іншомовну підготовку лікаря до розгляду стану пацієнта з різних точок зору: <i>медичної, етичної, духовної та філософської</i></p>	<p>На нашу думку, одним із недоліків дослідження є відсутність акценту на формування <i>розмовних навичок</i> як основи навчального процесу та на необхідність опанування техніки пізнання іншомовної інформації засобами мови її викладу, тобто без її перекладу рідною мовою</p>
<p>ДОСЛІДЖЕННЯ 3 [21] ТЕМА ДОСЛІДЖЕННЯ: <i>Ten Tips for Promoting Autonomous Learning and Effective Engagement in the Teaching of Statistics to Undergraduate Medical Students Involved in Short-Term Research Projects</i> (Десять рекомендацій відносно підвищення ефективності самостійного навчання і процесу викладання статистичного аналізу бакалаврам-медикам, які приймають участь у короткострокових наукових дослідженнях) АВТОРКА: Margaret MacDougall КРАЇНА: Шотландія МІСЦЕ ДОСЛІДЖЕННЯ: університет <i>University of Edinburgh</i> МЕТА АБО ПРОВІДНА ДУМКА ДОСЛІДЖЕННЯ: максимальна відповідальність студентів за обирає та вживані ними ж способи навчання сприяє підвищенню їх працездатності</p>	
1	2
<p>3.1. Дослідження засновується на максимальній відповідальності студентів за обирає та вживані ними ж способи навчання, що також охоплюють процес самонавчання. На думку автора, такий підхід сприяє підвищенню працездатності студентів</p>	<p>Авторка не розглядає необхідність переходу від <i>якогого більшої</i> незалежності студента в період навчання до його <i>повної</i> незалежності згодом, що має бути виражене в його здатності працювати з іншомовною інформацією <i>самостійно</i>, тобто без допомоги викладачів</p>
<p>ДОСЛІДЖЕННЯ 4 [360] ТЕМА ДОСЛІДЖЕННЯ: <i>Forward in Teaching English for Medical Purposes</i> (Сучасні методи викладання англійської мови для медичних цілей) АВТОРКА: Zorica, Antic КРАЇНА: Сербія МІСЦЕ ДОСЛІДЖЕННЯ: університет <i>University of Nis</i> МЕТА АБО ПРОВІДНА ДУМКА ДОСЛІДЖЕННЯ: сприяння студентам в застосуванні знань в сфері спеціалізації</p>	

Провідна думка та інші особливості наукової роботи	Сутність невикористаної можливості
1	2
<p>4.1. Навчання охоплює сферу медицини та охорони здоров'я, залишаючи на другому плані формування лексичного запасу й вивчення граматики. Авторка відмічає підвищену вмотивованість студентів, якщо тематика занять представляє для них інтерес</p>	<p>Відсутнє розуміння необхідності випереджаючого опанування мови на побутовому рівні як базового ресурсу для формування навички її застосування в сфері спеціалізації.</p> <p>На думку авторки, наявність у студентів знання англійської мови загального призначення, які б відповідали четвертому кваліфікаційному рівню, має бути обов'язковою умовою їхнього наступного навчання курсу медичної англійської мови. У зв'язку з цим, автор підміняє поняття «розмовні навички», інакше кажучи, «здатність до спілкування» у поєднанні з теоретичними знаннями про мову, одним тільки поняттям «теоретичні знання», що суперечить природній послідовності формування навичок володіння будь-якою мовою</p>
<p>4.2. Авторка затверджує про необхідність виховання у студентів <i>самостійності</i> до опанування іноземної мови, що повинне здійснюватися завдяки їхньої <i>відповідальності</i> за підвищення рівня своєї освіти</p>	<p>Незважаючи на безсумнівність необхідності виховання у студентів <i>самостійності</i> щодо опанування іноземної мови, авторка помилково стверджує, що така <i>якість</i> має здійснюватися завдяки їхньої <i>відповідальності</i> за підвищення рівня своєї освіти. Проте дослідниця не згадує про те, що головною метою їхньої самостійної роботи має бути <i>пізнання</i> іншомовної інформації на <i>монологістичній</i> основі, для здійснення якого студентів треба навчити застосуванню тлумачних словників та довідників з граматики іноземної мови.</p> <p>Авторка помилково не поширює <i>вплив</i> викладача на <i>позааудиторну</i> роботу студентів, яку, на наш погляд, слід розглядати як <i>засадничий</i> компонент навчального процесу, що вимагає постійного консультаційного і методичного <i>супроводу</i>, здійснюваного непрямым шляхом. За таких умов, викладач повинен перейняти на себе відповідальність за кінцевий результат процесу опанування мови з боку студента. Оцінювання такого результату має здійснюватися не на <i>диференційованій</i> основі, а за принципом "оволодів – не оволодів", бо перевірятиметься <i>наявність</i> або <i>відсутність</i> здатності до використання мови як <i>засобу</i> на відміну від оцінювання <i>рівня знань</i> про неї як <i>предмет</i> вивчення</p>
<p>4.3. Авторка стверджує, що викладання граматики повинне здійснюватися не для отримання знань про неї як самоцілі, а "під випадок", тобто з метою опанування граматики як інструменту висловлення конкретної думки</p>	<p>У зв'язку в цим ми вважаємо, що граматику слід розглядати не як <i>навчальний</i> матеріал, який потрібно <i>вивчити</i>, а <i>довідковий</i>, до якого треба <i>звертатися</i> в разі виникнення питань чи труднощів практичного походження</p>

Провідна думка та інші особливості наукової роботи	Сутність невикористаної можливості
1	2
<p>ДОСЛІДЖЕННЯ 5 [357]</p> <p>ТЕМА ДОСЛІДЖЕННЯ: <i>A Study of Medical Students' Linguistic Needs in Taiwan</i></p> <p>(Дослідження у сфері визначення лінгвістичних потреб студентів-медиків у Тайвані)</p> <p>АВТОРИ: Yanling Hwang, Siouzih Lin</p> <p>КРАЇНА: Китай. Тайвань</p> <p>МЕТА АБО ПРОВІДНА ДУМКА ДОСЛІДЖЕННЯ: навчання медичної англійської мови має здійснюватись на підставі передбачуваних професійних потреб майбутніх медиків</p>	
1	2
<p>5.1. Автори вказують, що курс навчання медичної англійської мови треба розробляти на підставі передбачуваних професійних потреб майбутніх медиків в їхній післядипломній професійній діяльності з урахуванням її можливого тематичного розгалуження. Одне з їхніх досліджень присвячене розгляду наступних питань:</p> <p>1) <i>міра затребуваності</i> англійської мови студентами медичних університетів; 2) <i>актуальність застосування</i> англійської мови в сфері медицини; 3) <i>способи оцінювання</i> рівня англомовної підготовки студентів-медиків; 4) <i>методика виконання аналізу потреби</i> навчання англійської мови в умовах медичного навчального закладу; 5) інші аспекти, що пов'язані з формулюванням вимог до рівня іншомовної підготовки студентів-медиків та з методикою оцінювання рівня їхньої іншомовної підготовки</p>	<p>На наш погляд, такий підхід є помилковим за своєю сутністю. Оскільки неможливо розробити який-небудь курс навчання іноземної мови, який містив би усі терміни і спеціальні фрази, що використовуються при складанні медичної документації, які могли б знадобитися випускникові впродовж його подальшої професійної діяльності. У зв'язку з цим ми вважаємо, що навчання студентів іноземної мови слід здійснювати з метою навчання їх процедурам роботи з тлумачними словниками й довідниками з граматики, використовуючи з цією метою навчальні матеріали, що належать до основ медицини. Наявність саме цієї практики надасть їм можливість надалі вільно орієнтуватися в будь-якій новій термінології за фахом, передбачити появу якої заздалегідь неможливо</p>

Провідна думка та інші особливості наукової роботи	Сутність невикористаної можливості
1	2
<p>5.2. Зміст та методика викладання спеціалізованого курсу англійської мови зорієнтовані на задоволення прагнення студента до опанування цієї мови і ґрунтуються на аналізі його потреб.</p> <p>На думку авторів, для цієї категорії студентів англійська мова вже може стати <i>середовищем</i> або <i>засобом</i> для вивчення інших навчальних предметів</p>	<p>На наш погляд, таке твердження є помилковим, оскільки сформовано без урахування того, що студент або слухач мовного курсу втрачає раніше отримані ним <i>знання</i> і не набуває <i>навичок</i> застосування іноземної мови унаслідок дефіциту відповідної практики. У зв'язку з цим іноземна мова не може розглядатися ані як <i>середовище</i>, ані як <i>засіб</i> вивчення будь-якої іншомовної інформації.</p> <p>Причиною цьому є відсутність <i>психологічної</i> (вироблення прагнення) та <i>методичної</i> (навчання умінню роботи без перекладу рідною мовою) підготовки слухача до <i>самостійної</i> роботи з іншомовною інформацією за інтересами завдяки недооцінюванню викладачем ролі <i>позааудиторної</i> роботи слухача в його повсякденному житті. За таких умов, освоєння мови доведеться починати <i>спочатку</i></p>
<p>5.3. Досліджені іншомовні потреби студентів медичних університетів Китаю, проблеми закордонних лікарів, що працюють в клініках США, а також взаємозалежність акценту у неангломовних лікарів і уявлення англомовного медперсоналу про свою кваліфікацію</p>	<p>На нашу думку, не <i>фонетичний</i>, а "смисловий" і "стилістичний" акценти можуть впливати на якість інформації, що має передаватись. Під двома останніми поняттями розуміються помилкове застосування слів, що є співзвучними в рідній і іноземній мовах, в помилкових смислових значеннях (так звані "помилкові друзі перекладача") та невірна передача думки в результаті невірної вибору стилю її викладу</p>
<p>5.4. Наведено дослідження ролі викладача-лінгвіста в процесі навчання медичній англійській мові</p>	<p>На нашу думку, роль викладача-філолога не має виходити за межі основ медицини, а головним його призначенням є навчання студента техніці з'ясування смислового значення нових понять за допомогою цієї (іноземної) мови, зокрема, шляхом використання тлумачних словників і довідників з граматики освоєваної іноземної мови</p>
<p>5.5. Застосовано опитування студентів, усі учасники якого стверджують, що усі матеріали навчальної програми повинні мати безпосереднє відношення до медицини</p>	<p>На нашу думку, таке твердження є помилковим, оскільки основою для застосування мови в будь-якій професійній сфері є фразеологічна база <i>побутової</i>, або <i>загальнокультурної</i>, мови, тематичну <i>спеціалізацію</i> якої створюють шляхом додання необхідних <i>термінів</i> до <i>фраз універсальної</i> структури та призначення</p>
<p>5.6. За результатами анкетування студентів-медиків створюється враження, що вони відчують потребу у тому, щоб викладання ним нового матеріалу іноземною мовою відбувалось більшою мірою у вигляді читання і <i>аудіювання</i> і раніше, ніж вони навчаються <i>розмовляти</i> та писати цією мовою</p>	<p>На нашу думку, недооцінка студентами ролі навички усного <i>спілкування</i> є помилкою, заснованою на шкільній практиці навчання іноземної мови в національному масштабі. Цей факт є ще одним приводом для припущення про відсутність у них достатніх навичок усного спілкування ще до їх вступу до вищого навчального закладу. З нашої точки зору, це є наслідком помилки непрофесіоналів, які не випробували позитивного прецеденту</p>

Провідна думка та інші особливості наукової роботи	Сутність невикористаної можливості
1	2
<p>ДОСЛІДЖЕННЯ 6 [356]</p> <p>ТЕМА ДОСЛІДЖЕННЯ: <i>Classroom Discourse in Problem-Based Learning Classrooms in the Health Sciences</i> (Компонент спілкування впродовж аудиторного заняття з медицини на основі тематичного метода навчання)</p> <p>АВТОРИ: Robyn Woodward-Kron, Louisa Remedios</p> <p>КРАЇНА: Австралія</p> <p>МЕТА АБО ПРОВІДНА ДУМКА ДОСЛІДЖЕННЯ: управління процесом спілкування з орієнтацією власне на студента як на суб'єкт навчального процесу</p>	
1	2
<p>6.1. Робота містить дослідження процесу обговорення навчального матеріалу між студентами та викладачем, формування думки засобами англійської мови в умовах імітації професійної обстановки через діяльнісно-тематичний підхід в одному з австралійських університетів. Особлива увага приділяється управлінню процесом спілкування з орієнтацією власне на студента як на суб'єкт навчального процесу</p>	<p>Робота присвячена аналізу іншомовної підготовки студентів-медиків, що належать до носіїв мови, і тому не охоплює методiku іншомовної підготовки неангломовних студентів-медиків. У зв'язку з цим в дослідженні відсутній аналіз методики навчання розмовній англійській мові, яку необхідно розглядати як основу для підготовки до професійної діяльності засобами цієї мови. Особливо актуальним це є для середньостатистичного медуніверситету англомовної країни внаслідок високої міри вірогідності вступу до цього вишу студентів з неангломовних країн</p>
<p>ДОСЛІДЖЕННЯ 7 [217]</p> <p>ТЕМА ДОСЛІДЖЕННЯ: <i>Совершенствование профессиональной подготовки учителей иностранного языка по использованию инновационных технологий обучения в процессе повышения квалификации</i> (Удосконалення професійної підготовки вчителів іноземної мови в сфері використання іноваційних технологій навчання в процесі підвищення кваліфікації)</p> <p>АВТОРКА: М. Ю. Сметаніна</p> <p>КРАЇНА: Росія</p> <p>МІСЦЕ ДОСЛІДЖЕННЯ: Барнаул</p> <p>МЕТА АБО ПРОВІДНА ДУМКА ДОСЛІДЖЕННЯ: підвищення якості оволодіння іноземною мовою за рахунок удосконалення навчального процесу засобами практико-орієнтованого підходу</p>	

Провідна думка та інші особливості наукової роботи	Сутність невикористаної можливості
1	2
<p>7.1. У роботі розглянуто необхідність внесення змін до підготовки педагогів з застосуванням практико-орієнтованого підходу до процесу навчання</p>	<p>У зв'язку із цим ми вважаємо, що цю проблему доцільно було б вирішувати через дотримання наступних умов:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Перш, ніж орієнтувати учнів на практичну діяльність, викладач сам має почати набувати досвіду застосування мови на практиці як інструменту пізнання інформації, на відміну від навчального предмета. 2. Що стосується іновацій, то до складу таких слід віднести не лише технічні засоби, але і методологічні підходи, головним з яких є використання іноземної мови в сфері повсякденного життя викладача, що має бути здійснюване на психологічній основі. Це надає можливість викладачеві набути досвіду цільового застосування мови на практиці шляхом формування власного іншомовного міні-середовища у своєму повсякденному житті. Як такий, що передається на психологічній основі, цей досвід зіграє вирішальну роль в забезпеченні постійності міри володіння іноземною мовою за рахунок неперервності процесу пізнання іншомовної інформації, що стосується сфери особистісних інтересів. 3. Щодо <i>неперервного</i> навчання, то більша його частина має бути присвячена самоосвіті фахівця, оскільки процес підвищення кваліфікації за рахунок зовнішнього сприяння є <i>дискретним</i>. Як такий, що є інтегрованим в єдину систему неперервної освіти, кожен курс підвищення кваліфікації повинен розглядатися як настановний етап, метою якого є оцінювання досягнутого рівня підготовки та визначення нових орієнтирів на наступних перегонах процесу неперервного навчання фахівця. З огляду на складнощі, що стосуються планування та координування процесу неперервної післядипломної освіти, які обумовлені різноманітністю й непередбачуваністю чинників суб'єктивного характеру, керованість процесом підвищення кваліфікації на неперервній основі в національних масштабах має свої межі, визначення яких вимагає подальших досліджень. Результатами таких досліджень має бути підвищення міри керованості процесом шляхом аналізу і систематизації тенденцій розвитку науково-технічного процесу. За таких умов координація функціонування системи неперервного навчання повинна обмежуватися сферою її керованості, поза якими підвищення кваліфікації фахівців повинне відбуватися шляхом самоорганізації, що має як усвідомлене, так і неусвідомлене походження. У такому разі перше стосується <i>професійної</i>, а друге – <i>загальнокультурної</i> тематики пізнаваної інформації

Провідна думка та інші особливості наукової роботи	Сутність невикористаної можливості
1	2
<p>7.2. Авторка роботи згадує про наявність багатого досвіду емпіричних та теоретичних досліджень, але визнає відсутність "достатніх підстав для визначення системи роботи з підготовки учителів до використання іноваційних технологій навчання в системі підвищення кваліфікації", так само як і відсутність комплексного підходу до вирішення цієї проблеми [217, с. 4]</p>	<p>Відмічаючи відсутність достатніх підстав для визначення системи роботи відносно підготовки учителів іноземної мови до використання іноваційних технологій навчання, а також відсутність комплексного підходу до рішення цієї задачі, можливою сферою дії такого підходу автор бачить галузь знань або інформації про мову, замість того, щоб підпорядкувати цей підхід набуттю учителем і наступної передачі слухачам власного досвіду практичного застосування мови як інструменту пізнання іншомовної інформації.</p> <p>У дослідженні не надано аргументів на користь необхідності внесення змін до діючої системи середньої та вищої освіти, що були б засновані на відсутності у випускників необхідної міри володіння іноземною мовою. При цьому відсутність результату на кожному з трьох етапів процесу навчання (дошкільна, середня і вища освіта) у учнів, студентів та випускників надають аргументів для перегляду методики навчання іноземним мовам. У випадку з випускниками середніх шкіл такі зміни мають бути спрямовані на компенсацію недоліків, які присутні в іншомовній підготовці учнів</p>
<p>7.3. Авторка підкреслює значущість «цілеспрямованої» підготовки учителів іноземної мови в системі підвищення кваліфікації до реалізації іноваційних підходів та технологій навчання, а також недостатню розробленість цієї проблеми в теорії та практиці освіти</p>	<p>За нашим розумінням, засадничою метою, досягнення якої має передбачатися засобами «цілеспрямованої» підготовки, має бути формування у вчителя навичок <i>споживача іншомовної інформації</i> шляхом її використання в однібічному (сприйняття) або двобічному (обмін) режимах</p>
<p>7.4. Як предмет дослідження авторка відзначає «процес формування готовності учителів іноземної мови до використання іноваційних технологій навчання в установах підвищення кваліфікації» [217, с. 5]</p>	<p>На нашу думку, готовність учителя має оцінюватися не лише його здатністю використання іноваційних технологій, а перш за все умінням <i>підвищувати ефективність</i> навчального процесу будь-якими засобами, включно використання іноваційних технологій</p>
<p>7.5. За думкою дослідниці, запорукою успішної професійної діяльності учителя іноземної мови є розвиток його <i>комунікативної компетенції</i></p>	<p>З нашої точки зору, авторка помиляється, стверджуючи, що показником готовності викладача до роботи є <i>компетенція</i> (професійна в цілому або комунікативна зокрема). На нашу думку, таким показником має бути його <i>компетентність</i>, що є відповідною цим <i>компетенціям</i>, а у ряді випадків і така <i>компетентність</i>, що її сформовано на їхній основі</p>

Провідна думка та інші особливості наукової роботи	Сутність невикористаної можливості
1	2
7.6. Авторка відмічає, що дослідники підкреслюють важливість використання іноваційних підходів	Ми вважаємо, що до обов'язкової діяльності вчителя треба також додати освоєння ним ролі постійного споживача іншомовної інформації та придбання здатності до передачі учням <i>психологічного</i> і <i>технічного</i> (тобто <i>лінгвістичного</i>) компонентів процесу пізнання іншомовної інформації як окремого виду діяльності. Проте <i>психологічний</i> компонент має стосуватись психічного стану того, що навчається, а <i>технічний</i> – особливостей мови, пізнаваних на конкретних прикладах, що містяться у загальному обсязі пізнаваної інформації
7.7. Авторка наводить одне із них як необхідність вдосконалення професійно-орієнтованої <i>комунікативної компетенції</i> учителів	На нашу думку, авторка помиляється, тому що в даному випадку має йтися не про <i>компетенцію</i> , а про відповідну <i>компетентність</i> з наведенням методів і змістовних основ, що мають бути застосовані для її вдосконалення. Проте дослідження, на жаль, не містить будь-якої інформації про те, яким саме чином планується удосконалити <i>комунікативну компетентність</i> учителя
7.8. Дослідниця вирішує проблему визначення <i>компонентів</i> , а також розроблення <i>критеріїв</i> та <i>показників</i> готовності учителя до використання іноваційних технологій навчання	У зв'язку з цим ми вважаємо, що <i>компоненти готовності</i> мають визначатися, а <i>критерії</i> та <i>показники</i> мають розроблятися не відносно готовності учителя до використання іноваційних технологій, а стосовно його готовності забезпечити необхідну <i>ефективність</i> навчального процесу іноваційними засобами, для оцінювання якої і слід розробити певні критерії та показники. Тобто відштовхуватися треба від вимог до <i>ефективності</i> процесу навчання як від кінцевої мети, а не від іноваційних <i>технологій</i> як одного із засобів досягнення ефективності освітньої діяльності викладача
7.9. Авторка розглядає рівні розвитку <i>мотиваційного, когнітивного, технологічного</i> та <i>рефлексивного</i> компонентів як такі, через які визначається здатність учителів до <i>самореалізації</i> як в професійній, так і в особистісній сферах	На нашу думку, здатність учителя до <i>самореалізації</i> слід передусім розглядати стосовно його здатності до <i>використання</i> практичної <i>функції</i> мови, а вже пізніше, тобто на цій основі, розглядати його як учителя, оскільки, викладання мови полягає у формуванні у учня навички <i>застосування</i> мови, чому не можна навчити, не освоївши цей процес за рахунок власного досвіду
7.10. Вказуючи на недостатній, на думку авторки, рівень сформованості <i>мотиваційного, когнітивного, технологічного</i> та <i>рефлексивного</i> компонентів, вона вважає його підвищення за об'єкт наступного етапу підвищення кваліфікації [217, с. 8 – 9]	З нашої точки зору, першим з ведучих компонентів за їхньою пріоритетністю слід вважати наявність у вчителя тих <i>навчоч</i> практичного <i>застосування</i> мови, формуванню саме яких у учнів він повинен сприяти, розглядаючи наявність цих навчоч як кінцеву <i>мету</i> процесу навчання. Саме це має обумовлювати суб'єктивну незалежність того, що навчається, від того, хто його навчає, тобто учителя. Роль інших (мотиваційного, когнітивного тощо) компонентів має розглядатися як <i>другорядна</i> , а їхня функція – як <i>супутня</i> освоєнню учнем ролі <i>незалежного</i> споживача іншомовної інформації

Провідна думка та інші особливості наукової роботи	Сутність невикористаної можливості
1	2
<p>7.11. М. Ю. Сметаніна розробила та успішно впровадила в навчальний процес програму підготовки учителя іноземної мови до використання іноваційних технологій, вважаючи <i>компетентнісний підхід</i> та принцип <i>модульності</i>, що були нею запропоновані, за найбільш перспективні напрями у формуванні подібних програм</p>	<p>1. На нашу думку, треба сприймати <i>компетенцію</i> як базис для <i>компетентності</i>, а також враховувати те, що професійна готовність учителя визначається не його <i>компетенцією</i>, яка заснована на знаннях і виражає <i>здатність</i>, а його <i>компетентністю</i>, що є заснованою на досвіді і характеризується наявністю <i>навичок</i> та <i>вторинних умінь</i>. Такі уміння містять в собі залишковий образ <i>навички</i>, що тимчасово втрачається внаслідок переривання або припинення її застосування на практиці.</p> <p>2. Щодо принципу <i>модульності</i>, то це поняття стосується <i>структури</i>, але не <i>змісту</i> програми навчання і тому не може мати відчутного впливу на ефективність освітнього процесу</p>
<p>7.12. М. Ю. Сметаніна відмічає у слухачів покращення показників, що стосуються усіх компонентів їх професійної готовності</p>	<p>1. На нашу думку, при розгляді мотиваційного компонента професійної готовності учителя, його умотивованість до <i>викладання</i> мови як предмета має бути заміщена умотивованістю до <i>передачі</i> учням <i>навичок володіння</i> мовою як засобом пізнання, що вчитель їх напрацював в процесі підвищення своєї власної кваліфікації. Проте умотивованість до навчання учня <i>навичкам</i> має бути заснована на розумінні його нагальних потреб не в традиційному отриманні <i>знань</i> про мову, а в необхідності <i>уміти застосовувати</i> цю мову для вирішення практичних завдань.</p> <p>2. Список компонентів, які наведені авторкою, неповністю відбиває стан готовності учителя, оскільки не розповсюджується на усі необхідні сфери, що підлягають оцінюванню. Серед «компонентів готовності» має бути присутня наявність <i>навичок володіння</i> мовою для обміну інформацією (технічний стан) і наявність відчуття природної <i>потреби</i> (психологічний стан) в пізнанні іншомовної інформації, яке засноване на особистісній зацікавленості тематикою <i>пізнаваної іншомовної інформації</i></p>
<p>7.13. Авторка дослідження стверджує, що навчання матиме найбільший ефект, якщо організації навчального процесу відбувається шляхом інтеграції <i>компетентнісного, модульного, проблемного, рефлексивного й проектного</i> підходів та за умов активного використання <i>особистісно-орієнтованих діяльнісних методів</i> навчання</p>	<p>У списку інтеграційних підходів, що наведені авторкою, відсутнє формування у слухачів стану <i>споживача</i> іншомовної інформації на <i>психологічній</i> основі, яка мала б формуватися за рахунок його <i>прагнення до пізнання інформації</i> і його <i>душевного комфорту</i>, що засновується на цьому стані</p>

Провідна думка та інші особливості наукової роботи	Сутність невикористаної можливості
1	2
<p>7.14. М.Ю. Сметаніна обґрунтовує ефективність методичних рекомендацій щодо здійснення навчального процесу, які були нею розроблені, позитивними відгуками слухачів курсів підвищення кваліфікації</p>	<p>На нашу думку, такі відгуки слухачів курсів підвищення кваліфікації формувалися на неповній основі тому, що вона не охоплювала необхідність навчитися застосовувати мову на практиці. У зв'язку із цим, ці відгуки не можуть сприйматися як об'єктивні, оскільки більшою мірою стосуються атмосфери занять та душевного стану викладачів, які в даному випадку є слухачами курсу підвищення кваліфікації. При цьому сфера наданих відгуків не охоплює підготовку викладачів до уміння навчити учнів навичкам <i>володіння</i> мовою. Таким чином, вищевикладене не дозволяє очікувати, що навчання викладача іноземної мови на курсах підвищення кваліфікації призведе в подальшому до істотного підвищення міри володіння цією мовою у його учнів або студентів</p>
<p>7.15. Авторка стверджує, що головними цілями професійної освіти є: підготовка кваліфікованого працівника, який має відрізнятися <i>конкурентоздатністю</i> на ринку праці завдяки своїй <i>компетентності, відповідальності, вільного володіння</i> своєю професією і здатності до ефективної роботи за фахом на рівні світових стандартів.</p>	<p>На нашу думку, що до зростання викладача іноземної мови в професійному сенсі, необхідно створювати умови для того, щоб таке зростання відбувалося передусім на <i>неусвідомленій</i> основі, що була б обумовлена <i>інтересом</i> не до мови як такої, а <i>прагненням</i> до іншомовної <i>інформації</i>, про що у дослідженні не йдеться</p>
<p>7.16. У дослідженні сформульовано висновок про актуальність наявності у викладача здатності до критичної <i>самооцінки і рефлексії</i></p>	<p>У зв'язку з цим, ми вважаємо, що <i>самооцінка</i> викладача має здійснюватися під ракурсом наявності або відсутності у його учнів кінцевого результату процесу навчання. При цьому оцінювання повинне здійснюватися з двох позицій. Одна з них є <i>оперативною</i>, тобто такою, що заснована на результаті <i>проміжного і випускного</i> тестування учнів, а інша – <i>тактичною</i> що припускає збереженість у учнів навичок володіння мовою впродовж усього часу, якому передую певний навчальний період. Така збереженість має бути заснована на пізнанні іншомовної інформації, що повинне тривати і надалі. Останнє має забезпечуватися за рахунок наявності <i>неусвідомленої</i> мотивації, яка підтримується станом <i>захопленості</i> учнями іншомовною інформацією, що ними пізнається</p>
<p>7.17. Авторка стверджує, що дотримання виявлених організаційно-педагогічних умов, серед яких згадує і <i>психолого-педагогічну</i> підготовку учителів іноземної мови в процесі підвищення кваліфікації, сприяє вдосконаленню підготовки учителів іноземної мови щодо використання інноваційних технологій навчання.</p>	<p>У зв'язку з цим вважаємо за доцільне відмітити, що <i>психолого-педагогічна</i> підготовка (ППП) учителя іноземної мови повинна охоплювати формування і збереження учителем стану зосередженого та зацікавленого <i>споживача</i> іншомовної інформації засобами мови, що викладається, про що не йдеться у дослідженні. Це має здійснюватися завдяки <i>захопленості</i> і в обстановці психологічного <i>розслаблення</i>. Сфера розповсюдження ППП вчителя як поняття не може обмежуватися тільки аудиторною роботою такого викладача</p>

Провідна думка та інші особливості наукової роботи	Сутність невикористаної можливості
1	2
<p>7.18. До головних компонентів готовності учителів до використання іноваційних технологій навчання М.Ю. Сметаніна також відносить цілеспрямований розвиток методичної <i>компетенції</i> шляхом вдосконалення комунікативної <i>компетенції</i>. За думкою дослідниці, таке вдосконалення має супроводжуватись заповненням змісту практичних занять завданнями, що припускають широке використання механізмів <i>рефлексії</i>, і цілеспрямованим застосуванням активних методів навчання відповідно до <i>проблемно-діяльнісного</i> підходу, що сприяє вдосконаленню підготовки учителів іноземної мови до використання іноваційних технологій навчання</p>	<p>Назву «проблемно-діяльнісний підхід» ми замінили в нашому дослідженні поняттям «діяльнісно-тематичний підхід», внаслідок його походження від англійського слова <i>problem</i>, яке у даному контексті означає <i>не</i> проблему, а <i>завдання</i>, що належить виконати в межах тієї або іншої теми розмовно-діялісного спілкування. Під <i>діялісним</i> спілкуванням слід розуміти спільну діяльність, яка переслідує певну мету та здійснюється шляхом взаємодії щонайменш двох учасників процесу. Що ж до методичної і комунікативної <i>компетенції</i>, то – на нашу думку – в цьому випадку має йтись не про <i>компетенцію</i> як теоретичний ресурс, а про <i>компетентність</i> як стан готовності його застосувати, також і для створення іншомовного середовища під час аудиторних занять, а також для повноцінного координування процесу виконання слухачами відповідних практичних завдань</p>
<p>7.19. Авторка розв'язує проблему підвищення якості оволодіння іноземною мовою за рахунок удосконалення навчального процесу засобами практико-орієнтованого підходу, спираючись на сучасний вітчизняний досвід, що є набутий у цій сфері</p>	<p>Дослідження не охоплює також історичного та сучасного досвіду вивчення іноземної мови в міжнародних масштабах, інформація про який є, за нашою думкою, необхідною</p>
<p>ДОСЛІДЖЕННЯ 8 [44] ТЕМА ДОСЛІДЖЕННЯ: Управление самостоятельной учебной деятельностью при обучении иностранным языкам взрослых (Управління самостійною освітньою діяльністю під час навчання дорослих іноземної мови) АВТОРКА: Г. М. Бурденюк КРАЇНА: Молдавія МІСЦЕ ДОСЛІДЖЕННЯ: Кишиньов МЕТА АБО ПРОВІДНА ДУМКА ДОСЛІДЖЕННЯ: розглядання наявності самостійної роботи слухача як <i>обов'язкової</i> умови досягнення належної ефективності процесу освоєння ним іноземної мови</p>	
1	2
<p>8.1. Авторка відмічає <i>обов'язковість</i> самостійної роботи саме слухача як визначальну умову досягнення належної ефективності процесу опанування іноземної мови</p>	<p>Незважаючи на справедливості ствердження авторки, необхідно створити психологічну основу для формування належних навичок <i>самостійного</i> застосування іноземної мови слухачем на практиці, з подальшою появою у нього стійкої звички за рахунок неперервності процесу їх використання</p>

Провідна думка та інші особливості наукової роботи	Сутність невикористаної можливості
1	2
<p>8.2. Дослідниця відмічає, що протягом 7 – 15 років відбувається майже "повне оновлення знань в усіх галузях" науки і техніки та, що "сучасний фахівець має бути не лише підготовлений до <i>неперервної самоосвіти</i>, але й мати внутрішню потребу до поповнення своїх знань" [44, с. 4], необхідність якого обумовлюється майже "повним оновленням знань в усіх галузях" науки і техніки протягом 7 – 15 років</p>	<p>З нашої точки зору, потреба до поповнення знань у людини будь-якого віку та роду занять повинна складатись з двох її різновидів: <i>усвідомленого</i> й <i>неусвідомленого</i> – про що не згадує авторка. При цьому <i>усвідомлена</i> потреба має бути викликана зовнішніми обставинами і реалізуватися у вигляді прийняття тим, що навчається, на себе додаткового навантаження як незручності, що виправдовується <i>відповідальністю</i> за власний розвиток. Така відповідальність формується у людини під впливом зовнішнього середовища і припускає збереження ним необхідній конкурентоспроможності на ринку праці. В результаті, вирішення такого завдання відбувається за рахунок внутрішнього <i>психологічного</i> та <i>фізіологічного</i> ресурсів організму, які – завдяки високій мірі зайнятості людини – грають роль обмежуючих чинників. Така їхня роль обумовлена дефіцитом часу та природною потребою організму до періодичного <i>відновлення</i> від наслідків нервового і фізичного навантаження. За таких умов ефективніше було б звернутися до <i>неусвідомленої</i> потреби людини з тим, щоб саме на її основі здійснювати подальший розвиток людини за <i>неперервним</i> принципом. В цьому випадку, потребу в новій інформації та її набутті засобами іноземної мови необхідно розглядати не як додаткове навантаження, а як засіб психологічного та фізіологічного <i>відновлення</i> організму з урахуванням того, що така інформація стосується інтересів того, що навчається. Пізнання такої інформації сприяє створюванню у фахівця стану душевного комфорту, що створює умови для його відновлення від навантажень, що він напередодні переніс або відчув</p> <p>У зв'язку з вищевикладеним ми вважаємо, що чинникам <i>неусвідомленої</i> потреби в поповненні знань слід відвести <i>головну</i>, а <i>усвідомленим</i> потребам – <i>другорядну</i> роль в процесі неперервного навчання. При цьому останні повинні задовольнятися як впродовж навчання на курсах підвищення кваліфікації, так і в процесі поводження з іншомовною інформацією впродовж професійної діяльності. Що до <i>неусвідомлених</i> потреб, які формуються за рахунок прагнення до пізнання того, що зацікавлює, та відчуття душевного комфорту, що стало для нього звичним, то процес їхнього задоволення припадає на вільний час фахівця і не має підпадати під контроль викладача та будь-який методичний або консультаційний супровід з його боку</p>

Провідна думка та інші особливості наукової роботи	Сутність невикористаної можливості
1	2
<p>8.3. Цю наукову роботу присвячено технології навчання іноземних мов, що заснована на використанні не лише <i>зовнішніх</i>, але й <i>внутрішніх</i> резервів інтенсифікації процесу оновлення та набуття нових знань та умінь. Дослідниця робить спробу системно обґрунтувати та реалізувати на практиці методичну модель, що забезпечує інтенсифікацію процесу навчання дорослих за допомогою управління їхньою самостійною навчальною діяльністю (СНД) як центрального компонента процесу <i>неперервної</i> освіти</p>	<p>Погоджуючись з дослідницею в тому, що <i>самостійній</i> роботі має відводитися роль центрального, тобто системостворюючого, елементу процесу неперервного навчання, ми вважаємо, що – на відміну від думки авторки – формування такої діяльності необхідно засновувати не на відношенні слухача саме до цієї діяльності. Навпаки, необхідно ставити завдання не з'ясування «відношення того, що навчається, до самостійної діяльності», а створити умови для досягнення засобами цієї діяльності того результату у вигляді пізнаної інформації, який був би йому цікавий. В цьому випадку підтримка інтересу слухача до пізнання нової інформації, як його природний психологічний стан, змушує слухача удаватися до <i>самостійної</i> роботи як до засобу, який можна вважати єдино прийнятним і у зв'язку з цим необхідним для досягнення цієї мети. У зв'язку з цим доцільно формувати активну позицію щодо пізнання інформації слухача завдяки можливості пізнання іншомовної інформації засобами цієї ж мови. У такому разі самостійна робота має розглядатись як діяльність, що є засобом отримання такої інформації як об'єкту інтересу слухача</p>
<p>8.4. Стверджує авторка і про неможливість створення «ефективних гуманістичних умов навчання або, тим більше, управляти навчальною діяльністю» без розкриття «психофізіологічних механізмів регулювання і саморегулювання цією діяльністю, щоб допомогти йому [що навчається] значно швидше та з кращими результатами досягти навчальних цілей, що він перед собою ставить» [44, с. 5]</p>	<p>Багато в чому погоджуючись з авторкою, ми вважаємо, що досягнення тільки навчальних цілей засобами самостійної роботи є <i>недостатнім</i>, оскільки не забезпечує впровадження в навчальний процес <i>практичного</i> компонента, частка якого має постійно збільшуватися, сприяючи формуванню у слухача тенденції до підвищення міри його <i>незалежності</i> від викладача іноземної мови і власне навчального процесу. З цією метою частину часу, що приділяється самостійній роботі, необхідно присвячувати пізнанню інформації, що не має відношення до підручників та до виконання домашнього завдання. Йдеться про пізнання інформації за вибором слухача, процес пізнання якої призводив би до «зняття перевтоми і нервового стресу», про що говорить авторка</p>
<p>8.5. Авторка стверджує про зв'язок між <i>процесом</i> навчання в цілому і <i>самостійною</i> роботою як його компонентом зокрема та інтелектуальним ресурсом людини і можливостями його психіки, які, за її висловлюванням, є однією з найбільш важкодоступних сфер для пізнання</p>	<p>Із авторкою не можна не погодитися. Проте, незважаючи на <i>важку доступність</i> цієї проблеми з точки зору її пізнання, нам відомо, що нервовій системі людини необхідно давати можливість розслаблятися в проміжках між періодами психологічної напруги. Цих знань вистачає для обґрунтування актуальності <i>самостійної</i> роботи як невід'ємного елементу навчального процесу. Адже саме природна потреба нервової системи до відновлення не лише зумовлює постійну умотивованість слухача до процесу пізнання, але і обумовлює <i>неусвідомленість</i> такого стану, постійність якого забезпечується природним <i>прагненням</i> організму до розслаблення, а можливість реалізації – <i>інтересом</i> до пізнаної інформації</p>

Провідна думка та інші особливості наукової роботи	Сутність невикористаної можливості
<p>8.6. Освітлюючи проблеми, пов'язані з поняттям «інтенсифікація», яке – охоплюючи усі сфери життєдіяльності людини, разом з його навчальною діяльністю – авторка дослідження відмічає, посилаючись на думки численної низки науковців, що методика навчання іноземним мовам робить акцент на "продуктивності" навчального процесу, тобто на збільшенні обсягу ефективно засвоєного навчального матеріалу в одиницю часу, підвищенні активності слухача за умов відсутності стомлення.</p>	<p>На нашу думку, не слід оцінювати <i>ефективність</i> навчального процесу тільки на підставі обсягу засвоєного НАВЧАЛЬНОГО матеріалу. У зв'язку з цим до поняття «ефективність» необхідно включити не лише показники, що демонструються слухачами в процесі навчання, але також набуття і збереження ними здатності до виконання практичної роботи в іншомовному інформаційному середовищі впродовж усього періоду після закінчення курсу навчання. З цією метою слухачам необхідно набутти навичок та виробити звичку до роботи з новою професійною інформацією, що її термінологічне поле постійно розширюється. Це трапляється так само як і з інформацією <i>загальнокультурної</i> тематики, процес і факт пізнання якої обумовлює зняття стомлення з метою відновлення працездатності організму після набутого стомлення</p>
<p>8.7. Авторка дослідження стверджує, що технологія, яка забезпечує інтенсифікацію процесу навчання, повинна відповідати наступним вимогам: <i>результативності, економічності і психогігієнічності</i>. При цьому під <i>результативністю</i> розуміється досягнення «високого результату навчання» кожним слухачем під <i>економічністю</i> – засвоєння в одиницю часу максимально можливого обсягу навчального матеріалу, що дозволяє "економити час і зусилля викладача". Під <i>психогігієнічністю</i> Г.М. Бурденюк розуміє наявність обстановки «співпраці, позитивного емоційного мікроклімату, без стомлення і негативного відношення студента до навчальної діяльності» [44, с. 7]. Дослідниця також говорить про можливість втілення такої технології тільки «за умов ефективного управління цим процесом як ззовні, так і зсередини, тобто системно на усіх рівнях розгляду навчальної діяльності слухача: <i>соціальному та педагогічному</i>, на яких створюються сприятливі зовнішні умови для вчення, складаються демократичні стосунки співпраці між викладачем та студентом», а також і «на психофізіологічному рівні» [44, с. 7]. Проте авторка припускає, що слухач як суб'єкт навчальної діяльності добровільно самоорганізуватиметься для досягнення поставленої мети</p>	<p>На нашу думку, список даних рівнів навчальної діяльності, запропонований Г.М. Бурденюк, доцільно було б функціонально поширити, розповсюдивши його на сферу психофізіологічного рівня за рахунок можливості <i>відстежування</i> рівня навчальної діяльності слухача і на управління процесом створення та утримування цього рівня за замкнутим принципом із застосуванням зворотного зв'язку, що коригує. При цьому ми вважаємо за доцільне розширити вживане авторкою поняття «демократичні стосунки співпраці» до стану єдиного <i>психологічного</i> простору, що об'єднує викладача та слухача і що дозволяє першому здійснювати передачу практичного досвіду своїм учням шляхом наставництва. При цьому припускається, що цей досвід учителіві потрібно набувати постійно, тобто одночасно з навчальним процесом, іноді з незначним, але стійким випередженням процесу набуття знань своїми учнями. Що стосується згадуваної авторкою <i>добровільної самоорганізації</i> слухачів для досягнення визначеної мети, то – з нашої точки зору – доброї волі, заснованої на особистісній відповідальності слухача за свій власний розвиток, в даному випадку недостатньо. Рушійним чинником має бути його <i>інтерес</i> до матеріалу або <i>прагнення</i> до результату. Об'єктом потреби ж слухача має бути не суто діяльність, а її <i>результат</i>. При цьому потреба має бути не <i>усвідомленою</i> за походженням, а такою, що викликається <i>інтересом</i> до інформації, що має пізнаватися засобами цієї діяльності</p>

Провідна думка та інші особливості наукової роботи	Сутність невикористаної можливості
1	2
<p>8.8. Дискутуючи про розвиток пізнавальної <i>самостійності</i> й творчої <i>активності</i> слухачів, завдяки яким формується емоційний настрій особи на діяльність, авторка говорить про створення систем вправ та прийомів, що впливають на особу в цілому, а також – на ціннісні орієнтації особистості та на її прагнення до самовдосконалення</p>	<p>У зв'язку з цим ми вважаємо за можливе відмітити, що таке прагнення до самовдосконалення слід розглядати не як усвідомлене прагнення слухача до того, щоб стати <i>краще</i>, а як функцію, аргументом якої є його бажання отримати <i>задоволення</i> від пізнаваної інформації, яка стосується сфери його особистісних інтересів. В цьому разі розвиток слухача може мати вузькоспрямований тематичний характер і повинен розглядатися не як засіб або процес <i>формування</i> його гармонійного розвитку, а як засіб і процес «порятунку», тобто <i>підтримки</i> іноземної мови в повсякденному житті слухача в працездатному стані за допомогою задоволення його природних потреб як особистості. Такі потреби полягають, передусім, у <i>відновленні</i> психофізіологічного стану і <i>знятті</i> накопиченої напруги. Цим визначається і обмежується прикладна роль <i>самостійної</i> роботи, що здійснюється засобами іноземної мови і переслідує мету її збереження у діяльнісному активі слухача природним чином. На нашу думку, перетворювати самостійну роботу іншомовного наповнення на механізм загального, усебічного розвитку особистості є в рівній мірі як недоцільним, так і безперспективним. Цю роль має виконувати середовище рідної мови, глибина володіння якою і сфера практичного застосування якої завжди перевершуватиме такі чинники, що властиві іноземній мові та створюваному з її допомогою іншомовному середовищу. Інакше кажучи, з нашої точки зору, не слід намагатись вирішувати завдання <i>необмеженого</i> масштабу засобами <i>обмеженого</i> середовища як ресурсу</p>

Провідна думка та інші особливості наукової роботи	Сутність невикористаної можливості
1	2
<p>8.9. Важливу роль у своєму дослідженні авторка приділяє також проблемам <i>самовиховання</i> та <i>самоуправління</i>, говорячи про можливість і необхідність формування у слухача нової особистості, що була б «здатна нести <i>відповідальність</i> за самоуправління своєю подальшою навчально-пізнавальною діяльністю» [44, с. 8]</p>	<p>На нашу думку, таке <i>самоуправління</i> не може формуватися у слухача, що навчається іноземної мови, <i>усвідомлено</i> в умовах перевантаженості його повсякденного життя, оскільки у такому випадку <i>самоуправління</i> повинно було б здійснюватися ним штучно під впливом «відповідальності», про яку говорить авторка. Отже, у такому разі <i>самоуправління</i> повинно було б сприйматися як додаткове навантаження, місце якого у своєму повсякденному житті слухач має можливість відвести тільки за рахунок свого дозвілля, роль якого полягає у сприянні <i>відновленню</i> організму після напруженого робочого дня. Це має відбуватися з метою його підготовки до нового періоду психологічної напруги, очікуваної після завершення майбутнього робочого дня або робочої зміни. За такою постановкою питання – навіть у разі високого почуття відповідальності слухача за власний розвиток – процес саморозвитку має здійснюватися <i>усвідомлено</i>, тобто штучно. У свою чергу, це може відбуватись тільки за рахунок скорочення часу, що використовується слухачем для свого психологічного відновлення, тобто дозвілля. Таке може привести до поступального <i>скорочення</i> міри психофізіологічного <i>відновлення</i> організму, що виражатиметься в поступовому накопиченні у ньому втоми, а також – в порушенні звичної для людини <i>циклічності</i> чергування періодів роботи і відпочинку. Це порушення відбуватиметься за рахунок збільшення першого з цих періодів в збиток процесу нейтралізації стану накопиченої втоми. В результаті цього «емоційний настрій особи на діяльність», необхідність формування якого зазначає авторка дослідження, буде позбавлений <i>психологофізіологічної</i>, тобто <i>природної</i> основи, для свого розвитку і зміцнення, внаслідок чого, врешті-решт, буде втрачений. Це може привести до виникнення «негативного відношення слухача до навчальної діяльності», уникнути якого авторка вважає за одне із завдань свого дослідження</p>
<p>8.10. На думку Г.М. Бурденюк, застосування запропонованої нею технології навчання іноземної мови має здійснюватися з урахуванням «соціально-психологічних особливостей дорослих як суб'єктів <i>самостійної</i> навчальної діяльності, з одного боку, і <i>лінгвосоціокультурним</i> аспектом особливостей засвоєної мови – з іншого» [44, с. 8]</p>	<p>За нашим розумінням, функція самостійної роботи слухачів, що оволодівають іноземною мовою, має розглядатися не лише як <i>навчальна</i>, але і як <i>навчально-практична</i> діяльність, що передбачає поступальне скорочення частки першого, <i>навчального</i>, компонента за рахунок зростання другого, <i>практичного</i>, компонента самостійної роботи, що призначена для пізнання такої інформації, яка належить до сфери інтересів слухача. При цьому зростання частки практичного компонента в загальному обсязі самостійної діяльності має спочатку здійснюватися на <i>керованій</i> основі, а згодом – спонтанно, тобто <i>неусвідомленим</i> шляхом</p>

Провідна думка та інші особливості наукової роботи	Сутність невикористаної можливості
1	2
<p>8.11. Авторка проводить також детальний оглядовий аналіз думок фахівців відносно <i>особистісних</i> та <i>професійних</i> здатностей, якими повинен володіти викладач іноземної мови, а отже, й студент мовного університету</p>	<p>При переліченні здатностей викладача-філолога, що розглядаються фахівцями як обов'язкові компоненти, які обумовлюють його готовність до професійної діяльності, невраховано залишається необхідність наявності досвіду практичного <i>застосування</i> мови для пізнання на <i>монолінгвістичній</i> основі інформації в будь-якій тематичній сфері, <i>окрім</i> професійної. Звідси витікає, що перш, ніж почати навчати когось іноземної мови, викладач-філолог повинен навчитися застосовувати цю мову у своєму повсякденному житті, навчившись <i>пізнавати</i> її засобами інформацію, що належить до сфери його інтересів або захоплень</p>
<p>8.12. За ствердженням Г.М. Бурденюк, «від того, як саме відбуватиметься процес навчання та на яких концептуальних засадах він будується, залежить, які особистісні якості будуть розвинені в студентах як майбутніх фахівцях». Авторка справедливо вважає, що це має пряме відношення і до їхнього уміння вчитися <i>самостійно</i>. Важливість винаходу таких умінь в студентському віці очевидна, тим паче, що – за наявними даними – переважна більшість слухачів мовних курсів зрілого віку в тій або іншій мірі зацікавлені у використанні знань мови у своїй професійній діяльності</p>	<p>На нашу думку, слухачам курсів підвищення кваліфікації та студентам не можна розраховувати на «використання знань мови у своїй професійній діяльності» раніше, ніж ці <i>знання</i> перетворюються на <i>уміння</i> нею володіти, а <i>уміння</i> не будуть доведені до стану <i>навичок</i>. Переступити ж від знань, тобто інформації про мову, до її практичного застосування, минувши уміння і навички, не уявляється можливим</p>
<p>8.13. Розглядаючи питання здібності дорослих до оволодіння іноземною мовою, авторка відмічає, що із цього приводу у науковців немає єдиної думки</p>	<p>З приводу цього ми вважаємо, що для того, щоб робити висновки про існування залежності здібності до оволодіння іноземною мовою від віку, необхідно бути упевненим в методичній правильності процесу навчання, в чому сьогодні є підстави сумніватися. У зв'язку з цим ми впевнені, що подібні дані не можуть бути аргументами для формування висновків щодо залежності цього показника від віку слухача. Наш власний досвід підтверджує якщо не <i>відсутність</i>, то – щонайменше – <i>несуттєвість</i> такої залежності, наявність якої не ставить під сумнів <i>здатність</i> опанування іноземної мови. На нашу думку, перед слухачами курсів іноземної мови стоїть не завдання «пізнати мову як таку», а завдання навчитися «пізнавати щось інше засобами мови»</p>

Провідна думка та інші особливості наукової роботи	Сутність невикористаної можливості
1	2
<p>8.14. За ствердженням авторки, шлях до <i>пізнання</i>, <i>самовдосконалення</i> та <i>самонавчання</i> пролягає скрізь розмовну діяльність, яка одночасно є і <i>метою</i>, і <i>засобом</i> самостійної навчальної діяльності. Інакше кажучи, навчитися <i>самостійній</i> діяльності «з власною стратегією реалізації тих або інших комунікативно-пізнавальних завдань» (Д.М. Дридзе, 1980, с. 31) можна, тільки самостійно вправляючись в усному спілкуванні, аудіюванні, читанні та письмі</p>	<p>1. На нашу думку, <i>метою</i> та <i>засобом</i> самостійної роботи є не лише здатність <i>розмовляти</i>, а передусім аудіювання як засіб <i>розуміння</i> чийсь розмови, а також читання тексту й візуальне сприйняття екранованої інформації, що є об'єктом пізнання на «безмовній» основі. Крім цього, говорячи про <i>стратегію</i>, авторка використовує традиційно невірне тлумачення змісту англійського слова <i>strategy</i>, яке у даному контексті має означати «спосіб», або «шлях».</p> <p>2. З нашої точки зору, <i>самостійна</i> робота на етапі навчання мови не може, як це стверджує авторка, здійснюватися окремо від <i>аудиторної</i> складової навчального процесу, оскільки в цьому випадку потрібний <i>системний</i> підхід, що має бути заснований на їхній сукупності</p>
<p>8.15. На думку Г.М. Бурденюк, концепція функціональної структури <i>мовної особи</i>, а також розуміння того, як саме мовна <i>компетенція</i> складається та проявляє себе в процесах створення окремих речень і цілих текстів, дали науковцям підставу для того, щоб інакше подивитися на процес опанування іноземної мови та обґрунтувати лінгводидактичну концепцію «<i>вторинної мовної особи</i>». Згідно цієї концепції «текст і тільки текст стає домінуючою одиницею навчання, здатною "створити" вторинну мовну особу» (с.189)</p>	<p>Із цією концепцією не можна погодитись, оскільки її зміст йде врозріз із міжнародним і нашим власним досвідом навчання <i>іноземної</i> мови, а також суперечить міжнародному досвіду опанування <i>рідної</i> мови, де домінуючою одиницею стає усне <i>спілкування</i> як акт обміну інформацією, на відміну від <i>тексту</i>. Роль тексту була и має залишитися <i>вторинною</i></p>
<p>8.16. За ствердженням авторки, саме наявність тексту характеризує будь-яке <i>спілкування</i>, що розповсюджується і на спілкування засобами іноземної мови, яке має місце між педагогом та учнем або між учнями під час аудиторного заняття. Шлях від <i>засвоєння</i> основ мовної системи до <i>користування</i> мовою в процесі спілкування є важким та довгим</p>	<p>З нашої точки зору, авторка помиляється, оскільки акт <i>користування</i> мовою в усній формі значно випереджає етап навчання, пов'язаний з «<i>засвоєнням</i> основ мовної системи». Це доведено практикою освоєння будь-якої мови та підкріплено міжнародною методологією навчання іноземним мовам</p>

Провідна думка та інші особливості наукової роботи	Сутність невикористаної можливості
1	2
<p>8.17. Г.М. Бурденюк стверджує, що, розробляючи технологію управління іншомовною <i>самостійною</i> навчальною діяльністю, необхідно знайти методичні прийоми та засоби, які б допомагали слухачеві або учню якнайскоріше пройти «<i>нульовий рівень</i>», тобто рівень <i>опанування</i> смислових зв'язків між словами, їхніми сполученнями та лексико-семантичними стосунками. На думку дослідниці це має бути абсолютно необхідним етапом та передумовою формування та функціонування мовної особи</p>	<p>За нашим розумінням, рівень володіння мовою, про який говорить авторка, не може розглядатися як <i>нульовий</i>. Поняття «<i>нульовий рівень</i>» стосується початку процесу навчання умінню усно висловлювати думку засобами цілісних зворотів прямої мови, що були вивчені впродовж занять механічним запам'ятовуванням цих фраз на асоціативній основі, тобто у сукупності із дією, явищем або подією, що виконувались та траплялись у супроводі відповідних висловлювань</p>
<p>8.18. За ствердженням авторки, таке уміння оперувати мовними елементами має обумовлювати попереднє <i>запам'ятовування</i> цих елементів у відповідному контексті, що посилює мнемічний ефект ще і за рахунок <i>фабули</i> цілісного тексту. При іншомовній <i>самостійній</i> навчальній діяльності роль цього тексту надто зростає, оскільки він набуває функції значного мотиваційного стимулу</p>	<p>З нашої точки зору, впродовж <i>самостійної</i> навчальної діяльності спочатку потрібно навчитися працювати із <i>звуковою</i> інформацією, освоївши психологічний прийом <i>сприйняття</i> іноземної мови, без будь-якої внутрішньої напруги. <i>Запам'ятовування</i> має ж здійснюватися на безтекстовій основі, що складається із сприйняття звукової інформації у сукупності с діями або явищами, що таку інформацію супроводять. Такий метод придбав назву <i>асоціативного</i></p>
<p>8.19. Г.М. Бурденюк стверджує, що <i>нульовий рівень</i> стає, таким чином, нібито підготовчим етапом до реалізації слухачем своїх потенцій щодо користування іноземною мовою як <i>засобом</i> спілкування. Під час оволодіння іноземною мовою учню або слухачеві треба допомогти як можна непомітніше і швидше <i>здолати</i> цей підготовчий етап, щоб далі на <i>лінгво-когнітивному</i> рівні слухач міг демонструвати свою індивідуальність, здійснювати власний вибір мовних засобів, тобто мати змогу формуватися як «<i>вторинна</i>» мовна особа</p>	<p>На нашу думку, усе вищесказане суперечить міжнародній методології і практиці освоєння іноземної мови, що підтвердила своє право на існування завдяки досягнутим результатам, яких ще не було набуто системою освіти країн СНД. Свідомо та доказом цьому є факти, що наведені вище</p>

Провідна думка та інші особливості наукової роботи	Сутність невикористаної можливості
1	2
<p>8.20. На думку авторки цієї наукової роботи, іншомовна самостійна навчальна діяльність слухача або учня має бути ієрархічною структурою, що містить <i>етап підготовки</i> до розмовної діяльності, а <i>також етап становлення і наступного розвитку</i> цієї структури, на якому вже можуть зароджуватися ознаки мотиваційного рівня, якщо йдеться про учнів, які прагнуть застосовувати іноземну мову в <i>професійній</i> сфері</p>	<p>З нашої точки зору, <i>професійна спрямованість</i> в опануванні мови повинна обов'язково мати <i>комунікативну</i> основу, що складається з фраз <i>повсякденного</i>, або <i>загальнокультурного</i>, призначення, оскільки історія не знає випадків, коли вдавалося будувати спілкування засобами лише одних термінів та спеціальних виразів. Саме в результаті створення активного запасу <i>побутових</i> фраз у учня формується розмовний ресурс. При цьому смислова переорієнтація фраз, що цей ресурс у собі містить, на <i>професійну</i> тематику здійснюється шляхом внесення відповідних термінів до виразів та прямих мовних зворотів, що ними фахівець вже володіє. Це міжнародна практика. Опанування іноземної мови шляхом її порівняння й пошуку в неї <i>аналогій</i> з <i>рідною</i> мовою веде до спотворення змісту думки, що має бути висловлена іноземної мови. Це обумовлено стилістичними відмінностями будь-якої іноземної мови від рідної. У зв'язку з цим освоювати та надалі застосовувати іноземну мову треба не на основі окремих слів, а засобами цілісних виразів та фразеологізмів</p>
<p>ДОСЛІДЖЕННЯ 9 [92]</p> <p>ТЕМА ДОСЛІДЖЕННЯ: <i>Активизация внеаудиторной работы курсантов в процессе обучения иностранному языку в вузах МВД России</i> (Активізація позааудиторної роботи курсантів під час їх навчання іноземної мови в університетах МВС Росії)</p> <p>АВТОРКА: Івашенко, Н. П.</p> <p>КРАЇНА: Росія</p> <p>МІСЦЕ ДОСЛІДЖЕННЯ: Санкт-Петербург</p> <p>МЕТА АБО ПРОВІДНА ДУМКА ДОСЛІДЖЕННЯ: аналіз причин недостатньої ефективності позааудиторної роботи та визначення шляхів підвищення ефективності вживаних методів навчання</p>	

Провідна думка та інші особливості наукової роботи	Сутність невикористаної можливості
1	2
<p>9.1. Авторка дослідження відмічає недостатню освітленість в методичній літературі теоретичних положень і практичних рекомендацій щодо організації <i>позааудиторної</i> роботи. При цьому, на думку дослідниці, яку засновано на проведеному аналізі, а також на даних психолого-педагогічної літератури, що стосуються позааудиторної роботи, є свідчення її <i>недостатньої</i> ефективності. Цей факт авторка пов'язує з низькою ефективністю вживаних методів навчання, їх недостатнім зв'язком з навчальним матеріалом, недооцінкою мовного рівня студентів, а також недостатньої міри дослідженості сутнісних характеристик, особливостей, засобів і умов виконання самостійної роботи. Відсутні, на думку авторки, є також дані про результати порівняння ефективності вживаних методів і засобів, внаслідок чого не розроблена система і методика активізації такої діяльності</p>	<p>На нашу думку, самостійна робота повинна складатися з 2-х компонентів. <i>Перший</i> повинен полягати у <i>виконанні домашнього завдання</i>, а <i>другий</i> – в практичному застосуванні освоюваної мови з метою <i>пізнання інформації</i>, що належить до сфери особистісних інтересів або захоплень студента. Найголовнішим недоліком цієї роботи є те, що у неї не визначено <i>психологічну</i> функцію самостійної роботи (другого компонента) в навчальному процесі та його роль в повсякденному житті студентів як її невід'ємного елемента, що сприяє формуванню у них стану комфорту на основі задоволеності від пізнання іншомовної інформації.</p> <p>Окрім створення у студентів стану внутрішнього <i>комфорту</i>, другий компонент самостійної роботи (пізнання іншомовної інформації, що належить до <i>загальнокультурних</i> інтересів) виконує функцію заповнення «мертвих» проміжків поведінням з мовою і виробленням прийомів практичного застосування мови як засобу для розуміння інформації як мети. Цей компонент (<i>пізнання іншомовної інформації засобами іноземної мови</i>) слід вважати пасивно <i>діяльним</i>, оскільки він припускає уявну участь студента в подіях та його непряме причастя до явищ, про які свідчить джерело інформації.</p> <p>В умовах, коли <i>самостійна</i> (позааудиторна) робота студента обмежується виконанням домашнього завдання, він не набуває необхідної здатності розуміти іншомовну розмову на слух і має запас фраз і слів, обсяг якого визначається лексикою підручника, використовуюваного під час аудиторних занять, тобто є недостатнім для повноцінного спілкування на різноманітну тематику</p>
<p>9.2. Формулюючи положення, що виносяться до захисту своєї наукової роботи, Н.П. Іващенко згадує свою «авторську систему позааудиторної роботи в навчанні іноземної мови», котра містить у собі програму і методику її активізації, що розроблені з урахуванням «системності і послідовності управління <i>позанавчальним</i> процесом» [92, с. 4]</p>	<p>Ми впевнені, що процес <i>самостійної</i> позааудиторної роботи не може бути названий <i>позанавчальним</i> [225, с. 4], як про нього відзивається авторка, оскільки цей процес є невід'ємною частиною навчального плану і процесу. Розуміння позааудиторної роботи (ПР) як <i>позанавчальної</i> можна пояснити помилковим уявленням про те, що навчальний процес обмежується лише <i>аудиторною</i> роботою. Насправді ж, навчання як акт має бути орієнтоване не на <i>процес</i> навчання, а на досягнення визначеної <i>мети</i>. Тому навіть створення у студента необхідного настрою необхідно вважати <i>завданням</i>, а його наявність – невід'ємним <i>компонентом</i> навчального процесу</p>

Провідна думка та інші особливості наукової роботи	Сутність невикористаної можливості
1	2
<p>9.3. Н.П. Іващенко виявила, що <i>позааудиторна діяльність</i> є обов'язковою частиною навчального процесу, яка розкриває «систему взаємин і зв'язків тих, хто навчає» та таких, що навчаються, і повинна формувати <i>пізнавальність, самостійність та активність</i>, а також виховувати у студентів «інтерес до самостійної навчально-пізнавальної діяльності». Дослідниця також стверджує, що проведене нею дослідження позааудиторної роботи «дозволило компенсувати недостатню розробленість як теоретичних, так і практичних аспектів проблеми, що вивчалася» [92, с. 6]</p>	<p>Слід зазначити, що авторка не згадує при цьому про <i>психологічні</i> аспекти, які, за нашим переконанням, відіграють засадничу роль в забезпеченні <i>ефективності</i> самостійної роботи як центрального компонента неперервного навчання фахівця упродовж усього наступного післядипломного періоду.</p> <p><i>Пізнавальність</i>, про яку згадує авторка, має формуватися у того, хто вивчається, на <i>психологічній</i> основі. При цьому <i>самостійність</i> має формуватися не на основі <i>відповідальності</i>, а навпаки – неусвідомлено, тобто на основі <i>захопленості</i> пізнаваною інформацією. На нашу думку, такий психологічний стан слід розглядати як головний <i>педагогічний орієнтир</i>, а його досягнення треба розглядати як головне завдання, оскільки саме цей стан є запорукою <i>активності</i> студента, про яку говорить авторка дослідження</p>
<p>9.4. Дослідниця сформулювала цілу низку критеріїв <i>якості</i> навчання, серед яких вона зазначила «володіння прийомами швидкого та точного читання інформації іншомовного тексту» [92, с. 6]</p>	<p>З нашої точки зору, поняття «якість навчання» має також розповсюджуватись і на навичку сприйняття мови на слух з розумінням змісту почутого безпосередньо на мові, тобто без уявного перекладу звукової інформації рідною мовою, про що авторка не згадує.</p> <p>Переходячи до «уміння спілкуватися іноземною мовою у сфері професійної діяльності» як до наступного критерію, що був сформульований дослідницею, ми вважаємо за можливе додати, що спочатку це уміння необхідно набути в сфері <i>побутового</i> спілкування. Це надасть можливість створення запасу побутових <i>фраз</i>, на відміну від окремих слів, які належать до найчастіше використовуваних. Тільки після цього, як ми вважаємо, слід переходити до спілкування на професійну тему за допомогою використання «скелетів» фраз, що вже запам'яталися під час спілкування на побутову тематику, у поєднанні із відповідними спеціальними термінами, які вводитимуться до їхнього складу [92]</p>

Провідна думка та інші особливості наукової роботи	Сутність невикористаної можливості
1	2
<p>9.5. Н.П. Іващенко розробила комплексну <i>систему</i> позааудиторної роботи в навчанні іноземним мовам, яка містить в собі <i>модель</i> організаційних елементів, <i>програму</i> і <i>методику</i> активізації. У цій системі дослідниця виділила цілі та завдання <i>самостійної</i> навчальної діяльності в навчанні як <i>допоміжному</i> засобу</p>	<p>Ми не можемо погодитися з тим, що дослідниця відводить позааудиторній роботі роль <i>допоміжного</i> засобу. На нашу думку, роль самостійної роботи в процесі навчання необхідно розглядати як таку, яка – як мінімум – не менш важлива, ніж <i>аудиторна</i> робота. Тим паче, що на етапі післядипломної професійної діяльності самостійна робота відіграє <i>головну</i> роль. У цьому випадку самостійна навчальна діяльність є домінуючим засобом збереження навичок володіння мовою на тлі періодичного проходження курсів підвищення кваліфікації, навчання за допомогою яких є <i>дискретним</i> за своїм характером і <i>короткочасним</i> за тривалістю. У зв'язку з цим применшення ролі самостійної роботи на етапі вищої школи слід вважати педагогічною помилкою. На підставі цього слід зауважити, що позааудиторна діяльність зумовлює <i>де-юре</i> підвищення якості навчання. Це пояснюється тим, що регулярність такої самостійної роботи обумовлює тенденцію до зростання професійної <i>компетентності</i> студента за рахунок сприяння в <i>збереженні</i> навичок і знань, що були набуті ним раніше. Збереження цих якостей відбувається засобами діяльнісного підходу, що заснований на інтересі слухача до пізнаваної інформації <i>загальнокультурного</i> змісту і полягає в неперервності процесу <i>пізнання</i> як такого</p>
<p>9.6. Ця наукова робота охоплює визначення змісту та функції позааудиторної діяльності в навчанні іноземним мовам</p>	<p>У зв'язку з цим ми вважаємо, що було б доцільним включити до складу позааудиторної роботи матеріал по інтересах тих, що навчаються. Тематика такого матеріалу має виходити за межі навчального матеріалу та бути максимально наближена до сфери захоплення учнів. Що ж до <i>функції</i>, виконання якої авторка очікує від позааудиторної роботи, то вона має забезпечувати збереження у учнів та слухачів тону <i>захопленості</i> пізнаваною інформацією й стану <i>прагнення</i> до подальшого пізнання, яке було б засноване на такому тонусі</p>
<p>9.7. В складі наукової роботи були також проведені відбір і систематизація <i>елементів</i> позааудиторної роботи, важливість якої була розглянута на тлі особливостей викладання іноземної мови в немовному університеті, де, за твердженням авторки, «ця дисципліна не є такою, що профілює, і тому на перший план висувається особистісний, [на відміну від <i>професійного</i>] чинник – інтерес» [92, с. 7]</p>	<p>На нашу думку, <i>особистісний</i> чинник має бути на першому плані в будь-якому навчальному процесі, метою якого є як вивчення теоретичного матеріалу, так і навчання практичній <i>навичці</i>, а не лише <i>умінню</i>. При цьому оволодіння умінням повинне завжди розглядатися як <i>проміжний</i> стан на шляху до його перетворення на навичку</p>

Провідна думка та інші особливості наукової роботи	Сутність невикористаної можливості
1	2
<p>9.8. Дослідницею були підготовлені <i>дидактичні матеріали</i>, а також розроблені <i>контрольні питання та тестові завдання</i> для визначення рівня знань про іноземну мову на різних етапах самостійної навчальної діяльності</p>	<p>На нашу думку, етапи позааудиторної роботи не можуть існувати окремо від усього навчального процесу, тому в цьому випадку треба говорити не про етапи самостійної роботи, а про етапи усього процесу навчання, одним із яких має бути самостійна робота</p>
<p>9.9. Ефективність розробленої комплексної системи ПР (позааудиторної роботи) було перевірено впродовж <i>дослідно-експериментального</i> дослідження, що, за ствердженням авторки, показало значне підвищення якості навчання. Статистичний аналіз результатів <i>формуючого</i> експерименту надав <i>математичного</i> підтвердження правильності розробленої системи позааудиторної роботи</p>	<p>З нашої точки зору, <i>математичного</i> підтвердження в цьому випадку недостатньо, оскільки воно свідчить про поточний рівень досягнутої мовної підготовки на момент її перевірки. Не менш, якщо не більш, важливим слід вважати оцінювання <i>психологічної</i> підготовки слухача до моменту тестування на предмет її <i>достатності</i> або <i>недостатності</i> (без диференціації результату, тобто за принципом «здав – не здав») для <i>збереження</i> досягнутого рівня після закінчення процесу навчання. Без урахування <i>психологічної</i> складової в мовній підготовці студента має місце принцип викладання, що вже став традиційним, «з очей геть – з серця геть»</p>
<p>9.10. Авторка стверджує, що «підсумки експериментального дослідження свідчать також про досить високий рівень самоосвіти експериментальних груп, про підвищення їхньої активності і інтересу до <i>вивчення</i> іноземної мови» [92, с. 7]</p>	<p>У зв'язку з цим, ми вважаємо за необхідне відмітити, що досліджувати в даному випадку треба не інтерес до <i>вивчення</i> мови як до процесу ознайомлення з навчальною дисципліною або як своє відношення до самої дисципліни. І те, і інше – доля філологів, причому – на старших курсах навчання, оскільки спочатку вони – так само, як і студенти немовного профілю – повинні освоїти мову як <i>інструмент</i> пізнання іншомовної інформації. Досліджувати треба <i>інтерес</i> до <i>інформації</i>, пізнаваної за допомогою освоюваної іноземної мови. В цьому випадку інтерес до пізнаваної <i>інформації</i> зумовить підсвідому затребуваність її пізнання як процесу, що – у свою чергу – зумовить нейтральне відношення до занять мовою як до процедури, необхідність якої є зрозумілою, тобто осмисленою. Інтерес же до власне <i>мови</i> в цьому процесі не повинен розглядатися за визначенням</p>

Провідна думка та інші особливості наукової роботи	Сутність невикористаної можливості
1	2
<p>9.11. Дослідниця пов'язує позитивні зміни в мотиваційній сфері студентів з перспективами практичного використання іноземної мови в їх майбутній професійній діяльності. Позааудиторна діяльність засобами іноземної мови, як складова усього навчально-виховного процесу в немовному університеті, має бути, на думку авторки, орієнтована на створення у студентів <i>відчуття</i> «індивідуальної і особистісної значущості їхньої майбутньої професійної діяльності, що була б заснована не лише на спеціальних знаннях, але й на володінні мовою» [92, с. 8]</p>	<p>На нашу думку, у додаток до того, щоб зв'язувати зміни в мотиваційній сфері тих, що навчаються іноземної мови, з «перспективами практичного використання іноземної мови в майбутній професійній діяльності» на основі припущення, як це формулює авторка дослідження, необхідно включати компонент практичного застосування мови з метою <i>пізнання</i> інформації. В цьому випадку спочатку повинно йтися про інформацію <i>загальнокультурної</i>, а згодом і <i>професійної</i> тематики. Залучувати ж компонент практичного застосування мови до повсякденного життя фахівця треба ще на етапі його навчання, формуючи у студентів відповідну мотивацію за рахунок <i>інтересу</i> до пізнаваної інформації. Інакше, до моменту передбачуваної затребуваності мови в «майбутній професійній діяльності» студентів ними будуть <i>втрачені</i> певні уміння і навички, що неминуче приведе і до втрати знань за рахунок відсутності їхнього використання в проміжний період вимушеного «очікування»</p>
<p>9.12. За словами авторки, дослідженням було виявлено, що для активізації позааудиторної роботи потрібна наявність певних педагогічних умов: <i>зовнішніх</i> і <i>внутрішніх</i>. При цьому до <i>зовнішніх</i> умов дослідниця відносить «заохочування що до позитивних результатів», а до <i>внутрішніх</i> умов – «особисту зацікавленість курсантів у своєму професійному розвитку, особливості їхньої мотиваційної сфери і наявність позитивної мотивації щодо вивчення іноземної мови» [92, с. 8]</p>	<p>За нашою точкою зору, розглядаючи питання про <i>оцінювання</i> результатів, необхідно з'ясувати механізм і критерії процесу, що дозволяли б переконатися в <i>наявності</i> результатів та їхньої «позитивності». Якщо такі висновки робляться на підставі результатів, що стосуються лише якості виконання домашнього завдання, то це не сприятиме збереженню у студента потреби до пізнання іншомовної інформації після закінчення курсу навчання його мови. Отже, завдання відносно «озброєння» студента мовою як засобом пізнання упродовж усього післядипломного періоду не може вважатися <i>вирішеною</i>, а мета – <i>досягнутою</i>, оскільки у студента не було вироблено природної потреби до пізнання інформації іноземною мовою. У зв'язку з цим колишній студент університету або слухач іншомовних курсів скоріш за все <i>втрапить</i> усе, чому його навчили, як тільки вийде з-під дисциплінуючого впливу викладача іноземної мови.</p> <p>У зв'язку з тим, що до <i>внутрішніх</i> педагогічних умов авторка віднесла наявність у студента «позитивної мотивації до вивчення іноземної мови», ми вважаємо, що в даному випадку невиясненим залишається питання про те, якою саме має бути природа мотивації до вивчення мови в післядипломний період і яким чином набуття інформації про мову забезпечить студентів здатність до використання мови як інструменту пізнання інформації</p>

Провідна думка та інші особливості наукової роботи	Сутність невикористаної можливості
1	2
<p>9.13. Формулюючи «критерії об'єктивної оцінки якості навчання», авторка зараховує до них наступне: <i>лексика</i> – «наявність активного і пасивного лексичного мінімуму, що належить до сфери спеціалізації»; <i>читання</i> – «володіння прийомами "гнучкого" читання, швидке і точне читання інформації іншомовного тексту»; <i>усне спілкування</i> – уміння спілкуватися засобами іноземної мови у межах професійної тематики; <i>аудіювання</i> – розуміння змісту і критичне осмислення професійно-орієнтованого тексту, що сприймається у звуковому вигляді; <i>граматика</i> – володіння частотним граматичним мінімумом" [92, с. 9]</p>	<p>Розглядаючи критерії ефективності, що були розроблені та запропоновані авторкою дослідження, ми хотіли б прокоментувати критерій, який дослідниця пов'язує з поняттям «лексика». На нашу думку, лексичний запас, що належить виключно до спеціальної сфери, не забезпечує можливості спілкування засобами будь-якої мови внаслідок відсутності в ньому (запасі) універсальних фраз. Освоєння таких фраз та виразів має відбуватися шляхом застосування мови з метою та в процесі <i>пізнання</i> інформації й <i>спілкування</i> за межами професійної тематики. Підтримування ж та розвинення лексичного запасу має відбуватися за рахунок неперервності або регулярності процесу пізнання іншомовної інформації, що виходить за межі тематики навчального процесу.</p> <p>Крім того, нам хотілося б отримати відповіді на наступні питання. Який зміст надає авторка словосполученню «чітке читання», яке вона використовує у своїй роботі? Що ж до критерію «уміння спілкуватися засобами мови в межах професійної сфери», то де саме можна провести межу між <i>професійними</i> і <i>загальнокультурними</i> оборотами та виразами, з яких складається акт спілкування? Для такого спілкування треба знати та використовувати <i>побутові</i> фрази, наповнюючи їх відповідними термінами і спеціальними словосполученнями. І, нарешті, чому дослідник завершує, а не розпочинає список критеріїв навичкою «аудіювання»? Цим порушується не лише міжнародна методика навчання іноземної і рідної мови, але і будь-яка логіка, оскільки без розуміння мови на слух акт спілкування будь-якою мовою стає неможливим.</p> <p>Те ж саме питання стосується критерію «спілкування», який має займати друге місце, тобто розглядатись безпосередньо після аудіювання</p>
<p>9.14. ВИСНОВОК: В результаті такого навчання студент виявляється не підготовленим до післядипломної роботи іноземною мовою за своїм фахом. Такий його стан обумовлюється об'єктивною необхідністю розуміння текстів <i>суміжної</i> тематики, що містять <i>нові</i> для студента терміни, які не були ним засвоєні в процесі навчання та які відсутні в спеціальних словниках двомовного типу, також і унаслідок їх відставання від розвитку науки та техніки. (Це пояснюється <i>дискретністю</i> процесу видання словників на тлі <i>неперервності</i> розвитку відповідної галузі знань.) З цієї причини майбутній фахівець не в змозі набути незалежність від навчального процесу і не може надалі розраховувати на підтримку викладача іноземної мови з двох причин. <i>Перша</i> полягає в тому, що навчальний процес вже припинено, а <i>друга</i> – навіть за наявності консультаційного контакту між студентом і його колишнім викладачем – в недостатній обізнаності викладача, чий лексичний запас не охоплює постійно обновлюваної термінології, оскільки продовжує залишатися у межах навчальної програми. Спілкування має розглядатись у другу чергу.</p>	

Провідна думка та інші особливості наукової роботи	Сутність невикористаної можливості
1	2
<p>ДОСЛІДЖЕННЯ 10 [127] ТЕМА ДОСЛІДЖЕННЯ: Развитие профессиональных коммуникативных умений будущего учителя иностранного языка в ситуативно-направленном обучении иноязычному общению (на примере немецкого языка) [(Розвиток професійних комунікативних умінь майбутнього учителя іноземної мови в ситуативно-спрямованому навчанні іншомовному спілкуванню (на прикладі німецької мови)). АВТОРКА: О. В. Кузлякіна КРАЇНА: Росія МІСЦЕ ДОСЛІДЖЕННЯ: Курськ МЕТА АБО ПРОВІДНА ДУМКА ДОСЛІДЖЕННЯ: вирішення проблеми визначення теоретичних і технологічних основ розвитку професійних комунікативних умінь в освітньому процесі педагогічного університету на філологічному факультеті</p>	
1	2
<p>10.1. Авторка досліджувала проблеми розвитку комунікативних умінь у студентів лінгвістичних спеціальностей, що засновані на розбіжності між об'єктивно <i>потрібним</i> та фактично <i>існуючим</i> рівнями комунікативної підготовки викладачів іноземної мови. Авторка виявляє та формулює теоретичні та технологічні основи формування професійних комунікативних умінь в освітньому процесі у вигляді теоретичної моделі процесу розвитку</p>	<p>Проте, сформулювавши тлумачення поняттю «професійні комунікативні уміння», О.В. Кузлякіна відвела перше місце не <i>психологічному</i>, а <i>культурологічному</i> компонентові, що ми вважаємо принципово помилковим. Таку нашу думку обумовлено засадничою роллю <i>психологічного</i> аспекту процесу навчання в досягненні запланованого результату як остаточного педагогічного орієнтиру</p>
<p>10.2. Розглядаючи рівні розвитку комунікативних умінь викладача, О.В. Кузлякіна розробила структуру професійних комунікативних умінь викладача</p>	<p>Авторка не враховує такої важливої фази в набутті <i>комунікативної компетентності</i>, як перехід від комунікативних умінь до <i>навичок</i> спілкування. Проте формування останніх припускає досягнення <i>автоматизму</i> в застосуванні умінь та створює залишкову готовність до відновлення навичок після їх часткової або повної втрати за рахунок припинення або тимчасового переривання акту спілкування. Інакше збереження стану готовності до спілкування на підставі лише комунікативних умінь стає можливою за умови їх штучного використання, доцільність та реальність якого викликає об'єктивні сумніви.</p> <p>До того ж, розглядаючи рівні розвитку комунікативних умінь викладача, так само як і впродовж інших етапів дослідження, дослідниця не зачіпає проблеми <i>збереження</i> досягнутих комунікативних умінь, важливість вирішення якої обумовлена відсутністю якостей <i>самозбереження</i>, <i>самовідновлення</i> або <i>самоконтролю</i> саме впродовж процесу набуття цих умінь [127, с. 5]. Дослідниця не включила <i>психологічну</i> складову до розробленої нею структури професійних комунікативних умінь викладача, яка, на нашу думку, є не лише обов'язковим, але скоріш усього <i>провідним</i> компонентом цієї структури, яка є саме <i>інішомовною комунікативною компетентністю</i> викладача іноземної мови [127, с. 5]</p>

Провідна думка та інші особливості наукової роботи	Сутність невикористаної можливості
1	2
<p>ДОСЛІДЖЕННЯ 11 [235] ТЕМА ДОСЛІДЖЕННЯ: <i>Психологія навчання іноземними мовами: історико-теоретичний аспект</i> (Психологія навчання іноземними мовами: історико-теоретичний аспект) АВТОР: В.Г. Тилець КРАЇНА: Росія МІСЦЕ ДОСЛІДЖЕННЯ: Санкт-Петербурзький державний університет МЕТА АБО ПРОВІДНА ДУМКА ДОСЛІДЖЕННЯ: визначити предметно-проблемне поле психології навчання іноземними мовами і виявити особливості її становлення як самостійної сфери психологічного знання</p>	
1	2
<p>11.1. Дослідник відмічає підвищену увагу до психологічних аспектів, що стосуються безпосередньо сучасної освіти в цілому та викладання іноземних мов зокрема</p>	<p>Дослідження виконано без урахування досвіду навчання іноземної мови, який було набуто <i>закордонними</i> фахівцями. Тому, за нашою думкою, базу даних, що її було використано для цього дослідження, слід вважати неповною за її обсягом та досліджуваними параметрами. Необхідність вивчення іноземного досвіду підтверджується прикладами ефективності, які було продемонстровано декількома країнами (зокрема, Англією і Францією) в сфері навчання англійської і французької мов населення своїх колоній на території різних країн Азії та Африки</p>
<p>11.2. Автор відмічає недостатню вивченість психології навчання іноземних мов в Росії «в сенсі системного і історичного аналізу розвитку її предметно-проблемного простору» [235, с. 3] і вказує на необхідність розробки психологічної стратегії опанування іноземної мови, системного оцінювання ефективності процесу навчання іноземної мови та якості її освоєння</p>	<p>Щодо положень, які автор виносить на захист у складі психологічних чинників, то слід зазначити другорядність таких з них, як <i>рівень розумового розвитку, тип опанування іноземної мови, емоційну стійкість, темп реакцій</i> та деяких інших. Оскільки призначенням цього дослідження є підвищення якості навчання іноземної мови, що, передусім, має припускати розвиток <i>розмовних</i> навичок, а вже пізніше набуття <i>теоретичних</i> знань з наступним підвищенням на їх основі культури мовлення, необхідно звернути первинну увагу на психологічні особливості <i>початкового</i> етапу навчання іноземної мови. Як доказ несуттєвої ролі вищевизначених чинників на цьому етапі навчання можна навести той факт, що кожен з тих, хто навчається, успішно опанував свою <i>рідну</i> мову, незважаючи на фізіологічні і психологічні особливості цього етапу. Такі особливості учнів можуть вплинути на роль мови на наступних етапах її викладання в вигляді вивчення її граматики на протязі подальшого життєвого періоду тих, хто навчається. Саме цим і може бути зумовлений вибір ними спеціальності або роду занять з урахуванням міри володіння іноземною мовою</p>

Провідна думка та інші особливості наукової роботи	Сутність невикористаної можливості
1	2
<p>ДОСЛІДЖЕННЯ 12 [197] ТЕМА ДОСЛІДЖЕННЯ: Развитие коммуникативно-когнитивной автономии студентов на продвинутом этапе обучения иностранному языку через использование интерактивных форм обучения (Розвиток комунікативно-когнітивної автономії студентів на просунутому етапі навчання іноземної мови через використання інтерактивних форм навчання) АВТОРКА: О. В. Пугістіна КРАЇНА: Росія МІСЦЕ ДОСЛІДЖЕННЯ: Петрозаводськ МЕТА АБО ПРОВІДНА ДУМКА ДОСЛІДЖЕННЯ: визначити зміст і виявити умови розвитку комунікативно-когнітивної автономії студентів – майбутніх учителів іноземної мови на просунутому етапі навчання в процесі використання інтерактивних форм роботи та на основі цього розробити теоретично обґрунтовану, ефективну технологію їх застосування в професійній освіті</p>	
1	2
<p>12.1. О.В. Пугістіна досліджувала проблему <i>формування іношомовної комунікативної компетенції</i> та розглядала шляхи її вирішення з позицій створення умов для комунікативно-когнітивної <i>автономії</i> майбутніх викладачів іноземної мови засобами інтерактивного навчання [197]</p>	<p>На нашу думку, орієнтація на вироблення майбутніми викладачами іноземної мови <i>методологічних</i> навичок можна вважати за обґрунтовану лише за умов пріоритетного та випереджаючого розвитку у учнів, або слухачів, навичок <i>практичного</i> застосування мови як засобу пізнання іношомовної інформації, про що авторка умовчує. Доцільність такого підходу пояснюється необхідністю щодо наявності у майбутнього викладача, який вже володіє навичкою та звичкою пізнання інформації й обміну нею засобами іноземної мови, здатності надалі передавати цю навичку таким студентам і дипломованим фахівцям, що навчатимуться в нього у майбутньому, сприяючи їй послідовному перетворенню на стійку звичку.</p> <p>В такому випадку викладач-філолог має набути здатність викладання іноземної мови не за принципом її <i>вивчення</i> студентом, тобто передачі йому теоретичних <i>знань</i>, або <i>інформації</i>, про мову, а з метою оволодіння мовою як навичкою її використання в якості <i>інструменту</i>. Останнє припускає випереджаюче формування та постійне збереження цієї навички саме у викладача подібно до того, як це має місце в його повсякденному житті стосовно рідної мови, правила граматики якої використовуються ним вже на підсвідомому рівні.</p> <p>Інакше кажучи, викладач не повинен завжди «учити себе, як треба вчитися» мові як навчальній дисципліні, а повинен удосконалювати володіння нею як інструментом, пізнаючи з її допомогою цікаву для себе інформацію, причому на <i>монолінгвістичній</i> основі. У зв'язку з цим управління неперервною <i>самоосвітою</i> студента та випускника університету має здійснюватися на основі реалізації <i>прикладної</i> ролі іноземної мови, на відміну від штучно стимульованого вивчення правил її граматики</p>

Провідна думка та інші особливості наукової роботи	Сутність невикористаної можливості
1	2
<p>12.2. Авторка досліджувала проблему специфіки розвитку комунікативно-когнітивної <i>автономії</i> того, хто навчається іноземної мови</p>	<p>Враховуючи висловлювання О.В. Путістіної про нечіткість розуміння специфіки розвитку комунікативно-когнітивної <i>автономії</i> того, хто навчається іноземної мови, необхідно зазначити, що цей стан студента або фахівця будь-якого профілю слід розглядати як <i>проміжний</i> на його шляху до повної суб'єктивної незалежності від викладача впродовж усього періоду професійної діяльності, якому передуює період навчання мови як в університеті, так і на етапі подальшого підвищення кваліфікації. Для досягнення цієї мети таку <i>автономію</i> слід будувати на нових підходах щодо роботи в іншомовному просторі, яка має здійснюватися виключно на <i>монолінгвістичній</i> основі. Це вимагає попереднього позбавлення студентів від стереотипів, що склалися у них відносно <i>нібито</i> неможливості сприйняття та розуміння іншомовної інформації інакше, ніж тільки через її переклад рідною мовою. В іншому випадку, опора на формування у студента стану автономії може спрямувати процес в педагогічну безвихідь, утримуючи того, хто навчається, в стані постійної <i>залежності</i> від рідної мови</p>
<p>12.3. Авторка досліджувала проблеми <i>комунікативно-когнітивної</i> підготовки студентів як невід'ємну частину процесу формування іншомовної <i>компетентності</i> викладачів медичного університету</p>	<p>Розглядаючи зміст наукової роботи дослідниці, у світі її дослідження можна відмітити наявність в ній інформації, що з цим дослідженням безпосередньо пов'язана. Зокрема, описувана в цій роботі <i>комунікативно-когнітивна</i> підготовка студентів є невід'ємною частиною процесу формування іншомовної <i>компетентності</i> викладачів медичного університету. Комунікативна підготовка починає здійснюватися з самого початку курсу навчання, а формування його <i>когнітивного</i> компонента відбувається за принципом спіралі, тобто шляхом повторення матеріалу, який було пройдено та засвоєно на <i>комунікативному</i> рівні, за участю елементу <i>усвідомлення</i> цього матеріалу на теоретичній, тобто когнітивній, основі</p>
<p>12.4. О.В. Путістіна присвятила певну увагу питанню сприяння <i>саморозвитку</i> студентів, визначила зміст та виявила умови розвитку їх комунікативно-когнітивної автономії</p>	<p>Повертаючись до питання <i>саморозвитку</i> студента, слід зазначити, що студента до саморозвитку потрібно підготувати, віддавши пріоритет формуванню його <i>психологічного</i> стану, що дозволяє процесу пізнання засобами іноземної мови стати звичним та регулярним заняттям, яке створює у того, хто навчається, стан <i>психологічного комфорту</i>. Лише за умови комфортного розміщення та захопленості не саме процесом, а змістом пізнаваної з його допомогою інформації, саморозвиток студента відбуватиметься неперервно на основі його неусвідомленої вмотивованості засобами інформації, яку він пізнає</p>

Провідна думка та інші особливості наукової роботи	Сутність невикористаної можливості
1	2
<p>ДОСЛІДЖЕННЯ 13 [51; 50] ТЕМА ДОСЛІДЖЕННЯ: Педагогічна технологія застосування ділових ігор у процесі формування іншомовної комунікативної компетентності майбутніх спеціалістів фінансово-економічного профілю АВТОРКА: Л. В. Волкова КРАЇНА: Україна МІСЦЕ ДОСЛІДЖЕННЯ: Київ, Національний педагогічний університет ім. М.П.Драгоманова МЕТА АБО ПРОВІДНА ДУМКА ДОСЛІДЖЕННЯ: теоретичне обґрунтування, розробка та експериментальна перевірка ефективності педагогічної технології застосування ділових ігор у процесі формування іншомовної комунікативної компетентності у загальній системі професійної підготовки спеціалістів фінансово-економічного профілю</p>	
1	2
<p>13.1. Л.В. Волкова досліджувала проблеми, що пов'язані з формуванням <i>іншомовної компетентності</i> майбутніх спеціалістів немовного профілю [50, с. 4]</p>	<p>У зв'язку з цим необхідно відмітити, що, по-перше, ділова гра, яка за своєю суттю є не метод, а методичний <i>прийом</i>, може забезпечити ефективність іншомовної підготовки фахівців тільки за умов, якщо її використанню у сфері професійної тематики передують <i>розмовних навичок</i> з накопиченням мовних зворотів цим же методичним шляхом, причому спочатку в сфері <i>повсякденного</i> (загальнокультурного, або побутового), а потім і <i>ділового</i> спілкування. Що стосується акту обміну будь-якою інформацією спеціального змісту, то таке твердження можна обґрунтувати необхідністю переважаючого застосування розмовних фраз <i>побутової</i> тематики, а також оборотів, що належать до сфери <i>ділового</i> спілкування. Оскільки відсотковий вміст цих компонентів завжди та значно <i>переважає</i> кількість використовуваних термінів і фраз спеціального змісту і призначення, їх запас і слід формувати засобами ролевої гри з наступним перетворенням розмовних <i>умінь</i>, що були набуті, в <i>навички</i> шляхом багатократного повторення тих же самих мовних зворотів із зміною їх смислового наповнення з урахуванням контексту їх застосування</p>
<p>13.2. Авторка теоретично обґрунтувала, розробила та експериментальна перевірила ефективність педагогічної технології застосування ділових ігор у процесі формування іншомовної комунікативної компетентності у загальній системі професійної підготовки спеціалістів фінансово-економічного профілю</p>	<p>Необхідно також зазначити, що, концентруючи зусилля на методиці формування іншомовної комунікативної компетентності, авторка не включає в обсяг дослідження вирішення проблеми <i>збереження</i> набутих знань, умінь і навичок після закінчення навчального процесу, а також пошук відповідних методичних шляхів. Сумнів викликає й думка авторки відносно того, що метою ролевої гри має бути <i>пізнання</i> інформації. На нашу думку, ролева гра, як методичний прийом, переслідує мету вироблення <i>умінь</i> та <i>навичок</i> вирішувати конкретне завдання шляхом усного обміну інформацією</p>

Провідна думка та інші особливості наукової роботи	Сутність невикористаної можливості
1	2
<p>13.3. Дослідниця розробила методичний підхід до розвитку розмовних навичок студентів на першому курсі навчання</p>	<p>Необхідно також відмітити, що ефективність цього прийому оцінюється на початковому етапі подоланням <i>психологічного бар'єру</i> відносно уміння спілкуватися без застосування рідної мови як посередника. Характерною для діалогових ситуацій є пріоритетність створення у тих, що навчаються, стану та відчуття <i>психологічного комфорту</i> та формованої на його фоні <i>упевненості</i> в собі. З цього приводу <i>притустимими</i> повинні вважатися помилки і погрішності будь-якого характеру, що їх роблять студенти в стані психологічної адаптації до імітованої ними ж побутової або ділової обстановки. Впродовж ролевої гри студентові повинні запам'ятися його впевненість як стан, а також досягнення ним певної мети як результат, що формує в студента почуття <i>задоволеності</i>. Останнє створює у студента <i>мотивацію</i> переходити до рішення інших завдань засобами іноземної мови, що перетворюється на <i>захопленість</i>, яка надалі може перетворитись на щось таке, що є близьким до азарту. Недостатня ефективність пропонованого дослідником методичного підходу до розвитку розмовних навичок на першому курсі навчання, на нашу думку, полягає в їх формуванні на теоретичній основі, яка передбачає традиційну «побудову» зворотів прямої мови. Це суперечить природним методам формування розмовних навичок на основі запасу фраз, що освоєні в звуковому, а не в текстовому вигляді. Ці фрази мають увійти до пам'яті асоціативно, тобто разом з діями, подіями або явищами, що є для них відповідними або їх супроводжують.</p> <p>Ми вважаємо, що в цьому випадку випереджуючим має бути формування сприйняття звукових повідомлень на слух (аудіювання), після чого йде формування усної мови з перетворенням <i>умінь</i> на <i>навички</i>, яку авторка називає «говором». Авторка же ставить аудіювання після так званого «говору». Методи ж розвитку мовленнєвої діяльності, що пропоновані дослідницею, суперечать природній послідовності розвитку її елементів і обмежують можливості щодо подальшого розвитку у студента здатностей до збіглого спілкування в усній формі.</p> <p>Це пояснюється нездатністю студента включати в розмову готові фрази через їх відсутність в його пам'яті, що обумовлено недостатністю запасу фраз, що студент їх накопичив. В результаті це призводить до необхідності уявної побудови мовних зворотів на теоретичній основі. Останнє призводить до нездатності того, хто вивчається, підтримувати темп діалогу, що задається іноземним співрозмовником. Це пояснюється вимушеною необхідністю робити «подвійну роботу», витрачаючи додатковий час на так звану «побудову» кожної іншомовної фрази, що має бути вимовлена, засобами її попереднього уявного перекладу з рідної мови на іноземну. Найкраще, що можна досягти у подібних випадках – формулювання кожної висловлюваної думки літературною мовою, що призначена для письмової форми викладу (на відміну від такої, що зазвичай використовується для усного спілкування), а найгірше – суттєвого спотворення висловлюваної думки за рахунок її «побудови» на основі повної стилістичної залежності від рідної мови, тобто засобами послівного перекладу.</p>

Провідна думка та інші особливості наукової роботи	Сутність невикористаної можливості
1	2
<p>13.4. Л.В. Волкова проаналізувала різні бачення відносно ступеню значущості ролевої гри як методичного прийому та визначила принципи його реалізації</p>	<p>Аналізуючи різні бачення щодо розуміння ділової гри, авторка визначає головні принципи реалізації цього методичного прийому «в процесі формування іншомовної компетентності». Проте дослідниця вбачає його сутність в тому, що рольове спілкування є «не методичний етап заняття, а основа побудови навчально-пізнавальної діяльності» [50, с. 7].</p> <p>У зв'язку з цим слід зазначити, що, на нашу думку, ролева гра як методичний прийом не є призначеною для розвитку здатностей до <i>пізнання</i> інформації. Її призначення полягає у формуванні у студента умінь вирішувати конкретні завдання засобами іноземної мови. На підставі цього, коли авторка говорить про визначення міри <i>задоволеності</i> студентів власною іншомовною комунікативною діяльністю з метою визначення <i>ефективності</i> процесу навчання, на нашу думку, слід концентрувати увагу на їх задоволеності не суто розмовною діяльністю, а умінням вирішувати <i>практичні</i> завдання її засобами за допомогою <i>обміну</i> інформацією.</p> <p>У своїй роботі Л. В. Волкова не згадує про необхідність перетворення комунікативних <i>умінь</i>, що студент їх набуває, на <i>навички</i> як засіб збереження своїх комунікативних здатностей впродовж періодів тимчасової відсутності професійного спілкування. Не розглядає дослідниця й питання <i>збереження</i> набутих комунікативних навичок в такі періоди. Що стосується останнього, то в цьому дослідженні не йдеться про можливість використання <i>пізнання</i> іншомовної інформації <i>професійного</i> і <i>загальнокультурного</i> змісту як методичного прийому та про функцію, що ці процеси мають виконувати. Насправді ж функція процесу пізнання інформації <i>загальнокультурного</i> змісту повинна мати дві сфери призначення: <i>психологічну</i> і <i>загальнокультурно-технічну</i>. Перша з цих сфер грає <i>головну</i> роль психологічного походження, в друга – <i>допоміжну</i> роль, що обумовлює формування фразо-словарного запасу <i>повсякденного</i>, або <i>побутового</i>, змісту, який складає <i>загальнолексичну</i> основу усього мовного ресурсу фахівця. Іншу частину цього ресурсу, що є значно меншою за обсягом, складає профільна <i>термінологія</i> та фрази <i>спеціального</i> призначення. На цій підставі можна укласти, що в технічному сенсі процес пізнання інформації <i>загальнокультурного</i> змісту виконує роль створення <i>лексичної основи</i> у формуванні іншомовного комунікативного ресурсу фахівця. <i>Психологічна</i> підфункція процесу пізнання інформації <i>загальнокультурного</i> змісту формує оболонку <i>самозбереження</i> мовного середовища на основі комфортного стану фахівця, який сприяє <i>психологічному</i> відновленню його організму в циклічному режимі. Що ж до процесу пізнання інформації, тематика якої належить до сфери <i>спеціалізації</i>, то його слід розглядати як ресурс для формування лексичного запасу <i>профільного</i> змісту і призначення. У зв'язку з цим слід зазначити, що цей ресурс не є <i>автономним</i>, а може розглядатися виключно як <i>надбудова</i> до створеного раніше лексичному запасу оборотів і фраз загальнокультурного, тобто <i>побутового</i>, призначення, оскільки вони є універсальною основою для пересування акту спілкування до тієї чи іншої фахової сфери, що має вузьку спеціалізацію</p>

Провідна думка та інші особливості наукової роботи	Сутність невикористаної можливості
1	2
<p>13.5. Дослідниця визначила та сформулювала роль матеріалу спеціалізованого змісту у формуванні повноцінної іншомовної готовності студента до майбутньої професійної діяльності засобами іноземної мови</p>	<p>У зв'язку з профільно-орієнтованою спрямованістю наукової роботи Л.В. Волковой нам представляється, що для повноцінної профільної підготовки студента його треба навчити не тільки розуміти матеріал спеціалізованого змісту, що міститься в джерелах інформації на момент навчання студента іноземної мови, але й навчити його саме <i>процедурі</i> роботи з іншомовною професійною інформацією. Це дозволить майбутньому фахівцеві <i>не втратити</i> здатності орієнтуватися в цій інформації надалі у зв'язку із змінами, що постійно відбуваються в її смисловому, а отже, і термінологічному наповненні.</p> <p>З цією метою, комунікативно-діяльнісна підготовка студента в сфері його майбутньої спеціалізації як така, що здійснюється за допомогою ролевих ігор, має супроводжуватися його <i>самостійною</i> роботою з іншомовною текстовою інформацією за фахом на <i>монолігвістичній</i> основі. Така основа припускає використання тлумачних словників освоюваної мови та довідників з його граматики. Саме уміння студента працювати з подібною літературою забезпечить його суб'єктивну професійну <i>незалежність</i> на міжнародному рівні в майбутньому від суб'єкта викладання іноземної мови.</p> <p>Використання ж <i>двомовної</i> словниково-довідкової бази на цьому етапі навчання студента є обманливо привабливим та доступним, але абсолютно безперспективним за рахунок обмеженості та неухильного старіння тих даних, що містяться в словниках. До недоліків <i>двомовної</i> словників треба також додати й полісемантичність термінів та фраз на тлі смислових помилок, що їх роблять багатопрофільні перекладачі як автори цих вузькоспеціалізованих видань</p>
<p>ДОСЛІДЖЕННЯ 14 [149]</p> <p>ТЕМА ДОСЛІДЖЕННЯ: <i>Повышение квалификации учителя иностранного языка на основе способа диалектического обучения</i> (Підвищення кваліфікації вчителя іноземної мови способом діалектичного навчання)</p> <p>АВТОР: М. С. Мартинець</p> <p>КРАЇНА: Росія</p> <p>МІСЦЕ ДОСЛІДЖЕННЯ: Чіта</p> <p>МЕТА ДОСЛІДЖЕННЯ: розробити та обґрунтувати педагогічне забезпечення підвищення кваліфікації учителя іноземної мови способом діалектичного навчання</p>	

Провідна думка та інші особливості наукової роботи	Сутність невикористаної можливості
1	2
<p>14.1. Дослідник відмічає, що «освіта має бути спрямована на опанування інформації, а також на вдосконалення засобів та способів її отримання», але, продовжуючи думку, він зазначає, що головним з цих засобів та способів є «технологія вивчення іноземних мов» [149, с. 2]</p>	<p>На нашу думку, для вирішення цього завдання треба не <i>вивчати</i> мову як предмет або навчальну дисципліну, а <i>освоювати</i> володіння нею як засобом, або інструментом, що є призначеним для отримання інформації та її передачі. При цьому мова як навчальна дисципліна не може розглядатись як такий засіб.</p> <p>У зв'язку з цим підвищення кваліфікації викладача повинне припускати сприяння у формуванні у нього навичок практичного <i>застосування</i> іноземної мови за рахунок впровадження процесу пізнання іншомовної інформації <i>загальнокультурної</i> тематики в повсякденне життя викладача, але таке питання в цьому дослідженні не розглядається. Доцільність та необхідність розширення сфери пізнання за допомогою мови, що викладається, обумовлені можливістю переходу від отриманих <i>знань</i> до вироблення у викладача <i>уміння</i> їх застосовувати. Завдяки цьому викладач набуває здатність сприймати мову як єдину <i>систему</i> та використовувати її для обміну інформацією, інтуїтивно застосовуючи граматику мови, що раніше була присутня в його пам'яті в абстрактному вигляді</p>
<p>14.2. М.С. Мартинець розробив та обгрунтував педагогічне забезпечення підвищення кваліфікації викладача іноземної мови у вигляді його науково-педагогічної підготовки</p>	<p>У цій науковій роботі домінує <i>науково-теоретична</i> підготовка викладача, що не припускає сприяння у формуванні у нього психологічного <i>контакту</i> з мовою на основі інтересу до пізнаваної з її допомогою інформації. Необхідність же такого контакту, на нашу думку, пояснюється тим, що саме <i>пізнанню</i> інформації, а не <i>вивченню</i> граматики мови треба навчати студентів немовних спеціальностей. В цьому випадку <i>вивчення</i> граматики має бути присутнім на <i>когнітивному</i> етапі навчання, передувати якому повинен <i>комунікативний</i> етап.</p> <p>Завершуватися навчальний процес повинен навчанням студента техніці <i>пізнання</i> інформації і сприянням у формуванні у нього <i>здатності</i> до її передачі як в усній, так і у писемній формі. Такий процес повинен відбуватися при <i>інтуїтивному</i>, тобто підсвідомому, застосуванні правил граматики як уміння, яке формується, удосконалюється і підтримується в процесі роботи студента з іншомовною інформацією, причому виключно на <i>монологістичній</i> основі</p>
<p>14.3. Автор підкреслив важливість «розуміння учителем єдності мов в їх різноманітті»</p>	<p>Описуючи елементи наукової новизни свого дослідження, дослідник не згадує про необхідність <i>вироблення</i> і постійного <i>збереження</i> у викладача іноземної мови <i>навичок</i> та <i>звички</i> практичного застосування мови як засобу пізнання [149, с. 4]. Проте автор підкреслює важливість «розуміння учителем єдності мов в їх різноманітті», що, на нашу думку, не забезпечує умов для істотного впливу слухача на ефективність його подальшої викладацької діяльності як викладача медичного університету, яка мала б бути виражена в підвищенні здатності його майбутніх студентів до <i>пізнання</i> інформації засобами іноземної мови</p>

Провідна думка та інші особливості наукової роботи	Сутність невикористаної можливості
1	2
<p>ДОСЛІДЖЕННЯ 15 [231]</p> <p>ТЕМА ДОСЛІДЖЕННЯ: <i>Педагогические средства интеграции повышения квалификации преподавателей иностранных языков в систему непрерывного и рекуррентного образования</i> (Педагогічні засоби інтеграції підвищення кваліфікації в систему неперервної та рекурентної освіти)</p> <p>АВТОР: І. М. Ткаченко</p> <p>КРАЇНА: Росія</p> <p>МІСЦЕ ДОСЛІДЖЕННЯ: Ростов-на-Дону</p> <p>МЕТА АБО ПРОВІДНА ДУМКА ДОСЛІДЖЕННЯ: обґрунтувати систему педагогічних засобів підвищення кваліфікації викладачів іноземної мови в межах системи неперервної та рекурентної освіти</p>	
<p>15.1. Дослідженням педагогічних засобів інтеграції підвищення кваліфікації викладачів іноземних мов до системи неперервної та рекурентної освіти присвятила свою роботу [231]</p>	<p>Проте авторка не вказує на необхідність наявності у викладачів-філологів <i>умінь і навичок</i>, а також <i>досвіду</i> практичного використання іноземної мови, що викладається ними, в сфері <i>пізнання</i> іншомовної інформації, а також на необхідність наявності в них здатності здійснювати інформаційний <i>обмін</i> за допомогою іноземної мови. У зв'язку з цим дослідниця не розглядає здатність викладача застосовувати іноземну мову на практиці як <i>обов'язкову</i> умову, що визначає його відповідність вимогам, яким він має відповідати як фахівець.</p> <p>Традиційна відсутність такої підготовки обумовлена помилковою постановкою освітнього завдання в секторі іншомовної підготовки. Сутність такого завдання має полягати в <i>опануванні</i> мови як інструменту, на відміну від її <i>вивчання</i> як науки, що є традиційним для освітніх систем країн СНД.</p> <p>З цієї ж причини процес навчання іноземним мовам не припускає необхідної <i>відповідальності</i> викладача за досягнення кінцевого результату у вигляді володіння мовою в практичних цілях. З цієї причини доцільним було б зміщення головної уваги в акті навчання іноземної мови з власне <i>процесу</i> на досягнення заданого <i>результату</i></p> <p>Такий підхід припускає першочергове використання іноземного досвіду в навчанні іноземним мовам у зв'язку з наявністю масових результатів оволодіння іноземними – наприклад, англійською та французькою – мовами на національному рівні в тих країнах, в яких ці мови спочатку використовувались як іноземні, а також, на середньостатистичному рівні, – в країнах Європи і південно-східної Азії</p>

Провідна думка та інші особливості наукової роботи	Сутність невикористаної можливості
1	2
<p>ДОСЛІДЖЕННЯ 16 [152] ТЕМА ДОСЛІДЖЕННЯ: <i>Теоретико-методические основы ускоренной подготовки учителя иностранного языка в условиях дополнительного профессионального образования</i> (Теоретико-методичні основи прискореної підготовки учителя іноземної мови в умовах додаткової професійної освіти) АВТОР: К. С. Махмурян КРАЇНА: Росія МІСЦЕ ДОСЛІДЖЕННЯ: Москва МЕТА АБО ПРОВІДНА ДУМКА ДОСЛІДЖЕННЯ: розробка теоретико-методичних основ прискореної підготовки учителів іноземної мови в системі додаткової професійної освіти та апробація запропонованої на їх основі моделі перепідготовки випускників немовних факультетів університетів для ліквідації дефіциту у вчительських кадрах цієї кваліфікації</p>	
1	2
<p>16.1. Дослідниця розглядає питання створення моделі прискореної підготовки, що дозволяє зберегти «спадкоємність неперервної освіти» та переглянути «організацію і зміст підготовки учителів іноземної мови» [152, с. 4]. Серед причин виникнення протиріч, що їх наявність обумовлює таку потребу, авторка висовує «обмеженість можливостей педагогічних університетів до швидкого вирішення цієї проблеми» [152, с. 5]</p>	<p>Розглядаючи таке питання з позицій цього дослідження, можна стверджувати, що такий стан справ не надає викладачеві університету, що навчається іноземної мови як слухач системи післядипломної освіти, можливості сформувати та відчутти на власному досвіді методику освоєння іноземної мови як інструменту. Це призводить до того, що кожен викладач-філолог іноземної мови є теоретиком і, отже, <i>де-факто</i> готує таких самих теоретиків в особі своїх студентів, хоча <i>де-юре</i> їх навчання має переслідувати мету набуття практичних <i>умінь</i> та їх подальше трансформування у <i>навички</i>. Наявність же таких навичок обумовлюватиме подальше збереження відповідних <i>умінь</i>, що вже було набуто</p>
<p>16.2. К.С. Махмурян розробила теоретико-методичні основи прискореної підготовки учителів іноземної мови в системі додаткової професійної освіти</p>	<p>Опанування теоретичних знань в цьому процесі має припадати на <i>когнітивний</i> період навчання, який починається на завершальному етапі формування розмовних навичок, що визначають практичну складову <i>комунікативної компетентності</i> того, хто навчається. Знання, що в даному випадку були набуті, мають бути проміжним педагогічним <i>орієнтиром</i> і формуватися як засіб пізнання, тобто теоретична основа <i>компетентності</i>. Збереження ж таких знань має відбуватися завдяки <i>неперервності</i> цього процесу. Фактично ж придбання <i>знань</i> продовжує помилково залишатися кінцевою метою процесу навчання</p>
<p>16.3. Дослідниця розробила теоретико-методичні основи прискореної підготовки учителів іноземної мови в системі додаткової професійної освіти, використовуючи теоретичні методи дослідження</p>	<p>Використовуючи теоретичні методи дослідження з метою вирішення поставлених завдань та перевірки гіпотези дослідження, авторка, проте, не враховує закордонний досвід викладання іноземної мови, набутий іншими країнами упродовж періоду формування методології навчання іноземної мови на міжнародному рівні</p>

Провідна думка та інші особливості наукової роботи	Сутність невикористаної можливості
1	2
<p>16.4. К.С. Махмурян здійснила розробку та апробацію власної моделі перепідготовки випускників немовних факультетів університетів</p>	<p>З цього можна зробити висновок, що серед мотивуючих чинників, які були наведені авторкою, бракує <i>інтересу</i> до досягнення викладачем результату, який його студенти мають досягти наприкінці процесу навчання. Таким чином, не передбачається й відповідальність викладача щодо обов'язковості досягнення цього результату. Замість цього присутнім є інтерес до мови як <i>засобу</i> досягнення результату, а також задоволення тим, як саме викладач себе <i>відчуває</i> упродовж навчального процесу.</p> <p>Розуміючи під результатом <i>уміння</i> самостійно здійснювати пізнання іншомовної інформації, слухач переслідує мету набути таке <i>уміння</i> й здатність його використовувати, причому на основі <i>бажання</i>, а ніяк не під впливом обставин. У зв'язку з цим важливим є <i>психологічний</i> клімат навчального процесу та його <i>діяльнісне</i> наповнення.</p> <p>Інтерес до <i>професії</i> викладача іноземної мови може будуватися на основі задоволеності <i>результатами</i> своєї роботи на цьому терені, а не саме <i>процесом</i> викладання. В цьому випадку <i>наявність</i> результату може оцінюватися за, як мінімум, трьома показниками. Перший з них має технічну основу. Це – рівень <i>володіння</i> мовою, який демонструє студент або слухач під час виконання контрольних (залікових, екзаменаційних та ін.) робіт.</p> <p>Другим показником є наявність суб'єктивної <i>незалежності</i> слухача від викладача на основі його уміння самостійно, тобто без сторонньої допомоги, пізнавати потрібну йому інформацію за допомогою обраної іноземної мови. Третім показником слід вважати іншомовне <i>«довголіття»</i> випускника як психологічний <i>стан</i>, сформований на прагненні, що було прищеплено студентові під час навчання, і заснованому на ньому бажанні випускника пізнавати нову інформацію, що належить до сфери його інтересів або захоплень</p>
<p>ДОСЛІДЖЕННЯ 17 [317]</p> <p>НАЗВА ДОСЛІДЖЕННЯ: <i>Bridging Undergraduate ESL Medical Students to Research Skills and Academic Discourses</i></p> <p>(Сприяння неангломовним студентам-медикам бакалавріата у набутті навичок здійснення наукових досліджень і організації спілкування щодо обміну навчальною інформацією)</p> <p>АВТОР: Gavin Melles</p> <p>КРАЇНА ДОСЛІДЖЕННЯ: Австралія</p> <p>МІСЦЕ ДОСЛІДЖЕННЯ: університет <i>University of Melbourne</i></p> <p>МЕТА АБО ПРОВІДНА ДУМКА ДОСЛІДЖЕННЯ: підготовка неангломовних студентів-медиків до науково-дослідної роботи в межах англомовного інформаційного простору</p>	

Закінчення таблиці Ж.1

Провідна думка та інші особливості наукової роботи	Сутність невикористаної можливості
1	2
<p>17.1. Підготовка неангломовних студентів-медиків до науково-дослідної роботи в межах англомовного інформаційного простору – предмет дослідження Гавина Меллеса (Gavin Melles) з університету <i>University of Melbourne</i>, який присвятив вирішенню цієї проблеми свою наукову роботу <i>Bridging Undergraduate ESL Medical Students to Research Skills and Academic Discourses</i>. В межах свого дослідження науковець розробив програму підготовчого курсу англійської мови, яка заснована на інноваційній методиці <i>тематичного</i> навчання (СВІ). Така методика засновується на подачі нової інформації, яка присвячена певній темі й міститься у навчально-методичних матеріалах, а також використовується під час оцінювання рівня підготовки слухачів [268; 285]</p>	<p>Попри те, що головним призначенням цієї програми є ліквідація певного перепаду, що існує в підготовці неангломовних студентів між наявним у них рівнем знань, умінь та навичок, порівняно з таким, яким вони мали б досягти з метою успішності їхнього наступного навчання, підхід до її формування має декілька недоліків концептуального масштабу. До таких належать орієнтація на проведення семінарів і організацію навчання на основі <i>обмеженого</i> з тематики навчального матеріалу. Проте незмінна наявність серйозних граматичних помилок у студентів, які висловлювали свої думки у письмовій формі, підтверджують недостатню ефективність навчального процесу.</p> <p>До інших недоліків такого методичного підходу слід віднести його повну орієнтацію на <i>аудиторну</i> роботу. Такий підхід не припускає створення умов для збереження навичок володіння мовою за рахунок пізнання іншомовної інформації в <i>позааудиторний</i> час, а також той факт, що критеріями оцінки рівня володіння мовою є <i>знання</i> її граматики, а не здатність <i>застосування</i> її як інструменту обміну іншомовною інформацією.</p> <p>Виходячи з цього, на наш погляд, головним в питанні повноцінної іншомовної підготовки студентів-медиків є обов'язкове формування та подальше збереження у них навичок вільного поводження з іншомовною інформацією. Дістатися цього можна тільки шляхом їх стійкого розвитку на основі постійної мовної практики і за допомогою неухильно зростаючого лексичного запасу, що належить передусім до загальнокультурної тематики, а вже пізніше – до сфери його професійної спеціалізації. Оскільки засадничим завданням в досягненні цієї мети є мінімізація втрат навичок та знань, які отримуються упродовж навчального процесу, останній має бути відносно неперервним. Дотримати цю умову засобами тільки окремих аудиторних занять та семінарів неможливо через наявність між ними істотних перерв, які обумовлюють дискретність такого процесу. Наявністю останньої й обумовлюється важлива роль позааудиторних занять, які мають заповнити ці проміжки</p>

ДОДАТОК Ж

Таблиця Ж.2 – Перелік можливостей, що не були використані в дослідженнях закордонних науковців

Особливості невикористаних можливостей			Джерело інформації
Педагогічна категорія або компонент навчального процесу	Сутність недоліку	Спосіб підвищення ефективності	
1	2	3	4
1. Самостійна робота			
1.1а. Самостійність до опанування мови: формування та подальше збереження	1.2а. <i>Самостійність</i> сприймається як можливість вибору часу та тематики матеріалу в межах професійного інтересу, тобто не розглядається необхідність збереження навичок володіння мовою за рахунок неперервності позааудиторної роботи з матеріалами поза фахом, яка обумовлена бажанням до її пізнання	1.3а. Передбачити навчальною програмою збереження навичок володіння іноземною мовою за рахунок неперервності процесу пізнання іншомовної інформації проміж аудиторних занять та поза межами навчального процесу в тематичному сенсі	Додаток Ж, табл. Ж.1, п.1.1
1.1б. Самостійність: настрої студента та загальна психологічна атмосфера його <i>самостійної</i> діяльності як засадничого компонента процесу виховання <i>самостійності</i> до опанування мови	1.2б. Виховання у студентів <i>самостійності</i> до опанування іноземної мови на основі їх <i>відповідальності</i> за підвищення рівня своєї освіти	1.3б. Додати виховання у студента звички до пізнання іншомовної інформації, яка б його зацікавлювала, приваблювала та була б мотивом у його прагненні до самостійності, що засновуватиметься на практичному застосуванні мови у позааудиторний час	Додаток Ж, табл. Ж.1, п. 4.2
1.1в. Самостійність: психолого-педагогічний <i>супровід</i> та моніторинг процесу опанування мови за рахунок <i>самостійної</i> роботи студента		1.3в. Викладач має прийняти <i>відповідальність</i> за досягнення кожним студентом кінцевого результату процесу навчання, оцінюваного на <i>диференційованій</i> основі за принципом «так-ні» щодо здатності практичного використання мови у фаховій сфері	

Продовження таблиці Ж.2

Особливості невикористаних можливостей			Джерело інформації
Педагогічна категорія або компонент навчального процесу	Сутність недоліку	Спосіб підвищення ефективності	
1	2	3	4
1.1г. Самонавчання як засіб створення пізнавальної незалежності	1.2г. Дослідниця стверджує, що заснованість процесу <i>самонавчання</i> студентів на їх відповідальності сприяє підвищенню їхньої працездатності	1.3г. Не розглядається необхідність формування у студента звички до практичного користування мовою з метою поступового збільшення частки практичного компонента в навчальному процесі, що має створювати та постійно посилювати у студента відчуття незалежності від навчального процесу, яка має перетворитись на повну наприкінці курсу навчання	1.4г. Додаток Ж, табл. Ж.1, п. 3.1 До програми треба додати самостійний компонент у вигляді пізнання іноземної інформації за особистим інтересом. Саме цей компонент, а не відповідальність має перетворитись на головний ресурс самонавчання студента
1.1д. Самостійна пізнавальна діяльність як засіб збереження набутого рівня здатності до <i>використання</i> іноземної мови	1.2д. Фахівці пов'язують самостійну роботу з необхідністю оновлення знань з метою неперервної освіти на тлі змін, що постійно відбуваються в галузі спеціалізації тих, хто навчається	1.3д. Необхідно додатково надати самостійній роботі ще й функцію засобу <i>відновлення</i> психологічно-фізіологічного стану учня за рахунок задоволення власних інтересів завдяки здатності до пізнання іншомовних цінностей засобами іноземної мови. Саме такий підхід створює умови для неперервності процесу практичного використання мови, що обумовлено постійним природним прагненням того, що навчається до активного відпочинку	Додаток Ж, табл. Ж.1, п. 8.2

Продовження таблиці Ж.2

Особливості невикористаних можливостей			Джерело інформації
Педагогічна категорія або компонент навчального процесу	Сутність недоліку	Спосіб підвищення ефективності	
1	2	3	4
2. Формування готовності до викладання іноземною мовою			
2.1а. Формування комунікативної компетентності	2.2а.1. Має місце недооцінка студентами ролі навички усного спілкування, яка заснована на шкільній практиці навчання іноземної мови в національному масштабі, помилковість якої надає підстави для припущення про відсутність у них достатніх навичок усного спілкування ще напередодні їх вступу до вищого навчального закладу	2.3а.1. Навчальна програма має передбачати набуття комунікативних навичок впродовж початкового етапу навчання, як таких, що є засадничими. Такі навички мають формуватись без використання рідної мови та передбачати навчання студентів процедурам роботи з тлумачними словниками і довідниками з граматики	Додаток Ж, табл. Ж.1, п. 5.6.
	2.2а.2. Погодження дослідника з потребою студентів-медиків в тому, щоб викладання нового матеріалу відбувалось більшою мірою у вигляді читання та аудіювання й раніше, ніж вони почнуть навчатися розмовляти та писати. На нашу думку, недооцінка студентами ролі навички усного спілкування є помилкою, заснованою на шкільній практиці навчання іноземної мови в національному масштабі. Цей факт є ще одним приводом для припущення про відсутність у них достатніх навичок усного спілкування до їх вступу до вищого навчального закладу. З нашої точки зору, це є наслідок помилки непрофесіоналів, що не випробували позитивного прецеденту	2.3а.2. Навчальна програма має передбачати випереджаюче формування розмовних навичок у сукупності із створенням необхідного за обсягом та активного за своїм станом запасу фраз та слів, що дозволяв би учням повноцінно сприймати зміст матеріалу, який викладається, перш за все на комунікативній основі	

Продовження таблиці Ж.2

Особливості невикористаних можливостей			Джерело інформації
Педагогічна категорія або компонент навчального процесу	Сутність недоліку	Спосіб підвищення ефективності	
1	2	3	4
2.1б. Уміння пізнавати іншомовну інформацію <i>загальнокультурної</i> тематики	2.2б. Мета програми – сприяння викладачам в освоєнні ними знань та умінь в сфері освіти, застосування яких на практиці підвищило б ефективність навчання студентів медичним дисциплінам	2.3б. Підхід припускає навчання викладанню медицини іноземною мовою без оволодіння навичками її використання	2.4б. Додаток Ж , табл. Ж .1, п. 1.2. та коментарії
2.1в. Готовність до іншомовної діяльності у <i>фаховій</i> сфері	2.2в.1. Другорядність ролі, що надається створенню лексичного запасу та вивченню граматики. Сприяння студентам в застосуванні іноземної мови в сфері спеціалізації	2.3.в.1. Орієнтація на створення та постійне оновлення власного лексичного ресурсу загальнокультурної тематики як базового обсягу знань, який дозволяє студентіві на цій основі розуміти в подальшому фахову інформацію завдяки здатності до виявленню змістового значення незнайомих спеціальних термінів, загальна кількість яких в цілому є відносно незначною	Додаток Ж, табл. Ж.1, п. 4.1.
	2.2в.2. Відсутність курсу щодо випереджаючого опанування мови в межах загальнокультурної тематики	2.3в.2. Орієнтація на випереджаюче опанування мови в межах загальнокультурної тематики як базовий ресурс викладання медицини засобами іноземної мови на основі засобами спілкування замість традиційного монологовому режиму	

Особливості невикористаних можливостей			Джерело інформації
Педагогічна категорія або компонент навчального процесу	Сутність недоліку	Спосіб підвищення ефективності	
1	2	3	4
2.1в. Готовність до іншомовної діяльності у фаховій сфері	2.2в.3. Наявність у студентів знання англійської мови загального призначення на четвертому кваліфікаційному рівні сприймається як обов'язкова умова для їх наступного навчання курсу медичної англійської мови, а формування здатності спілкуватися має засновуватись на теоретичних знаннях про мову	2.3в.3. Додати до програми навчання мови курс створення комунікативних навичок як її засадничий етап, з якого процес навчання завжди має розпочинатись	Додаток Ж, табл. Ж.1, п.4.1

Особливості невикористаних можливостей			Джерело інформації
Педагогічна категорія або компонент навчального процесу	Сутність недоліку	Спосіб підвищення ефективності	
1	2	3	4
2.1в. Готовність до іншомовної діяльності у фаховій сфері (продовження)	2.2в.4. Передбачається навчання медичній англійській мові на основі передбачуваних потреб, що існують у фаховій галузі студентів	2.3в.4. Це суттєво обмежує лексичний потенціал студентів та ставить їх у залежність від тієї лексики, що вони нею оволоділи. Оскільки неможна передбачити професійні потреби майбутніх медиків навіть в межах досяжного майбутнього, не можна заздалегідь передбачити й усю необхідну термінологію та спеціальну фразеологію, фахівцю слід освоїти на етапі його навчання в університеті. На наш погляд, такий підхід є помилковим за своєю сутністю. Оскільки неможливо розробити який-небудь курс навчання іноземної мови, який містив би усі терміни і спеціальні фрази, що використовуються під час складання медичної документації, які могли б знадобитися випускникові в його подальшій професійній діяльності. У зв'язку з цим ми вважаємо, що навчання студентів іноземної мови слід здійснювати з метою навчання їх процедурам роботи з тлумачними словниками і довідниками з граматики, використовуючи для цієї мети навчальні матеріали лише по основах медицини. Наявність саме цієї практики надасть їм можливість надалі вільно орієнтуватися в будь-якій новій термінології за фахом, передбачати появу якої заздалегідь неможливо	Додаток Ж, табл. Ж.1, п. 5.1

Особливості невикористаних можливостей			Джерело інформації
Педагогічна категорія або компонент навчального процесу	Сутність недоліку	Спосіб підвищення ефективності	
1	2	3	4
2.1г. Методика навчання спеціалізованої іноземної мови	<p>2.2г. Орієнтація змісту та методики навчання на задоволення прагнення студента до опанування мови з урахуванням його потреб. Мова сприймається як середовище або засіб вивчення інших предметів для студентів</p> <p>Насправді, <i>мовне середовище</i> – це не власне мова, але комунікативний простір, що надає умов для реалізації спілкування, тобто формується не саме мовою, а діяльністю, що відбувається завдяки її застосуванню</p>	<p>2.3г. Треба також передбачити заходи, що дозволятимуть запобігати втрати знань, що було набуто, та формувати навички застосування мови на практиці.</p> <p>Окрім цього, для використання мови як засобу вивчення будь-якої іноземної інформації доданими до програми навчання мають бути засоби формування <i>психологічної</i> (виховання прагнення) та <i>методичної</i> (навчання умінню роботи без перекладу рідною мовою) підготовки слухача до самостійної роботи з іншомовною інформацією за інтересами. Це дозволить переглянути роль <i>самостійної</i> роботи слухача в бік її суттєвого підвищення. За таких умов, освоєння мови доведеться починати <i>спочатку</i></p>	Додаток Ж, табл. Ж.1, п. 6.1

Особливості невикористаних можливостей			Джерело інформації
Педагогічна категорія або компонент навчального процесу	Сутність недоліку	Спосіб підвищення ефективності	
1	2	3	4
3. Підвищення кваліфікації викладача іноземної мови			
3.1а. Формування у студента умінь та навичок використання іноземної мови як засобу з метою пізнання іншомовних цінностей	3.2а. За наявністю розуміння необхідності застосовувати <i>практико-орієнтований</i> підхід до навчального процесу відсутнім є акцент щодо набуття досвіду у практичному застосуванні мови як інструменту пізнання іншомовної інформації, що належить до сфери власних інтересів та захоплень	3.3а.1. Програма навчання має передбачати сприяння викладачеві у виробленні у нього звички до неперервного використання іноземної мови у практичних цілях. Це обумовлює штучне формування навколо нього власного іншомовного середовища	Додаток Ж, табл. Ж.1, п.7.1
		3.3а.2. Навчальна програма має також передбачати виховання у викладача іноземної мови відповідальності за результат навчання кожного учня, який має бути досягнутий у вигляді його повної подальшої незалежності від викладача	
3.1б. Формування у студента здатності до вільного спілкування іноземною мовою	3.2б. Фахівці відзначають необхідність вдосконалення професійно-орієнтованої <i>компетенції</i> та <i>компетентності</i> викладача іноземної мови, не вказуючи, що саме вони залучають до цього поняття	3.3б. Необхідно забезпечити вдосконалення комунікативних здатностей або компетентності, учителя передусім в загальнокультурній, але не професійній сфері, що викликано необхідністю його підготовки до організації аудиторних занять без використання рідної мови та до набуття досвіду застосування мови в сфері своїх особистих інтересів	Додаток Ж, табл. Ж.1, пп.7.7; 7.8

Продовження таблиці Ж.2

Особливості невикористаних можливостей			Джерело інформації
Педагогічна категорія або компонент навчального процесу	Сутність недоліку	Спосіб підвищення ефективності	
1	2	3	4
3.1в. Засоби підвищення кваліфікації викладача іноземної мови	3.2в. Існує ствердження про те, що підвищення кваліфікації викладача іноземної мови має відбуватися завдяки його <i>компетентності та відповідальності</i>	3.3в. Треба додати необхідність створення <i>психологічних</i> умов, якими б зростання кваліфікації мало здійснюватися передусім на <i>неусвідомленій</i> основі, що була б обумовлена <i>інтересом</i> не до мови як такої, але <i>прагненням</i> до іншомовної <i>інформації</i>	Додаток Ж, табл. Ж.1, п. 7.15
3.1г. Критерії готовності викладача-філолога	3.2г. Серед найбільш важливих критеріїв готовності викладача до професійної діяльності визначається його здатність до використання іноваційних технологій. Так, викладача до <i>самореалізації</i> має визначатися через рівні розвитку <i>мотиваційного, когнітивного, технологічного та рефлексивного</i> компонентів	3.3г.1. Необхідно включити в програму формування у викладача здатності та звички до регулярного споживання іншомовної інформації за власним інтересом або зацікавленістю з метою набуття досвіду, за рахунок якого буде можливим залучати учнів до практичного використання мови, сприяючи створення у нього звички робити це за власним бажанням	Додаток Ж, табл. Ж.1, п. 7.9
		3.3г.2. Головні критерії готовності викладача-філолога: - наявність навичок володіння мовою як <i>засобом</i> пізнання та формулювання іноземної інформації; - здатність та вмотивованість до навчання застосуванню мови в практичних цілях; - здатність до сприяння у виробленні в учня звички до постійного застосування збереження мови поза фахом з метою протидіяти можливій втраті здобутого рівня володіння мовою; - здатність до самооцінки під ракурсом наявності кінцевого результату навчання слухачів мови	Додаток Ж, табл. Ж.1, п. 7.16

Продовження таблиці Ж.2

Особливості невикористаних можливостей			Джерело інформації
Педагогічна категорія або компонент навчального процесу	Сутність недоліку	Спосіб підвищення ефективності	
1	2	3	4
3.1д. Формування у студента здатності до оволодіння іноземною мовою за монолінгвістичним принципом	3.2д. Ствердження про необхідність формування у студентів відповідальності за підвищення рівня своєї освіти як основи для виховання прагнення до <i>самостійності</i> . Насправді головною метою самостійної роботи учнів має бути пізнання іншомовних цінностей на монолінгвістичній основі, тобто без використання рідної мови	3.3д. Викладач має навчити студента методам та прийомам застосування іншомовних тлумачних словників та довідників з граматики, що має відбуватись завдяки наявності у викладача цих вмінь та навичок, що ним були набуті за рахунок власного досвіду використання іноземної мови в практичних цілях	Додаток Ж, табл. Ж.1, п. 4.2
4. Роль викладача-філолога в навчальному процесі			
4.1. Роль викладача в процесі навчання медичної іноземної мови	4.2. Ствердження про те, що усі матеріали навчальної програми повинні мати безпосереднє відношення до медицини, як висновок за результатом опитування студентів	4.3. Викладач має у першу чергу забезпечити наступне: а) формування у слухача необхідного фразеологічного запасу загальнокультурної тематики; б) навчити слухача процедурі вияснення знань нових слів і фраз засобами іноземної мови з використанням іншомовних тлумачних словників та довідників з граматики; в) проінформувати слухачів про наявні тлумачні словники за фахом для їх подальшого використання слухачами.	Додаток Ж, табл. Ж.1, п. 5.4, 5.5
		Викладач-філолог має також забезпечити наступне: г) набуття учнем навичок володіння мовою як <i>засобом</i> пізнання та формулювання іноземної інформації; д) сприяння учневі у формуванні в нього навичок застосування мови в практичних цілях та їх збереження через звичку її повсякденного використання; е) вироблення в учня звички до постійного застосування мови поза фахом з метою пропидіяти можливій втраті здобутого рівня володіння мовою	Додаток Ж, табл. Ж.1, п. п. 5.4, 5.5

Особливості невикористаних можливостей			Джерело інформації
Педагогічна категорія або компонент навчального процесу	Сутність недоліку	Спосіб підвищення ефективності	
1	2	3	4
5. Організація практичних занять			
5.1. Опитування пацієнта іноземною мовою	5.2. Передбачає розгляд стану пацієнта з <i>медичного, етичного, духовного та філософського</i> боку	5.3. Відсутній акцент щодо формування у лікаря: а) розмовних навичок та лексичного запасу загальнокультурної тематики, а не лише медичних термінів; б) умінь та навичок пізнання іншомовної загальнокультурної інформації без застосування рідної мови	5.4. Треба залучити до програми курс, заснований на <i>комунікативн ому</i> методі викладання з вивченням розмовних зворотів методом їх <i>механічного</i> запам'ятовування на асоціативній основі
6. Оцінювання ефективності навчального процесу			
6.1а. Критерії оцінювання рівня <i>ефективності</i>	6.2а. Деякі науковці стверджують, що найбільший ефект навчального процесу досягається за рахунок його організації шляхом інтеграції <i>компетентнісного, модульного, проблемного, рефлексивного й проектного</i> підходів та при умовах активного використання <i>особистісно-орієнтованих</i> діяльнісних методів навчання	6.3а. Прагнення вчителя до <i>викладання</i> мови як навчальної дисципліни має бути заміщене мотивованістю до сприяння в формуванні у учнів навичок володіння іноземною мовою як засобом пізнання та обміну інформацією, яке було б заснованим на задоволенні природних потреб слухача курсу до уміння її застосовувати з метою вирішення практичних завдань. <i>Критерії</i> ефективності навчального процесу мають визначатися та оцінюватися через наявність наступних показників у вигляді здатності учня до: а) вільного <i>спілкування</i> іноземною мовою у вербальному та писемному вигляді, б) впевненого <i>використання</i> іноземної мови в сфері загальнокультурних інтересів та фахової діяльності; в) постійного підвищення рівня своєї <i>вмотивованості</i> для подальшого саморозвитку; г) <i>самооцінки</i> якісного рівня власної діяльності за рефлексивним принципом	Додаток Ж, табл. Ж.1, п. 7.12; 7.13

Особливості невикористаних можливостей			Джерело інформації
Педагогічна категорія або компонент навчального процесу	Сутність недоліку	Спосіб підвищення ефективності	
1	2	3	4
6.1б. Засоби обґрунтування рівня <i>ефективності</i>	6.2б. Фахівці обґрунтовують ефективність методичних рекомендацій до навчального процесу позитивними відгуками слухачів курсів післядипломної освіти (ПДО). Оскільки відгуки слухачів курсів підвищення кваліфікації формувалися на неповній основі тому, що вона не охоплювала необхідність навчитися <i>застосовувати</i> мову на практиці. У зв'язку із цим, такі відгуки не можуть сприйматися як <i>об'єктивні</i> , оскільки більшою мірою стосуються суто <i>атмосфери</i> занять та душевного <i>стану</i> викладачів-філологів, які в даному випадку є слухачами курсу підвищення кваліфікації. У зв'язку із цим сфера наданих відгуків не охоплює підготовку викладачів-філологів до уміння навчити учнів навичкам <i>володіння</i> мовою. Таким чином, вищевикладене не дозволяє очікувати, що навчання викладача іноземної мови на курсах підвищення кваліфікації призведе в подальшому до істотного підвищення міри володіння цією мовою у його учнів або студентів	6.2б. Оцінювання ефективності навчального процесу має здійснюватись за критеріями, що відповідають визначеним вимогам (див. п. 6.3а). (Що стосується відгуків, які надходять від учнів, то такий показник має рішуче значення на первинному рівні, бо відображує досягнення у психологічній сфері процесу, яке обумовлює наявність у учнів вмотивованості до подальшого навчання завдяки комфортній атмосфері та власному задоволенню тим, що він досяг.)	Додаток Ж, табл. Ж.1, п. 7.14

**ДОДАТОК II. Завдання, що формулювались до початку
дослідження, та їх розподіл за стадіями експерименту**

ДОДАТОК И

Завдання, що формулювались до початку дослідження, та їх розподіл за стадіями експерименту

Завдання	Методи дослідження	Очікуваний результат
1	2	3
I. КОНСТАТУВАЛЬНИЙ ЕТАП (<i>виявлення позитивних та негативних аспектів досліджуваної проблеми об'єктивного зв'язку підвищення рівня професійної компетентності та рівня оволодіння іноземною мовою викладачами медичного університету в процесі підвищення кваліфікації; формулювання гіпотези дослідження</i>)		
1.1. Виявлення потреб викладачів медичного університету в опануванні іноземної мови з метою професійної самоосвіти	- Опитування, бесіда - Анкетування	Формування груп слухачів за критеріями: - рівень первинної іноземної підготовки; - фахова спеціалізація
1.2. За результатами аналізу процесу формування готовності викладачів медичного університету до організації навчального процесу іноземною мовою розробити концепцію організації їх професійної практики у межах цінностей іноземної культури;	-	-
1.3. Обґрунтування структури системи підготовки викладачів медичного університету до організації навчального процесу іноземною мовою	-	-
1.4. Вивчення можливостей традиційних навчальних курсів та методологічних підходів відносно розвитку іноземної комунікативної компетентності	- Вивчення освітніх програм по предмету і робочих програм кафедри іноземних мов	Виявлення напрямів перетворення науково-методологічного забезпечення курсу відповідно до завдань дослідження

Продовження додатка И

Завдання	Методи дослідження	Очікуваний результат
1	2	3
1.5. Розробка критеріїв та показників оцінювання іншомовної підготовки викладачів медичного університету	Аналіз літератури та результатів практичної педагогічної діяльності	Визначення критеріїв та показників оцінювання рівня іншомовної готовності
II. ФОРМУВАЛЬНИЙ ЕТАП (<i>перевірка гіпотези; розробка та апробація нової педагогічної технології; формування іншомовної готовності слухачів</i>)		
2.1. Розкриття складових готовності викладачів медичного університету до організації навчального процесу іноземною мовою, змісту, способів та особливостей її формування	Аналіз наявного практичного педагогічного досвіду мовних та немовних факультетів щодо цієї проблеми засобами: - спостереження; - опитування; - анкетування; - тестування	Виявлення найбільш ефективних компонентів педагогічних основ розвитку іншомовної комунікативної компетентності студента-педагога
2.2. Розробка технології педагогічного супроводу реалізації експериментальної системи	—	—
2.3. Впровадження педагогічних основ розвитку досліджуваної компетентності в практику освітньої діяльності немовних факультетів	- Вивчення взаємозв'язку іншомовної комунікативної компетентності студентів немовних спеціальностей з їх готовністю використовувати інформацію, що надається або надходить іноземною мовою, з метою професійної самоосвіти під час навчання в університеті	Апробація сукупності педагогічних основ розвитку досліджуваної компетентності. Відкоригований зміст розширеного курсу навчання. Тематика самостійної роботи студентів з урахуванням особливостей регіону

Закінчення додатка И

Завдання	Методи дослідження	Очікуваний результат
1	2	3
2.4. Експериментальна перевірка ефективності системи та технології формування готовності викладачів вищого медичного навчального закладу до організації навчального процесу іноземною мовою	Використання прямих та непрямих методів: згідно з визначеними критеріями експерименту та через відповідні показники	–
<i>ІІІ. КОНТРОЛЬНИЙ ЕТАП ОЦІНЮВАННЯ (здійснення на порівняльній основі аналізу результатів, що було отримано до початку та після завершення формувальної стадії експерименту, з залученням критеріїв оцінювання рівня сформованості, які були розроблені в межах дослідження)</i>		
3.1. Оцінювання рівня впливу розробленої системи на ефективність формування відповідної готовності викладачів медичного університету	<ul style="list-style-type: none"> - спостереження - бесіди - опитування - анкетування - аналіз продуктів та результату діяльності 	Текстовий й графічний аналіз результатів та їх інтерпретування

**ДОДАТОК К. РЕЗУЛЬТАТИ АНАЛІЗУ ПРИНЦИПІВ В.М. РІВЕРС СТОСОВНО
МОЖЛИВОСТЕЙ ЇХ ЗАСТОСУВАННЯ В ДОСЛІДЖЕННІ ТА ФОРМУЛЮВАННЯ
НЕОБХІДНИХ ДОПОВНЕНЬ З МЕТОЮ ЇХ АДАПТАЦІЇ ДО УМОВ ЕКСПЕРИМЕНТУ**

- Документ К.1. Огляд принципів В.М. Ріверс щодо можливостей їх застосування в дослідженні та формулювання необхідних доповнень з метою їх адаптації до умов експерименту 98
- Таблиця К.1. Особливості принципів В. М. Ріверс та висновки щодо їх потенційного ресурсу стосовно використання в межах дослідження..... 109

Огляд принципів В.М. Ріверс щодо можливостей їх застосування в дослідженні та формулювання необхідних доповнень з метою їх адаптації до умов експерименту

Перший принцип від В.М. Ріверс визначає *мету як навчання слухача володінню мовою* [335].

Цей принцип є заснованим на підході, що є вже відомим, сутність якого полягає в тому, що якість засвоєння мови слухачем є первинним, а якість її викладання – вторинним за своєю важливістю. За ствердженням С.Гаттегно (С. Gattegno), у процесі викладання мови ми повинні сприяти формуванню у тих, хто навчається, свідомості відчуття прогресу в опануванні мови, який був ними досягнутий. «Тільки самоосвіта, – говорить він, – здатна привести то, хто навчається, до опанування того або іншого уміння або навички» [277, с. 31].

Відповідно до цього принципу головна увага приділяється кінцевому *результату*, який було досягнуто впродовж навчального процесу. Незважаючи на те, що головним об'єктом навчального процесу є той, хто навчається, на нашу думку, багато хто з тих викладачів-носіїв іноземної мови недостатньо піклується про досягнення слухачем своєї мети (див. Додаток К, п. 1.3.1). Вони й надалі приділяють головну увагу власне процесу *викладання* замість створення умов для формування у слухача стану *незалежності в застосуванні* іноземної мови як *інструменту* пізнання іншомовної інформації, що його цікавить. Ця проблема, що, на нашу думку, не є очевидною для носія цієї мови тому, що він не відчуває цієї проблеми, оскільки не в змозі побачити її з позицій викладача та того, хто навчається, для яких ця іноземна мова не є рідною.

Ще одним приводом для цього є той факт, що і викладач, і автор підручників будь-якої іноземної мови, яка є для них рідною, повсюдно користуються цією мовою у своєму житті на відміну від вітчизняних викладачів, багато хто з яких не намагається використовувати цю мову в практичних цілях навіть в обмеженому обсязі (див. Додаток К, п. 1.4.1). Це відбувається унаслідок їх твердої упевненості в тому, що акт викладання ними іноземної мови полягає в наданні тому, хто навчається, *інформації* про правила граматики як теоретичні знання. Застосовуючи такий підхід, вітчизняні викладачі іноземної мови помилково вважають, що учень може виробляти *навички* усної мови засобами *граматики* та без попереднього розвитку у нього здатності *розуміти* іноземну мову на слух.

Інша проблема, що підпадає під цей принцип, стосується безпосередньо *методики* викладання. У зв'язку з тим, що процес навчання іноземної мови не передбачає використання рідної мови, досягнення бажаного кінцевого результату передбачається за рахунок спільної участі вітчизняних викладачів іноземної мови і тих, для кого ця мова є рідною. Доцільність такого підходу пояснюється *обмеженістю* іншомовного лексичного ресурсу вітчизняних викладачів, що утрудняє їх вільне спілкування іноземною мовою поза тематикою навчального матеріалу, чим обумовлюється необхідність часткової участі в навчальному процесі носіїв цієї мови. Це сприяє зануренню слухачів у

невимушене спілкування, впродовж якого, з одного боку, відбувається *закріплення* оборотів і фраз усної мови, засвоєних слухачем на попередніх заняттях під керівництвом і за супроводом вітчизняного викладача. З іншого ж боку, відбувається *вдосконалення* розмовних навичок учнів за рахунок застосування нових для них фраз і зворотів прямої мови, а також їх подальшого засвоєння на *асоціативній* основі. Останнє відбувається завдяки тому, що слухачі мають можливість *самостійно* застосовувати фрази, які використовуються носіями мови під час спілкування, що виходить за межі закріплюваних в ході таких занять навчальних діалогів, які раніше були відпрацьовані з вітчизняними викладачами засобами ролевої гри (див. Додаток К, п. 1.4.2).

Другий принцип від В.М. Ріверс полягає у тому, що *навчальний процес має бути підпорядкований досягненню індивідуальної мети, що має кожний з тих, хто навчається іноземної мови* [335]. Безпомилковість цього принципу не викликає ніяких сумнівів відносно того, що розроблення програм навчання іноземної мови не має цілком лягати на плечі викладача. Впродовж дослідження ця робота виконувалась кваліфікованим методистом, що має певний досвід викладацької роботи, за участю одного або декількох викладачів, функція яких розповсюджувалась на розробку програми, відстеження процесу зростання міри опанування мови слухачем, та й на *первинну* обробку відповідних даних. *Вторинна* обробка цих даних була остаточною та здійснювалась методистами. У разі ж виявлення недостатньої ефективності навчального процесу пошук вірогідної причини здійснювався не у зв'язку з нібито недостатнім рівнем *здатності* слухача до опанування мови, а розглядався як наслідок недостатнього *професіоналізму* викладача.

На початку процесу навчання була розроблена його *дворівнева* навчальна технологія, що передбачала створення умов для досягнення мети кожним із слухачів. Вона містить детальний навчальний план та складається з двох рівнів як етапів: етап 1 – *оволодіння* слухачами англійською мовою; етап 2 – *супровід* педагогічної діяльності викладачів медичного університету цією мовою. Проте необхідно було дотримуватися того, що Вільга М. Ріверс вкладає у цей свій принцип, стверджуючи, що викладач повинен ретельно *вивчити* кожного з слухачів, з'ясувавши під час спілкування або в результаті опитування їх *вік*, *рід занять*, *мету*, що пов'язана з навчанням мови, *сферу захоплення*, *інтересів* та таке інше (див. Додаток К, п. 2.3.1).

Особливості цього принципу було застосовано у дослідженні в *двох* формах, декілька відмінних від тих, що були запропоновані авторкою. *Перша* полягала в тому, що до анкети опитування слухача було залучено графу, що присвячена сфері його захоплення та припускає отримання максимально детальної інформації, яка дозволяла б зрозуміти, які книги або відеофільми, що є в бібліотеці «АРП», були б йому цікаві. Це обумовлює можливість почати усе більшою мірою готувати кожного слухача до застосування цих ресурсів у свій вільний час для практичного *використання* мови з метою психологічного *розслаблення* в невимушеній обстановці. *Друга* особливість цього принципу знайшла своє відображення в тому, що збір особистих даних про

кожного слухача здійснювався до початку його навчання та за безпосередньою участю методиста шляхом заповнення згаданої вище анкети, яка надалі зберігалася у адміністратора «АРП». Завдяки цьому доступ до анкети міг мати кожний з методистів або викладачів, щоб отримати необхідну інформацію про кожного із слухачів. Зміст такої інформації полегшував встановлення під час аудиторних занять більш близьких стосунків між викладачем та слухачем і досягнення кращого *взаєморозуміння* між ними (див. Додаток К, п. 2.4.1).

Приводом для ознайомлення зі сферою особистих інтересів слухачів з'явилося наше прагнення сприяти їм в застосуванні освоюваної іноземної мови у сфері своїх *захоплень*, на відміну від потреб *професійного* характеру. Такий підхід охоплював в рівній мірі *психологічний* аспект процесу навчання і сферу, в межах якого слухач може застосовувати мову з метою *пізнання* інформації, яка надає йому *задоволення* у вигляді читання художніх книг, перегляду фільмів, прослуховування цікавих радіо п'єс та ін. У зв'язку з цим дуже важливо, щоб не лише викладач, але й методисти, бібліотекар та адміністратор «АРП» були обізнані про те, чим захоплюється кожен з тих, хто навчається іноземної мови.

Для того, щоб у слухача виникало *бажання* пізнавати іноземною мовою інформацію із сфери його захоплень або інтересів та *здатність* з'ясовувати смислові значення невідомих слів або фраз без перекладу рідною мовою, довелося одночасно застосувати два прийоми: 1) підготувати для кожного слухача інформацію, що може викликати в нього *зацікавленість*; 2) допомогти йому *поступово* навчитися з'ясовувати змістовне значення нових фраз і слів на *монологічній* основі, тобто через тлумачні словники або шляхом власних припущень (див. Додаток К, п. 2.4.2).

Третій принцип від В.М. Ріверс полягає у тому, що *процес опанування мови, а отже, й процес її викладання, повинні – в межах усіх використовуваних для цього методів і методичних прийомів – бути заснованими на практичному застосуванні цієї мови за допомогою передачі її засобами інформації шляхом усного та письмового спілкування* [335].

Головною метою застосування цього принципу у дослідженні було прагнення уникнути *втрати* слухачами знань, умінь та навичок, що були ними набуті впродовж аудиторних занять. З метою досягнення цієї мети необхідно було забезпечити заповнення *проміжків* між аудиторними заняттями діяльністю, що припускатиме практичне *застосування* іноземної мови. У випадках, коли слухачами є такі, хто не навчався цій мові або навчався їй достатньо давно і відтоді нею не користувався, єдиним, чим вони можуть займатися в позаурочний час, виявляється *прослуховування* матеріалу на освоюваній мові з метою *адаптації* до усної форми викладання іншомовної інформації, тобто засобами мови, що не є для нього достатньо *зрозумілою*. Оскільки цей процес можна розглядати як *засіб*, що дозволяє слухачеві позбавитися стану *напруги*, яку викликано впливом незвичного для нього іншомовного середовища, застосування такого підходу має не навчальне, а *психолого-педагогічне* призначення, тому, що припускає можливість використання з цією метою

звукової інформації як ресурсу для *супутнього*, тобто не цілеспрямованого, прослуховування. Здійснювати таке прослуховування слухач мав в позаурочний час одночасно з іншою діяльністю, що не має безпосереднього відношення до навчального процесу (див. Додаток К, п. 3.4.1). Згодом слухачі мали за власним бажанням заповнювати *проміжки* між аудиторними заняттями процесом *пізнання* іншомовної інформації (читання книг періодичних видань, перегляд відео фільмів, усне спілкування), користуючись для цієї мети джерелами інформації, що є для них доступними (див. Додаток К, п. 3.4.2).

Передбачалось, що, впродовж подальшого просування навчального процесу, в пам'яті слухача формуватиметься певний *запас* фразеологізмів та окремих слів, створення та постійне оновлювання якого сприятиме мінімізації *втрати* нового лексичного матеріалу, що засвоюється слухачем впродовж аудиторних занять. З цією метою на початковому етапі мав застосовуватись режим *максимальної частоти* аудиторних занять з мінімально можливою *тривалістю інтервалів* між ними. Оптимальним на цьому етапі є *щоденне* проведення занять, навіть за їх мінімальною тривалістю. Попри те, що лексичний запас, який є вже сформованим в пам'яті слухача, завжди є недостатнім для розуміння в необхідній мірі змісту пізнаваного ним матеріалу, такий підхід мав сприяти отриманню слухачем *задоволення* хоча б від тієї інформації, яку він сприйняв *зорово* у супроводі *звукової* інформації та зрозумів лише *частково*. Цей прийом ми вважаємо виключно важливим з *психологічної* точки зору, оскільки він обумовлює можливість внесення процесу пізнання іншомовної інформації до повсякденного життя слухача не як додаткового *навантаження*, а як звичного заняття, що надає *задоволення*. Проте недостатність міри розуміння іншомовної інформації була для слухача *мотивуючим* чинником до подальшого підвищення рівня володіння іноземною мовою.

Після того, як подібне заняття стає звичним для слухача та перетворюється на невід'ємний складник його повсякденного життя на тлі збільшення активного запасу мовних зворотів, фраз і окремих слів, режим проведення аудиторних занять було змінено шляхом створення *одноденних*, а в подальшому й *дводенних інтервалів* між аудиторними заняттями. Передбачалось також, що до цього часу акт пізнання слухачем іншомовної інформації, яка його цікавить, перетворюватиметься на *стійку звичку*, що викликана природною *потребою* організму до виходу із стану втоми шляхом *зняття* психологічної *напруги*, яка накопичується слухачем впродовж його професійної діяльності. Згодом в повсякденне життя слухача мало увійти регулярне читання *спрощеної* літератури художніх жанрів, відвідування засідань *клубу* міжнародного спілкування, які організуються цілеспрямовано з метою сприяння формуванню та подальшому покращенню його мовленнєвих навичок за участю носіїв мови. Проте останні можуть належати до різних націй й у зв'язку з цим мати різні акценти та манеру викладу, що створює умови для попередньої адаптації викладачів медичного університету, які навчаються мові, до різноманітності вимови звуків, а також інших особливостей іноземних студентів.

На підставі вищевикладеного зроблено висновок про те, що єдиною й обов'язковою умовою формування та підтримки навичок застосування іноземної мови для передачі інформації є регулярне *пізнання* слухачем іноземної інформації, здійснюване ним в стані внутрішнього *комфорту*. В іншому разі, досягнення такої мети не викликає відчуття реальності за самою своєю сутністю.

Четвертий принцип від В.М. Ріверс полягає в тому, що *взаємини викладача та учня або слухача впродовж аудиторного заняття мають засновуватись на підставі доброзичливості й пошани по відношенню один до одного, з метою створення атмосфери, яка б сприяла їх ефективній взаємодії* [335]. У зв'язку з принциповою *відмінністю* мети навчального процесу, що є пов'язаним з іноземною мовою, від такої, що стосується *інших* предметів вивчення та навчальних дисциплін, перша повинна передусім обумовлювати формування розмовних *навичок* замість традиційного набуття теоретичних *знань* про мову, що вивчається. Розвиток таких навичок починається з формування двох умінь: *розуміння* іноземної мови на слух та розвитку здатності до усного *спілкування*. Оволодіння ж умінням читати й писати має відбуватись тільки після цього. Усна ж розмова як елемент комунікативного акту має розглядатись як *засіб* віддзеркалення почуттів, думок та намірів того, хто нею спілкується. Більше того, якщо йдеться про двобічні стосунки між вчителем і учнями впродовж аудиторного заняття, то – згідно з цим принципом М.В. Ріверс – вони мають бути побудовані на підставі *взаємної доброзичливості й пошани*. Ці стосунки мають бути аналогічними таким, які складаються між учасниками однієї навчальної групи, що означає, що викладач не повинен поводити себе в аудиторії як одноосібний *керівник* усього, що відбувається впродовж кожного заняття [335].

З урахуванням вищезначеного ми усвідомлюємо також й те, що сфера стосунків між вчителем та слухачем та відповідальності вчителя має охоплювати не лише *аудиторні* заняття, а поширюватися також і на *позааудиторну* іноземну діяльність слухачів, яка має будуватися на реаліях повсякденного життя англomовного суспільства та збагачувати слухача новою інформацією, що належить до сфери його особистих інтересів і захоплень (див. Додаток К, п. 4.4.1). У зв'язку з цим не викликає сумніву затвердження В.М. Ріверс про те, що в умовах аудиторного заняття учитель має бути «наставником» (*a Guide on the Side*) для слухача, допомагаючи йому *застосовувати* на практиці матеріал, що вивчається, у своїй присутності, але не будувати навчальний процес за принципом «театру єдиного актора», (*a Sage on the Stage*), виконуючи при цьому роль останнього [331; 332]. Викладач-наставник має сприяти вступу слухача до процесу *спілкування та взаємодії* з одногрупниками таким чином, щоб викладач перетворився на невід'ємну частину цього процесу на *психологічному* рівні, тобто застосовуючи не лише свою *пам'ять*, але й *інтелектуальний ресурс*. У зв'язку з цим процес опанування мови має, за словами авторки, «об'єднувати усіх учасників події» [278, с. 53].

Стосовно цього, на нашу думку, існує ще одна проблема, наявність якої не відчуває не лише середньостатистичний носій мови, але й переважна більшість вітчизняних викладачів іноземної мови. Йдеться про те, чи повинен викладач іноземної мови сам постійно користуватися цією мовою в практичних цілях у своєму повсякденному житті, тобто за межами своєї професійної діяльності. Досвід показує, що носії мови навіть не замислюються про існування такої проблеми, бо мова, якщо вона є *іноземною* по відношенню до її вітчизняного викладача, є для закордонного викладача *рідною*, завдяки чому складає невід'ємну частину його повсякденного довілля. Виходячи із цього, середньостатистичному носієві мови важко навіть уявити собі, що те, що є для нього *звичним*, виявляється *незвичним* для когось іншого, бо ця мова не є для нього *рідною*.

Розуміючи це, ми – як ті, для кого англійська мова не є *рідною* – спочатку намагалися змінити *бачення* вітчизняних викладачів цієї мови, які вже мали достатній *досвід* педагогічної роботи. З цієї метою ми прагнули допомогти їм розпочати застосовувати на практиці мову, що вони її викладають, перетворившись на своєрідного *споживача* іншомовної інформації, яка не належала б до сфери їх професійної діяльності. В результаті, незабаром ми дійшли висновку про те, що значно легшим є створити таке бачення у свідомості нещодавнього випускника філологічного факультету, ніж домогтися зміни професійних поглядів у досвідченого викладача, який звик викладати мову засобами лише «переказування» змісту підручника, що не є результатним. З метою створення сприятливих умов для формування такої зміни поглядів на методiku викладання ми створили бібліотеку *сучасної* англійської літератури, що складається з *художніх* і *науково-популярних* книг, а також відео *фільмів* різних жанрів і різноманітної тематики.

Наступним кроком на цьому шляху стало створення *клубу* міжнародного спілкування, регулярні засідання якого проходять з обов'язковою участю носіїв мови. Таким чином, обидва заходи перетворилися у своїй сукупності на ефективний *ресурс*, що створює умови для занурення вітчизняних викладачів-філологів та слухачів в *середовище* іншомовного пізнання та спілкування. Слід відмітити, що – окрім доброзичливої атмосфери аудиторних занять – засадничою умовою для забезпечення ефективності навчального процесу є здатність та *готовність* викладача (викладачів) застосовувати цю мову у власному житті. Слід також звернути увагу на важливість того, щоб слухачі відчували внутрішній *комфорт* від усвідомлення поступового прогресу в підвищенні міри свого опанування мови та від *пізнання* нової для себе інформації, тематика якої їх захоплює. Досягнення позитивних змін і в тому, і в іншому передбачається за рахунок *зусиль* того, що навчається, під впливом *сприяння* викладача. Можна припустити, що це є достатнім для *формування* та *збереження* у слухача стану вмотивованості до постійного підвищення міри опанування мови, як процесу, що грає *супутню* роль по відношенню до акту *пізнання* та *обміну* іншомовною інформацією, який слід розглядати як *головну* мету усього освітнього заходу.

П'ятий принцип від В.М. Ріверс полягає в тому, що *головними чинниками, які обумовлюють можливість застосування мови в практичних цілях, є знання граматики мови та здатність до вільного володіння цією мовою* [335].

Засновуючись на цьому принципі, ми перетворили іноземну мову на об'єкт постійного застосування як в умовах аудиторних занять, так і в проміжках між ними (див. Додаток К, п. 5.3.1). Останнє стосується умов, які пов'язані з різними ситуаціями та обставинами, й охоплює читання книг та перегляд відео фільмів в умовах, коли слухач відпочиває після напруженого робочого дня. Виходячи з того, що навчання мові повинне відбуватися завдяки набуття слухачем *досвіду* безпосередньої *участі* в різних іншомовних ситуаціях, які вимагають застосування цієї мови на практиці, до навчального процесу було залучено максимально можливу кількість ресурсів, які сприятимуть формуванню у слухача необхідних *комунікативних* навичок.

До таких ресурсів належали різні прийоми *використання* мови слухачем в позаурочний час, застосування яких здійснювалося відповідно до розробленого плану, а його виконання неперервно відстежувалось (див. Додаток К, п. 5.4.1). На засаді навчальних матеріалів планувалося здійснювати таку *самостійну* діяльність, впродовж якої використовувалися різні книги, відео й аудіо матеріали з бібліотеки «АРП» та з «Інтернету» за власним вибором слухача. Комбіноване використання *самостійної* та *аудиторної* роботи, що заснована на участі слухача в практичних заняттях різної тематики, сприяє формуванню у нього *нової* звички, яка має бути пов'язана з *прослуховуванням* звукової інформації, *спілкуванням* в усній формі, *переглядом* відео матеріалів і *читанням* текстової інформації. Внаслідок цього, ми завжди приділяли особливу увагу практичному застосуванню слухачем іноземної мови, яке здійснюватиметься за його *власною ініціативою* на основі існуючої *мотивації*, з формуванням *інтересу* або *потреби* не до мови як такої, а до *інформації*, що викладається її засобами. Власне мову слід було розглядати як *засіб* розуміння *змісту* інформації, що цією мовою викладено (див. Додаток К, пп. 5.4.2 – 5.4.3).

Шостий принцип від В.М. Ріверс полягає у тому, що *опанування мови повинне здійснюватися шляхом втілення учнем своїх задумів в практику, здатність до якого формується за рахунок безпосередньої участі учня в акті взаємодії з іншими учасниками певної події, що відбувається з використанням цієї мови* [335]. Цей принцип навів нас на думку про те, що для опанування мови слухач повинен здійснювати її *застосування* на практиці (див. Додаток К, п. 6.3.1). Оскільки відомо, що здатність *висловлювати* свої думки засобами іноземної мови починає формуватися у того, хто неї навчається, тільки після набуття практичного *досвіду*, цей досвід має бути набутий завдяки *взаємодії* цього слухача з іншими учасниками різних подій, як процесу, який *сприяє* виникненню у нього *мотивації* до спілкування [330]. Саме за допомогою участі в ситуаціях, що *об'єднують* слухача з іншими учасниками подій, у нього формується бажання до спілкування як

акту, який дозволяє отримувати *задоволення* від застосування мови як *засобу* вирішення практичних питань, що пов'язані з повсякденним життям (див. Додаток К, п. 6.4.1).

Сьомий принцип від В.М. Ріверс має такий зміст: *опануванню мови як навчальному процесу мають бути підпорядковані будь-які засоби та умови, що мають безпосереднє відношення як до середовища, так і до характеру та тону спілкування, що формують це середовище* [335]. Справедливість цього принципу не викликає сумніву (див. Додаток К, п. 7.3.1), а її докази були детально розглянуті раніше та надані у Додатку К (див. пп. 7.4.1 – 7.4.2).

Восьмий принцип від В.М. Ріверс полягає в тому, що *тестування поточного рівня володіння мовою як акт має завжди супроводжувати подальше опанування мови як процес* [335]. За ствердженням В.М. Ріверс, головною метою контрольних робіт, або тестів, має бути створення кожному з учнів умов для демонстрації його *здатності* до практичного застосування мови, які вже сформовані у нього впродовж відповідного етапу навчання [329; 337; 338]. З урахуванням цього принципу (див. Додаток К, п. 8.3.1), в межах нашого дослідження було сформовано відношення до результатів тестування як до засобу *зворотного* зв'язку, що дозволяє визначити недоліки й недоробки на різних етапах навчального процесу, які передують моменту тестування (див. Додаток К, п. 8.4.1). Такий підхід створює умови для внесення до процесу навчання відповідних *змін* з метою якомога швидкого компенсаційного *коригування* на наступних етапах навчання та підвищення *ефективності* навчального процесу в майбутньому (див. Додаток К, п. 8.4.2).

Розділяючи погляди авторки цього принципу загалом, ми повинні були розв'язати ще одну проблему, яка пов'язана з тестуванням слухачів щодо їх міри володіння освоюваною мовою. Наявність цієї проблеми чітко відслідковується в діях *вітчизняних* викладачів іноземної мови, а її сутність полягає в тому, що принципи *оцінювання* результатів навчання іноземної мови, на яких засноване тестування слухачів вітчизняними викладачами, є багато в чому схожими з такими, що використовуються системою освіти для тестування щодо рідної мови. Сутність методичної помилки полягає в уявленні про те, *що* саме має містити та охоплювати звичайна контрольна робота, є причиною орієнтації тестування виключно на перевірку *знання* граматики цієї мови, на відміну від міри володіння нею. У зв'язку з цим результати такого тестування не відбивають фактичного стану щодо наявності та рівня здатності учня до усного *спілкування*, з формування якої повинен починатися та на засаді якої повинен ґрунтуватися курс навчання будь-якій мові. Тому стає зрозумілим, що для вирішення завдання в цій площині обсяг тестування має включати перевірку у слухача *рівня* освоєних ним розмовних *навичок*, завдяки чому обумовлюється зовсім інша *структура* й змістовне *наповнення* відповідної контрольної роботи.

Традиційний підхід до визначення рівня мовної підготовки слухача на основі перевірки *знання* ним правил *граматики*, на відміну від наявності *здатності* до застосування цієї мови на практиці, який, на нашу думку, є *недостатньо* ефективним, був заснований вітчизняною школою

навчання іноземним мовам і застосовується упродовж тривалого часу вітчизняними методистами й викладачами. Застосування цього підходу пояснюється наміром тих, що здійснюють оцінювання, переконатися в наявності у слухача *теоретичних знань* про освоєвану ним іноземну мову на основі їх порівняння з рівнем відповідних знань, що ними володіють його викладачі. Проте стан *комунікативної підготовки* викладача іноземної мови в необхідній мірі не розглядається.

Оскільки у межах дослідження переслідується мета навчання іноземної мови викладачів спеціальних дисциплін медичного університету з метою повноцінного *оволодіння* ними цієї мовою, ми не вважали за можливе приймати в них випускні іспити, так само як і проводити їх тестування на проміжних етапах та виключно в межах рівня *знань* з граматики, якими вони на той час володіли. Внаслідок цього, до складу контрольних завдань, що були розроблені та використовувались, були включені прийоми, які дозволяють визначити наявність у слухачів *навичок* володіння мовою та оцінити рівень їх готовності до практичного *застосування* цієї мови. Для того, щоб не викликати у слухача психологічного розладу або дискомфорту, приводом для якого може бути *невідповідність* між поточним *рівнем* його підготовки й мірою *складності* контрольного завдання завдяки перевищенню другого над першим, було визначено та сформульовано нормативний *рівень* знань та навичок, необхідність досягнення якого розглядалась як обов'язкова *умова* успішної здачі заліку або іспиту. Після того, як ми розробили відповідні стандарти, тестування слухачів здійснювалось з метою визначення міри володіння чотирма *навичками*: *розумінням* іншомовної інформації на слух, володінням *усним спілкуванням*, умінням *читати* та *писати*. При цьому рівень підготовки мав визначатися у відсотках.

Таким чином, відносно цього принципу В.М. Ріверс можна зробити висновок про те, що його справедливість не викликає сумнівів. Але ж сутність його трактується невірно, внаслідок чого він застосовується вітчизняними фахівцями на основі таких *критеріїв*, що обираються ними *помилково* за своєю функцією та сутністю.

Дев'ятий принцип від В.М. Ріверс має наступну сутність: *оскільки опанування іноземної мови обумовлює занурення до іншого способу життя, учень або слухач повинен навчитися не вирізнятися на його тлі та бути завжди спроможним відчувати себе як його невід'ємну частину* [335]. Згідно з цим принципом, навчальний процес має містити *спілкування* в обставинах, що наближені до реальних умов життя іншомовного суспільства, а також *вирішення завдань*, що з ним пов'язані. Це пояснюється *необхідністю* збагачувати та структурувати навчальний процес на підставі непрямого взаємозв'язку між освоєваною *мовою* й культурними *цінностями*, неоднаковістю *реакції* співрозмовників на події, що відбуваються, а також *відчуттями*, що у них в цей час виникають (див. Додаток К, пп. 9.4.1 – 9.4.2).

Згідно із ствердженням С. Гаттегно, той, хто «навчається, зможе тільки тоді навчитися висловлювати свої думки як в усному, так і у писемному вигляді нарівні з носієм мови, коли він без

залишку розчиниться в іншомовній літературі та іншомовному середовищі. Мову треба навчитися *відчувати* усією своєю істотою» [287, с. 20]. У зв'язку з цим принципом слід зазначити серйозну проблему, що пов'язана з тим, як *саме* вітчизняні викладачі та методисти розуміють зміст англійського слова *culture* (див. Додаток Л). Розуміючи сутність цієї проблеми, ми дотримувалися міжнародних значень слова *culture* й прикметника *cultural*, який було утворено на його основі, при розробці проекту робочої програми та організації аудиторних занять, використовуючи навчальний матеріал у вигляді діалогів, що їх було складено носіями мови. Це припускало можливість для слухачів відчувати себе учасниками різних подій, які є невід'ємною частиною повсякденного життя іншомовного суспільства. До складу такого матеріалу увійшли художня література, відео фільми, нові аудіо п'єси, радіо- та телепрограми, вебсайти, афоризми, а також багато інших матеріалів. Метою такого методичного прийому було усунення проблем *спілкування*, що мають бути викликані відмінностями в життєустрою вітчизняного та іншомовного суспільства (див. Додаток К, п. 9.4.3).

Окрім означеного вище, використовуваний в дослідженні методологічний підхід до навчання викладачів медичного університету застосуванню англійської мови в професійних цілях було засновано не лише на створенні умов для опанування ними цієї мови. Однією з особливостей цього підходу була *адаптація* викладачів до правил *спілкування* на освоєній мові, що є для них новими та охоплюють як *змістовний*, так і *поведінковий* аспекти цього акту (див. Додаток К, п. 9.4.4). З цього приводу доводилось вчити слухачів різним прийомам спілкування, таким як, наприклад, розпочинати розмову та її завершувати, як змінювати тему обговорення та ін. У міру того, як слухачі наших курсів починали спілкування з представниками іншомовної культури, що здійснювалося ними за сприянням своїх викладачів-філологів, вони набували здатність адекватно сприймати дії й манери поведінки своїх іноземних співрозмовників та тих, що їх оточували. Завдяки цьому слухачі незабаром з'ясовували для себе, що те, що могло здаватися ним як дивне або незв'язне в спробі «подавати себе», насправді є проявом принципів, що викликані особливостями життя іншомовного суспільства (наприклад, висловлення пошани до старших; неприйняття дискримінації й марнославства, помпезної мови, або самоприниження; наболіла потреба у вираженні своєї індивідуальності або прагнення отримати необхідний соціальний захист).

Уміння реагувати на навколишню дійсність так само з використанням як розмовних, так і практичних засобів навіть в усній формі не можна набувати на *фрагментарній* основі, або по частках. Це має здійснюватися в умовах відповідного життєвого устрою іншомовного суспільства.

Методологічний підхід, що його було вжито у дослідженні до початку навчання іноземної мови, є заснованим на тому, що роль викладача-філолога може виконувати фахівець, який ще *не* має достатньо великого досвіду викладацької роботи та може за віком бути навіть молодшим за тих, хто навчається. Не передбачається також виконання викладачем функції підказувача, оскільки слухачеві має бути надана можливість для самостійного розуміння тієї інформації, яку він сприймає *на слух* у

вигляді звуку або візуально як зображення. У цих умовах, дозволяється та – за відсутності інших можливостей – вітається формування у нього здатності до *спрощеного* розуміння змісту почутого й побаченого, як на асоціативній основі, так і разокремлено. Таке розуміння ми називаємо «чорно-білим». Цей методичний прийом не припускає надання слухачеві якої-небудь сторонньої допомоги, тобто передбачає його *самостійну* роботу. Згодом міра розуміння слухачем того ж матеріалу виявляється повнішою за рахунок розширення активного й пасивного лексичного запасу того, що навчається. Таке відбувається впродовж участі слухача в аудиторних заняттях, а також в результаті *самостійної* роботи з іншомовною інформацією в позааудиторний час. Подальше збільшення лексичного запасу слухача створюватиме умови для постійного підвищення міри розуміння ним тієї ж саме інформації, поступово додаючи подробиць та «фарб» до його «чорно-білого» враження, яке було сформоване в слухача спочатку.

До компонентів, що містить ця програма, є залученою участь слухача в засіданнях Клубу міжнародного спілкування «АРПШ», впродовж яких викладачі медичного університету дістають можливість для адаптації до різних мовних акцентів учасників клубу, що є носіями іноземної мови. Належачи до різних англійських країн світу, багато з яких входять до складу багатонаціональної студентської аудиторії вітчизняних університетів, вони сприяють завчасній адаптації викладачів-медиків до їхнього акценту та деяких інших особливостей їхньої вимови раніше, ніж тим доведеться розпочати процес викладання. Такий методичний прийом сприяє також *психологічному* зближенню викладача й студента як суб'єктів процесу навчання, з підвищенням якості професійної підготовки студентів, що з цього витікатиме.

Десятий принцип від В.М. Ріверс має наступний зміст: *оскільки мовний простір не обмежується тільки подіями, що відбуваються у навчальній аудиторії, процес опанування мови повинен в рівній мірі охоплювати як аудиторні заняття, так і самостійну роботу в проміжках між ними* [335].

Цей принцип витікає з попереднього й полягає у формуванні у учня звички до застосування освоєної ним іноземної мови як *інструменту* доступу до інформації, що його цікавить. Проте інформація, що належить до сфери захоплення слухача, повинна мати пріоритет над такою, яка пов'язана з його професійною діяльністю (див. Додаток К, п. 10.3.1). У цих умовах очевидним стає недостатність мовної *адаптації* вітчизняних фахівців у різних галузях науки й техніки до умов міжнародного інформаційного та освітнього простору. Такий стан справ зумовлений недостатнім рівнем володіння вітчизняними фахівцями іноземною мовою (див. Додаток К, п. 10.4.1 – 10.4.3).

ДОДАТОК К

Таблиця К.1 – Особливості принципів В.М. Ріверс та висновки щодо їх потенційного ресурсу стосовно використання в межах дослідження

Принцип за		Особливості та висновки	
номером	змістом та сутністю	Особливості, що є значущими	Висновки про можливості, які не було використано авторкою, та пропозиції щодо можливих та доцільних змін або додатків з метою підвищення ефективності навчального процесу в межах цього дослідження
1		2	3
Принцип 1	1.2. <i>Метою навчання є навчити слухача володіти мовою</i>	1.3.1. Найважливішим є <i>кінцевий результат</i> , тобто <i>якість засвоєння мови</i> слухачем є важливішою за <i>якість її викладання</i> . Під час опанування мови, як рідної, так і іноземної, необхідно формувати й розвивати уявне уявлення про те, що є головним або найбільш значущим як для розуміння інформації, що надається засобами цієї мови, так і для того, щоб надавати якусь інформацію її засобами в усній або у писемній формі. При цьому, що б ми не мали за намір робити: зав'язати шнурок або сісти за кермо – нам раніше треба подумки уявити собі те, що ми збираємося робити, інакше з цього нічого не вийде (див. також принцип 5). Уявне уявлення про те, що ми збираємося робити, є суто індивідуальним і формується у кожного по-різному, створюючи умови для поступового підвищення рівня здатності її застосування на практиці. Людям властива неоднакова міра володіння навіть своєю рідною мовою та її використання виключно у своїх власних цілях, по-різному уявляючи собі шляхи й способи їх досягнення	1.4.1. <i>Вітчизняний</i> викладач іноземної мови має перетворитися на постійного споживача іншомовної інформації засобами цієї ж мови та навчати студента її практичному використанню на відміну від традиційної передачі йому лише знань про правила граматики 1.4.2. Метою участі <i>іншомовних</i> викладачів у навчальному процесі є сприяння зануренню слухачів у <i>невимушене</i> спілкування з метою закріплення комунікативних навичок на <i>фразеологічній</i> основі

Продовження таблиці К.1

Принцип за		Особливості та висновки	
номером	змістом та сутністю	Особливості, що є значущими	Висновки про можливості, які не було використано авторкою, та пропозиції щодо можливих та доцільних змін або додатків з метою підвищення ефективності навчального процесу в межах цього дослідження
1		2	3
Принцип 2	2.2. <i>Навчальний процес має бути підпорядкований досягненню індивідуальної мети, що має кожний з тих, хто навчається іноземної мови</i>	2.3.1. Для розробки структури та визначення змісту навчальної програми викладач повинний заздалегідь вивчити кожного із слухачів, з'ясувавши під час спілкування або в результаті опитування їх вік, характер постійної роботи, мету, що пов'язана з навчанням мови, сферу захоплення, особистих інтересів та таке інше	2.4.1. Відсутньою в анкеті опитування слухача є графа, що присвячена сфері його захоплення й припускає отримання максимально детальної інформації, яка дозволяла б зрозуміти, які книги та відеофільми були б йому цікаві. Це дозволило б почати усе більшою мірою готувати кожного слухача до того, щоб він міг застосовувати ці ресурси у свій вільний час, щоб набути психологічного розслаблення в невимушеній обстановці. Саме ця умова й дозволяє слухачеві зберігати міру володіння мовою впродовж усього післядипломного періоду, незалежно від наявності чи відсутності потреб, що пов'язані з професійною діяльністю
		2.3.2. Оскільки переваги учнів можуть з часом мінятися, це обумовлює вибір ними тієї або іншої іноземної мови. У зв'язку з цим перш, ніж визначитися із змістом і призначенням навчального курсу, необхідно проаналізувати потреби кожного учня	2.4.2. На основі такого аналізу має розроблятися методика навчання та здійснюється підбір навчальних матеріалів. Цей аналіз необхідно повторювати кожного разу, коли відбувається зміна обставин, а також у випадках, коли відбуваються які-небудь неявно виражені зміни в складі або стані тієї або іншої навчальної групи. Перш, ніж розробляти методику викладання, треба спочатку з'ясувати власні особливості учня, потім – мету їх навчання, а вже на основі того й іншого визначити склад навчального курсу та навчальних матеріалів, після чого розробити методологію і технологію навчання для кожного конкретного випадку

Продовження таблиці К.1

Принцип за		Особливості та висновки	
номером	змістом та сутністю	Особливості, що є значущими	Висновки про можливості, які не було використано авторкою, та пропозиції щодо можливих та доцільних змін або додатків з метою підвищення ефективності навчального процесу в межах цього дослідження
1		2	3
Принцип 3	3.2. <i>Процес опанування мови, а отже і процес її викладання, повинні – в межах усіх використовуваних для цього методів і методичних прийомів – бути заснованими на практичному застосуванні цієї мови за допомогою передачі її засобами інформації шляхом усного та письмового спілкування</i>	3.3.1. Практичне застосування іноземної мови за допомогою передачі її засобами інформації шляхом усного та письмового спілкування	3.4.1. Принцип застосування іноземної мови на практиці охоплює лише аудиторну частину навчального процесу. Проте неврахованим залишається чинник практичного застосування мови не в професійній сфері, а в сфері захопленя слухача. Це підкреслює важливість <i>самостійної</i> роботи в позааудиторний час, регулярність якої обумовлює відсутність у слухача втрапи навичок, яка є неминучою у разі дискретного використання ним мови виключно у зв'язку з його професійною діяльністю або в її межах
		3.3.2. Навчання будь-якій мові природним чином здійснюється шляхом її регулярного практичного застосування для природного задоволення повсякденних потреб. Такий підхід перебуває в протиріччі до штучних прийомів вивчення мови шляхом виконання різних вправ, які є найбільш поширеними в сучасній педагогічній практиці	3.4.2. Насправді опанування мови має здійснюватися на основі спілкування в умовах, що максимально наближені до реальності. При цьому навіть навчальні вправи мають переслідувати мету сприяти здійсненню обміну інформацією, яка охоплює особисті інтереси учасників акту спілкування
Принцип 4	4.2. <i>Взаємини викладача і учня в процесі аудиторного заняття повинні засновуватись на доброзичливості й пошані по відношенню один до одного, з метою створення атмосфери, яка б сприяла їхній ефективній взаємодії</i>	3.3.3. Застосування граматичних конструкцій, що складаються з порушенням правил відносно формуванню порядку слів в реченні, внаслідок чого відсутнє чітке уявлення про зміст сказаного, не сприяє формуванню у учня готовності до застосування мови в умовах повсякденного життя	3.4.1. Сфера стосунків між учителем і учнем повинна охоплювати не лише аудиторні заняття, а поширюватися також і на позакласну роботу кожного з тих, що навчаються. Саме цим має відрізнятися в психологічному сенсі процес оволодіння чимось від процесу вивчення інформації про щось. Така робота має будуватися на реаліях повсякденного життя англомовного суспільства та збагачувати слухача новою інформацією, що належить до сфери його особистісних <i>інтересів</i> і <i>захопленя</i> . Саме останнє й дозволяє учню не втрачати навичок володіння мовою, здобутих впродовж попереднього періоду навчання
		4.3.1. Стосунки між учителем і учнем мають бути аналогічними таким, які складаються між учасниками однієї навчальної групи. Це означає, що викладач не повинен поводити себе в аудиторії як одноосібний керівник усього, що відбувається впродовж кожного заняття.	

Продовження таблиці К.1

Принцип за		Особливості та висновки	
номером	змістом та сутністю	Особливості, що є значущими	Висновки про можливості, які не було використано авторкою, та пропозиції щодо можливих та доцільних змін або додатків з метою підвищення ефективності навчального процесу в межах цього дослідження
1		2	3
Принцип 5	5.2. <i>Головними чинниками, що обумовлюють можливість застосування мови в практичних цілях, є знання граматики мови та здатність вільно володіти цією мовою</i>	5.3.1. Практичне застосування слухачем будь-якої мови має ґрунтуватись на розумінні того, яким чином можна використовувати цю мову з користю для себе. Для того, щоб уміти користуватися мовою в практичних цілях, необхідно спочатку набути знання про неї як про систему, причому навіть незалежно від рівня цих знань. Неможливо опанувати усе, що необхідно для того, щоб зуміти по черзі виражати засобами цієї мови кожен зі своїх думок. Існує безліч можливих різновидів речень, які ми могли б використовувати для висловлення кожної зі своїх думок. Проте структурна основа кожного з таких речень може використовуватись й для передачі будь-якої іншої інформації	5.4.1. Засновуючись на цьому принципі, ми перетворили іноземну мову, що її освоює слухач, на об'єкт постійного його застосування як в умовах аудиторних занять, так і в проміжках між ними 5.4.2. Виходячи з цього та необхідності набуття слухачем досвіду безпосередньої участі в різних іншомовних ситуаціях, які вимагають застосування іноземної мови на практиці, ми залучили до навчального процесу максимально можливу кількість ресурсів, які сприятимуть формуванню у слухача необхідних комунікативних навичок 5.4.3. Сукупне використання позааудиторної самостійної та аудиторної роботи, що заснована на участі слухача в практичних заняттях різної тематики, сприяє формуванню у нього нової звички, яка має бути пов'язана з прослуховуванням звукової інформації, спілкуванням в усній формі, переглядом відео матеріалів і читанням інформації, що є наявною в текстовій формі

Продовження таблиці К.1

Принцип за		Особливості та висновки	
номером	змістом та сутністю	Особливості, що є значущими	Висновки про можливості, які не було використано авторкою, та пропозиції щодо можливих та доцільних змін або додатків з метою підвищення ефективності навчального процесу в межах цього дослідження
1		2	3
Принцип 6	6.2. <i>Опанування мови має здійснюватися шляхом втілення учнем своїх задумів в практику, здатність до чого формується за рахунок безпосередньої участі учня або слухача в акті взаємодії з іншими учасниками певної події, що відбувається з використанням цієї мови</i>	6.3.1. Здійснювати опанування іноземної мови слухач повинен шляхом її застосування в практичних ситуаціях на діяльній та пізнавальній основі	6.4.1. Здатність виражати свої думки засобами іноземної мови починає формуватися у учня тільки після набуття ним практичного досвіду. Цей досвід має набуватися під час взаємодії цього слухача з іншими учасниками різних подій, як процесу, який <i>сприяє</i> виникненню у нього мотивації до спілкування [330]. Участь слухача в ситуаціях, що об'єднують його з іншими учасниками подій, створює умови, у нього формується бажання до комунікації як акту, який дозволяє отримувати <i>задоволення</i> від застосування мови як засобу вирішення практичних питань, пов'язаних з повсякденним життям
Принцип 7	7.2. <i>Опануванню мови як навчальному процесу мають бути підпорядковані будь-які засоби і умови, що мають безпосереднє відношення як до навколишнього середовища, так і до характеру та тону спілкування, завдяки яким це середовище формується</i>	7.3.1. Авторка вказує на необхідність застосування на практиці усіх об'єктів, що пізнаються слухачем засобами іноземної мови впродовж навчального процесу	7.4.1. Для оволодіння й утримання в пам'яті усіх слів і фраз, що мають відношення до об'єктів і інших елементів інформації, які використовуються для відробітку навичок застосування мови в практичних цілях, необхідно забезпечити максимальну міру заповнення іншомовною діяльністю не лише аудиторного, але й вільного, тобто позааудиторного, часу слухача. Проте на перший план має виходити та на ньому постійно залишатися не власне мова, а інформація, яку слухач мусить пізнавати й висловлювати з її допомогою

Продовження таблиці К.1

Принцип за		Особливості та висновки	
номером	змістом та сутністю	Особливості, що є значущими	Висновки про можливості, які не було використано авторкою, та пропозиції щодо можливих та доцільних змін або додатків з метою підвищення ефективності навчального процесу в межах цього дослідження
1		2	3
Принцип 7 (продовження)			7.4.2. Принциповою умовою для підготовки слухача до комфортного перебування та повноцінної діяльності в іншомовному інформаційному просторі є формування в нього власного іншомовного міні середовища внутрішньої властивості та збереження його постійності на індивідуальній основі в умовах відсутності стійкого макросередовища зовнішнього походження та бажаного тематичного змісту
Принцип 8	8.2. <i>Тестування поточного рівня володіння мовою як акт має завжди супроводжувати подальше опанування мови як процес</i>	8.3.1. Створення для кожного учня умов для демонстрації власних здатностей до практичного застосування мови, які на той час вже було в нього сформовано впродовж відповідного етапу навчання	8.4.1. З урахуванням цього принципу, в межах цього дослідження ми сформуваємо відношення до результатів тестування як до засобу зворотного зв'язку, що дозволяє визначити недоліки та недоробки, які є властивими навчальному процесу на різних його етапах, що передують моменту тестування 8.4.2. Завдяки такому підходу створюються умови для внесення до процесу навчання відповідних змін, які дозволяють якомога швидко вносити компенсаційне коригування на наступних етапах навчання та підвищувати ефективність навчального процесу в майбутньому, тобто під час навчання наступних поколінь слухачів

Продовження таблиці К.1

Принцип за		Особливості та висновки	
номером	змістом та сутністю	Особливості, що є значущими	Висновки про можливості, які не було використано авторкою, та пропозиції щодо можливих та доцільних змін або додатків з метою підвищення ефективності навчального процесу в межах цього дослідження
1		2	3
Принцип 9	9.2. <i>Оскільки опанування іноземної мови обумовлює занурення до іншого способу життя, учень повинен навчитися не вирізнятися на його тлі й бути завжди спроможним відчувати себе як його невід'ємна частина</i>	9.3.1. Авторка засновує цей принцип як засіб досягнення рівномірного змішення та гармонійного поєднання культурних цінностей, різних форм прояву свого емоційного стану та вираження надій усіх тих, хто цією мовою спілкується. Тобто учень або слухач має відчувати іноземну мову, що є рідною для такого середовища, усією своєю істотою	9.4.1. Згідно з цим принципом, навчальний процес має містити <i>спілкування</i> в обставинах, що наближені до реальних умов життя іншомовного суспільства, а також <i>вирішення завдань</i> , що з ним пов'язані. Це пояснюється <i>необхідністю</i> збагачувати та структурувати навчальний процес на основі непрямого взаємозв'язку між освоюваною мовою й культурними цінностями, неоднаковістю <i>реакції</i> співрозмовників на події, що відбуваються, а також <i>відчуттями</i> , що у них при цьому виникають 9.4.2. Розуміючи сутність цієї проблеми, ми засновували навчальний процес на створенні можливості для слухачів відчувати себе учасниками різних подій, які є невід'ємною частиною повсякденного життя іншомовного суспільства 9.4.3. З цією метою, до складу навчального матеріалу було залучено художню літературу, відео фільми, нові аудіо п'єси, радіо- і телепрограми, вебсайти, афоризми, а також низку інших матеріалів. Метою такого методичного прийому була ліквідація проблем в спілкуванні, що мають бути викликані відмінностями в образі життя українського і іншомовного суспільства 9.4.4. Окрім означеного вище, використовуваний нами методологічний підхід в навчанні викладачів медичного університету застосуванню англійської мови в професійних цілях було засновано не лише на створенні умов для опанування ними цієї мови. Однією з особливостей цього підходу була адаптація викладачів до правил <i>спілкування</i> на освоюваній мові, що є для них новими та охоплюють як <i>змістовний</i> , так і <i>поведінковий</i> аспекти цього акту

Принцип за		Особливості та висновки	
номером	змістом та сутністю	Особливості, що є значущими	Висновки про можливості, які не було використано авторкою, та пропозиції щодо можливих та доцільних змін або додатків з метою підвищення ефективності навчального процесу в межах цього дослідження
1		2	3
Принцип 10	10.2. <i>Оскільки мовний простір не обмежується тільки подіями, що відбуваються у навчальній аудиторії, процес опанування мови має в рівній мірі охоплювати як аудиторні заняття, так і самотійну роботу в проміжках між ними</i>	10.3.1. Цей принцип заснований на ствердженні про те, що мова є природний засіб або інструмент людського спілкування. Із цього випливає, чим більше можливостей ми маємо щодо спілкування з тими, для кого ця іноземна мова є рідною, тим скоріше зростає рівень нашого володіння цією іноземною мовою	10.4.1. Втілення цього принципу у навчальний процес ПДО в межах нашого дослідження полягає у формуванні у слухача звички до застосування освоєної їм іноземної мови як інструменту доступу до інформації, що його цікавить. Проте інформація, яка належить до сфери захоплень слухача, повинна мати пріоритет над такою, що пов'язана з його професійною діяльністю 10.4.2. Щодо застосування цього принципу до іншомовної підготовки українських фахівців в різних галузях знань, що охоплюють також і медицину та розповсюджуються на викладачів медичних університетів, то слід зазначити недостатність їх мовної адаптації до повноцінної роботи до умов міжнародного інформаційного та освітнього простору. Такий стан справ є зумовлений недостатнім рівнем володіння українськими фахівцями іноземною мовою 10.4.3. У зв'язку із цим серед завдань нашого дослідження є пошук методичних засобів і методологічних шляхів удосконалення системи вивчення іноземної мови викладачами медичного університету на концептуальному рівні як окремий випадок розробки педагогічної основи для навчання фахівців різних спеціальностей в умовах підвищення їх кваліфікації

**ДОДАТОК Л. КОМЕНТАРІ ЩОДО ЗМІСТОВОГО ЗНАЧЕННЯ
АНГЛІЙСЬКОГО СЛОВА *CULTURE***

ДОДАТОК Л

Коментарі щодо змістового значення англійського слова *CULTURE*

У зв'язку з дев'ятим¹ принципом, що було сформульовано В.М. Ріверс відносно інтерактивного навчання іноземної мови, слід зазначити серйозну проблему, що пов'язана з тим, як саме вітчизняні викладачі й методисти розуміють зміст англійського слова *culture*. Сутність проблеми полягає в тому, що в українській, російській та, можливо, в інших слов'янських мовах існує співзвучне йому слово "культура", найпоширеніше смислове значення якого включає поняття *мистецтво, музика, література* та певні види *розумової* діяльності, що пов'язані з цими поняттями [318].

Смислове ж значення англійського слова *culture* в контексті, що є пов'язаним з процесом навчання іноземної мови, стосується поняття "спосіб життя" або "життєвий устрій", який охоплює в першу чергу звичаї й способи сприйняття дійсності певною категорією або групою людей, що проявляються в певний історичний період [294]. Словарний склад змістовних еквівалентів, які приведені вище, свідчить, що в українській та російській мовах зміст цих понять передається без використання слова "культура".

У зв'язку з цим, смислове значення англійського слова *culture* часто-густо помилково розуміють як таке, що є еквівалентним слову "культура", незважаючи на істотну відмінність в справжніх смислових значеннях кожного з цих слів. Як таке, що належить до категорії так званих "помилкових друзів перекладача", це слово нерідко викликає помилкове трактування його смислового значення вітчизняними філологами в тексті англійської навчальної та наукової літератури. В цьому випадку вітчизняні філологи трактують усі події, заходи та явища, що пов'язані з цим словом, як такі, що за своїм змістом мають відношення до відвідування картинних галерей, театрів, ознайомлення з англійською класичною літературою, відвідування історичних пам'яток, наприклад, Вестмінстерського абатства, в'язниці «Тауэр» та місць, які пов'язані із історією іншомовного суспільства.

В результаті, це призводить до твердої переконаності вітчизняних викладачів в тому, що, замість залучення тих, що навчаються, до практичної участі в житті іншомовного суспільства, вони повинні захоплювати їх, пропонуючи поглянути на видатні досягнення іншомовного світу у минулому.

¹ Цей принцип має наступну сутність: *оскільки опанування іноземної мови обумовлює занурення до іншого способу життя, учень або слухач повинен навчитися не вирізнятися на його тлі й бути завжди спроможним відчувати себе як його продовження у вигляді невід'ємної частини.*

Доказом присутності вищезгаданої помилки є наступні висловлювання та коментарі неангломовних науковців та педагогів, до складу яких належать ще й культурологи. Згідно перекладу українською та російською мовами цих висловлень з англійської неангломовні фахівці сприймають та формулюють їх наступним чином.

- *Культурологічний підхід* як комплекс методів пізнання соціокультурної дійсності є відносно новим. З другої половини ХХ століття він активно починає застосовуватися фахівцями різних галузей соціально-гуманітарного знання, а саме в наукових дослідженнях філософів, соціологів, культурологів, педагогів та ін.
- *Культурологічна концепція* О. Шпенглера (1880-1936) вважається однією із найяскравіших в системі філософського знання ХІХ – ХХ століть. Головна праця О. Шпенглера – «Присмерк Європи». Саме в ній автор виклав головні положення нової теорії *культури*. Вивчаючи особливості соціокультурної ситуації кінця ХІХ – початку ХХ століть, він виступив із різкою критикою європейського раціоналізму та теорії неперервного прогресу людства.
- Розкриваючи особливості *культури*, О. Шпенглер підкреслює, що *культура* – це органічна система духовно-соціальних орієнтирів, що мають здебільшого ціннісну основу, завдяки чому вона здатна піднести людину над буденністю. Існуючи як локальна, кожна культура є унікальною та неповторною, вона має свою національну основу.
- Для О. Шпенглера цивілізація є необхідним завершальним етапом розвитку культури. Перехід культури в цивілізацію знаменує собою перехід від творчості до механізму. Головними ознаками цивілізації стають: закостеніння суспільства, послаблення традицій та релігії, урбанізація, засилля техніки, занепад мистецтва, формування масової культури.
- Отже, цивілізація – це *культура*, яка реалізувала свої цілі. У масштабах світової *культури* О. Шпенглер виділив вісім великих культур, які досягли зрілості: єгипетську, індійську, вавилонську, китайську, греко-римську, візантійську, майя, західноєвропейську тощо.
- Для А. Тойнбі всесвітня історія постає у вигляді сукупності історій самостійних «цивілізацій». У межах світової культури Тойнбі виділив 21 цивілізацію, з яких сьогодні продовжує існувати сім. Цивілізації – це своєрідні «*культурно-історичні монади*», тобто автономні *культурні* утворення, що у своєму розвитку проходять стадії виникнення, зростання, надлому та розпаду, після чого вони гинуть, поступаючись місцем новій цивілізації. Проте, на відміну від О. Шпенглера, А. Тойнбі вважав, що в житті цих цивілізацій є спільні моменти, які й забезпечують процес поступального розвитку людської спільноти, її духовного вдосконалення.

Наведені вище приклади свідчать про помилкове використання слова «культура» внаслідок його «сліпої» транслітерації з оригінальних англомовних текстів та інших джерел. Що стосується справжнього змістовного значення цього поняття згідно з контекстом, в межах якого це слово використовується, то його змістовним еквівалентом українською мовою є словосполучення «спосіб життя» або «життєвий устрій». Що стосується змісту слова «культура», що міститься у тлумачному словнику української та російської мови, то його тлумачення має вигляд «сукупності виробничих, громадських та духовних досягнень людей».

**ДОДАТОК М. СУКУПНА ПРОФЕСІЙНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ВИКЛАДАЧА-ФІЛОЛОГА
ТА ВЗАЄМОДІЯ ЇЇ КОМПОНЕНТІВ**

- Документ М.1. Вимоги до професійної підготовки викладача-філолога як організатора формування іншомовної готовності викладачів медичного університету до іншомовної професійної діяльності..... 122
- Рисунок М.1. Якісний склад сукупної професійної компетентності викладача іноземної мови та схема взаємозв'язку її кваліфікаційних компонентів..... 130
- Таблиця М.1. Змістовний склад компетентностей викладача іноземної мови як організатора процесу формування готовності фахівця-медика до іншомовної педагогічної діяльності..... 131

Вимоги до професійної підготовки викладача-філолога як організатора формування іншомовної готовності викладачів медичного університету до іншомовної професійної діяльності

Розглянемо призначення та функції, які стосуються компетентностей викладача-філолога як складники системи вимог до його професійної підготовки щодо викладання іноземної мови. До *професійно-особистісних* компетентностей належить сукупність таких вимог до викладача, що пов'язані з формуванням його власної професійно-особистісної позиції та з'ясуванням ним своєї ролі у навчальному процесі. Реалізація вимог, що належать до професійно-особистісних компетентностей викладача іноземної мови, здійснюватиметься в першу чергу за рахунок його *здатності* до самоформування віри у власні сили і можливості щодо досягнення слухачем мети навчання та *націленості* на досягнення слухачем мети навчання як кінцевий результат навчального процесу. Вирішальною ж умовою життєздатності компетентностей цієї категорії є *прийняття* викладачем *відповідальності* за досягнення слухачем вище визначеної мети навчання як кінцевої. До складу *професійно-особистісних* компетентностей викладача-філолога входять також декілька інших компонентів, що перелічені у Додатку М (див. табл. М.1, пп. 1.1 – 1.6). *Конструктивні* компетентності як сукупність вимог до викладача-філолога передбачають наявність у нього здатності до побудови навчального процесу. Серед найбільш важливих чинників, що обумовлюватимуть наявність таких компетентностей у викладача, мають бути такі його якості як *здатність* до формулювання мети навчального процесу та до *розуміння* засобів її досягнення, *здатність* до побудови тактики навчального процесу виходячи із його мети та власного досвіду викладача у сфері формування навичок користування мовою як засобом пізнання, а також *уміння* визначати та формулювати критерії ефективності навчального процесу з точки зору здатності слухача до практичного використання мови на відміну від наявності лише знань про її граматику. До *конструктивних* компетентностей викладача-філолога належать також декілька інших професійних якостей, що перелічено у Додатку М (див. табл. М.1, пп. 2.1 – 2.6).

Сукупність *психолого-педагогічних* вимог до викладача іноземної мови охоплює головним чином процес формування та збереження власного іншомовного середовища слухача й належить до низки професійних якостей, якими викладач має володіти. Головними серед них є такі: *здатність* до формування у слухача потреби у пізнанні іншомовних цінностей та до сприяння в її реалізації; *готовність* до сприяння слухачеві у формуванні у нього такої потреби; *готовність* до забезпечення інтересу слухачів різного рівня пізнавальної мотивації та різних інтересів до іншомовних цінностей; *здатність* до забезпечення процесу перетворення слухача

на активного добувача іншомовних цінностей, а також *здатність* до усвідомлення потреби у систематичному аналізі ефективності навчального процесу та у її послідовному підвищенні. Окрім вище перелічених вимог, до складу *психолого-педагогічної* компетентності мають увійти декілька інших, що наведені у Додатку М (див. табл. М.1, пп. 3.1 – 3.8).

Технологічно-методичні компетентності викладача-філолога розповсюджують свій вплив на вибір послідовності та методів освоєння слухачем умінь, навичок та набуття ним знань. До сукупності вимог, що засновуватимуться на таких компетентностях, мають увійти наступні професійні якості викладача: *здатність* до оволодіння технікою викладання іноземної мови як навчальної дисципліни й до її використання в навчальному процесі (є традиційною вимогою до викладача іноземної мови) та *здатність* до оволодіння технікою викладання мови як засобу пізнання іншомовних цінностей та до її використання в навчальному процесі в цієї нетрадиційній ролі; *здатність* до усвідомлення потреби у першочерговому розвитку у слухача навичок усного спілкування; методична *готовність* втілювати диференційований підхід до визначення тривалості курсу навчання на асоціативній та монологічній основах. Інші вимоги до викладача, що належать до компетентностей цієї категорії, перелічено у Додатку М (див. табл. М.1, пп. 4.1 – 4.9).

Метою комплексу *практично-іноваційних* компетентностей як вимог до викладача-філолога є практичне використання ним іноземної мови у професійних та загальнокультурних сферах. До складу компетентностей цієї категорії належать наступні вимоги до викладача: *здатність* до вільного володіння іноземною мовою як засобом пізнання іншомовних цінностей за рахунок змінювання її ролі у власному повсякденному житті викладача; *готовність* до формування лексичного запасу двомовних фразових еквівалентів у загальнокультурній та професійній сферах; *уміння* висловлювати думки засобами іноземної мови та навчити цьому слухачів нетривіальним способом. Інші вимоги до викладача-філолога у межах його *практично-іноваційної* компетентності наведено у Додатку М (див. табл. М.1, пп. 5.1 – 5.5).

Забезпечення ж очікуваної якості навчання є метою *оцінювально-коригуючої* діяльності викладача-філолога, яка здійснюється за рахунок управління навчальним процесом. Компетентності цієї категорії стосуються наступних вимог до викладача іноземної мови: *готовність* оцінювати ефективність навчального процесу засобами визначених критеріїв; *здатність* до оцінювання готовності слухача до незалежної пізнавальної діяльності в межах іншомовного інформаційного простору та середовища; *здатність* до коригування процесу управління тривалістю курсу навчання у відповідності до умов досягнення мети на особистісно орієнтованій основі; *здатність* до оцінювання міри оволодіння мовою на основі навичок її використання. Детальніше ознайомитися із компонентами кожного із кваліфікаційних складників професійної компетентності викладача іноземної мови, взаємозв'язками, що між

ними існують та їх взаємовпливом можна за допомогою відомостей, які надано у Додатку М (див. табл. М.1, пп. 6.1 – 6.4).

Окрім вищезначених професійних якостей викладача іноземної мови як таких, що викладач має здійснювати та формувати самостійно та без чогось стороннього втручання, існують також аспекти *педагогічної* діяльності викладача-філолога, вдосконалення рівня кваліфікації в яких має здійснюватися під керівництвом методиста та за умовою системному супроводу цього процесу з боку методиста. Маючи певний досвід викладацької діяльності, методист продовжує його збагачувати за рахунок своєї активної участі у педагогічному процесі. Це сприяє зміцненню його фахового потенціалу, наявність якого значною мірою обумовлює належну якість розроблених за його участю навчальних програм як теоретичної основи навчального процесу, яка у свою чергу базується на практичних досвіді та засадах. До аспектів педагогічної діяльності належать розробка навчальних програм, що містять *аудиторний* та *позааудиторний* компоненти, а також методичний *супровід* формування у викладача-філолога навичок володіння мовою як засобом пізнання іншомовних цінностей та удосконалювання техніки її викладання.

У зв'язку із тим, що стосується освоєння *навчально-методичних підходів* навчання іноземної мови викладачем, для якого ця мова є спеціальністю, слід відмітити наступне. Формування навчально-методичних підходів у вітчизняній системі освіти відбувається на основі існуючої практики вивчати мову як навчальну *дисципліну* або *науку* замість того, щоб навчати володіти мовою як *інструментом* або *засобом* пізнання інформації, досягнення якоїсь відчутної мети або бажаного результату. Незважаючи на це, слід відмітити, що навіть у разі успішного вирішення питання про коригуючу зміну сутності процесу з *вивчення* мови на *оволодіння* нею, необхідний результат не буде отримано внаслідок певних причин. Однією з них є помилкова традиційна відсутність в навчальному процесі стадії формування *розмовних* навичок, що має бути початковою, або фундаментоформуючою. Іншою причиною відсутності очікуваного результату є недостатня міра розуміння викладачем того, що процес *оволодіння* будь-якою мовою (на відміну від її *вивчення*) має виражатися передусім у набутті учнем здатності до *усного* спілкування та її постійного подальшого збереження як стійкої навички. Здатність до спілкування, яка нібито з'являється «з часом і через граматику», насправді має бути сформована ще задовго до того часу, коли учень почне вчитися читати та писати мовою, якою матиме оволодіти.

У зв'язку з цим викладачам іноземної мови системи післядипломної освіти, слід спочатку проаналізувати причини відсутності в них власного досвіду *використання* мови в практичних цілях, що має безумовний сенс, навіть не зважаючи на досвід *викладання* цієї мови як навчальної дисципліни, що ними вже є набутий. Після виявлення за результатами аналізу

причини такої невідповідності кожен виладач-філолог мусить переглянути своє розуміння кінцевої мети процесу навчання мови слухачів та професійне бачення щодо шляхів її досягнення *саме* слухачами. Процес навчання можна вважати завершеним тільки за тієї умови, що слухачами досягнута міра практичного володіння мовою, яка дозволяє ним оперувати іншомовними цінностями на умовах повної *незалежності* слухача від викладачів-філологів або будь-якої сторонньої допомоги. Така *незалежність* має обумовлювати відсутність у слухача необхідності в будь-якому зовнішньому втручанні в цей процес, наприклад, у вигляді консультації або вимушеного проходження курсу підвищення кваліфікації.

Однією з головних проблем, яку у зв'язку з цим необхідно вирішувати викладачеві, є його позбавлення від власних стереотипів, що стосуються *методичного* та *психологічного* аспектів процесу навчання. Проте одним з об'єктивних чинників, який вказує на необхідність відмови від традиційних методичних підходів, заснованих на відношенні до мови лише як до предмета вивчення, можна вважати недостатню ефективність існуючої в країнах СНД системи навчання іноземним мовам.

Вищевикладене свідчить, що викладач іноземної мови повинен передавати учню не власні *знання* про іноземну мову, що він викладає, у вигляді правил граматики, а сприяти створенню у учня *уміння* застосовувати цю мову з метою іншомовного спілкування та використовувати її для пізнання іншомовних цінностей. Насправді ж, середньостатистичний викладач-філолог виявляється нездатним передавати учневі необхідні йому навички володіння мовою з причини її відсутності у саме викладача внаслідок того, що йому бракує практики використання цієї мови, а отже, досвіду та уміння пізнавати інформацію її засобами. Інакше кажучи, для досягнення мети, що є означеною слухачем, треба сприймати іноземну мову як інструмент отримання знань, а згодом, можливо, і практичних навичок, в галузі науки, техніки або іншої сфери діяльності. Сфера такої діяльності має розповсюджуватися на іншомовні цінності, які цікавлять слухача й потрібні йому як для того, щоб успішно виконувати будь-яку роботу, так і для того, щоб зануритися за допомогою мови у світ своїх *загальнокультурних* інтересів чи захоплень іншомовного походження. Такий підхід можна розглядати як засадничий щодо припинення існування слухача відособлено від іноземної мови, якою він намагається оволодіти.

Досягнення успіху у реалізації цього підходу передбачає змінювання викладачем-філологом ролі іноземної мови у своєму власному житті (див. Додаток М, табл. М.1, пп. 5.1 – 5.5). Йдеться про те, що він має надати пріоритет застосуванню цієї мови як інструменту, або засобу, пізнання іншомовних цінностей у вигляді інформації, що не є пов'язаної з професійною діяльністю викладача. В цьому випадку мова як спеціальність має відійти в повсякденному житті викладача на другий план, поступившись місцем її практичній ролі в пізнанні інформації. Це дозволить викладачеві перетворитись на споживача іншомовної інформації, створюючи

таким чином собі умови для набуття досвіду в тому, чому він повинен буде надалі навчити слухача іншомовних курсів. Формуючи таким чином прикладну роль іноземної мови, викладач-філолог проходить етап набуття навички застосування цієї мови у практичних цілях. Завдяки цьому він виробляє професійне *чуття*, за рахунок якого формується його вправність до *використання* мови. Це дозволяє викладачеві освоїти такі тонкощі мови, які виходять за описи, що надані в підручниках та в довідниках з граматики. У зв'язку з цим формування почуття мови відбувається у викладача як у кожного, хто використовує її на практиці, на *підсвідомому* рівні та на свій власний манер, що набуває вигляду відчуттів суб'єктивного характеру. На цьому ж етапі у викладача-філолога відбувається збільшення його фразеологічного запасу, який до цього моменту, як правило, складався із лексики, використаної в прикладах до вправ, що містяться в підручниках, які викладач вживав протягом своєї попередньої професійної діяльності (див. Додаток М, табл. М.1, пп. 5.4, 5.5).

Окрім вищевикладеного, необхідність додаткової підготовки середньостатистичного викладача-філолога пояснюється ще й тим, що такий викладач не володіє достатнім лексичним запасом, який має складатись переважно із фраз та словосполучень, на відміну від його традиційного сприйняття як сукупності окремих слів. Цим обумовлюється недостатня здатність викладача створювати та підтримувати в процесі навчання *монолінгвістичну* атмосферу, яка має бути заснована на мові, що є освоюваною його учнями. Причиною цьому є те, що склад словарного запасу середньостатистичного викладача іноземної мови якісно визначається та кількісно обмежується словами та фразами, які застосовуються у навчальних матеріалах, що викладачем використовуються. Лексичний запас викладача, який створюється таким чином, є явно недостатнім для повноцінного володіння ним мовою поза смисловими та тематичними межами обов'язкового навчального матеріалу.

У зв'язку з цим середньостатистичний викладач іноземної мови потребує розширення власного запасу фраз, словосполучень та окремих слів до обсягу, наявність якого дозволила б здійснювати увесь без винятку навчальний процес засобами іноземної мови, що матиме стилістично вірну *розмовну* основу, на відміну від її *літературного* різновиду, який використовується у підручниках (див. Додаток М, табл. М.1, пп. 5.1 – 5.5). Проте прагнення розмовляти правильною літературною мовою, що застосовується в навчальних матеріалах, яку завдяки цьому було сформовано у викладача-філолога ще за часів його навчання в університеті, необхідно переглянути у бік розмовного різновиду мови *нейтрального* за емоційним забарвленням, або *середнього* за рівнем загальної культури, стилістичного рівня (див. Додаток М, табл. М.1, п. 4.7). Вирішення цієї проблеми досягатиметься шляхом розширення ролі іноземної мови в *повсякденному*, тобто позафаховому, житті викладача, сфера застосування якої повинна виходити за межі спеціальності, охоплюючи сферу його дозвілля і світ захоплень.

Робота викладача-філолога, що пов'язана з навчанням іноземної мови викладачів медичного університету, вимагає також зміни його підходу до визначення *тривалості* курсу навчання. Такий підхід припускає, що тривалість навчання не має бути *фіксованою* за часом, а повинна визначатись диференційовано в процесі навчання та залежати від темпу проходження матеріалу. Значущу роль цього показника обумовлено необхідністю повного засвоєння іноземної мови слухачем на тлі його психологічної адаптації до неї як невід'ємного компонента повсякденного життя. Фіксованими мають залишатися обсяг навчального матеріалу та мінімальна тривалість практичних занять, що передбачається навчальною програмою (див. Додаток М, табл. М.1, п. 2.4).

У такому випадку освітній підхід до оцінювання *ефективності* процесу навчання має полягати в орієнтації на кінцевий результат, який має визначуватись не лише рівнем знань, що продемонстрований слухачем на випускному іспиті, а передусім – наявністю у нього здатності повноцінно працювати в іншомовному інформаційному просторі та постійної потреби в мові як засобі доступу до іншомовних цінностей (див. Додаток М, табл. М.1, п. 3.7). Такі цінності мають сприйматись слухачем спочатку у вигляді інформації, яка охоплювала б *особисті* інтереси слухача, а вже пізніше – його *професійні* потреби.

Проте наявність або відсутність у учня вищезгаданих здатностей визначається *непрямим* шляхом. Цей шлях має бути заснований на враженнях викладача, що отримуються в процесі спілкування із слухачем впродовж його доекзаменаційного періоду навчання. Такі враження засновуватимуться на поняттях, якими слухач оперує в процесі спілкування, час від часу ініціюючи можливість звернутися до викладача за роз'ясненням змістового значення фраз або слів, яке не є слухачеві зрозумілим або викликає у нього бажання привернути увагу до вишуканості стилю або влучності висловленої думки, які слухач зустрів в матеріалах, що перш за все належать до сфери його захоплень, а вже потім – стосуються його спеціалізації (див. Додаток М, табл. М.1, пп. 6.1 – 6.4).

Головним індикатором *психологічної*, на додаток до *технічної*, готовності слухача мовних курсів до роботи за допомогою іноземної мови в умовах спочатку зростаючої, а згодом і повною, його незалежності від викладача та від навчального процесу є наявність у випускника *захопленості* не власне мовою, а тематикою інформації, що він до неї дістав доступу за допомогою мови.

У такому випадку викладачеві-філологу важливо не лише скласти якомога повне уявлення про наявність або відсутність *захопленості* у випускника перед іспитом та сприяти формуванню у нього цієї якості на усьому проміжку навчання, але й, не втрачаючи зв'язку з випускником після закінчення курсу навчання, спостерігати, чи не слабшає з часом міра його володіння мовою завдяки втраті бажання пізнавати, тобто усебічно розвиватися, завдяки її

використанню. Дані, що отримувані в процесі спостережень за слухачем впродовж його навчання та й після його завершення, викладач має систематизувати та аналізувати, формулюючи в результаті параметри зворотного зв'язку з метою подальшого *коригування* якісно-кількісних характеристик процесу навчання для наступних поколінь тих, що матимуть навчатися. Виконання цієї функції потребує наявності у викладача готовності до *оцінювально-коригувальних* дій як кваліфікаційного складника його компетентності (див. Додаток М, табл. М.1, пп. 6.1 – 6.4).

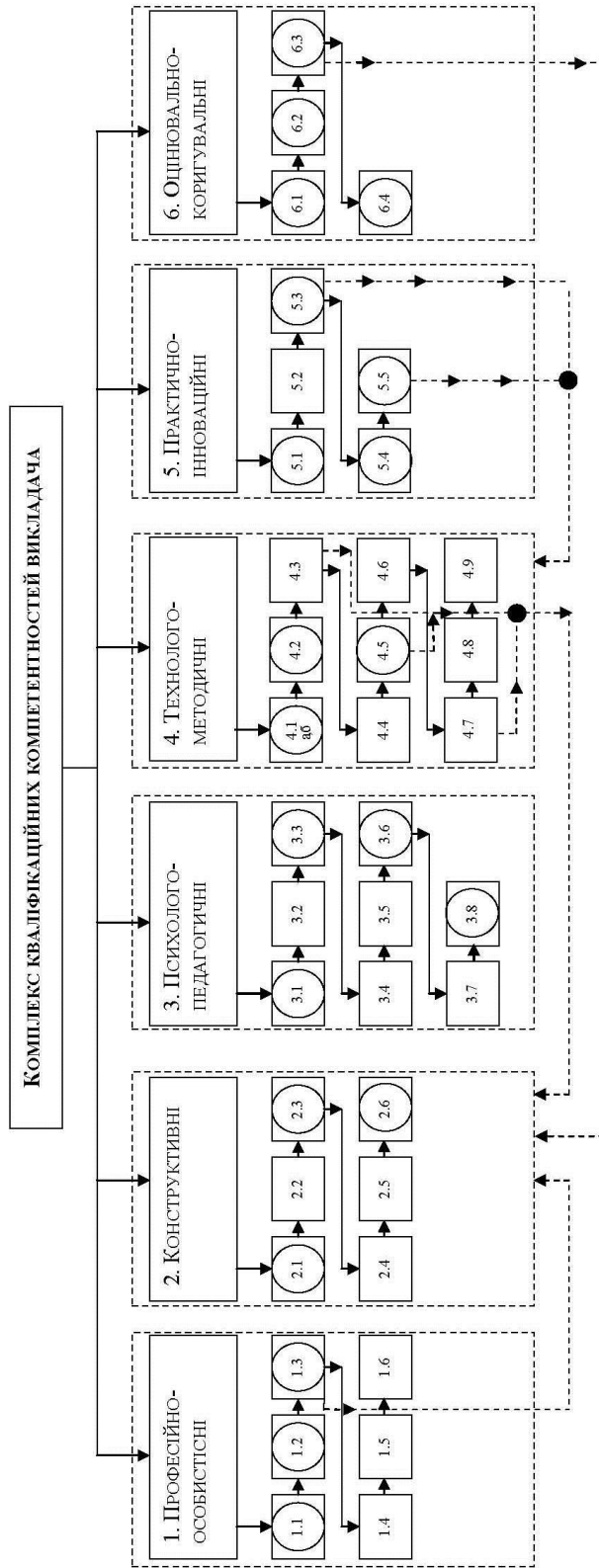
Проте *тривалість* викладання такого курсу має визначатися *імовірно* й коригуватися вже в процесі навчання залежно від темпу проходження матеріалу за умови його повного засвоєння слухачем на тлі його психологічної адаптації до мови як невід'ємного компонента свого повсякденного життя. Така адаптація має відбуватися шляхом вироблення у учня звички систематично працювати з іншомовною інформацією та набуття здатності до здійснення такого заняття в умовах своєї повної *незалежності* від викладача та завдяки його умінню самоудосконалюватися у володінні мовою через прийоми, які були освоєні під час навчання (див. Додаток М, табл. М.1, пп. 3.6 – 3.7).

Окрім згаданих вище недоліків в професійній підготовці середньостатистичного викладача іноземної мови, слід зазначити очікувану відсутність або недостатність розуміння ним наявності *втрат* слухачем навичок і знань в проміжках між аудиторними заняттями, а також недооцінка важливості *самостійної* роботи. У зв'язку з цим додаткова підготовка викладача-філолога повинна викликати зміну його відношення до аудиторного заняття та відмову від його сприйняття як єдиної та достатньої можливості контакту з мовою, завдяки якому стає можливим збереження учнем або слухачем цієї мови в активній формі. Замість цього, на нашу думку, аудиторне заняття слід позиціонувати як засіб *контролю* міри засвоєння слухачами матеріалу, яке має відбуватися в проміжках між заняттями. Ще однією метою *аудиторного* заняття має бути демонстрація слухачам нового матеріалу в інтерактивній діяльній формі на відміну від його традиційного викладання через пояснення, що надаються викладачем у вигляді монологу. Завершальна ж функція аудиторних занять повинна полягати у визначенні і формулюванні завдання для *самостійної* позааудиторної роботи, що має виконуватись в проміжках між ними (див. Додаток М, табл. М.1, пп. 2.4, 2.5, 4.8).

Слід також відмітити, що викладач іноземної мови повинен регулярно, а при наявності можливості, постійно розмовляти мовою своєї спеціалізації, поступово заміщаючи у своїй усній мові прями мовні звороти, що були штучно створені й засвоєні ним в період навчання в університеті, на такі фрази та звороти прямої мови, що мають запозичуватись з мови спілкування, яка використовується тими, для кого ця мова є рідною.

З метою створення необхідної бази розмовних виразів було розроблено та видано спеціальний навчальний посібник, який містить більш, ніж 1000 виразів прямої мови, систематизованих за типовими ситуаціями, що виникають між учнем і викладачем впродовж аудиторних занять та їх позааудиторного спілкування. Джерелами таких фраз також можуть бути художні книги і фільми, мова студентів із закордонних країн, а також інші джерела іншомовного походження (див. Додаток М, табл. М.1, пп. 4.7, 5.5). Наявність успіху у вирішенні цієї задачі є особливо важливою ще і з огляду на те, що, проводячи аудиторні заняття із слухачами, викладач-філолог мимоволі створює модель спілкування з аудиторією, розмовні елементи якої слухачі, що є викладачами медичного університету, усвідомлено сприймають та неусвідомленим чином запам'ятовують ще на етапі їхнього навчання мови, засобами якої вони викладатимуть свою профільну дисципліну. Саме на цій підставі й відбувається формування філологічної основи як засобу для організації їх подальшої педагогічної діяльності засобами іноземної мови у межах предмета своєї спеціалізації.

Враховуючи той факт, що формування готовності викладачів медичного університету засобами післядипломної освіти до організації навчального процесу іноземною мовою пов'язане з необхідністю подолання *недоліків* в їх іншомовній підготовці, яких було набуто на етапах середньої та вищої освіти, вирішення цього завдання потребує наявності у викладача-філолога нових якостей, що відрізняли б його від рівня професійної підготовки середньостатистичного викладача іноземної мови. У зв'язку з цим сукупна професійна *компетентність* викладача іноземної мови, що задовольнятиме цілям цього дослідження, має містити декілька кваліфікаційних компонентів *філологічного* походження у порівнянні з набором традиційних вимог до викладачів, які стосуються їх суто *лінгвістичних* знань та умінь. Потреба в зосередженні на додатковому філологічному розвитку викладачів іноземної мови обумовлена тим фактом, що, отримавши філологічну підготовку впродовж навчання в університеті, вони, в більшості випадків, її втрачають на етапі своєї післядипломної фахової діяльності, концентруючи свою увагу значною мірою власне на проблемах мовознавства. Саме цим і пояснюється звуження ареалу професійного розвитку *філолога* до меж чистої *лінгвістики*. Діяльність же, що пов'язана з навчанням іноземної мови викладачів медичного університету, вимагає залучення до іншомовних цінностей шляхом їх пізнання та наступної адаптації до цих цінностей засобами іноземної мови. У зв'язку з цим виникає необхідність не лише відновлення колишньої філологічної підготовки викладача іноземної мови, але й поширення її базової тематики з традиційно класичною на *сучасну*, що і є однією з головних цілей підвищення його кваліфікації.

Умовні позначення:

□ - компетентність викладача-філолога, що міститься в табл. Й.1 (наведено *напівжирним* шрифтом)

Ⓝ - одна з найбільш важливих компетентностей викладача-філолога, що міститься в табл. Й.1 (наведено *жирним* шрифтом)

^N - порядковий номер компетентності викладача-філолога, що міститься в табл. Й.1

Рисунок М.1 – Якісний склад сукупної професійної компетентності викладача іноземної мови та схема взаємозв'язку її кваліфікаційних компонентів

ДОДАТОК М

Таблиця М.1 – Змістовний склад професійної компетентності викладача іноземної мови як організатора процесу формування готовності фахівця-медика до іншомовної педагогічної діяльності (*Вимоги, що надано в таблиці жирним шрифтом, вважаються важливішими за інші*)

Опис вимоги	Помітки
1	2
1. ПРОФЕСІЙНО-ОСОБИСТІСНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ	
1.1. Здатність до самоформування віри у власні сили й можливості щодо досягнення слухачем мети навчання	Належить до головних компетентностей
1.2. Націленість на досягнення слухачем мети навчання як кінцевий результат процесу навчання	Те саме
1.3. Прийняття відповідальності за досягнення слухачем кінцевої мети навчання	Те саме
1.4. Здатність до виховання в собі віри в реальність досягнення необхідного результату як такого, що не є типовим або звичним	-
1.5. Здатність до самопереконання у значущості використання іноземної мови як засобу пізнання іншомовних цінностей	-
1.6. Уміння аргументовано переконувати слухача у необхідності змінити свій погляд на традиційні методи навчання як помилкові, у наявності можливості досягнення мети іншими засобами та способами	-
2. КОНСТРУКТИВНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ	
2.1. Здатність до формулювання мети навчального процесу та розуміння засобів її досягнення	Належить до головних компетентностей
2.2. Уміння визначати поточний рівень розмовної підготовки слухача виходячи із його здатності нею спілкуватися та використовувати на практиці (на відміну від суто теоретичних знань)	-
2.3. Здатність до побудови тактики навчального процесу виходячи із його мети та власного досвіду у сфері формування навичок користування мовою як засобом пізнання	Належить до головних компетентностей
2.4. Здатність до застосування «гнучкого» підходу до проектного забезпечення періодичності та тривалості аудиторних занять в сумісності із позааудиторною навчальною та позанавчальною аматорською діяльністю	-
2.5. Здатності до проектування навчальної програми.	-
2.6. Уміння визначати та формулювати критерії ефективності навчального процесу з точки зору здатності слухача до практичного використання мови на відміну від наявності лише знань про її граматику	Належить до головних компетентностей

3. ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ	
3.1. Здатність до формування у слухача потреби у пізнанні іншомовних цінностей	Належить до головних компетентностей
3.2. Здатність до розуміння необхідності формування навколо слухача його власного іншомовного середовища та забезпечення його збереження	-
3.3. Готовність до забезпечення інтересу слухачів різного рівня пізнавальної мотивації та різних інтересів до іншомовних цінностей	Належить до головних компетентностей
3.4. Уміння створювати умови для пізнання слухачами іншомовних цінностей засобами суто іноземної мови шляхом сприяння їх зануренню у іншомовний світ інтересів та захоплень	-
3.5. Здатність здійснювати психолого-педагогічний супровід формування у слухача навичок пізнання іншомовного світу	-
3.6. Здатність до забезпечення процесу перетворення слухача на активного добувача іншомовних цінностей	Належить до головних компетентностей
3.7. Здатність до усвідомленого підпорядкування освітньої мети навчального процесу розвивальній і виховній.	-
3.8. Здатність до усвідомлення потреби у систематичному аналізі ефективності навчального процесу та у її послідовному підвищенні	Належить до головних компетентностей
4. ТЕХНОЛОГО-МЕТОДИЧНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ	
4.1а. Здатність до оволодіння технікою викладання іноземної мови як навчальної дисципліни та до її використання в навчальному процесі	Належить до головних компетентностей як існуюча ще до початку дослідження
4.1б. Здатність до оволодіння технікою викладання іноземної мови як засобу пізнання іншомовних цінностей та до її використання в навчальному процесі	Належить до головних компетентностей як така, що має бути набута впродовж дослідження
4.2. Здатність до усвідомлення потреби у першочерговому розвитку у слухача навичок усного спілкування	Належить до головних компетентностей
4.3. Методична готовність до організації навчальної діяльності за особистісно орієнтованим принципом	-
4.4. Здатність до сприйняття необхідності визначення та регулювання тривалості курсу навчання на диференційній основі	-
4.5. Методична готовність втілювати диференційований підхід до визначення тривалості курсу навчання на асоціативній та монолінгвістичній основах	Належить до головних компетентностей
4.6. Уміння сприймати інтерактивну діяльнісну форму навчання як головний ресурс методики оволодіння навичками усного спілкування	-

Закінчення таблиці М.1

4.7. Методична готовність до викладання іноземної мови без використання рідної	-
4.8. Уміння постійно підвищувати рівень культури аудиторного спілкування	-
4.9. Уміння забезпечувати пересування пріоритетів важливості з аудиторних занять у бік позааудиторної навчальної роботи та позанавчальної аматорської діяльності	-
5. ПРАКТИЧНО-ІНОВАЦІЙНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ	
5.1. Здатність до вільного володіння іноземною мовою як засобом пізнання іншомовних цінностей за рахунок змінювання її ролі у власному повсякденному житті	Належить до головних компетентностей
5.2. Уміння трансформувати функцію іноземної мови як цінності на функцію засобу пізнання загальнокультурних цінностей	-
5.3. Уміння виробляти та зміцнювати звичку до систематичного застосування іноземної мови для пізнання іншомовних цінностей	-
5.4. Готовність до формування лексичного запасу двомовних фразових еквівалентів у загальнокультурній та професійній сферах	Належить до головних компетентностей
5.5. Уміння висловлювати думки засобами іноземної мови та навчити цьому слухачів нетривіальним способом	Те саме
6. ОЦІНЮВАЛЬНО-КОРИГУВАЛЬНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ	
6.1. Готовність оцінювати ефективність навчального процесу засобами визначених критеріїв	Належить до головних компетентностей
6.2. Здатність до оцінювання готовності слухача до незалежної пізнавальної діяльності в межах іншомовного інформаційного простору та середовища	Те саме
6.3. Здатність до коригування процесу управління тривалістю курсу навчання у відповідності до умов досягнення мети на особистісно орієнтованій основі	«»
6.4. Здатність до оцінювання міри оволодіння мовою на основі навичок її використання	«»

**ДОДАТОК Н. ПЕДАГОГІЧНО-ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПОПЕРЕДНЬОГО
ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ВИКЛАДАЧА-ФІЛОЛОГА**

- Документ Н.1. Проблемні аспекти організації процесу навчання іноземної мови, виявлені на початковому етапі навчання..... 135
 - Таблиця Н.1.1. Недоліки в роботі викладача-філолога, їх причини та рекомендації по усуненню..... 136
- Документ Н.2. Опис технології відбору та підготовки викладача-філолога до організації процесу навчання іноземної мови фахівця-медика..... 139
 - Рисунок Н.2.1. Система відбору та підготовки викладача-філолога до організації процесу навчання іноземної мови фахівця-медика... 145

Проблемні аспекти організації процесу навчання іноземної мови

Після закінчення першого року роботи за контрактом між ДонНМУ та "АРПІ", було зроблено наступний аналіз недоліків в роботі деяких викладачів-філологів "АРПІ".

Серед висновків і рекомендацій, вироблених на цьому етапі, були наступні: недоцільно прагнути давати на кожному аудиторному занятті якомога *більше* матеріалу; необхідно перевіряти домашнє завдання, виконане слухачем після кожного попереднього аудиторного заняття, виявити допущені ним помилки та на підставі досягнутого надати нове завдання, яке має бути виконане до початку наступного заняття й впродовж нього перевірено, з тим, щоб проміжок між заняттями виконував для тих, що навчаються функцію періоду *зростання*, а не *простого*; необхідно пам'ятати, що усі слухачі не *перестають* бути учнями, йдучи з уроку після його закінчення, так само як і член сім'ї не перестає ним бути, йдучи уранці на роботу або навчання; необхідно відмовитися від практики «працювати словником» під час уроку, постійно відповідаючи на питання слухачів з приводу англійських еквівалентів різних російських слів, намагаючись пояснити йому *своїми* словами їх значення англійською мовою. Остання вимога пояснюється тим, що, по-перше, у викладача в запасі може не виявитися слів, необхідних для правильної передачі його думки з числа таких, що входять в наявний словарний запас слухачів, в по-друге, він може помилково застосувати при викладі думки англійські слова, які одне з іншим не поєднуються. У зв'язку з цим потрібно навчити слухачів працювати з тлумачним словником англійської мови, даючи їм можливість самостійно знаходити відповіді на свої питання безпосередньо під час заняття в аудиторії.

ДОДАТОК Н

Таблиця Н.1.1 – Недоліки, що виявлено в роботі викладача. Їх причини та рекомендації по усуненню

Сутність виявленої проблеми	Можливі причини виявленого недоліку	Можливі коригуючі та профілактичні заходи
1	2	3
<p>1. Нерегулярне відвідування занять окремими слухачами</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Недостатня мотивація. • «Накладки» з графіком зайнятості за місцем роботи або з розкладом навчальних занять за місцем навчання. • Неналежна якість викладання. • Відсутність у слухача стану психологічного комфорту під час занять, внаслідок того, що його рівень не відповідає рівню більшості членів групи (<i>призводить до вироблення стійкого скептичного відношення до процесу навчання та невіри у власні сили</i>) 	<ul style="list-style-type: none"> • З'ясування та аналіз причин пропуску занять слухачем з накопиченням інформації про відвідуваність та розгляд питань: <ul style="list-style-type: none"> - необхідності внесення змін до розкладу; - аналізу якості викладання з формулюванням виявлених недоліків • коригування дій викладача або його заміни іншим викладачем; Підтримка постійного психологічного контакту зі слухачами шляхом спілкування до початку занять та в проміжках між ними
<p>2. Побудова уроку за принципом «викладач-аудиторія» замість організації ролевих ігор та діалогів</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Переважання у викладача духу виконавця проти прагнення притягати оточення до участі в роботі. • Розташування столів рядами один за іншим (<i>замість передбаченого методикою розміщення тих, що навчаються навколо одного столу або «в гурток», що дозволяє їм спілкуватися, дивлячись один одному в очі</i>). • Недостатня міра володіння слухачами лексичним і граматичним матеріалом, що використовується на заняттях, та обумовлена цим відсутність у них готовності до відтворення діалогів та участі в дискусіях 	<ul style="list-style-type: none"> • Розташовувати столи таким чином, який дозволяє тим, хто навчається, розміститися навколо загального столу за принципом «око в очі» (на відміну від часто використовуваного принципу «ока-в-потилицю»). • Вважати за важливе практичний відрізок вичитуваного матеріалу (<i>повторення хором, виконання вправ тощо</i>). • Проводити рольові та інші ігри, наприклад, «зарядку», і застосовувати інші прийоми для «розгойдування» аудиторії з метою появи у тих, хто навчається, інтересу до того, що відбувається на занятті. • Застосовувати на заняттях англійські імена для усіх учасників, включаючи викладача (<i>наявність бейджів є обов'язковою</i>)

Продовження таблиці Н.1.1

Сутність виявленої проблеми	Можливі причини виявленого недоліку	Можливі коригуючі та профілактичні заходи
1	2	3
<p>3. Організація аудиторного заняття за принципом «театр єдиного актора»</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Переважання у викладача духу виконавця проти прагнення притягати оточення до участі в роботі. • Схильність викладача до самолюбіванию або прагнення до захоплюючих «оповідань» про накопичений досвід та отримані знання, що іноді переходить в безмежне мудрування. <i>(Така манера організації заняття не дозволяє тому, хто навчається, відчутти себе повноцінним учасником подій, що викладаються в підручнику. Єдине, що йому залишається в кращому випадку - мовчки захоплюватися майстерністю викладача.)</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • Регулярний самоконтроль викладача та періодичний контроль з боку методиста міри участі сторін в навчальному занятті. • Заміна діючого викладача іншим, який ще не має досвіду роботи, але вже пройшов відповідну методичну підготовку. <i>(Є найбільш поширеним і ефективним способом рішення задачі, оскільки змінити таку манеру ведення заняття у досвідченого викладача можливим не надається.)</i>
<p>4. Відсутність між слухачами діалогу англійською мовою поза заняттями, тобто впродовж їх повсякденної роботи або навчання <i>(на кафедрі, в лабораторії і інших місцях спільного перебування)</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Відчуття «мовного бар'єру» <i>(психологічний чинник).</i> • Відсутність відчуття необхідності <i>(при нагоді швидше та зрозуміліше пояснюватися російською мовою).</i> • Недостатня міра практичного відробітку діалогових ситуацій впродовж аудиторного заняття у вигляді ролевої гри <i>(лінгвістичний чинник)</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • Надати слухачам якомога більше можливостей для спілкування впродовж занять. • Практикувати несподівану <i>(без попереднього попередження)</i> появу на занятті носія мови. • Використовувати на заняттях англійські імена, не співзвучні з фактичними іменами слухачів. • Повністю виключити використання рідної мови на заняттях, також і наприкінці уроку <i>(останнє дає можливість тим, хто навчається, продовжувати мислити та спілкуватися мовою, що вивчається, поза аудиторією)</i>
<p>5. Використання слухачами рідної мови впродовж аудиторного заняття</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Відсутність відчуття необхідності <i>(за наявності можливості швидше та зрозуміліше пояснюватися рідною мовою).</i> • Недостатнє володіння пройденим навчальним матеріалом, який вже було пройдено. • Недостатній запас розмовних конструкцій та фраз 	<ul style="list-style-type: none"> • Обмеження у використанні рідної мови, створення атмосфери вільного спілкування іноземною мовою. <i>(При цьому не концентрувати увагу на кожній помилці того, хто розмовляє, а надавати більше значення побіжності мови, ніж правильності вимови звуків та слів.)</i> • Використання одномовних тлумачних словників замість двомовних

Закінчення таблиці Н.1.1

1	2	3
<p>6. Звичка освоєння прямої мови не через слух, а через запис на дошці (тобто за допомогою не слухового, а зорового сприйняття)</p>	<ul style="list-style-type: none"> У деяких слухачів краще розвинена зорова пам'ять, до того ж це полегшує розуміння. <i>(Проте в повсякденному житті застосування мови проявляється саме у вигляді усної розмови. При цьому той, хто говорить, «не бачить перед очима» тих слів, що він вимовляє.)</i> Той, хто навчається, знаходиться під впливомі стереотипів, неефективність застосування яких саме ним у минулому не вимагає доказів 	<ul style="list-style-type: none"> Сприяти розвитку у тих, хто навчається, навички розуміння мови на слух <i>(аудіювання, використання дошки тільки в окремих випадках з метою пояснення ключових моментів заняття; заміна слів, що не були зрозумілі впродовж спілкування, їх синонімами, усний спелінг слів).</i> Використання одномовних тлумачних словників для ілюстрації значення, а не перекладу незрозумілих слів <i>(meanings rather than translation).</i> <i>(Цей недолік призводить до зміщення акценту з вироблення навички розуміння мови на слух та побудови відповіді без використання будь-якої зорової підказки.)</i>
<p>7. Відвернення слухачами викладача впродовж аудиторного заняття на питання з аудиторії (задаються російською мовою та не мають відношення до теми заняття), наприклад, «А як це зветься англійською мовою»?</p>	<p>Наявність такого компонента на заняттях говорить про те, що щось «не так» в атмосфері, що панує в аудиторії. Ось тільки <i>що?</i> Саме це і належить з'ясувати в кожній конкретному випадку. Серед можливих причин можуть бути наступні:</p> <ul style="list-style-type: none"> викладачеві не вдалося захопити тих, хто навчається, тобто заняття проходить не цікаво, і слухачі не беруть участь в «подіях» (триває процес <i>вивчення</i> мови замість процесу <i>оволодіння</i> нею); студент не підготував домашнє завдання та має намір використовувати вчителя в ролі «словника», ставлячи йому відволікаючі питання. 	<ul style="list-style-type: none"> Розробка спеціального бланка питань. Видача бланка кожному слухачеві перед заняттям, збір заповнених бланків після занять та роздача відповідей або їх пояснення рідною мовою перед усією аудиторією на початку наступного заняття. У таких ситуаціях слід пояснити слухачеві, що викладач не може й не повинен виконувати «роль словника». Проте той, що розмоляє, має сам намагатися зрозуміти значення незрозумілої фрази за допомогою вже наявного у нього запасу слів та виразів або здогадатися про її значення через дії викладача, на тлі яких він вимовляє невідому фразу. Пояснювати значення слів треба в описовому вигляді. Якщо питання поставлене за темою, з'ясування смислового значення слова, що не зрозуміло, можна обговорити в групі, переглянувши різні варіанти та, вибравши кращий, або віднести до домашнього завдання й перевірити на наступному аудиторному занятті.

Опис технології відбору та підготовки викладача-філолога до організації процесу навчання іноземної мови фахівця-медика

Вищезначену технологію наведено у вигляді схеми (див. рис. Н.2.1).

У зв'язку з тим, що процес підвищення кваліфікації викладача-філолога з метою приведення його до відповідності встановленим вимогам, є пов'язаний з витратами часу, відбір і підготовка такого викладача повинна починатися завчасно. Проте процес підвищення його кваліфікації має тривати і надалі. При цьому передбачається, що набуття та вдосконалення викладачем необхідних кваліфікаційних компетентностей триватиме й після його вступу до педагогічного процесу навчання слухачів іноземної мови.

Важливо лише, щоб в той час, коли цей процес має розпочатися, у викладача була вже сформована основа комплексу його *професійно-особистісних* і *практично-іноваційних* компетентностей, оскільки їх подальший розвиток має більшою мірою здійснюватись як результат професійної діяльності викладача.

З цього виходить, що обидва суб'єкти навчального процесу, якими є *викладач* і *слухач*, знаходитимуться в стані неперервного росту. При цьому подальший розвиток професійних якостей викладача має відбуватися не лише в неперервному режимі, але й при постійному випередженні рівня опанування мови, що досягнутий слухачем на поточному етапі його навчання.

Відбір кандидата у викладачі починається з перевірки його суб'єктивного професійного бачення головних вимог до процесу навчання іноземної мови. С метою здійснення такої перевірки було розроблено анкету, що містить концептуальні питання. Вони охоплюють *психологічний* і *педагогічний* аспекти процесу навчання, важливість яких, на нашу думку, істотно перевершує роль *лінгвістичної* підготовки викладача. Слід зауважити, що до заповнення анкети запрошуються тільки ті кандидати, співбесідою з якими було підтверджено їх прагнення досягти високого професіоналізму, а також з'ясована наявність в них можливості, а також бажання вкладати певний час у власний розвиток. Проте останнє має ґрунтуватися на незадоволенні кандидата поточним рівнем своєї підготовки та усвідомленим сприйнятті нашої педагогічної позиції як вірної. Це стає можливим після ознайомлення кандидата з деякими головними помилками на шляху до освоєння іноземної мови, які – на нашу думку – властиві учасникам цього процесу. Ця інформація надана на сайті «АРП» у вигляді 18 відео лекцій, а також в навчальному посібнику, який був розроблений автором дослідження [156, с. 23 – 53].

Після заповнення анкети кандидат вивчає головні вимоги до педагогічного процесу та знову відповідає на питання тієї ж анкети, яку він заповнював спочатку.

У результаті порівняння результатів першого й другого заповнення анкети вдається зробити визначальні висновки щодо наявності або відсутності можливості запросити кандидата до стажування. На користь його залучення до стажування говорять наступні спостереження, що мали місце в результаті порівняння анкет: *однозначність* і *точність* отриманих відповідей (вказує на ретельність вивчення матеріалів).

Виражена у такий спосіб істотна відмінність у бік наближення до сформульованих вимог свідчить не лише про усвідомлене сприйняття кандидатом нових для нього методологічних і педагогічних підходів, але й про його здатність до *рефлексії* і завдатків до зростання на основі *самокритики*. Сукупність цих якостей та виявленої раніше активної особистісної позиції дозволяє залучити такого кандидата до стажування та розраховувати на ефективність його подальшої педагогічної діяльності. Під активною особистісною позицією викладача йдеться перш за все про те, що – на відміну від обов'язків викладача іноземної мови в межах її традиційного викладання – він переймає на себе відповідальність за досягнення слухачем запланованого результату.

Наступним етапом підготовки кандидата у викладачі та приведення його до відповідності умовам дослідження є стажування, залученими до якого мають бути ті, хто, за нашим очікуванням, володіє відповідною *професійно-особистісною* позицією та має перспективу професійного розвитку в межах комплексу компетентностей, який було визначено вище (див. Додаток М, табл. М.1).

Проте у зв'язку з відсутністю у кандидата практичної можливості сформувати одноразово усі потрібні компетентності в програму стажування включені сімейства тих компетентностей, роль яких ми вважаємо найбільш важливою на початковому етапі формування викладача-філолога як фахівця, здатного належним шляхом почати процес навчання іноземної мови у межах цього дослідження. До таких належать *психолого-педагогічні*, *технологічно-методичні* і *практично-іноваційні* компетентності, що передбачають наявність навичок застосування мови як *засобу* пізнання іншомовної інформації та обміном нею на *монолінгвістичній* основі. Стажування полягає в ознайомленні кандидата з педагогічним процесом, організовуваним викладачами «АРП», та в його підготовці до проведення навчальних занять надалі. Навчання кандидата на етапі стажування проводиться у вигляді викладацької практики, що здійснюється під спостереженням досвідчених викладачів «АРП» та при консультативно-виховному супроводі методиста.

До викладацької роботи по навчанню англійської мови викладачів медичного університету залучаються ті кандидати, які за результатами стажування продемонстрували прогрес у формуванні власних *психолого-педагогічних* і *практично-іноваційних* компетентностей, а також наявність потенціалу для подальшого розвитку цих професійних якостей.

Етап наступного становлення викладача-філолога як організатора процесу навчання іноземної мови фахівців-медиків має загальну тривалість довжиною в два академічні роки та складається з чотирьох семестрів. Призначенням цього дворічного циклу є остаточне формування викладача як фахівця на умовах його навчання без відриву від виробництва.

Головним завданням викладача іноземної мови на цей період є не лише формування у себе *здатності* до практично-іноваційної діяльності на основі застосування мови як засобу пізнання й обміну інформацією, а й *виховання* цієї якості у кожного із слухачів, що він навчає. Проходження викладачем цього циклу характеризується неперервним супроводом процесу його становлення як фахівця, що здійснюється методистами та старшими викладачами, під керівництвом яких викладач-філолог бере участь в організації процесу навчання фахівців-медиків на бригадній основі. В цьому випадку робота старших викладачів доповнюється ще й виконанням ними функції бригадира.

Перший семестр викладацької діяльності є для філолога стадією його *комунікативно-когнітивного* формування, після закінчення кожного з двох семестрів якої він має бути атестований. Метою атестації після першого семестру є перевірка наявності у викладача *навичок* вільного та *звички* систематичного застосування мови в практичних цілях.

Таким чином, завдання, що має бути виконаним викладачем-філологом впродовж першого семестру, стосується вироблення ним не лише відсутньої раніше *звички* регулярного перебування в іншомовному інформаційному середовищі, яке відповідало б його інтересам та захопленням, але також і абсолютно невідомого йому власного *психологічного* стану, який має бути заснований на природній потребі та відчуватись через внутрішнє задоволення. Ця потреба викликана появою у викладача *бажання* залучення до іншомовного середовища своїх захоплень з метою отримання задоволення. Вона може підтримуватися на фізіологічному рівні, як така, що викликана схильністю організму до психологічного розслаблення після кожного робочого дня. Такі позитивні психологічні *зміни* в настрої викладача мають вирішальне значення, оскільки надають йому досвіду у формуванні та підтримці тих навичок, виробленню яких у слухачів він повинен сприяти упродовж *другого* семестру.

У зв'язку з цим, об'єктом атестації викладача-філолога за підсумками другого семестру є наявність у кожного з його слухачів *прагнення* до пізнання іншомовної інформації та прогресу у вихованні у них стану *захопленості* процесом пізнання нових цінностей у вигляді іншомовної інформації. Ця інформація має належати до сфери інтересів і захоплень слухачів, які були визначені шляхом їх вступного анкетування.

Вищезгадане дозволяє зробити такий висновок, що найбільш важливим результатом першого року професійної діяльності викладача іноземної мови є вирішення двох завдань. Перше з них полягає в його зануренні до практичної іншомовної діяльності на *неперервній*

основі. Наявність такої неперервності забезпечується на *психологічній*, на відміну від професійної, основі. Друге завдання стосується формування стійкої тенденції в набутті цієї ж здатності кожним слухачем за умови обов'язкового *психолого-педагогічного* супроводу цього процесу з боку викладача.

Упродовж другого року своєї професійної діяльності викладачеві-філологові належить навчитися супроводжувати процес занурення слухача в іншомовне середовище, що за своєю тематикою належить до сфери його спеціалізації, та продемонструвати наявність цієї компетентності на практиці. Такий супровід має здійснюватись у вигляді сприяння слухачеві в його залученні до міжнародних цінностей, що охоплюють сферу його *професійної* орієнтації. Рівень підготовленості викладача до такого виду діяльності визначається під час його атестації, яка має відбуватись за підсумками *третього* семестру.

Завершує дворічний курс професійної перепідготовки викладача-філолога *четвертий* семестр, завданням якого є опанування викладачем навичок висловлення думки засобами іноземної мови. З цією метою він повинен опанувати техніку передачі інформації засобами іноземної мови, що ним викладається. Така техніка – на відміну від традиційної – припускає використання *фразеологічного* підходу до формулювання думки іноземною мовою, на відміну від *словарної* основи, що є традиційною. З цією метою викладач використовує передусім власний двомовний словник словосполучень та виразів, який слід розглядати як побічну продукцію, що створюється ним впродовж пізнавальної діяльності та постійно розширюється в обсязі завдяки його подальшій самостійній роботі. Виконуючи цю роботу спочатку на основі перекладу з рідної мови на іноземну, викладач наслідує технологію, передбачену алгоритмом використання словниково-довідкових матеріалів для перекладу з рідної мови на іноземну, який було розроблено в процесі цього дослідження. (Схему алгоритму наведено на рис. Н.1.) В процесі такої роботи викладач використовує також інші словниково-довідкові матеріали [242; 115; 207].

Як свідчить схема алгоритму відбору та підготовки викладача-філолога до процесу організації навчання іноземної мови фахівця-медика (див. Додаток Н, документ Н.2, рис. Н.2.1), особливе значення на етапі підготовки викладача іноземної мови надається набуттю ним *навички* використання мови як інструменту. Наявність такої навички є першою та обов'язковою умовою для перетворення викладача-філолога на педагога, здатного навчити володінню іноземною мовою фахівців будь-якого профілю, а в випадку цього дослідження – викладачів медичних дисциплін, кожного з яких одночасно можна ще розглядати як лікаря або науковця (див. рис. Н.2.1).

У зв'язку з цим розроблена технологія підвищення кваліфікації викладача іноземної мови передбачає можливість управління його самостійною роботою й підтвердження її присутності в

його повсякденному житті за допомогою моніторингу. Проведення такого моніторингу дає можливість переконатися в наявності та ефективності самостійної пізнавальної діяльності викладача іноземної мови шляхом перевірки та відстежування якості продуктів його пізнавальної діяльності за тематичними межами саме педагогічного процесу.

З цією метою організація самостійної роботи викладача іноземної мови здійснюється в два етапи. *Перший* етап, що розглядається як попередній, характеризується залученням викладача до пізнання іншомовної інформації, яка була для нього заздалегідь підготовлена методистом. Відбір такого матеріалу здійснюється методистом в межах двох напрямів: *художньої* літератури того жанру та *науково-популярної* літератури тієї тематики, яка, по припущенню методиста, може зацікавити викладача. Крім того, викладачеві пропонується відвідувати засідання клубу міжкультурного спілкування «АРП», які присвячені обговоренню визначених питань загальнокультурної тематики. Внаслідок цього таку пізнавальну діяльність викладача можна класифікувати як *організовану і усвідомлену*.

Передбачається, що у міру подальшого занурення викладача в іншомовний інформаційний простір рекомендованої йому тематики, у нього з'являється *задоволеність* пізнаванням та навички *адаптації* до іншомовного середовища взагалі. Такий психологічний стан викладача перетворюється на *ресурс*, що дозволяє йому надалі самостійно підбирати матеріал, що належить до сфери його захоплення, раніше не відомих методистові, або почати читати нові художні твори чи белетристику, або дивитися відео фільми за його інтересом. Переключення викладача до пізнання іншомовних цінностей за своєю ініціативою та на свій власний вибір є початком його стійкого занурення в іншомовний інформаційний простір. Випробовуване ж при цьому задоволення створює умову для відносної неперервності цього процесу в майбутньому. Остання дозволяє викладачеві зберігати та постійно підвищувати міру практичного володіння мовою і більш не сприймати її лише як спеціальність. Більше того, це сприяє змінюванню викладачем свого погляду на іноземну мову, що ним викладається. Внаслідок цього викладач віддає пріоритет її ролі як *засоби* пізнання і обміну іншомовною інформацією над звичною для нього функцією навчальної *дисципліни*. Таким чином пізнавальна діяльність викладача переходить з організованої в розряд *самоорганізованої*, зберігаючи *усвідомлену* природу свого походження.

Надалі пріоритетним компонентом в повсякденному житті викладача-філолога мають стати іншомовні цінності, а мова повинна перейняти на себе допоміжну функцію, залишаючись «за кулісами» в другорядній ролі інструменту пізнання цих цінностей. На перше місце виходять цінності, пізнанню яких і повинна служити мова, що обґрунтовано втратила свою роль бездіяльного предмета вивчення в житті викладача-філолога.

Як відзначалося раніше, завдяки важливості формування у викладача *практично-іноваційних* компетентностей описувана технологія припускає можливість відстежування процесу формування у нього цих якостей та оцінювання його ефективності. З цією метою до обов'язків викладача іноземної мови увійшла участь у формуванні двомовного словника загальнокультурних фраз і розмовних виразів із щомісячним наданням відповідної звітної інформації керівникові навчально-методичного відділу «АРПІ». Заохочується також залучення до участі в цій роботі і слухачів.

Наявність вищезгаданих продуктів самостійної пізнавальної діяльності при відповідній їх якості можна розглядати як доказ належного професійного розвитку викладача-філолога, що здійснює навчання фахівців-медиків іноземною мовою.

ДОДАТОК Н

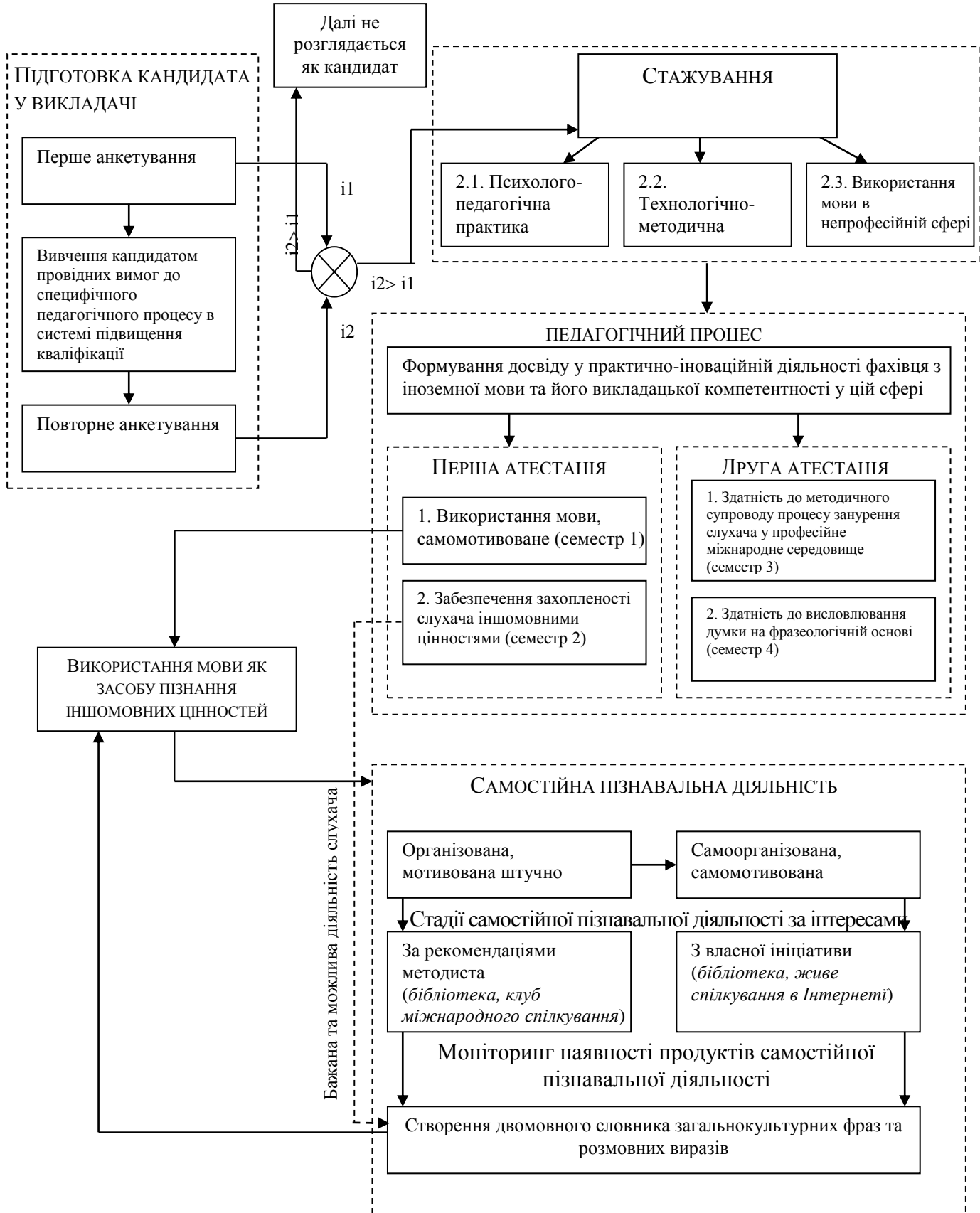

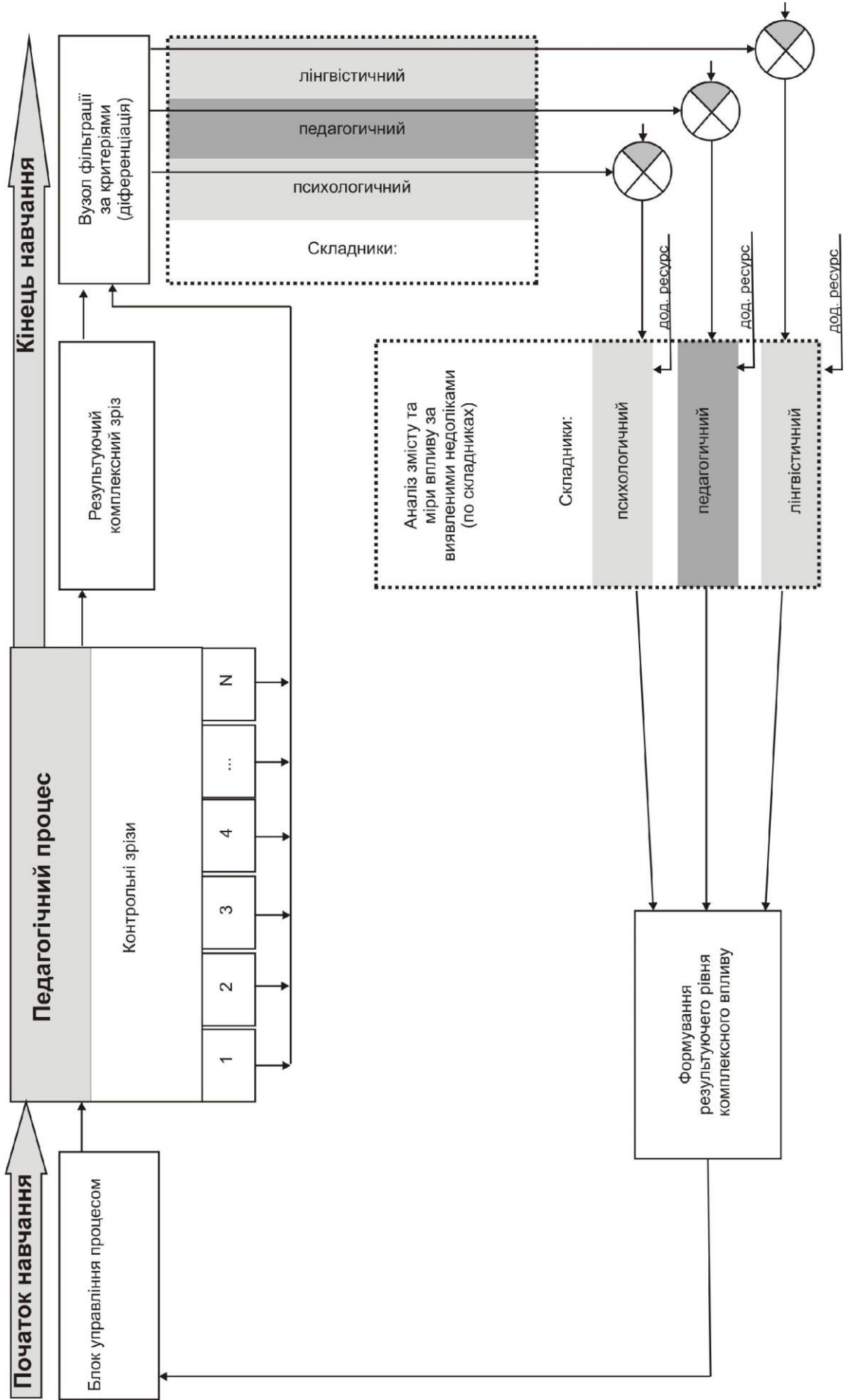
Рисунок Н.2.1 – Алгоритм відбору та підготовки викладача-філолога до організації процесу навчання іноземній мові фахівця-медика

**ДОДАТОК П. СПРОЩЕНА СХЕМА МОДЕЛІ АВТОМАТИЧНОЇ СИСТЕМИ
УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ ПЕДАГОГІЧНОГО ПРОЦЕСУ**

Модель системи управління якістю педагогічного процесу

Тип: замкнута, з негативним зворотнім зв'язком

Режим оптимізації: дискретний, за збуджуючою дією

Спрощена схема моделі автоматичної системи управління якістю педагогічного процесу

ДОДАТОК Р. КОМПОНЕНТИ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ *ARPI ENGLISH FOR YOUR LIFETIME EXPERIENCES*

- Документ Р.1. Навчальна програма розмовно-пізнавального курсу англійської мови *Stage 1. Understanding and Being Understood*..... 149
- Документ Р.2. Навчальна програма пізнавально-розмовного курсу англійської мови *Stage 2. Using English In a Relaxed Setting*..... 175

Навчальна програма *ARPI ENGLISH FOR YOUR LIFETIME EXPERIENCES*

Розмовно-пізнавальний курс англійської мови

Stage 1. Understanding and Being Understood (174 навчальних аудиторних годин)

Загальна тривалість аудиторної частини курсу навчання: 174 академ. годин = 144 академ. годин (72 x 2 академ годин) + 16 академ. годин (8 x 2 академ. годин) тестів + 14 академ. годин (7 x 2 академ. годин) занять типу «круглий стіл»)

№ п/п	Аудиторна робота				Позааудиторна діяльність		Кількість годин
	Підручник <i>First Things First</i>	Посібник <i>Speech work</i>	Книги для читання <i>Structural Reading</i>	Додатковий матеріал (граматика, цитати та інш.)	Підручник <i>First Things First</i>	Матеріал и за власним бажанням учня	
1	2	3	4	5	6	7	8
Анкетування слухача на попередньому етапі							
	Зміст				Домашнє завдання до уроків	Вільна програма по інтересам	
1	Lessons 1-2 Grammar: Is this your (handbag)? Yes, it is. My name is... Vocabulary: Nouns/numbers/expressions	Lessons 1-2		Англійська мова: як навчати(ся), щоб навчить(ся) Хибне уявлення 1.1.3. ВИВЧАННЯ мови-замість НАВЧАННЯ мови, або Приймаємо РЕМЕСЛО за НАУКУ	Lessons 1-2	Jack Stark (video) The Case of the Missing Husband (Lesson 1) Audio story "Red Ball on the floor"	2
2	Lessons 3-4 Grammar: My (coat) and my (umbrella). This is not my umbrella. Here is my/your... Vocabulary: Nouns/numbers/expressions	Lessons 3-4		Англійська мова: як навчать(ся), щоб навчитись(ся) Хибне уявлення 1.1.4. Зосередженість на ПРОЦЕСІ навчання замість стурбованості РЕЗУЛЬТАТОМ навчання	Lessons 3-4	Jack Stark (video) The Case of the Missing Husband (Lesson 2) Audio story "Warm Air and a Sandwich"	2

№ п/п	Аудиторна робота				Позааудиторна діяльність		Кількість годин Посібник Speech work
	Підручник <i>First Things First</i>	Посібник <i>Speech work</i>	Книги для читання <i>Structural Reading</i>	Додатковий матеріал (граматика, цитати та інш.)	Підручник <i>First Things First</i>	Матеріали за власним бажанням учня	
1	2	3	4	5	6	7	8
3	Lessons 5-6 Grammar: Personal Pronouns Short answers. Vocabulary: Nouns/ numbers/expressions /Nationalities.	Lessons 5-6		Англійська мова: як навчат(ся), щоб навчитись(ся) Хибне уявлення 1.1.5. Якість ЗВУЧАННЯ важніше якості ВИСЛОВНЕННЯ, або Доминування культу ВИМОВЛЕННЯ над СТИЛЕМ висловлення	Lessons 5-6	Jack Stark (video) The Case of the Missing Husband (Lesson 3) Audio story “He Gets Dressed, Sees His Friend”	2
4	Lessons 7-8 Grammar: To be: -positive -negative -questions -short answers Vocabulary: Nouns/numbers/ expressions Nationalities. Professions.	Lessons 7-8		Англійська мова: як навчат(ся), щоб навчитись(ся) Хибне уявлення 1.1.6. Пояснення на РІДНІЙ мові – ОБОВ’ЯЗКОВИЙ компонент в навчанні іноземній мові	Lessons 7-8	Jack Stark (video) The Case of the Missing Husband (Lesson 4) Audio story “Noisy Animals, Quiet Animals”	2
5	Lessons 9-10 Grammar: I’m/he’s/she’s (very) well/hot/tall... Look at that (man). Vocabulary: Nouns/numbers/ expressions Opposites.	Lessons 9-10		Англійська мова: як навчат(ся), щоб навчитись(ся) Хибне уявлення 1.1.7. Навчаємо(ся) говорити і писати в ОДНАКОВОМУ стилі	Lessons 9-10	Jack Stark (video) The Case of the Missing Husband (Lesson 5) Audio story “They Play Catch”	2

№ п/п	Аудиторна робота				Позааудиторна діяльність		Кількість годин Посібник Speechwork
	Підручник <i>First Things First</i>	Посібник <i>Speechwork</i>	Книги для читання <i>Structural Reading</i>	Додатковий матеріал (граматика, цитати та інш.)	Підручник <i>First Things First</i>	Матеріали за власним бажанням учня	
1	2	3	4	5	6	7	8
6	Lessons 11-12 Grammar: Whose...? Reflexive Pronouns. Vocabulary: Nouns/numbers/expressions Cloths. Colors.	Lessons 11-12		Англійська мова: як навчат(ся), щоб навчитись(ся) Хибне уявлення 1.2.1. Люзія НЕЗДІБНОСТІ до засвоєння іноземної мови	Lessons 11-12	Jack Stark (video) The Island Adventure (Lesson 6) Audio story “Cookie on the Floor”	2
7	Lessons 13-14 Grammar: Whose...? Reflexive Pronouns. Vocabulary: Nouns/numbers/expressions Cloths. Colors.	Lessons 13-14		Англійська мова: як навчат(ся), щоб навчитись(ся) Хибне уявлення 1.2.2. ПРАГНЕННЯ ВИВЧИТИ мову (щоб все про неї знати) замість того, щоб їй НАВЧИТИСЯ (і все на ній вміти)	Lessons 13-14	Jack Stark (video) The Island Adventure (Lesson 7) Audio story “A Cat and a Dog”	2
8	Lessons 15-16 Grammar: To be: -positive -negative -questions -short answers Vocabulary: Nouns/numbers/expressions Professions. Nationalities. Colors	Lessons 15-16		Англійська мова: як навчат(ся), щоб навчитись(ся) Хибне уявлення 1.2.3. Постійна ЗАЙНЯТІСТЬ – ось що ЗАВАЖАЄ оволодіти мовою	Lessons 15-16	Jack Stark (video) The Island Adventure (Lesson 8) Audio story “Hungry for Hot Dogs”	2

№ п/п	Аудиторна робота				Позааудиторна діяльність		Кількість годин Посібник Speechwork
	Підручник <i>First Things First</i>	Посібник <i>Speechwork</i>	Книги для читання <i>Structural Reading</i>	Додатковий матеріал (граматика, цитати та інш.)	Підручник <i>First Things First</i>	Матеріали за власним бажанням учня	
1	2	3	4	5	6	7	8
9	Lessons 17-18 Grammar: Those women are pretty. What are their jobs? Who is (this young man)? Vocabulary: Nouns/numbers/expressions Professions.	Lessons 17-18		Англійська мова: як навчать(ся), щоб навчитись(ся) Хибне уявлення 1.2.4. Сприймаємо то, що ЗНАЄМО, як те, що ВМІЄМО	Lessons 17-18	Jack Stark (video) The Island Adventure (Lesson 9) Audio story “Her Book and Her Cats”	2
10	Lessons 19-20 Grammar: These Those To be Vocabulary: Nouns/numbers/expressions Members of the family. Opposites.	Lessons 19-20		Англійська мова: як навчать(ся), щоб навчитись(ся) Хибне уявлення 1.2.5 НАВЧАЄМО ВЛАСНЕ МОВІ замість того, щоб ПІЗНАВАТИ с її допомогою	Lessons 19-20	Jack Stark (video) The Island Adventure (Lesson 10) Audio story “Kids and Their Teacher”	2
ROUND TABLE: Personal Pronouns // Short answers // To be (positive, negative, questions, short answers) // Whose...? // Reflexive Pronouns. // These// Those Topics: Nouns/numbers/expressions, Greeting, Making known each other, Nationalities, Professions, Opposites Cloths, Colors, Members of the family,							
TEST (2) Personal Pronouns, Short answers, To be:(positive, negative, questions, short answers), Whose...?, Reflexive Pronouns, These, Those							
11	Lessons 21-22 Grammar: Reflexive Pronoun Which one? This/that Vocabulary: Nouns/numbers/expressions Opposites.	Lessons 21-22	Mr Punch p. 2	Англійська мова: як навчать(ся), щоб навчитись(ся) Хибне уявлення 1.2.6. Щоб ЗАГОВОРИТИ англійською мовою, треба ЗНАТИ ГРАМАТИКУ	Lessons 21-22	Jack Stark (video) The Mystery of the Mummy (Lesson 11) Audio story “Parents Save Babies from Fire”	2

№ п/п	Аудиторна робота				Позааудиторна діяльність		Кількість годин Посібник Speech work
	Підручник <i>First Things First</i>	Посібник <i>Speech work</i>	Книги для читання <i>Structural Reading</i>	Додатковий матеріал (граматика, цитати та інш.)	Підручник <i>First Things First</i>	Матеріали за власним бажанням учня	
1	2	3	4	5	6	7	8
12	Lessons 23-24 Grammar: Reflexive Pronounce These/those Which ones? Vocabulary: Nouns/numbers/expressions	Lessons 23-24	Mr Punch р. 3	Англійська мова: як навчат(ся), щоб навчитись(ся) Хибне уявлення 1.2.7. Бідь-який матеріал на англійській читаємо в її ПЕРЕКЛАДІ РІДНОЮ мовою	Lessons 23-24	Jack Stark (video) The Island Adventure (Lesson 12) Audio story “A Young Girl Knows How”	2
13	Lessons 25-26 Grammar: There is.... It is... It is on the left/ on the right/in the middle of... Vocabulary: Nouns/numbers/expressions Talking about the kitchen.	Lessons 25-26	Mr Punch р. 4	Англійська мова: як навчат(ся), щоб навчитись(ся) Хибне уявлення 1.2.8. Англійській мові мене повинні НАВЧИТИ, і – бажано – БЕЗ моєї участі	Lessons 25-26	Jack Stark (video) The Island Adventure (Lesson 13) Audio story “A Baby Goes to Sleep”	2
14	Lessons 27-28 Grammar: There are... Are there...? There aren't... Where are...? Vocabulary: Nouns/numbers/expressions Talking about the living-room.	Lessons 27-28	Mr Punch р. 5	Англійська мова: як навчат(ся), щоб навчитись(ся) Хибне уявлення 1.2.9. Успіх в освоєнні мови визначається ВІДВІДУВАННІСТЮ занять	Lessons 27-28	Jack Stark (video) The Island Adventure (Lesson 14) Audio story “He Eats a Candy Bar”	2

№ п/п	Аудиторна робота				Позааудиторна діяльність		Кількість годин Посібник Speechwork
	Підручник <i>First Things First</i>	Посібник <i>Speechwork</i>	Книги для читання <i>Structural Reading</i>	Додатковий матеріал (граматика, цитати та ін.)	Підручник <i>First Things First</i>	Матеріали за власним бажанням учня	
1	2	3	4	5	6	7	8
15	Lessons 29-30 Grammar: Must Vocabulary: Nouns/numbers/expressions	Lessons 29-30	Mr Punch р. 6	Англійська мова: як навчать(ся), щоб навчитись(ся) Хибне уявлення 1.2.11. ВІДСУТНІСТЬ мовного оточення – головна перешкола у засвоєнні мови, чи ВЧИТИСЯ АНГЛІЙСЬКІЙ треба в АНГЛІЇ	Lessons 29-30	Jack Stark (video) The Island Adventure (Lesson 15) Audio story “A Backpack and a Bus”	2
16	Lessons 31-32 Grammar: Present Continuous Vocabulary: Nouns/numbers/expressions	Lessons 31-32	Mr Punch р. 7	Англійська мова: як навчать(ся), щоб навчитись(ся) Хибне уявлення 1.2.12. Вчити іноземну мову треба, ПОЧИНАЮЧИ з АЛФАВИТУ	Lessons 31-32	Jack Stark (video) The Skymaster Affair (Lesson 16) Audio story “An Airplane in the Sky”	2
Контрольний зріз знань							
17	Lessons 33-34 Grammar: Present Continuous Vocabulary: Nouns/numbers/expressions	Lessons 33-34	Mr Punch р. 8	Англійська мова: як навчать(ся), щоб навчитись(ся) Хибне уявлення 1.2.13. Все, що ЧУЄМО , треба ПОБАЧИТИ , або ЧУЄМО ОЧИМА	Lessons 33-34	Jack Stark (video) The Skymaster Affair (Lesson 17) Audio story “Let’s Go to Disneyland”	2

№ п/п	Аудиторна робота				Позааудиторна діяльність		Кількість годин Посібник Speechwork
	Підручник <i>First Things First</i>	Посібник <i>Speechwork</i>	Книги для читання <i>Structural Reading</i>	Додатковий матеріал (граматика, цитати та інш.)	Підручник <i>First Things First</i>	Матеріали за власним бажанням учня	
1	2	3	4	5	6	7	8
18	Lessons 35-36 Grammar: Present Continuous Vocabulary: Nouns/numbers/expressions Describing the place of living.	Lessons 35-36	Mr Punch р. 9	Англійська мова: як навчать(ся), щоб навчитись(ся) Хибне уявлення 1.2.15. Вчити ІНОЗЕМНУ мову треба за допомогою РІДНОЇ	Lessons 35-36	Jack Stark (video) The Skymaster Affair (Lesson 18) Audio story "His First Roller Coaster Ride"	2
Анкетування слухача на поточному етапі							
19	Lessons 37-38 Grammar: To be going to Vocabulary: Nouns/numbers/expressions Colors. Furniture.	Lessons 37-38	Mr Punch р. 10	Англійська мова: як навчать(ся), щоб навчитись(ся) Хибне уявлення 1.2.18. Запам'ятовувати треба СЛОВА, але не ФРАЗИ	Lessons 37-38	Jack Stark (video) The Skymaster Affair (Lesson 19) Audio story "Birthday Cake and Candles"	2
20	Lessons 39-40 Grammar: Imperatives To be going to Vocabulary: Nouns/numbers/expressions Members of the family.	Lessons 39-40	Mr Punch р. 11	Англійська мова: як навчать(ся), щоб навчитись(ся) Хибне уявлення 1.2.21. Прагнемо розуміти через РІДНУ мову те, що почули або прочитали на ІНОЗЕМНІЙ	Lessons 39-40	Jack Stark (video) The Skymaster Affair (Lesson 20) Audio story "A Boat in the Tub"	2
ROUND TABLE: Reflexive Pronounce // Which one? // This/that // These/those // There is.... // It is... // It is on the left/ on the right/in the middle of... // There are... // Are there...? // There aren't... // Where are...? // Must // Present Continuous // To be going to // Imperatives Topics: Nouns/numbers/expressions, Opposites, Talking about the kitchen, Talking about the living-room, Describing the place of living, Colors. Furniture, Members of the family							

№ п/п	Аудиторна робота				Позааудиторна діяльність		Кількість годин Посібник Speechwork
	Підручник <i>First Things First</i>	Посібник <i>Speechwork</i>	Книги для читання <i>Structural Reading</i>	Додатковий матеріал (граматика, цитати та інш.)	Підручник <i>First Things First</i>	Матеріал и за власним бажанням учня	
1	2	3	4	5	6	7	8
TEST (2) Reflexive Pronounce, Which one?, This/that, These/those, There is..., It is..., It is on the left/ on the right/in the middle of..., There are... Are there...?, There aren't..., Where are...?, Must, Present Continuous, To be going to, Imperatives							
21	Lessons 41-42 Grammar: There is... Is there...? Vocabulary: Nouns/numbers/ expressions Products. Containers.	Lessons 41-42	Mr Punch p. 12	Англійська мова: як навчатись(ся), щоб навчитись(ся) Хибне уявлення 1.2.22. Пишаємося СВОЮ англійською, спираючись на КОМПЛІМЕНТИ іноземців	Lessons 41-42	Living English (video)Epi- sode 1 Pleased to Meet You Audio story “Her Doll Is Like Her”	2
22	Lessons 43-44 Grammar: Can...? Vocabulary: Nouns/numbers/ expressions Products. Containers.	Lessons 43-44	Mr Punch p. 13	Англійська мова: як навчатись(ся), щоб навчитись(ся) Хибне уявлення 1.2.24. То, що на двох мовах звучить однаково, на кожній з них означає одне й те ж	Lessons 43-44	Living English (video) Episode 2 Enjoy Your Stay Audio story “A Fork, Spoon, Plate, and Carrot”	2
23	Lessons 45-46 Grammar: Present Simple Vocabulary: Nouns/numbers/ expressions Cloths. Furniture.	Lessons 45-46	Mr Punch p. 14	Англійська мова: як навчатись(ся), щоб навчитись(ся) Хибне уявлення 1.2.26. Головна особа – вчитель, до того ж він повинен бути один й той же на всьому проязі процесу навчання	Lessons 45-46	Living English (video) Episode 3 What Time Is It? Audio story “She Sees a Worm”	2

№ п/п	Аудиторна робота				Позааудиторна діяльність		Кількість годин Посібник Speechwork
	Підручник <i>First Things First</i>	Посібник <i>Speechwork</i>	Книги для читання <i>Structural Reading</i>	Додатковий матеріал (граматика, цитати та інш.)	Підручник <i>First Things First</i>	Матеріали за власним бажанням учня	
1	2	3	4	5	6	7	8
24	Lessons 47-48 Grammar: Present Simple Vocabulary: Nouns/numbers/ expressions Products.	Lessons 47-48	Mr Punch p.15	Англійська мова: як навчат(ся), щоб навчитись(ся) Хибне уявлення 1.2.27. Упевненість, що нас ОДНАКОВО сприймають як на рідній мові, так і на іноземній, чи ПОГАНОЇ англійської достатньо, щоб бути ДОБРЕ пойнятим	Lessons 47-48	Living English (video) Episode 4 Second on the Left. Audio story "He Talks to Mum"	2
25	Lessons 49-50 Grammar: Present Simple Vocabulary: Nouns/numbers/ expressions Products.	Lessons 49-50	Mr Punch test	"We have met the enemy and he is us"	Lessons 49-50	Living English (video) Episode 5 Are You Married? Audio story "Car in a Car Wash"	2
26	Lessons 51-52 Grammar: Present Simple Vocabulary: Nouns/numbers/ expressions Countries. Nationalities. Seasons. Talking about the weather.	Lessons 51-52	Professor Boffin's Robot p.2-3	The Essential Grammar in Use by R. Murphy Unit 5 "Any fool can make a rule And every fool can mind it." Thoreau	Lessons 51-52	Living English (video) Episode 6 He didn't Write. Audio story "Monkeys at the Zoo"	2

№ п/п	Аудиторна робота				Позааудиторна діяльність		Кількість годин Посібник Speechwork
	Підручник <i>First Things First</i>	Посібник <i>Speechwork</i>	Книги для читання <i>Structural Reading</i>	Додатковий матеріал (граматика, цитати та інш.)	Підручник <i>First Things First</i>	Матеріал и за власним бажанням учня	
1	2	3	4	5	6	7	8
27	Lessons 53-54 Grammar: Present Simple Vocabulary: Nouns/numbers/expressions Countries. Nationalities. Seasons. Talking about the weather.	Lessons 53-54	Professor or Boffin's Robot p.4-5	The Essential Grammar in Use by R. Murphy Unit 6 <i>"Oh, make us happy and you make us good."</i> R.Browning	Lessons 53-54	Living English (video) Episode 7 Come to Lunch Audio story "He Is a Chocolate Lover"	2
28	Lessons 55-56 Grammar: Present Simple Vocabulary: Nouns/numbers/expressions Everyday routine.	Lessons 55-56	Professor or Boffin's Robot p.6-7	The Essential Grammar in Use by R. Murphy Unit 7 <i>"You have no more right to consume happiness without producing it than to consume wealth without producing it."</i> Bernard Shaw, Candida	Lessons 55-56	Living English (video) Episode 8 This Is My Brother Audio story "The Circus Is in Town"	2
29	Lessons 57-58 Grammar: Present Simple Vocabulary: Nouns/numbers/expressions Everyday routine. Telling the time.	Lessons 57-58	Professor or Boffin's Robot p.8-9	The Essential Grammar in Use by R. Murphy Revision: Units 5,6,7 <i>"Destiny is not a matter of chance, it is a matter of choice, it is not a thing to be waited for, it is a thing to be achieved."</i> William Jennings Bryan	Lessons 57-58	Living English (video) Episode 9 The Most Beautiful City Audio story "Is There Life on the Moon"	2

№ п/п	Аудиторна робота				Позааудиторна діяльність		Кількість годин Посібник Speechwork
	Підручник <i>First Things First</i>	Посібник <i>Speechwork</i>	Книги для читання <i>Structural Reading</i>	Додатковий матеріал (граматика, цитати та інш.)	Підручник <i>First Things First</i>	Матеріали за власним бажанням учня	
1	2	3	4	5	6	7	8
30	Lessons 59-60 Grammar: Some/any To have Vocabulary: Nouns/numbers/expressions Everyday routine. Telling the time. Products.	Lessons 59-60	Professor Boffin's Robot p.10-11	The Essential Grammar in Use by R. Murphy Unit 75 <i>"Better unborn than untaught."</i>	Lessons 59-60	Living English (video) Episode 10 What's the Matter? Audio story "A Penny Collector"	2
ROUND TABLE: There is... // Is there...? // Can...? // Present Simple // Some/Any // To have // Topics: Products. Containers, Cloths, Furniture, Products, Countries, Nationalities, Seasons, Talking about the weather, Everyday routine, Telling the time, Products							
TEST (2) There is..., Is there...?, Can...?, Present Simple, Some/Any, To have							
31	Lessons 61-62 Grammar: To feel/to look Must/must not Vocabulary: Nouns/numbers/expressions Illnesses.	Lessons 61-62	Professor Boffin's Robot p.12-13	The Essential Grammar in Use by R. Murphy Unit 32 <i>"I don't know the key to success, but the key to failure is to try to please everyone."</i> Bill Cosby Comedian, Actor and Author	Lessons 61-62	Living English (video) Episode 11 Let Me Help Audio story "Red Trees and Red Cats"	
32	Lessons 63-64 Grammar: Can Vocabulary: Nouns/numbers/expressions Illnesses.	Lessons 63-64	Professor Boffin's Robot p.14-15	The Essential Grammar in Use by R. Murphy Unit 31 <i>"People often say that motivation doesn't last. Well, neither does bathing - that's why we recommend it daily."</i> Zig Ziglar Author and Speaker	Lessons 63-64	Living English (video) Episode 12 The Day After Tomorrow Audio story "Comics in the Newspaper"	2

№ п/ п	Аудиторна робота				Позааудиторна діяльність		Кількість годин Посібник Speechwork
	Підручник <i>First Things First</i>	Посібник <i>Speechwork</i>	Книги для читання <i>Structural Reading</i>	Додатковий матеріал (граматика, цитати та інш.)	Підручник <i>First Things First</i>	Матеріали за власним бажанням учня	
1	2	3	4	5	6	7	8
33	Lessons 65-66 Grammar: Time Vocabulary: Nouns/numbers/expressions Telling the time. Dates.	Lessons 65-66	Professor Boffin's Robot p.16-17	The Essential Grammar in Use by R. Murphy Unit 96 <i>"Feeling gratitude and not expressing it is like wrapping a present and not giving it."</i> William Arthur Ward 1921-1997, Author, Pastor and Teacher	Lessons 65-66	Living English (video) Episode 13 What Are You Doing Tomorrow? Audio story "Bright Stars in the Night Sky"	2
Контрольний зріз знань							
34	Lessons 67-68 Grammar: Was/were Where were...? Vocabulary: Nouns/numbers/expressions Telling the time. Dates.	Lessons 67-68	Professor Boffin's Robot p.18-19	The Essential Grammar in Use by R. Murphy Unit 10 <i>"Feeling gratitude and not expressing it is like wrapping a present and not giving it."</i> William Arthur Ward 1921-1997, Author, Pastor and Teacher	Lessons 67-68	Living English (video) Episode 14 Are There Some Kangaroos? Audio story "Bright Stars in the Night Sky"	2
35	Lessons 69-70 Grammar: There was... There were... Vocabulary: Nouns/numbers/expressions Dates. Days of the week. Months.	Lessons 69-70	Professor Boffin's Robot p.20-21	The Essential Grammar in Use by R. Murphy Unit 37 <i>"Doubt, of whatever kind, can be ended by action alone."</i> Thomas Carlyle 1795-1881, Philosopher and Author	Lessons 69-70	Living English (video) Episode 15 A Big Grey One. Audio story "A Water Fountain in the Park"	2

№ п/п	Аудиторна робота				Позааудиторна діяльність		Кількість годин Посібник <i>Speechwork</i>
	Підручник <i>First Things First</i>	Посібник <i>Speechwork</i>	Книги для читання <i>Structural Reading</i>	Додатковий матеріал (граматика, цитати та інш.)	Підручник <i>First Things First</i>	Матеріали за власним бажанням учня	
1	2	3	4	5	6	7	8
36	Lessons 71-72 Grammar: Past Simple Vocabulary: Nouns/numbers/expressions	Lessons 71-72	Professor Boffin's Robot p.22-23	The Essential Grammar in Use by R. Murphy Unit 11 <i>"Act well at the moment, and you have performed a good action for all eternity."</i> Johann Kaspar Lavater 1741-1801, Swiss Theologian	Lessons 71-72	Living English (video) Episode 16 What Would You Like? Audio story "She Feeds Her Cats"	2
Анкетування слухача на поточному етапі							
37	Lessons 73-74 Grammar: Past Simple Vocabulary: Nouns/numbers/expressions Actions in the past.	Lessons 73-74	Professor Boffin's Robot p.24-25	The Essential Grammar in Use by R. Murphy Unit 12 <i>"The more you praise and celebrate your life, the more there is in life to celebrate."</i> Oprah Winfrey TV Personality, Producer and Author	Lessons 73-74	Living English (video) Episode 17 I Usually Catch a Bus. Audio story "He Builds a Snowman"	2
38	Lessons 75-76 Grammar: Have/had Vocabulary: Nouns/numbers/expressions Actions in the past.	Lessons 75-76	Professor Boffin's Robot p.26-27	<i>"Lead the life that will make you kindly and friendly to everyone about you, and you will be surprised what a happy life you will lead."</i> Charles M. Schwab 1862-1939, Industrialist and Businessman	Lessons 75-76	Living English (video) Episode 18 There Is a Message For You. Audio story "She Swims Every Day"	2

№ п/п	Аудиторна робота				Позааудиторна діяльність		Кількість годин Посібник <i>Speechwork</i>
	Підручник <i>First Things First</i>	Посібник <i>Speechwork</i>	Книги для читання <i>Structural Reading</i>	Додатковий матеріал (граматика, цитати та інш.)	Підручник <i>First Things First</i>	Матеріали за власним бажанням учня	
1	2	3	4	5	6	7	8
39	Lessons 77-78 Grammar: I want to... Vocabulary: Nouns/numbers/expressions Dates. Days of the week. Months. Years.	Lessons 77-78	Professor Boffin's Robot p.28-29	The Essential Grammar in Use by R. Murphy Unit 51 <i>"No person was ever honored for what he received. Honor has been the reward for what he gave."</i> Calvin Coolidge 1872-1933, Thirtieth President of the United States	Lessons 77-78	Living English (video) Episode 19 I Haven't Found Him Audio story "She Rides Her Skateboard"	2
40	Lessons 79-80 Grammar: Need Vocabulary: Nouns/numbers/expressions Products. Shops.	Lessons 79-80	Professor Boffin's Robot p.30-31	<i>"It's not the will to win, but the will to prepare to win that makes the difference."</i> Bear Bryant 1913-1983, Football Coach	Lessons 79-80	Living English (video) Episode 20 You Walk Sadly Audio story "He Gets a Weekly Allowance"	2
ROUN TABLE: Must // Can // Time // Was/Were // Where were..? // There was... // There were... // Past Simple // Have/Had // Need Topics: Nouns/numbers/expressions, Illnesses, Telling the time, Dates, Days of the week, Months, Actions in the past, Months, Years, Products, Shops							
TEST (2) Must, Can, Time, Was/Were, Where were..?, There was..., There were..., Past Simple, Have/Had, Need							
41	Lessons 81-82 Grammar: Revision Vocabulary: Nouns/numbers/expressions Actions in the past.	Lessons 81-82	Professor Boffin's Umbrella p.2-3	<i>"There are no hopeless situations; there are only people who have grown hopeless about them."</i> Clare Boothe 1903-1987, Author	Lessons 81-82	Living English (video) Episode 21 Single Trip or Daytrip Audio story "Everyone Loves Babies"	2

№ п/ п	Аудиторна робота				Позааудиторна діяльність		Кількість годин Посібник Speechwork
	Підручник <i>First Things First</i>	Посібник <i>Speechwork</i>	Книги для читання <i>Structural Reading</i>	Додатковий матеріал (граматика, цитати та інш.)	Підручник <i>First Things First</i>	Матеріали за власним бажанням учня	
1	2	3	4	5	6	7	8
42	Lessons 83-84 Grammar: <u>Present Perfect</u> Vocabulary: Nouns/numbers/expressions Products.	Lessons 83-84	Professor Boffin's Umbrella p.4-5	The Essential Grammar in Use by R. Murphy Unit 15 <i>"The minute you settle for less than you deserve, you get even less that you settled for."</i> Maureen Dowd	Lessons 83-84	Living English (video) Episode 22 Look After Yourself Audio story "He Rides an Old Bicycle"	2
43	Lessons 85-86 Grammar: <u>Present Perfect</u> Vocabulary: Nouns/numbers/expressions Actions in the past.	Lessons 85-86	Professor Boffin's Umbrella p.6-7	The Essential Grammar in Use by R. Murphy Unit 16 <i>"If you want your life to be more rewarding, you have to change the way you think."</i> Oprah Winfrey Actress, Producer and Television Host	Lessons 85-86	Living English (video) Episode 23 If I Were You Audio story "Ants in the Kitchen"	2
44	Lessons 87-88 Grammar: <u>Present Perfect</u> Vocabulary: Nouns/numbers/expressions Actions in the past.	Lessons 87-88	Professor Boffin's Umbrella p.8-9	The Essential Grammar in Use by R. Murphy Unit 17 <i>"Believe in yourself and there will come a day when others will have no choice but to believe with you."</i> Cynthia Kersey Author and Speaker	Lessons 87-88	Living English (video) Episode 24 The Most Expensive Wine Audio story "A Popsicle House"	2

№ п/ п	Аудиторна робота				Позааудиторна діяльність		Кількість годин Посібник Speechwork
	Підручник <i>First Things First</i>	Посібник <i>Speechwork</i>	Книги для читання <i>Structural Reading</i>	Додатковий матеріал (граматика, цитати та інш.)	Підручник <i>First Things First</i>	Матеріали за власним бажанням учня	
1	2	3	4	5	6	7	8
45	Lessons 89-90 Grammar: May I...(permission) Vocabulary: Nouns/numbers/expressions	Lessons 89-90	Professor Boffin's Umbrella p.10-11	English Grammar in Use by R. Murphy Unit 30 <i>"Do you want to be safe and good, or do you want to take a chance and be great?"</i> Jimmy Johnson	Lessons 89-90	Living English (video) Episode 25 How Many Prawns? Audio story "A Boxer Dog named Duke"	2
46	Lessons 91-92 Grammar: Future Simple Vocabulary: Nouns/numbers/expressions	Lessons 91-92	Professor Boffin's Umbrella p.12-13	The Essential Grammar in Use by R. Murphy Units 28,29 <i>"Difficulty is the excuse history never accepts."</i> Edward R. Murrow 1908-1965, Journalist and Broadcaster	Lessons 91-92	Living English (video) Episode 26 I Thought I Saw Him Audio story "Two Boys and a Baseball"	2
47	Lessons 93-94 Grammar: Was/were Echoed questions. Vocabulary: Nouns/numbers/expressions Countries/Cities.	Lessons 93-94	Professor Boffin's Umbrella p.14-15	The Essential Grammar in Use by R. Murphy Unit 98 <i>"An idea is never given to you without you being given the power to make it reality."</i> Richard Bach Author	Lessons 93-94	Living English (video) Episode 27 It's Made of Gold Audio story "The Snow Melts on the Ground"	2

№ п/п	Аудиторна робота				Позааудиторна діяльність		Кількість годин Посібник <i>Speechwork</i>
	Підручник <i>First Things First</i>	Посібник <i>Speechwork</i>	Книги для читання <i>Structural Reading</i>	Додатковий матеріал (граматика, цитати та інш.)	Підручник <i>First Things First</i>	Матеріали за власним бажанням учня	
1	2	3	4	5	6	7	8
48	Lessons 95-96 Grammar: Questions about the time Vocabulary: Nouns/numbers/expressions Countries/cities. Telling the time.	Lessons 95-96	Professor Boffin's Umbrella p.16-17	The Essential Grammar in Use by R. Murphy Unit 46 <i>"Nothing ventured, nothing gained."</i>	Lessons 95-96	Living English (video) Episode 28 You Should Relax Audio story "An Orange and Black Butterfly"	2
Контрольний зріз знань							
49	Lessons 97-98 Grammar: Mine/yours/his/hers Does this belong to me? Do these belong to me? Vocabulary: Nouns/numbers/expressions	Lessons 97-98	Professor Boffin's Umbrella p.18-19	The Essential Grammar in Use by R. Murphy Unit 61 <i>"Don't fight a problem, solve it!"</i> Millard Fuller Founder of Habitat for Humanity International	Lessons 97-98	Living English (video) Episode 29 Do You Have a Work? Audio story "Camping in the Woods"	2
50	Lessons 99-100 Grammar: Let... Echoed questions. Vocabulary: Nouns/numbers/expressions Feelings/emotions.	Lessons 99-100	Professor Boffin's Umbrella p.20-21	<i>"Behold the turtle: He only makes progress when he sticks his neck out."</i> James Bryant Conant 1893-1978, Educator and Diplomat	Lessons 99-100	Living English (video) Episode 30 First, Fry the Prawns Audio story "Ride a Carousel Horse"	2

№ п / п	Аудиторна робота				Позааудиторна діяльність		Кількість годин Посібник <i>Speech work</i>
	Підручник <i>First Things First</i>	Посібник <i>Speech work</i>	Книги для читання <i>Structural Reading</i>	Додатковий матеріал (граматика, цитати та інш.)	Підручник <i>First Things First</i>	Матеріал и за власним бажанням учня	
1	2	3	4	5	6	7	8
ROUND TABLE: Present Perfect // May I...(permission) // Future Simple // Was/were // Echoed questions // Mine/yours/his/hers // Does this belong to me? // Do these belong to me? // Let... // Echoed questions Topics: Actions in the past, Products, Countries/Cities, Telling the time, Feelings/emotions							
TEST (2) Present Perfect, May I...(permission), Future Simple, Was/were, Echoed questions, Mine/yours/his/hers. Does this belong to me?, Do these belong to me? Let..., Echoed questions							
51	Lessons 101-102 Grammar: He says/thinks/knows he is.... Question tags. Vocabulary: Nouns/numbers/expressions Feelings/emotions.	Lessons 101-102	Professor Boffin's Umbrella p.22-23	English Grammar in Use by R. Murphy Unit 50 <i>"Things turn out best for the people who make the best of the way things turn out."</i> Art Linkletter Radio and TV Personality	Lessons 101-102	Living English (video) Episode 31 That Was Delicious Audio story "A One-Mile Race"	2
52	Lessons 103-104 Grammar: Could Too/enough Vocabulary: Nouns/numbers/expressions Opposites.	Lessons 103-104	Professor Boffin's Umbrella p.24-25	The Essential Grammar in Use by R. Murphy Unit 31 <i>"To be upset about what you don't have is to waste what you do have."</i> Ken Keyes, Jr. 1921-1995, Personal Growth Leader and Peace Advocate	Lessons 103-104	Living English (video) Episode 32 He Says He Knows My Brother Audio story "Good Soldiers, Bad Soldiers"	2

№ п/п	Аудиторна робота				Позааудиторна діяльність		Кількість годин Посібник <i>Speechwork</i>
	Підручник <i>First Things First</i>	Посібник <i>Speechwork</i>	Книги для читання <i>Structural Reading</i>	Додатковий матеріал (граматика, цитати та інш.)	Підручник <i>First Things First</i>	Матеріали за власним бажанням учня	
1	2	3	4	5	6	7	8
53	Lessons 105-106 Grammar: I want smbd. to do smth. I do not smbd. to do smth. Question tags. Vocabulary: Nouns/numbers/expressions Actions.	Lessons 105-106	Professor Boffin's Umbrella p.26-27	The Essential Grammar in Use by R. Murphy Unit 52 <i>"Defeat is not the worst of failures. Not to have tried is the true failure."</i> George E. Woodberry 1855-1930, Writer and Critic	Lessons 105-106	Living English (video) Episode 33 Who Wants to Know? Audio story "A Mirror at Dance School"	2
Анкетування слухача на поточному етапі							
54	Lessons 107-108 Grammar: Would you like to...? Comparative and Superlative forms. Vocabulary: Nouns/numbers/expressions Cloths. Describing people.	Lessons 107-108	Professor Boffin's Umbrella p.28-29	The Essential Grammar in Use by R. Murphy Units 35,86 <i>"The crisis of today is the joke of tomorrow."</i> H.G. Wells 1866-1946, Author	Lessons 107-108	Living English (video) Episode 34 You Were Going to Fast Audio story "A Job on the Farm"	2
55	Lessons 109-110 Grammar: Little/a little Few/a few Comparative and Superlative forms. Vocabulary: Nouns/numbers/expressions Products.	Lessons 109-110	Professor Boffin's Umbrella p.30-31	The Essential Grammar in Use by R. Murphy Unit 83,87 <i>"It's tough to get ahead when you waste your time getting even."</i> Lou Holtz Football Coach	Lessons 109-110	Living English (video) Episode 35 This Is the House Audio story "Dress Up Like Her Mum"	2

№ п/п	Аудиторна робота				Позааудиторна діяльність		Кількість годин Посібник <i>Speechwork</i>
	Підручник <i>First Things First</i>	Посібник <i>Speechwork</i>	Книги для читання <i>Structural Reading</i>	Додатковий матеріал (граматика, цитати та інш.)	Підручник <i>First Things First</i>	Матеріали за власним бажанням учня	
1	2	3	4	5	6	7	8
56	Lessons 111-112 Grammar: Little/a little Few/a few Comparative and Superlative forms. Vocabulary: Nouns/numbers/expressions Products.	Lessons 111-112	Professor Boffin's Umbrella test	The Essential Grammar in Use by R. Murphy Unit 89 <i>"Good plans shape good decisions. That's why good planning helps to make elusive dreams come true."</i> Lester Bittle, Author	Lessons 111-112	Living English (video) Episode 36 This Is Your Nephew Audio story "Fire Truck Saves House"	2
57	Lessons 113-114 Grammar: Comparative and Superlative forms. Vocabulary: Nouns/numbers/expressions Opposites.	Lessons 113-114	Worth a Fortune p.2-3	<i>"There is a way to look at the past. Don't hide from it. It will not catch you - if you don't repeat it."</i> Pearl Bailey 1918-1990, Singer and Actress	Lessons 113-114	Living English (video) Episode 37 I Had to Find a Job Audio story "Polar Bears Need Help"	2
58	Lessons 115-116 Grammar: No/none So/neither Vocabulary: Nouns/numbers/expressions Money.	Lessons 115-116	Worth a Fortune p.4-5	The Essential Grammar in Use by R. Murphy Units 76,77,78 <i>"It is easy to sit up and take notice. What is difficult is getting up and taking action."</i> Al Batt Writer and Speaker	Lessons 115-116	Living English (video) Episode 38 You Should Ring Your Parents Audio story "He Fishes with His Dad"	2

№ п/п	Аудиторна робота				Позааудиторна діяльність		Кількість годин Посібник Speechwork
	Підручник <i>First Things First</i>	Посібник <i>Speech-work</i>	Книги для читання <i>Structural Reading</i>	Додатковий матеріал (граматика, цитати та інш.)	Підручник <i>First Things First</i>	Матеріали за власним бажанням учня	
1	2	3	4	5	6	7	8
59	Lessons 117-118 Grammar: Past Perfect Vocabulary: Nouns/numbers/ expressions Actions in the past.	Lessons 117-118	Worth a Fortune p.6-7	"Most of the things worth doing in the world had been declared impossible before they were done."	Lessons 117-118	Living English (video) Episode 39 How Could You? Audio story "A Soccer Goalie"	2
60	Lessons 119-120 Grammar: Past Perfect Vocabulary: Nouns/numbers/ expressions	Lessons 119-120	Worth a Fortune p.8-9	English Grammar in Use by R. Murphy Unit 22 "Even a mistake may turn out to be the one thing necessary to a worthwhile achievement." Henry Ford 1863-1947, Founder of the Ford Motor Company	Lessons 119-120	Living English (video) Episode 40 He Said He loved Me Audio story "A Soft, Wet Frog"	2
ROUND TABLE: He says/thinks/knows he is.... // Question tags // Could // Too/enough // I want smbd. to do smth. // I do not smbd. to do smth. // Would you like to...? // Comparative and Superlative forms // Little/a little // Few/a few // No/none // So/neither // Past Perfect Topics: Feelings/emotions, Opposites, Actions, Cloths, Describing people, Products, Money, Actions in the past							
TEST (2) He says/thinks/knows he is...., Question tags, Could, Too/enough, I want smbd. to do smth., I do not smbd. to do smth., Would you like to...?, Comparative and Superlative forms, Little/a little, Few/a few, No/none, So/neither, Past Perfect							

№ п/п	Аудиторна робота				Позааудиторна діяльність		Кількість годин Посібник Speechwork
	Підручник <i>First Things First</i>	Посібник <i>Speechwork</i>	Книги для читання <i>Structural Reading</i>	Додатковий матеріал (граматика, цитати та інш.)	Підручник <i>First Things First</i>	Матеріали за власним бажанням учня	
1	2	3	4	5	6	7	8
61	Lessons 121-122 Grammar: The man who/that... Vocabulary: Nouns/numbers/expressions	Lessons 121-122	Worth a Fortune p.10-11	The Essential Grammar in Use by R. Murphy Unit 113 <i>"Don't be afraid of the space between your dreams and reality. If you can dream it, you can make it so."</i>	Lessons 121-122	Living English (video) Episode 41 If I Like You Audio story "A Turtle Has Its Own Home"	2
62	Lessons 123-124 Grammar: The man who/that... Vocabulary: Nouns/numbers/expressions Travelling.	Lessons 123-124	Worth a Fortune p.12-13	English Grammar in Use by R. Murphy Unit 88 <i>"Don't judge each day by the harvest you reap, but by the seeds you plant."</i> Robert Louis Stevenson 1850-1895, Essayist, Poet and Novelist	Lessons 123-124	Living English (video) Episode 42 See You Again Audio story "A Doll for Her Birthday"	2
63	Lessons 125-126 Grammar: Have to... Need Vocabulary: Nouns/numbers/expressions Weather.	Lessons 125-126	Worth a Fortune p.14-15	English Grammar in Use by R. Murphy Unit 32 <i>"Success in marriage does not come merely through finding the right mate, but through being the right mate."</i>	Lessons 125-126	Audio story "The Tree and the Clouds"	2

№ п/п	Аудиторна робота				Позааудиторна діяльність		Кількість годин Посібник <i>Speechwork</i>
	Підручник <i>First Things First</i>	Посібник <i>Speechwork</i>	Книги для читання <i>Structural Reading</i>	Додатковий матеріал (граматика, цитати та інш.)	Підручник <i>First Things First</i>	Матеріали за власним бажанням учня	
1	2	3	4	5	6	7	8
64	Lessons 127-128 Grammar: He can't be.... He must be... Vocabulary: Nouns/numbers/expressions Revision.	Lessons 127-128	Worth a Fortune p.16-17	"The price of hating other human beings is loving one's own self less." Eldridge Cleaver 1935-1998, Writer and Activist	Lessons 127-128	Audio story "Grandma and Grandpa Are Nice"	2
65	Lessons 129-130 Grammar: He can't be.... He must be... Vocabulary: Nouns/numbers/expressions Revision.	Lessons 129-130	Worth a Fortune p.18-19	"The habit of looking on the best side of every event is worth more than a thousand pounds a year." Samuel Johnson 1709-1784, Author	Lessons 129-130	Audio story They Play Monopoly for Fun"	2
Контрольний зріз знань							
66	Lessons 131-132 Grammar: May... May be... May have been.... Vocabulary: Nouns/numbers/expressions Revision.	Lessons 131-132	Worth a Fortune p.20-21	"A dream is just a dream. A goal is a dream with a plan and a deadline." Harvey Mackay Author of Swim With The Sharks Without Being Eaten Alive	Lessons 131-132	Audio story "She Does Many Things After School"	2
67	Lessons 133-134 Grammar: Reported Speech. Vocabulary: Nouns/numbers/expressions Revision.	Lessons 133-134	Worth a Fortune p.22-23	The Essential Grammar in Use by R. Murphy Unit 49 "The gift of fantasy has meant more to me than my talent for absorbing knowledge." Albert Einstein 1879-1955, Physicist	Lessons 133-134	Audio story "He Has NY Caps"	2

№ п/п	Аудиторна робота				Позааудиторна діяльність		Кількість годин Посібник Speechwork
	Підручник <i>First Things First</i>	Посібник <i>Speechwork</i>	Книги для читання <i>Structural Reading</i>	Додатковий матеріал (граматика, цитати та інш.)	Підручник <i>First Things First</i>	Матеріали за власним бажанням учня	
1	2	3	4	5	6	7	8
68	Lessons 135-136 Grammar: Reported Speech. Vocabulary: Nouns/numbers/ expressions Revision.	Lessons 135-136	Worth a Fortune p.24-25	English Grammar in Use by R. Murphy Units 47,48 <i>"Never does a man portray his character more vividly than his proclaiming the character of another."</i> Winston Churchill 1874-1965, Former British Prime Minister	Lessons 135-136	Audio story "She Practises Flips for the Olympics"	2
69	Lessons 137-138 Grammar: Conditionals Vocabulary: Nouns/numbers/ expressions Revision.	Lessons 137-138	Worth a Fortune p.26-27	The Essential Grammar in Use by R. Murphy Unit111 <i>"The greatest good you can do for another is not just to share your riches, but to reveal to him his own."</i> Benjamin Disraeli 1804-1881, Former British Prime Minister	Lessons 137-138	Audio story "Hide and Seek"	2
70	Lessons 139-140 Grammar: Conditionals Vocabulary: Nouns/numbers/ expressions Revision.	Lessons 139-140	Worth a Fortune p.28-29	English Grammar in Use by R. Murphy Unit 36 <i>"You are never given a wish without also being given the power to make it come true."</i> Richard Bach Writer	Lessons 139-140	Audio story "Watch the Magician Closely"	2

№ п/п	Аудиторна робота				Позааудиторна діяльність		Кількість годин Посібник Speechwork
	Підручник <i>First Things First</i>	Посібник <i>Speechwork</i>	Книги для читання <i>Structural Reading</i>	Додатковий матеріал (граматика, цитати та інш.)	Підручник <i>First Things First</i>	Матеріали за власним бажанням учня	
1	2	3	4	5	6	7	8
71	Lessons 141-142 Grammar: Passive Voice Vocabulary: Nouns/numbers/expressions Revision.	Lessons 141-142	Worth a Fortune p.30-31	The Essential Grammar in Use by R. Murphy Unit 21 "Kind words can be short and easy to speak, but their echoes are truly endless." Mother Teresa 1910-1997, Missionary	Lessons 141-142	Audio story 'A Pony Ride in a Corral'	2
72	Lessons 143-144 Grammar: Passive Voice Vocabulary: Nouns/numbers/expressions Revision.	Lessons 143-144	Worth a Fortune test	The Essential Grammar in Use by R. Murphy Unit 22 "Years may wrinkle the skin, but to give up enthusiasm wrinkles the soul." Samuel Ullman 1840-1924, Educator, Writer and Poet	Lessons 143-144	Audio story "Puddles Are Fun"	2
ROUND Table: The man who/that... // Have to // Need // He can't be // He must be // May... // May be... // May have been.... // Reported Speech // Conditionals // Passive Voice Topics: Travelling, Weather, Revision							
TEST (2) The man who/that... , Have to, Need, He can't be, He must be, May..., May be..., May have been...., Reported Speech, Conditionals, Passive Voice							
FINAL TEST (2)							

REFERENCES:

1. Г.В. Мерхелевич. Английский язык: как учить(ся), чтобы обучить(ся)
2. L.G. Alexander. First Things First, Students' Book
3. L.G. Alexander. First Things First, Teachers' Book
4. Stage 1 Understanding and Being Understood. ARPI's Speechwork

5. Stage 1 Understanding and Being Understood. ARPI's Workbook
6. Stage 1. Structural Readings:
 - a. L.G. Alexander. Mr Punch
 - b. L.G. Alexander. Professor Boffin's Robot
 - c. L.G. Alexander. Professor Boffin's Umbrella
 - d. L.G. Alexander. Worth a Fortune
7. Class Audio CDs (Dialogues to Lessons)
8. Students Audio- & Video CDs:
 - a. Audio Stories
 - b. Private Detective Jack Stark
 - c. Australia Network - Living English
9. ARPI's *Read & See Picture* Dictionary
10. The Longman Junior Dictionary
11. The Essential Grammar in Use by R. Murphy
12. English Grammar in Use by R. Murphy

Навчальна програма *ARPI ENGLISH FOR YOUR LIFETIME EXPERIENCES*

Пізнавально-розмовний курс англійської мови

Stage 2. Using English In a Relaxed Setting (228 навчальних аудиторних годин)

№ п/п	Аудиторна робота				Позааудиторна діяльність		Фактичн е ви- кона- ння	Кіль- кість годи н
	Підручник <i>Practice And Progress</i>	<i>Warming Up Quizzes</i>	Книги для читання <i>Structural Reading</i>	Додатко- вий матеріа л (грама- тика, лексика, цитати і інш.)	Посібник <i>Workbook</i>			
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Анкетування слухача на початковому етапі								
	Зміст				Домашнє завдання до уроку	Вільна програма по інтересам		
1	Unit 1 Grammar: Word Order in Simple Statements Vocabulary: Human feelings and actions: (ride, jealous (of), stare, whisper)	Family Flip Quiz by John Paton <i>Quiz 1 Level 1</i>	"Down the River" by Donn Byrne <i>Chapter 1 p. 1-4</i>	English Vocabulary in Use (Pre-Intermediate & Intermediate) <i>Unit 45</i>	Unit 1	Window on Britain (video) <i>An Introduction to Britain</i> Audio story "The Hound of the Baskervilles" 01 Mr Sherlock Holmes Book "The Magic of Thinking Big" By David J. Schwartz, Ph.D. Preface The Longman Junior Dictionary		2

№ п/п	Аудиторна робота				Позааудиторна діяльність		Фактичне виконання	Кількість годин
	Підручник <i>Practice And Progress</i>	<i>Warming Up Quizzes</i>	<i>Книги для читання Structural Reading</i>	Додатковий матеріал (граматика, лексика, цитати і інш.)	Посібник Workbook			
1	2	3	4	5	6	7	8	9
2	<p>Unit 2 Grammar: The Present: Continuous and Simple</p> <p>KS: now / often / always</p> <p>Vocabulary: Daily routines (get up, leave home, go to sleep) (Now, Often, Always) What a day!</p> <p>SD: <i>What a dat!</i></p>	<p>Family Flip Quiz by John Paton</p> <p><i>Quiz 2 Level 1</i></p>	<p>"Down the River" by Donn Byrne</p> <p><i>Chapter 2 p. 4-6</i></p>	<p>Richmond - Grammar Practice in Context <i>Unit 3</i></p> <p>English Vocabulary in Use (Pre-Intermediate & Intermediate) <i>Unit 48</i></p>	Unit 2	<p>Window on Britain (video) <i>Schools</i></p> <p>Audio story <i>"The Hound of the Baskervilles"</i> <i>02 The Curse of the Baskervilles</i></p> <p>Book <i>"The Magic of Thinking Big"</i> <i>By David J. Schwartz, Ph.D.</i> <i>p. 9-11</i></p> <p>The Longman Junior Dictionary</p>		2
3	<p>Unit 3 Grammar: The Simple Past Vocabulary: A sightseeing holiday (guidebook, castle, souvenir, take photos)</p> <p>SD: Periphrasis: <i>He lent me a book / He lent a book to me</i></p>	<p>Family Flip Quiz by John Paton</p> <p><i>Quiz 3 Level 1</i></p>	<p>"Down the River" by Donn Byrne</p> <p><i>Chapter 3 p. 6-9</i></p>	<p>Richmond - Grammar Practice in Context <i>Unit 5</i></p> <p>English Vocabulary in Use (Pre-Intermediate & Intermediate) <i>Unit 88</i></p>	Unit 3	<p>Window on Britain (video) <i>Food</i></p> <p>Audio story <i>"The Hound of the Baskervilles"</i> <i>03 The Problem</i></p> <p>Book <i>"The Magic of Thinking Big"</i> <i>By David J. Schwartz, Ph.D.</i> <i>p. 11-13</i></p> <p>The Longman Junior Dictionary</p>		2

№ п/п	Аудиторна робота				Позааудиторна діяльність		Фактичне виконання	Кількість годин
	Підручник <i>Practice And Progress</i>	<i>Warming Up Quizzes</i>	Книги для читання <i>Structural Reading</i>	Додатковий матеріал (граматика, лексика, цитати і т.п.)	Посібник Workbook			
1	2	3	4	5	6	7	8	9
4	<p>Unit 4 Grammar: The Present Perfect Simple KS Just, for..., already, never, ever, now, yet, so far, lately</p> <p>Vocabulary: Jobs (dentist, lawyer, plumber)</p> <p>SD: Receive / take</p>	<p>Family Flip Quiz by John Paton</p> <p><i>Quiz 4</i> <i>Level 1</i></p>	<p>"Down the River" by Donn Byrne</p> <p><i>Chapter 3</i> <i>p. 6-9</i></p>	<p>Richmond – Grammar Practice in Context <i>Unit 8</i></p> <p>English Vocabulary in Use (Elementary) <i>Unit 47</i></p>	<p>Unit 4</p>	<p>Window on Britain (video) <i>Homes</i></p> <p>Audio story <i>"The Hound of the Baskervilles"</i> <i>04 Sir Henry Baskerville</i></p> <p>Book <i>"The Magic of Thinking Big"</i> By David J. Schwartz, Ph.D. <i>p. 14-16</i></p> <p>The Longman Junior Dictionary</p>		2
5	<p>Unit 5 Grammar: The Simple Past and the Present Perfect Simple (Just, for..., already, never, ever, till now, yet, so far, lately, before)</p> <p>Vocabulary: The career ladder (be prompted, resign, unemployed)</p> <p>SD: Phrases with way (in the way // on the way // in this way // by the way // in a way) pare / to spare</p>	<p>Family Flip Quiz by John Paton</p> <p><i>Quiz 5</i> <i>Level 1</i></p>	<p>"Down the River" by Donn Byrne</p> <p><i>Chapter 5</i> <i>p. 12-15</i></p>	<p>Richmond – Grammar Practice in Context <i>Unit 10</i></p> <p>English Vocabulary in Use (Pre-Intermediate & Intermediate) <i>Unit 65</i></p>	<p>Unit 5</p>	<p>Window on Britain (video) <i>Sport</i></p> <p>Audio story <i>"The Hound of the Baskervilles"</i> <i>05 The Stolen Boot</i></p> <p>Book <i>"The Magic of Thinking Big"</i> By David J. Schwartz, Ph.D. <i>p. 17-19</i></p> <p>The Longman Junior Dictionary</p>		2

№ п/п	Аудиторна робота				Позааудиторна діяльність		Фактичнє виконання	Кількість годин
	Підручник <i>Practice And Progress</i>	<i>Warming Up Quizzes</i>	Книги для читання <i>Structural Reading</i>	Додатковий матеріал (граматика, лексика, цитати і інш.)	Посібник Workbook			
1	2	3	4	5	6	7	8	9
6	Unit 6 Grammar: The Indefinite and Definite Articles (a/some, a/the) Vocabulary: Food (carrot, peach, lamb) SD: put/put on take/take off look at/ look after, look for knock at/ knock off/ knock over, knock out	Family Flip Quiz by John Paton <i>Quiz 6 Level 1</i>	"Down the River" by Donn Byrne <i>Chapter 6 p. 15-20</i>	Richmond – Grammar Practice in Context <i>Unit 58-60</i> English Vocabulary in Use (Pre-Intermediate & Intermediate) <i>Unit 58</i>	Unit 6	Window on Britain (video) <i>Festivals</i> Audio story <i>"The Hound of the Baskervilles"</i> <i>06 Baskerville Hall Book</i> <i>"The Magic of Thinking Big"</i> <i>By David J. Schwartz, Ph.D. p. 20-22</i> The Longman Junior Dictionary		2
Round Table: The Present: Continuous and Simple // The Simple Past // The Present Perfect Simple // The Indefinite and Definite Articles Topics: Daily routines// Human feelings and actions// A sightseeing holiday // Jobs// The career ladder// Food								2
7	Unit 7 Grammar: The Past Continuous (when, while, just as, all morning) Vocabulary: Air travel (flight, take off, passport control) SD: Look at/ for / after. Compare SD 24 Periphrasis: <i>He took off his coat / He took his coat off</i>	Family Flip Quiz by John Paton <i>Quiz 7 Level 1</i>	"Down the River" by Donn Byrne <i>Chapter 7 p. 20-24</i>	English Grammar in Use Third Edition Raymond Murphy <i>Unit 6</i> English Vocabulary in Use (Pre-Intermediate & Intermediate) <i>Unit 7</i>	Unit 7	Window on Britain (video) <i>Pop</i> Audio story <i>"The Hound of the Baskervilles"</i> <i>07 The Stapletons of Merripit House</i> Book <i>"The Magic of Thinking Big"</i> <i>By David J. Schwartz, Ph.D. p. 22-24</i> The Longman Junior Dictionary		2

№ п/п	Аудиторна робота				Позааудиторна діяльність		Фактичні вивчення	Кількість годин
	Підручник <i>Practice And Progress</i>	<i>Warming Up Quizzes</i>	Книги для читання <i>Structural Reading</i>	Додатковий матеріал (граматика, лексика, цитати і інш.)	Посібник Workbook			
1	2	3	4	5	6	7	8	9
8	Unit 8 <u>Grammar:</u> The Comparison of Adjectives (the best/the worst) Prepositions (of / in) <u>Vocabulary:</u> Using the land (plants, agriculture, mining, gold) SD: Everything, everybody, everyone Enter	Family Flip Quiz by John Paton <i>Quiz 8 Level 1</i>	"Down the River" by Donn Byrne <i>Chapter 8 p. 24-28</i>	Richmond – Grammar Practice in Context <i>Unit 75</i> English Vocabulary in Use (Pre-Intermediate & Intermediate) <i>Unit 39</i>	Unit 8	Window on Britain (video) <i>London</i> Audio story <i>"The Hound of the Baskervilles" 08 Dr Watson's First Report</i> Book <i>"The Magic of Thinking Big" By David J. Schwartz, Ph.D. p. 25-27</i> The Longman Junior Dictionary		2
9	Unit 9 <u>Grammar:</u> Prepositions of Time <u>Vocabulary:</u> Celebrating the New Year SD: Any/not, any/no	Family Flip Quiz by John Paton <i>Quiz 9 Level 1</i>	"Down the River" by Donn Byrne <i>Chapter 9 p. 28-31</i>	Richmond – Grammar Practice in Context <i>Unit 86</i> Festivals and Special Days in Britain <i>p.41</i>	Unit 9	Extr@ (video) <i>01 Hectors arrival.</i> Audio story <i>"The Hound of the Baskervilles" 09 The Light on the Moor 10 The Man on the Moor</i> Book <i>"The Magic of Thinking Big" By David J. Schwartz, Ph.D. p. 27-30</i> The Longman Junior Dictionary		2

№ п/п	Аудиторна робота				Позааудиторна діяльність		Фактичн є ви- кона- ння	Кіль- кість годи н
	Підручник <i>Practice And Progress</i>	<i>Warming Up Quizzes</i>	Книги для читання <i>Structural Reading</i>	Додатко-вий матеріал (граматика, лексика, цитати і інш.)	Посібник <i>Workbook</i>			
1	2	3	4	5	6	7	8	9
10	<p>Unit 10 Grammar: The Passive Vocabulary: Music, art and literature (orchestra, composer, painting, novelist)</p> <p>SD: Made in, made of, made from, made by</p> <p>Possessive case (perephrsis): <i>He is one of my father's friends / He is a friend of my father's</i></p>	<p>Family Flip Quiz by John Paton</p> <p><i>Quiz 10 Level 1</i></p>	<p>"Down the River" by Donn Byrne</p> <p><i>Chapter 10 p. 31-35</i></p>	<p>Richmond – Grammar Practice in Context Unit 17</p> <p>English Vocabulary in Use (Pre-Intermediate & Intermediate) Unit 73</p>	Unit 10	<p>Extr@ (video) <i>02 Hector goes shopping.</i></p> <p>Audio story <i>"The Hound of the Baskervilles" 11 High Tor Farm 12 Setting the Trap</i></p> <p>Book <i>"The Magic of Thinking Big" By David J. Schwartz, Ph.D. p. 30-33</i></p> <p>The Longman Junior Dictionary</p>		2
11	<p>Unit 11 Grammar: Review of Tenses. Review KS 15-31</p> <p>Vocabulary: Money (coins, borrow, I can't afford it)</p> <p>SD: Verb followed by infinitive: <i>I asked him to lend me £2.</i> Salary / wages Borrow / lend</p>	<p>Family Flip Quiz by John Paton</p> <p><i>Quiz 11 Level 1</i></p>	<p>"Down the River" by Donn Byrne</p> <p><i>Chapter 11 p. 35-39</i></p>	<p>English Vocabulary in Use (Pre-Intermediate & Intermediate) Unit 53</p>	Unit 11	<p>Extr@(video) <i>03 Hector has a date.</i></p> <p>Audio story <i>"The Hound of the Baskervilles" 13 The Hound of the Baskervilles 14 Back in Baker Street</i></p> <p>Book <i>"The Magic of Thinking Big" By David J. Schwartz, Ph.D. p. 34-36</i></p> <p>The Longman Junior Dictionary</p>		2

№ п/п	Аудиторна робота				Позааудиторна діяльність		Фактична виконання	Кількість годин
	Підручник <i>Practice And Progress</i>	<i>Warming Up Quizzes</i>	Книги для читання <i>Structural Reading</i>	Додатковий матеріал (граматика, лексика, цитати і інш.)	Посібник Workbook			
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	<p style="text-align: center;">Test (2)</p> <p>Grammar: The Present: Continuous and Simple / The Simple Past / The Present Perfect Simple / The Indefinite and Definite Articles / The Past Continuous / The Comparison of Adjectives / Prepositions of Time / The Passive</p> <p>Vocabulary: Daily routines// Human feelings and actions// A sightseeing holiday// Jobs// The career ladder// Food// Air travel// Using the land// Celebrating the New Year// Music, art and literature// Money</p>							2
12	Unit 12 <u>Grammar:</u> The Simple Future <u>Vocabulary:</u> Transport (coach, bus stop, platform, get off) SD: Be away/back/out /all over/on/not up to Set out/off/up	Family Flip Quiz by John Paton <i>Quiz 12 Level 1</i>	"Down the River" by Donn Byrne <i>Chapter 12</i>	Richmond – Grammar Practice in Context <i>Unit 14</i> English Vocabulary in Use (Pre-Intermediate & Intermediate) <i>Unit 62</i>	Unit 12	Extr@ (video) <i>04 Hector looks for a job</i> The Longman Junior Dictionary		2
	<p>Round Table: The Past Continuous // The Comparison of Adjectives // Prepositions of Time // The Passive // The Simple Future Topics: Air travel// Using the land// Celebrating the New Year// Music, art and literature// Money// Transport</p>							2
13	Unit 13 <u>Grammar:</u> The Future Continuous <u>Vocabulary:</u> Crime (murder, commit a crime, steal) SD: Possessive case. Compare SD 150	Family Flip Quiz by John Paton <i>Quiz 13 Level 1</i>	"Down the River" by Donn Byrne <i>Chapter 13 p. 42-45</i>	Richmond – Grammar Practice in Context <i>Unit 15</i> English Vocabulary in Use (Pre-Intermediate & Intermediate) <i>Unit 81</i>	Unit 13	Extr@(video) <i>05 A star is born. Audio story J. Basset "One Way Ticket" 1. The girl with green eyes</i> Book <i>"The Magic of Thinking Big" By David J. Schwartz, Ph.D. p. 40-43</i> The Longman Junior Dictionary		2

№ п/п	Аудиторна робота				Позааудиторна діяльність		Фактичне виконання	Кількість годин
	Підручник <i>Practice And Progress</i>	<i>Warming Up Quizzes</i>	Книги для читання <i>Structural Reading</i>	Додатковий матеріал (грама-тика, лексика, цитати і інш.)	Посібник <i>Workbook</i>			
1	2	3	4	5	6	7	8	9
14	<p>Unit 14 Grammar: The Past Perfect Simple</p> <p>Vocabulary: Problems with pronunciation (rough, through, island, necessary)</p> <p>SD ask / ask for Except for, apart from Which of, either of, neither of, both of, neither of us</p>	<p>Family Flip Quiz by John Paton</p> <p>Quiz 14 Level 1</p>	<p>"Down the River" by Donn Byrne</p> <p>Chapter 14 p. 45-48</p>	<p>Grammar with laughter Lesson 11</p> <p>English Vocabulary in Use (Pre-Intermediate & Intermediate) Unit 5</p>	Unit 14	<p>Extr@ (video) 06 Bridget wins the lottery.</p> <p>Audio story J.Basset "One Way Ticket" 2.South for the winter</p> <p>Book "The Magic of Thinking Big" By David J. Schwartz, Ph.D. p. 43-46 The Longman Junior Dictionary</p>		2
15	<p>Unit 15 Grammar: Indirect Statements</p> <p>Vocabulary: Business and finance (turnover, make a profit, rise and fall)</p> <p>SD: Nervous / irritable Office / study / desk afford</p>	<p>Family Flip Quiz by John Paton</p> <p>Quiz 15 Level 1</p>	<p>"Down the River" by Donn Byrne</p> <p>Chapter 15 p. 48-51</p>	<p>Richmond–Grammar Practice in Context Unit 56</p> <p>English Vocabulary in Use (Pre-Intermediate & Intermediate) Unit 67</p>	Unit 15	<p>Extr@ (video) 07 The twin.</p> <p>Audio story J.Basset "One Way Ticket" 3.Mr Harris and the night train</p> <p>Book "The Magic of Thinking Big" By David J. Schwartz, Ph.D. p. 46-48 The Longman Junior Dictionary</p>		2

№ п/п	Аудиторна робота				Позааудиторна діяльність		Фактичнє виконання	Кількість годин
	Підручник <i>Practice And Progress</i>	<i>Warming Up Quizzes</i>	Книги для читання <i>Structural Reading</i>	Додатковий матеріал (граматика, лексика, цитати і інш.)	Посібник <i>Workbook</i>			
1	2	3	4	5	6	7	8	9
16	<p>Unit 16 Grammar: Type I Conditional Statements</p> <p>Vocabulary: On the road (turn left, traffic lights, accident)</p> <p>SD: Police Pay attention to/ care/ take care/ look after Remind/remember</p>	<p>Family Flip Quiz by John Paton</p> <p><i>Quiz 16 Level 1</i></p>	<p>"Down the River" by Donn Byrne</p> <p><i>Chapter 16 p. 51-55</i></p>	<p>Grammar with laughter Lesson 27</p> <p>English Vocabulary in Use (Pre-Intermediate & Intermediate) Unit 61</p>	Unit 16	<p>Extr@ (video) <i>08 The landlady's cousin.</i></p> <p>Audio story <i>Claire Craig "Land of Gold" 01 - Track 1</i></p> <p>Book <i>"The Magic of Thinking Big" By David J. Schwartz, Ph.D. p. 49-51</i></p> <p>The Longman Junior Dictionary</p>		2
Контрольний срез знаний								
17	<p>Unit 17 Grammar: Must and Have to</p> <p>Vocabulary: Clothes (shirt, trousers, take off, get)</p> <p>SD As Dress / suit / costume Grow / grow up</p>	<p>Family Flip Quiz by John Paton</p> <p><i>Quiz 17 Level 1</i></p>	<p>"Down the River" by Donn Byrne</p> <p><i>Chapter 17 p. 56-60</i></p>	<p>Richmond – Grammar Practice in Context Unit 27</p> <p>English Vocabulary in Use (Pre-Intermediate & Intermediate) Unit 56</p>	Unit 17	<p>Extr@(video) <i>09 Jobs for the boys.</i></p> <p>Audio story <i>Claire Craig "Land of Gold" 02 - Track 2</i></p> <p>Book <i>"The Magic of Thinking Big" By David J. Schwartz, Ph.D. p. 51-53</i></p> <p>The Longman Junior Dictionary</p>		2

№ п/п	Аудиторна робота				Позааудиторна діяльність		Фактичн е ви- кона- ння	Кіль- кість годи н
	Підручник <i>Practice And Progress</i>	<i>Warming Up Quizzes</i>	Книги для читання <i>Structural Reading</i>	Додатко-вий матеріал (граматика, лексика, цитати і інш.)	Посібник <i>Workbook</i>			
1	2	3	4	5	6	7	8	9
18	Unit 18 Grammar: Have (Possession/ Ordinary Verb) Vocabulary: Cooking and restaurants (fry, salty, main course, book a table) SD: Give in / give smth / give away / give up Beside / besides	Family Flip Quiz by John Paton <i>Quiz 18 Level 1</i>	"Down the River" by Donn Byrne <i>Chapter 18 p. 60-64</i>	Richmond – Grammar Practice in Context <i>Unit 31</i> English Vocabulary in Use (Pre-Intermediate & Intermediate) <i>Unit 59</i>	Unit 18	Extr@(video) <i>10 Anny's protest.</i> Audio story Claire Craig <i>"Land of Gold" 03 - Track 3</i> Book <i>"The Magic of Thinking Big"</i> By David J. Schwartz, Ph.D. <i>p. 54-56</i> The Longman Junior Dictionary		2
Анкетування слухача на поточному етапі								
Round Table: The Future Continuous // The Past Perfect Simple // Indirect Statements // Type I Conditional Statements // Must and Have to // Have (Possession/Ordinary Verb) Topics: Crime// Problems with pronunciation// Business and finance// On the road// Clothes// Cooking and restaurants								2
19	Unit 19 Grammar: Can (could) and May (might) Vocabulary: Cinema and theatre (audience, actor, a thriller) SD: Contracted forms	Family Flip Quiz by John Paton <i>Quiz 19 Level 1</i>	"Down the River" by Donn Byrne <i>Chapter 19 p. 65-66</i> <i>Exercises p.67-68</i>	Richmond – Grammar Practice in Context <i>Unit 25, 29</i> English Vocabulary in Use (Pre-Intermediate & Intermediate) <i>Unit 72</i>	Unit 19	Extr@(video) <i>11 Holiday time.</i> Audio story Claire Craig <i>"Land of Gold" 04 - Track 4</i> Book <i>"The Magic of Thinking Big"</i> By David J. Schwartz, Ph.D. <i>p. 56-59</i> The Longman Junior Dictionary		2

№ п/п	Аудиторна робота				Позааудиторна діяльність		Фактична виконання	Кількість годин
	Підручник <i>Practice And Progress</i>	<i>Warming Up Quizzes</i>	Книги для читання <i>Structural Reading</i>	Додатковий матеріал (граматика, лексика, цитати і інш.)	Посібник <i>Workbook</i>			
1	2	3	4	5	6	7	8	9
20	Unit 20 Grammar: The Gerund after Prepositions Vocabulary: Sport 1: games, people and places (tennis court, racket, goal, referee) SD: Interested / interesting Exited / exciting It's / its Realize / understand	Family Flip Quiz by John Paton <i>Quiz 20 Level 1</i> Listening and Speaking: Storyboard by Mark Fletcher & Richard Munns <i>Story 5 Football Crazy</i>	"The Great Gatsby" by F. Scott Fitzgerald <i>Introduction p.5 Chapter 1 Tom and Daisy p. 6-11</i>	Richmond – Grammar Practice in Context Unit 50 English Vocabulary in Use (Pre-Intermediate & Intermediate) Unit 70	Unit 20	Extr@(video) <i>12 Football crazy.</i> Audio story <i>Claire Craig "Land of Gold" 05 - Track 5</i> Book <i>"The Magic of Thinking Big" By David J. Schwartz, Ph.D. p. 59-62</i> The Longman Junior Dictionary		2
21	Unit 21 Grammar: The Passive (Auxiliary Verbs) Vocabulary: Reasons, purpose and results (as, so, because (of), as a result) SD: Drive Home/house	Family Flip Quiz by John Paton <i>Quiz 21 Level 1</i>	"The Great Gatsby" by F. Scott Fitzgerald <i>Chapter 2 Myrtle Wilsonson p. 12-19</i>	Richmond – Grammar Practice in Context Unit 18 English Vocabulary in Use (Pre-Intermediate & Intermediate) Unit 36	Unit 21	Extr@(video) <i>13 A wedding in the air.</i> Audio story <i>Claire Craig "Land of Gold" 06 - Track 6</i> Book <i>"The Magic of Thinking Big" By David J. Schwartz, Ph.D. p. 62-65</i> Book <i>"The Magic of Thinking Big" By David J. Schwartz, Ph.D. p. 66-68</i> The Longman Junior Dictionary		2

№ п/п	Аудиторна робота				Позааудиторна діяльність		Фактичне виконання	Кількість годин
	Підручник <i>Practice And Progress</i>	<i>Warming Up Quizzes</i>	Книги для читання <i>Structural Reading</i>	Додатковий матеріал (граматика, лексика, цитати і інш.)	Посібник <i>Workbook</i>			
1	2	3	4	5	6	7	8	9
22	<p>Unit 22 Grammar: Verbs followed by Prepositions: Of, From, In and On</p> <p>Vocabulary: Ages and stages (teenager, grow up, adult, pregnant)</p>	<p>Family Flip Quiz by John Paton</p> <p><i>Quiz 22 Level 1</i></p>	<p>"The Great Gatsby" by F. Scott Fitzgerald</p> <p><i>Chapter 3</i> <i>I meet Gatsby p. 19-25</i></p>	<p>Grammar with laughter <i>Lesson 72</i></p> <p>English Vocabulary in Use (Pre-Intermediate & Intermediate) <i>Unit 47</i></p>	Unit 22	<p>Extr@(video) <i>14 Changes.</i></p> <p>Audio story <i>Claire Craig "Land of Gold" 07 - Track 7</i></p> <p>Book <i>"The Magic of Thinking Big" By David J. Schwartz, Ph.D. p. 68-71</i></p> <p>The Longman Junior Dictionary</p>		2
23	<p>Unit 23 Grammar: Review of Tenses and Auxiliary Verbs (Review KS 35-53)</p> <p>Vocabulary: Homes and buildings (flat, on the ground floor, roof)</p> <p>SD: There is / It is</p>	<p>Family Flip Quiz by John Paton</p> <p><i>Quiz 23 Level 1</i></p>	<p>"The Great Gatsby" by F. Scott Fitzgerald</p> <p><i>Chapter 4</i> <i>I have lunch with Gatsby p. 26-32</i></p>	<p>English Vocabulary in Use (Pre-Intermediate & Intermediate) <i>Unit 49</i></p>	Unit 23	<p>Extr@(video) <i>15 The bouncer</i></p> <p>Audio story <i>Claire Craig "Land of Gold" 08 - Track 8</i></p> <p>Book <i>"The Magic of Thinking Big" By David J. Schwartz, Ph.D. p. 71-74</i></p> <p>The Longman Junior Dictionary</p>		2

№ п/п	Аудиторна робота				Позааудиторна діяльність		Фактичн є ви- кона- ння	Кіль- кість годи н
	Підручник <i>Practice And Progress</i>	<i>Warming Up Quizzes</i>	Книги для читання <i>Structural Reading</i>	Додатковий матеріал (<i>граматика, лексика, цитати і інші.</i>)	Посібник <i>Workbook</i>			
1	2	3	4	5	6	7	8	9
24	<p>Unit 24 Grammar: Special Difficulties: Review SD 16-38</p> <p>Vocabulary: Hotels (bill, single room, book, in advance)</p>	<p>Family Flip Quiz by John Paton</p> <p><i>Quiz 24 Level 1</i></p>	<p>"The Great Gatsby" by F. Scott Fitzgerald</p> <p><i>Chapter 5 Daisy and Gatsby: Start of the Dream p. 32-35</i></p>	<p>Richmond – Grammar Practice in Context <i>Unit 24</i></p> <p>English Vocabulary in Use (Pre-Intermediate & Intermediate) <i>Unit 87</i></p>	Unit 24	<p>Extr@(video) <i>16 Uncle Nick.</i></p> <p>Audio story <i>Claire Craig "Land of Gold" 09 - Track 9</i></p> <p>Book <i>"The Magic of Thinking Big" By David J. Schwartz, Ph.D. p. 75-77</i></p> <p>The Longman Junior Dictionary</p>		2
	<p>Test (2)</p> <p>Grammar: The Future Simple/Continuous // The Past Perfect Simple // Indirect Statements // Type I Conditional Statements // Must and Have to // Have (Possession/Ordinary Verb) // Can and May // The Gerund after Prepositions // Verbs followed by Prepositions: Of, From, In and On</p> <p>Vocabulary: Air travel// Using the land// Celebrating the New Year// Music, art and literature// Money// Transport// Crime// Problems with pronunciation// Business and finance// On the road// Clothes// Cooking and restaurants// Cinema and theatre// Sport 1: games, people and places// Ages and stages// Homes and buildings// Hotels</p>							2
	<p>Round Table: Can and May // The Gerund after Prepositions // Verbs followed by Prepositions: Of, From, In and On</p> <p>Topics: Cinema and theatre// Sport 1: games, people and places// Ages and stages// Homes and buildings// Hotels</p>							2

Продовження документа Р.2

№ п/п	Аудиторна робота				Позааудиторна діяльність		Фактичн е-визначення	Кількість годин
	Підручник <i>Practice And Progress</i>	<i>Warming Up Quizzes</i>	Книги для читання <i>Structural Reading</i>	Додатковий матеріал (граматика, лексика, цитати і інш.)	Посібник Workbook			
1	2	3	4	5	6	7	8	9
25	Unit 25 Grammar: Word Order in Compound Statesment (Review KS 13c) Vocabulary: Countries, nationalities and language (Sweden, Swiss, Arabic)	Family Flip Quiz by John Paton <i>Quiz 25 Level 1</i>	"The Great Gatsby" by F.Scott Fitzgerald <i>Chapter 6 Daisy comes to tea p. 36-41</i>	The Essential Grammar in Use by R. Murphy Unit 5 English Vocabulary in Use (Pre-Intermediate & Intermediate) Unit 87	Unit 25	Extr@ (video) <i>17 Cyber stress</i> Audio story <i>Jennifer Basset "The Phantom of the Opera" 00 - intro The Opera House 01 - Chapter 01 - The dancers</i> Book <i>"The Magic of Thinking Big" By David J. Schwartz, Ph.D. p. 77-80</i> The Longman Junior Dictionary		2
26	Unit 26 Grammar: The Present: Continuous and Simple. Non-conclusive Verbs Review KS 15 <i>(now and always)</i> Vocabulary: Family and friends (niece, relatives, surname, best friend) SD: Speech marks (...)/("...")	Family Flip Quiz by John Paton <i>Quiz 26 Level 1</i>	"The Great Gatsby" by F. Scott Fitzgerald <i>Chapter 7 Gatsby's last party p. 41-44</i>	Richmond – Grammar Practice in Context Unit 1, 2 English Vocabulary in Use (Pre-Intermediate & Intermediate) Unit 46	Unit 26	Extr@ (video) <i>18 Just the ticket</i> Audio story <i>Jennifer Basset "The Phantom of the Opera" 02 - Chapter 02 - The directors of the Opera House</i> Book <i>"The Magic of Thinking Big" By David J. Schwartz, Ph.D. p. 81-83</i> The Longman Junior Dictionary		2

№ п/п	Аудиторна робота				Позааудиторна діяльність		Фактичні вивчення	Кількість годин
	Підручник <i>Practice And Progress</i>	<i>Warming Up Quizzes</i>	Книги для читання <i>Structural Reading</i>	Додатковий матеріал (граматика, лексика, цитати і інш.)	Посібник Workbook			
1	2	3	4	5	6	7	8	9
27	<p>Unit 27 Grammar: The Simple Past. Review KS 17</p> <p>Vocabulary: On the beach and in the country (sand, sunbathe, hiking, picnic)</p> <p>SD: Put up/ out/ on/ sb up/ up with/ down/ off/ sb away Review SD 24, 26</p>	<p>Family Flip Quiz by John Paton</p> <p><i>Quiz 27 Level 1</i></p>	<p>"The Great Gatsby" by F. Scott Fitzgerald</p> <p><i>Chapter 8</i> <i>The hottest day of summer</i> <i>p. 45-52</i></p>	<p>Grammar with laughter <i>Lesson 3,4</i></p> <p>English Vocabulary in Use (Pre-Intermediate & Intermediate) <i>Unit 89</i></p>	Unit 27	<p>Extr@ (video) <i>19 Kung fu fighting.</i></p> <p>Audio story <i>Jennifer Basset "The Phantom of the Opera" 03 - Chapter 03 - Christine Da</i></p> <p>Book <i>"The Magic of Thinking Big" By David J. Schwartz, Ph.D. p. 83-86</i></p> <p>The Longman Junior Dictionary</p>		2
28	<p>Unit 28 Grammar: The Present Perfect Simple (Since and For). Review KS 19</p> <p>Vocabulary: Notices and warnings (mind your head, beware of pickpockets)</p> <p>SD: Who / which / that / whose</p>	<p>Family Flip Quiz by John Paton</p> <p><i>Quiz 28 Level 1</i></p>	<p>"The Great Gatsby" by F. Scott Fitzgerald</p> <p><i>Chapter 9</i> <i>Death in the evening</i> <i>p. 53-58</i></p>	<p>Richmond – Grammar Practice in Context <i>Unit 91</i></p> <p>English Vocabulary in Use (Pre-Intermediate & Intermediate) <i>Unit 96</i></p>	Unit 28	<p>Extr@ (video) <i>20 Every dog has its day</i></p> <p>Audio story <i>Jennifer Basset "The Phantom of the Opera" 04 - Chapter 04 - The phantom is angry</i></p> <p>Book <i>"The Magic of Thinking Big" By David J. Schwartz, Ph.D. p. 86-89</i></p> <p>The Longman Junior Dictionary</p>		2
		<p>Listening and Speaking: Storyboard by Mark Fletcher & Richard Munns</p> <p><i>Story 7</i> <i>Dinner Disaster</i></p>						

Продовження документа Р.2

№ п/п	Аудиторна робота				Позааудиторна діяльність		Фактичне виконання	Кількість годин
	Підручник <i>Practice And Progress</i>	<i>Warming Up Quizzes</i>	Книги для читання <i>Structural Reading</i>	Додатковий матеріал (граматика, лексика, цитати і інш.)	Посібник Workbook			
1	2	3	4	5	6	7	8	9
29	<p>Unit 29 Grammar: The Simple Past and the Present Perfect Simple. Review KS 21</p> <p>Vocabulary: Prepositions: place (<i>on the table, next to the church</i>), time (<i>in, since, for, till, before</i>), adverbs of time (<i>ever, last, till now</i>)</p> <p>SD: Refuse/deny Bring/take/fetch Very/too</p>	<p>Family Flip Quiz by John Paton</p> <p><i>Quiz 29</i> <i>Level 1</i></p>	<p>"The Great Gatsby" by F.Scott Fitzgerald</p> <p><i>Chapter 10</i> <i>The end of the dream</i> <i>p. 58-66</i></p>	<p>Grammar with laughter <i>Lesson 9</i></p> <p>English Vocabulary in Use (Pre-Intermediate & Intermediate) <i>Unit 31</i></p>	Unit 29	<p>Extr@ (video) <i>21 The entertainers</i></p> <p>Audio story <i>Jennifer Basset "The Phantom of the Opera" 05 - Chapter 05 - A letter for Raoul</i></p> <p>Book <i>"The Magic of Thinking Big"</i> By David J. Schwartz, Ph.D. <i>p. 89-92</i></p> <p>Longman Junior Dictionary</p>		2
30	<p>Unit 30 Grammar: The Indefinite and Definite Articles (a / the, some / any) Review KS 23 Compare SD 30 (some / any)</p> <p>Vocabulary: Health: injuries (twist my ankle, bleeding, bruise)</p>	<p>Family Flip Quiz by John Paton</p> <p><i>Quiz 30</i> <i>Level 1</i></p>	<p>"The Great Gatsby" by F.Scott Fitzgerald</p> <p><i>Chapter 11</i> <i>I go back to the west</i> <i>p. 66-67</i> <i>Points for understanding</i> <i>p. 68-72</i></p>	<p>The Essential Grammar in Use by R. Murphy <i>Unit 72</i></p> <p>English Vocabulary in Use (Pre-Intermediate & Intermediate) <i>Unit 55</i></p>	Unit 30	<p>Extr@ (video) <i>22 Haunting at Halloween</i></p> <p>Audio story <i>Jennifer Basset "The Phantom of the Opera" 06 - Chapter 06 - La Carlotta sings Margarita</i></p> <p>Book <i>"The Magic of Thinking Big"</i> By David J. Schwartz, Ph.D. <i>p. 92-95</i></p> <p>The Longman Junior Dictionary</p>		2

№ п/п	Аудиторна робота				Позааудиторна діяльність		Фактичні висновки	Кількість годин
	Підручник <i>Practice And Progress</i>	<i>Warming Up Quizzes</i>	Книги для читання <i>Structural Reading</i>	Додатковий матеріал (граматика, лексика, цитати і інш.)	Посібник Workbook			
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	Round Table: The Present: Continuous and Simple: Non-conclusive Verbs // The Simple Past // The Simple Past and the Present Perfect Simple // The Indefinite and Definite Articles Topics: Countries, nationalities and language// Family and friends// On the beach and in the country// Notices and warnings// Health: injuries							2
31	Unit 31 Grammar: The Past Continuous and Used to. Review KS 25 Vocabulary: War and peace (peace talks, attack, terrorism, invade) SD: Experience Save Work / job	Family Flip Quiz by John Paton <i>Quiz 31 Level 1</i>	"The Sign of Four" by Sir Arthur Conan Doyle <i>Chapter 1</i> <i>A visitor for Sherlock Holmes</i> p. 4-5	Richmond – Grammar Practice in Context <i>Unit 36</i> English Vocabulary in Use (Pre-Intermediate & Intermediate) <i>Unit 84</i>	Unit 31	Extr@ (video) <i>23 Truth or dare.</i> Audio story <i>Jennifer Basset</i> <i>"The Phantom of the Opera"</i> <i>07 - Chapter 07 - My angel of Music</i> Book <i>"The Magic of Thinking Big"</i> By David J. Schwartz, Ph.D. p. 96-99 The Longman Junior Dictionary		2
32	Unit 32 Grammar: The Comparison of Adjectives not so ... as ... as... as.... Not much // little, few, less Review KS 27 Vocabulary: Shops and shopping (chemist, trousers, take off, get dressed) SD: A / one Review KS 23	Family Flip Quiz by John Paton <i>Quiz 32 Level 1</i>	"The Sign of Four" by Sir Arthur Conan Doyle <i>Chapter 2</i> <i>Miss Morstan's story p. 6-10</i>	Richmond – Grammar Practice in Context <i>Unit 76</i> English Vocabulary in Use (Pre-Intermediate & Intermediate) <i>Unit 57</i>	Unit 32	Extr@ (video) <i>24 Pilot Nick.</i> Audio story <i>Jennifer Basset</i> <i>"The Phantom of the Opera"</i> <i>08 - Chapter 08 - Where is Christine Da</i> Book <i>"The Magic of Thinking Big"</i> By David J. Schwartz, Ph.D. p. 100-102 The Longman Junior Dictionary		2
		Listening and Speaking: Storyboard by Mark Fletcher & Richard Munns <i>Story 8 Fashion Fads</i>						

№ п/п	Аудиторна робота				Позааудиторна діяльність		Фактичн е ви- кона- ння	Кіль- кість годи н
	Підручник <i>Practice And Progress</i>	<i>Warming Up Quizzes</i>	Книги для читання <i>Structural Reading</i>	Додатковий матеріал (граматика, лексика, цитати і інш.)	Посібник <i>Workbook</i>			
1	2	3	4	5	6	7	8	9
33	Unit 33 Grammar: Review Past Indefinite Tense (Compare KS 29) Prepositions Indicating Directions To/ from Into/out of For Towards at Vocabulary: Weather (showers, cloudy, fog, pour with rain) SD: Passed / past Next / other	Family Flip Quiz by John Paton <i>Quiz 33 Level 1</i>	"The Sign of Four" by Sir Arthur Conan Doyle <i>Chapter 3</i> A <i>strange meeting p. 10-14</i>	Richmond – Grammar Practice in Context <i>Unit 89</i> English Vocabulary in Use (Pre-Intermediate & Intermediate) <i>Unit 38</i>	Unit 33	Extr@ (video) 25 Art. Audio story <i>Jennifer Basset "The Phantom of the Opera" 09 - Chapter 09 - The house on the lake</i> Book <i>"The Magic of Thinking Big" By David J. Schwartz, Ph.D. p. 102-105</i> The Longman Junior Dictionary		2
Контрольний срез знаній								
34	Unit 34 Grammar: The Passive (Review KS 31) Vocabulary: Bureaucracy (fill in a form, driving licence, signature) SD: Call at / out / on / sb up / off	Family Flip Quiz by John Paton <i>Quiz 34 Level 1</i>	"The Sign of Four" by Sir Arthur Conan Doyle <i>Chapter 4</i> <i>The death of Major Sholto p. 14-18</i>	Grammar with laughter <i>Lesson 32, 33</i> English Vocabulary in Use (Pre-Intermediate & Intermediate) <i>Unit 83</i>	Unit 34	Extr@ (video) 26 Alibi Audio story <i>Jennifer Basset "The Phantom of the Opera" 10 - Chapter 10 - Madame Giry visits the Persian</i> Book <i>"The Magic of Thinking Big" By David J. Schwartz, Ph.D. p. 197-202</i> The Longman Junior Dictionary		2

№ п/п	Аудиторна робота				Позааудиторна діяльність		Фактичн є ви- кона- ння	Кіль- кість годи н
	Підручник <i>Practice And Progress</i>	<i>Warm ing Up Quizz es</i>	<i>Книги для читання Structural Reading</i>	Додатко- вий матеріал (<i>грамати ка, лексика, цитати і інш.</i>)	Посібник Workbook			
1	2	3	4	5	6	7	8	9
35	Unit 35 Grammar: Review of Tenses. Review KS 74-89 Vocabulary: Law and order (court, trial, arrest, guilty) SD: so / such (a)	Famil y Flip Quiz by John Paton <i>Quiz 35 Level 1</i>	"The Sign of Four" by Sir Arthur Conan Doyle <i>Chapter 5 The great Agra treasure p. 19-21</i>	English Vocabular y in Use (Pre- Intermedi ate & Intermedi ate) <i>Unit 80</i>	Unit 35	Extr@ (video) <i>27 Can you live without.</i> Audio story Jules Verne "20,000 Leagues under the Sea" 20000 Leagues-01 Book <i>"The Magic of Thinking Big"</i> By David J. Schwartz, Ph.D. p. 202-207 The Longman Junior Dictionary		2
Test (2) Grammar: The Past Continuous and Used to // The Comparison of Adjectives // Prepositions indicating Directions // The Passive // Vocabulary: Cinema and theatre// Sport 1: games, people and places// Ages and stages// Homes and buildings// Hotels// Countries, nationalities and language// Family and friends// On the beach and in the country// Notices and warnings// Health: injuries// War and peace// Shops and shopping// Weather// Bureaucracy// Law and order								2
36	Unit 36 Grammar: The Simple Future and Going to (Compare KS 35, 13, 37) Vocabulary: Phrasal verbs: form and meaning (lie down, get over sth., take off) SD: Watch/look at/follow Solid/firm/stable	Famil y Flip Quiz by John Paton <i>Quiz 36 Level 1</i>	"The Sign of Four" by Sir Arthur Conan Doyle <i>Chapter 6 A terrible murder p.22-25</i>	English Vocabulary in Use (Pre- Intermediate & Intermediate) <i>Unit 16</i>	Unit 36	Extr@ (video) <i>28 Christmas</i> Audio story Jules Verne "20,000 Leagues under the Sea" 20000 Leagues- 02 Book <i>"The Magic of Thinking Big"</i> By David J. Schwartz, Ph.D. p. 207-211 The Longman Junior Dictionary		2
		Listening and speaking: Storyboard by Mark Fletcher & Richard Munns <i>Story 9 Highnoon</i>						

№ п/п	Аудиторна робота				Позааудиторна діяльність		Фактичне виконання	Кількість годин
	Підручник <i>Practice And Progress</i>	<i>Warming Up Quizzes</i>	Книги для читання <i>Structural Reading</i>	Додатковий матеріал (граматика, лексика, цитати і інш.)	Посібник Workbook			
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Round Table: The Past Continuous and Used to // The Comparison of Adjectives // Prepositions indicating Directions // The Passive // The Simple Future and Going to Topics: War and peace// Shops and shopping// Weather// Bureaucracy// Law and order//								2
Анкетування слухача на поточному етапі								
37	Unit 37 Grammar: The Future Perfect Simple (Review KS 37) Vocabulary: Sport 2: winning, losing and scoring (win, draw, latest score, half time) SD: Hold Look forward to / look out / look up	Family Flip Quiz by John Paton <i>Quiz 37 Level 1</i>	"The Sign of Four" by Sir Arthur Conan Doyle <i>Chapter 7 The tiny footprints p. 25-28</i>	The Essential Grammar in Use by R. Murphy <i>Unit 24</i> English Vocabulary in Use (Pre-Intermediate & Intermediate) <i>Unit 71</i>	Unit 37	Extr@ (video) <i>29 Camping</i> Audio story <i>Jules Verne "20,000 Leagues under the Sea"</i> <i>20000 Leagues-03</i> Book <i>"The Magic of Thinking Big"</i> <i>By David J. Schwartz, Ph.D. p. 212-217</i> The Longman Junior Dictionary		2
38	Unit 38 Grammar: The Past Perfect Simple (Review KS 39) Vocabulary: Adjectives (big vs. huge, boring vs. bored) SD: No sooner...than // hardly...when Country / countryside Continuously / continually	Family Flip Quiz by John Paton <i>Quiz 38 Level 1</i>	"The Sign of Four" by Sir Arthur Conan Doyle <i>Chapter 8 Inspector Jones makes an arrest p. 28-31</i>	Grammar with laughter <i>Lesson 11</i> English Vocabulary in Use (Pre-Intermediate & Intermediate) <i>Unit 30</i>	Unit 38	Extr@ (video) <i>30 I love hurts</i> Audio story <i>Jules Verne "20,000 Leagues under the Sea"</i> <i>20000 Leagues-04</i> Book <i>"The Magic of Thinking Big"</i> <i>By David J. Schwartz, Ph.D. p. 217-222</i> The Longman Junior Dictionary		2

№ п/п	Аудиторна робота				Позааудиторна діяльність		Фактична виконання	Кількість годин
	Підручник <i>Practice And Progress</i>	<i>Warming Up Quizzes</i>	Книги для читання <i>Structural Reading</i>	Додатковий матеріал (граматика, лексика, цитати і інші.)	Посібник <i>Workbook</i>			
1	2	3	4	5	6	7	8	9
39	<p>Unit 39 Grammar: Indirect Questions. (Review KS 41)</p> <p>Vocabulary: Health: illness and disease (flu, sore throat, sneezing)</p> <p>SD: Review Speech Marks (SD 74)</p>	<p>Family Flip Quiz by John Paton</p> <p><i>Quiz 39</i> <i>Level 2</i></p>	<p>"The Sign of Four" by Sir Arthur Conan Doyle</p> <p><i>Chapter 9</i> <i>The dog that loved creosote</i> <i>p. 31-35</i></p>	<p>The Essential Grammar in Use by R. Murphy <i>Unit 50</i></p> <p>English Vocabulary in Use (Pre-Intermediate & Intermediate) <i>Unit 54</i></p>	<p>Unit 39</p>	<p>English Bites 1 (video) <i>"Australiana Auction"</i></p> <p>Audio story <i>Jules Verne "20,000 Leagues under the Sea"</i> <i>20000 Leagues-05</i></p> <p>Book <i>"The Magic of Thinking Big"</i> By David J. Schwartz, Ph.D. <i>p. 222-227</i></p> <p>The Longman Junior Dictionary</p>		2
40	<p>Unit 40 Grammar: Type 2 Conditional Statements. (Review KS 43)</p> <p>Vocabulary: Describing character (shy, friendly, unpleasant)</p> <p>SD: Make / do</p>	<p>Family Flip Quiz by John Paton</p> <p><i>Quiz 40</i> <i>Level 2</i></p>	<p>"The Sign of Four" by Sir Arthur Conan Doyle</p> <p><i>Chapter 10</i> <i>The hunt begins</i> <i>p. 36-39</i></p>	<p>Grammar with laughter <i>Lesson 28</i></p> <p>English Vocabulary in Use (Pre-Intermediate & Intermediate) <i>Unit 44</i></p>	<p>Unit 40</p>	<p>English Bites 1 (video) <i>"Bells Surf"</i></p> <p>Audio story <i>Jules Verne "20,000 Leagues under the Sea"</i> <i>20000 Leagues-06</i></p> <p>Book <i>"The Magic of Thinking Big"</i> By David J. Schwartz, Ph.D. <i>p. 227-234</i></p> <p>The Longman Junior Dictionary</p>		2

№ п/п	Аудиторна робота				Позааудиторна діяльність		Фактичне виконання	Кількість годин
	Підручник <i>Practice And Progress</i>	<i>Warming Up Quizzes</i>	Книги для читання <i>Structural Reading</i>	Додатковий матеріал (граматика, лексика, цитати і інш.)	Посібник <i>Workbook</i>			
1	2	3	4	5	6	7	8	9
41	<p>Unit 41 Grammar: Must, Have to and Need. (Review KS 45)</p> <p>Vocabulary: Shopping: below the belt (blouse, garter, sporran)</p> <p>SD: Remark / observe / notice</p>	<p>Family Flip Quiz by John Paton</p> <p><i>Quiz 41</i> <i>Level 2</i></p>	<p>"The Sign of Four" by Sir Arthur Conan Doyle</p> <p><i>Chapter 11</i> <i>Mystery on the river</i> <i>p. 40-42</i></p>	<p>The Essential Grammar in Use by R. Murphy <i>Unit 31, 32</i></p> <p>Have fun with vocabulary !</p> <p>Quizzes for English classes. Annette Barnes, Jean Hines and Jennie Weldon <i>Unit 41</i></p>	Unit 41	<p>English Bites 1 (video) <i>"Bread Shop"</i></p> <p>Audio story <i>Jules Verne "20,000 Leagues under the Sea"</i> <i>20000 Leagues-07</i></p> <p>Book <i>"The Magic of Thinking Big"</i> <i>By David J. Schwartz, Ph.D.</i> <i>p. 235-240</i></p> <p>The Longman Junior Dictionary</p>		2
42	<p>Unit 42 Grammar: Have (Ordinary Verb). (Review KS 47)</p> <p>Vocabulary: Animals: animals antics (goose, horse, eagle)</p> <p>SD: Pick up / sb up / out Review SD 24, 26</p>	<p>Family Flip Quiz by John Paton</p> <p><i>Quiz 42</i> <i>Level 2</i></p>	<p>"The Sign of Four" by Sir Arthur Conan Doyle</p> <p><i>Chapter 12</i> <i>Inspector Jones</i> <i>relieves a telegram</i> <i>p. 42-45</i></p>	<p>The Essential Grammar in Use by R. Murphy <i>Unit 17</i></p> <p>Have fun with vocabulary</p> <p>Quizzes for English classes. Annette Barnes, Jean Hines and Jennie Weldon <i>Unit 22</i></p>	Unit 42	<p>English Bites 1 (video) <i>"Computer Students"</i></p> <p>Audio story <i>Jules Verne "20,000 Leagues under the Sea"</i> <i>20000 Leagues-08</i></p> <p>Book <i>"The Magic of Thinking Big"</i> <i>By David J. Schwartz, Ph.D.</i> <i>p. 240-245</i></p> <p>The Longman Junior Dictionary</p>		2

№ п/п	Аудиторна робота				Позааудиторна діяльність		Фактичнє виконання	Кількість годин
	Підручник <i>Practice And Progress</i>	<i>Warming Up Quizzes</i>	Книги для читання <i>Structural Reading</i>	Додатковий матеріал (граматика, лексика, цитати і інш.)	Посібник <i>Workbook</i>			
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	Round Table: The Future Perfect Simple // The Past Perfect Simple // Indirect Questions // Type 2 Conditional Statements // Must, Have to and Need // Have (Ordinary Verb) Topics: Sport 2: winning, losing and scoring// Health: illness and disease//Adjectives// Describing character// Shopping: below the belt// Animals: animals antics							2
43	Unit 43 Grammar: Can and Able to (<i>Review KS 49a</i>) Vocabulary: Travelling (train, map) SD: Phrases with at	Family Flip Quiz by John Paton <i>Quiz 43 Level 2</i>	"The Sign of Four" by Sir Arthur Conan Doyle <i>Chapter 13</i> <i>The chase on the river p. 46-49</i>	The Essential Grammar in Use by R. Murphy <i>Unit 26</i> English Vocabulary in Use (Elementary) <i>Unit 41</i>	Unit 43	English Bites 1 (video) <i>"Cyclone Tracy"</i> Audio story <i>Jules Verne "20,000 Leagues under the Sea" 20000 Leagues-09</i> Book <i>"The Magic of Thinking Big" By David J. Schwartz, Ph.D. p. 245-251</i> The Longman Junior Dictionary		2
44	Unit 44 Grammar: The Gerund and the Infinitive (<i>Review KS 51, SD 96b, compare KS 83</i>) Vocabulary: Crime (murder, prison) (U13) SD: Catch Run	Family Flip Quiz by John Paton <i>Quiz 44 Level 2</i> Listening and Speaking: Storyboard by Mark Fletcher & Richard Munns <i>Story 11</i> <i>Bank Robbers on Camera</i>	"The Sign of Four" by Sir Arthur Conan Doyle <i>Chapter 14</i> <i>The treasure is lost p. 49-52</i>	Richmond – Grammar Practice in Context <i>Unit 55</i> English Vocabulary in Use (Elementary) <i>Unit 57</i>	Unit 44	English Bites 1 (video) <i>"Dolphin Sanctuary"</i> Audio story <i>Jules Verne "20,000 Leagues under the Sea" 20000 Leagues-10</i> Book <i>"The Magic of Thinking Big" By David J. Schwartz, Ph.D. p. 252-257</i> The Longman Junior Dictionary		2

№ п/п	Аудиторна робота				Позааудиторна діяльність		Фактичні евіконання	Кількість годин
	Підручник <i>Practice And Progress</i>	<i>Warming Up Quizzes</i>	Книги для читання <i>Structural Reading</i>	Додатковий матеріал (граматика, лексика, цитати і інш.)	Посібник Workbook			
1	2	3	4	5	6	7	8	9
45	<p>Unit 45 Grammar: The Passive. (Review KS 31, 53, 89)</p> <p>Vocabulary: Verbs + -ing form or infinitive</p> <p>SD: Steal / rob Pay back</p>	<p>Family Flip Quiz by John Paton</p> <p><i>Quiz 45 Level 2</i></p>	<p>"The Sign of Four" by Sir Arthur Conan Doyle</p> <p><i>Chapter 15</i> <i>The sign for four p. 52-55</i> <i>Points for Understanding p. 56-59</i></p>	<p>The Essential Grammar in Use by R. Murphy <i>Unit 46</i></p> <p>English Vocabulary in Use (Pre-Intermediate & Intermediate) <i>Unit 28</i></p>	Unit 45	<p>English Bites 1 (video) <i>"Go-karts"</i></p> <p>Audio story "Jane Eyre" <i>1. Track 1</i></p> <p>Book "The Magic of Thinking Big" <i>By David J. Schwartz, Ph.D. p. 257-262</i></p> <p>The Longman Junior Dictionary</p>		2
46	<p>Unit 46 Grammar: Verbs followed by Prepositions: To, At, For and With. (Compare KS 55, SD 24, 96b, 90, 112b)</p> <p>Vocabulary: Every day problems (untidy, in a bad mood)</p>	<p>Family Flip Quiz by John Paton</p> <p><i>Quiz 46 Level 2</i></p>	<p>Wuthering Heights by Emily Bronte</p> <p><i>Part One 1 Mr Heathcliff p. 6-11</i></p>	<p>The Essential Grammar in Use by R. Murphy <i>Units 132, 133</i></p> <p>English Vocabulary in Use (Elementary) <i>Unit 59</i></p>	Unit 46	<p>English Bites 1 (video) <i>"How much is that"</i></p> <p>Audio story "Jane Eyre" <i>2. Track 2</i></p> <p>Book "The Magic of Thinking Big" <i>By David J. Schwartz, Ph.D. p. 262-267</i></p> <p>The Longman Junior Dictionary</p>		2

Продовження документу Р.2

№ п/п	Аудиторна робота				Позааудиторна діяльність		Фактичне виконання	Кількість годин
	Підручник <i>Practice And Progress</i>	<i>Warming Up Quizzes</i>	Книги для читання <i>Structural Reading</i>	Додатковий матеріал (граматика, лексика, цитати і інш.)	Посібник Workbook			
1	2	3	4	5	6	7	8	9
47	Unit 47 Grammar: Review of Tenses and Auxiliary Verbs (Review KS 93-111) Vocabulary: Eating out (café, menu)	Family Flip Quiz by John Paton <i>Quiz 47 Level 2</i>	Wuthering Heights by Emily Bronte <i>Part One</i> 2 <i>Catherine Earnshaw</i> p. 12-17	English Vocabulary in Use (Elementary) <i>Unit 53</i>	Unit 47	English Bites 1 (video) <i>"Kay"</i> Audio story <i>"Jane Eyre"</i> 3. Track 3 Book <i>"The Magic of Thinking Big"</i> By David J. Schwartz, Ph.D. p. 267-274 The Longman Junior Dictionary		2
48	Unit 48 Grammar: Special Difficulties: Review SD 74-112 Vocabulary: English language words (uncountable noun, prefix, main stress)	Family Flip Quiz by John Paton <i>Quiz 48 Level 2</i>	Wuthering Heights by Emily Bronte <i>Part Two</i> 3 <i>The strange child</i> p. 18-24	English Vocabulary in Use (Pre-Intermediate & Intermediate) <i>Unit 4</i>	Unit 48	English Bites 1 (video) <i>"Last bullocky"</i> Audio story <i>"Jane Eyre"</i> 4. Track 4 Book <i>"The Magic of Thinking Big"</i> By David J. Schwartz, Ph.D. p. 275-280 The Longman Junior Dictionary		2
Test (2) The Simple Future and Going to // The Future Perfect / Past Simple // Indirect Questions // Type 2 Conditional Statements // Must, Have to and Need // Have (Ordinary Verb) // Can and Able to // The Gerund and the Infinitive // The Passive // Verbs followed by Prepositions: To, At, For and With Vocabulary: War and peace// Shops and shopping// Weather// Bureaucracy// Law and order// Sport 2: winning, losing and scoring// Health: illness								2

№ п/п	Аудиторна робота				Позааудиторна діяльність		Фактична виконавність	Кількість годин
	Підручник <i>Practice And Progress</i>	<i>Warming Up Quizzes</i>	Книги для читання <i>Structural Reading</i>	Додатковий матеріал (граматика, лексика, цитати і інш.)	Посібник Workbook			
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Round Table: Can and Able to // The Gerund and the Infinitive // The Passive // Verbs followed by Prepositions: To, At, For and With // Topics: Travelling// Crime// Every day problems// Eating out// English language words								2
Контрольний зріз знань								
49	Unit 49 Grammar: Word Oder in Complex Statements (Compare KS 13, 71) Vocabulary: Around the home 2 (washbasin, tidy, Hoover, polish)	Family Flip Quiz by John Paton <i>Quiz 49 Level 2</i>	Wuthering Heights by Emily Bronte <i>Part Two 4 Christmas at Wuthering Heights p. 25-29</i>	The Essential Grammar in Use for Intermediate Students 3rd edition by R. Murphy Unit 113 English Vocabulary in Use (Pre-Intermediate & Intermediate) Unit 51	Unit 49	English Bites 1 (video) "Mars" Audio story "Jane Eyre" 5. Track 5 Book "The Magic of Thinking Big" By David J. Schwartz, Ph.D. p. 281-286 The Longman Junior Dictionary		2
50	Unit 50 Grammar: The Present: Continuous and Simple: Non-conclusive Verbs (belong to, consist of, contain, desire, dislike, hate, hope, love, matter, mean, mind, need, want, wish) (Compare KS 74) Vocabulary: In the countryside (farm, hill) SD: Lose/loose/miss Expect / wait for	Family Flip Quiz by John Paton <i>Quiz 50 Level 2</i>	Wuthering Heights by Emily Bronte <i>Part Two 5 Cathy and Edgar p. 29-35</i>	The Essential Grammar in Use for Intermediate Students 3rd edition by R. Murphy Units 3, 4 English Vocabulary in Use (Elementary) Unit 39	Unit 50	English Bites 1 (video) "Music Workshops" Audio story "Jane Eyre" 6. Track 6 Book "The Magic of Thinking Big" By David J. Schwartz, Ph.D. p. 286-291 The Longman Junior Dictionary		2

№ п/п	Аудиторна робота				Позааудиторна діяльність		Фактичне виконання	Кількість годин
	Підручник <i>Practice And Progress</i>	<i>Warming Up Quizzes</i>	Книги для читання <i>Structural Reading</i>	Додатковий матеріал (граматика, лексика, цитати і інш.)	Посібник Workbook			
1	2	3	4	5	6	7	8	9
51	<p>Unit 51 Grammar: The Simple Past. Review KS 76</p> <p>Vocabulary: Food and drink (rice, tea)</p> <p>SD: Raise / Rise Lay / Lie Beat / Win</p>	<p>Family Flip Quiz by John Paton</p> <p><i>Quiz 51</i> <i>Level 2</i></p>	<p>Wuthering Heights by Emily Bronte</p> <p><i>Part Three</i> <i>6 Cathy's marriage</i> <i>p. 36-40</i></p>	<p>Grammar way 1 by Jennie Dooley and Virginia Evans <i>Unit 11</i></p> <p>English Vocabulary in Use (Elementary) <i>Unit 43</i></p>	Unit 51	<p>English Bites 1 (video) <i>"Orchids"</i></p> <p>Audio story <i>"Jane Eyre"</i> <i>7. Track 7</i></p> <p>Book <i>"The Magic of Thinking Big"</i> <i>By David J. Schwartz, Ph.D.</i> <i>p. 291-296</i></p> <p>The Longman Junior Dictionary</p>		2
52	<p>Unit 52 Grammar: The Present Perfect Simple and Continuous. (Review KS 77)</p> <p>Vocabulary: Around home 1 (lounge, on the sofa, food mixer)</p> <p>SD: Adverbs</p>	<p>Family Flip Quiz by John Paton</p> <p><i>Quiz 52</i> <i>Level 2</i></p>	<p>Wuthering Heights by Emily Bronte</p> <p><i>Part Three</i> <i>7</i> <i>Heatchcliff and Isabella</i> <i>p. 42-48</i></p>	<p>Richmond - Grammar Practice in Context <i>Unit 12</i></p> <p>English Vocabulary in Use (Pre-Intermediate & Intermediate) <i>Unit 50</i></p>	Unit 52	<p>English Bites 1 (video) <i>"Pollution Police"</i></p> <p>Audio story <i>"Jane Eyre"</i> <i>8. Track 8</i></p> <p>Book <i>"The Magic of Thinking Big"</i> <i>By David J. Schwartz, Ph.D.</i> <i>p. 297-302</i></p> <p>The Longman Junior Dictionary</p>		2

№ п/п	Аудиторна робота				Позааудиторна діяльність		Фактичн є ви- кона- ння	Кіль- кість годи н
	Підручник <i>Practice And Progress</i>	<i>Warmin g Up Quizzes</i>	<i>Книги для читання Structural Reading</i>	Додатковий матеріал (<i>граматика, лексика, цитати і інш.</i>)	Посібник Workbook			
1	2	3	4	5	6	7	8	9
53	<p>Unit 53 Grammar: The Simple Past and the Present Perfect Simple and Continuous. (Review KS 80)</p> <p>Vocabulary: Animals and insects (lion, wild, spider, rabbit)</p> <p>SD: Throw to/throw at/ throw away Quite/quiet Cause/reason Drop/fall</p>	<p>Family Flip Quiz by John Paton <i>Quiz 53 Level 2</i></p>	<p>Wuthering Heights by Emily Bronte</p> <p><i>Part Three 8 Two homes on the Moors p. 49-53</i></p>	<p>Grammar way 2 by Jennie Dooley and Virginia Evans <i>Units 2, 4</i></p> <p>English Vocabulary in Use (Pre-Intermediate & Intermediate) <i>Unit 40</i></p>	<p>Unit 53</p>	<p>English Bites 1 (video) <i>"Restaurant Guru"</i></p> <p>Audio story "Jane Eyre" <i>9. Track 9</i></p> <p>The Longman Junior Dictionary</p>		
Анкетування слухача на поточному етапі								
54	<p>Unit 54 Grammar: The Indefinite and Definite Articles Review a / the / some / any (KS 81, SD 30)</p> <p>Vocabulary: In the kitchen (fridge, glass)</p>	<p>Family Flip Quiz by John Paton <i>Quiz 54 Level 2</i></p>	<p>Wuthering Heights by Emily Bronte</p> <p><i>Part Four 9 Terrible times p. 54-57</i></p>	<p>Richmond - Grammar Practice in Context <i>Unit 59</i></p> <p>Grammar way 1 by Jennie Dooley and Virginia Evans <i>Unit 3</i></p> <p>English Vocabulary in Use (Elementary) <i>Unit 4</i></p>	<p>Unit 54</p>	<p>English Bites 1 (video) <i>"Shopping Lists"</i></p> <p>Audio story "Jane Eyre" <i>10. Track 10</i></p> <p>The Longman Junior Dictionary</p>		

№ п/п	Аудиторна робота				Позааудиторна діяльність		Фактична виконавність	Кількість годин
	Підручник <i>Practice And Progress</i>	<i>Warming Up Quizzes</i>	Книги для читання <i>Structural Reading</i>	Додатковий матеріал (граматика, лексика, цитати і інш.)	Посібник <i>Workbook</i>			
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	Round Table: The Present: Continuous and Simple: Non-conclusive Verbs // The Simple Past // The Simple Past and the Present Perfect Simple and Continuous // The Indefinite and Definite Articles Topics: Around the home// In the countryside// Food and drink// Animals and insects// In the kitchen							2
55	Unit 55 Grammar: The Past Continuous, Used to and Would. (Review KS 25, 83) Vocabulary: Free time: relaxation and leisure (time-consuming, dabbler, shopaholic) SD: I use / I used to / I used to Gold / golden	Family Flip Quiz by John Paton <i>Quiz 55 Level 2</i>	Wuthering Heights by Emily Bronte <i>Part Four 10 Young Catherine p. 58-63</i>	The Essential Grammar in Use for Intermediate Students 3rd edition by R. Murphy Units 18, 36 English Vocabulary in Use (Advanced) Unit 21	Unit 55	English Bites 1 (video) <i>"Transit of Venus"</i> Audio story "Jane Eyre" <i>11. Track 11</i> The Longman Junior Dictionary		2
56	Unit 56 Grammar: The Comparison of Adjectives, Much, Many, A Lot Of. Review KS 86: as ... as, much/a lot (a great deal) many of / a lot of / a great many of / a great number of like / the same as not like / different from Vocabulary: Sports (table tennis, judo) SD: Handsome / beautiful / pretty / good looking Reach / arrive in/at Take part / take place	Family Flip Quiz by John Paton <i>Quiz 56 Level 2</i>	Wuthering Heights by Emily Bronte <i>Part Four 11 Catherine meets Heathcliff p. 63-70</i>	Richmond - Grammar Practice in Context <i>Unit 63</i> English Vocabulary in Use (Elementary) <i>Unit 54</i>	Unit 56	English Bites 1 (video) <i>"Tripe Club"</i> Audio story "Lost Love and Other Stories" <i>01. Track 01</i> The Longman Junior Dictionary		2

№ п/п	Аудиторна робота				Позааудиторна діяльність		Фактичне виконання	Кількість годин
	Підручник <i>Practice And Progress</i>	<i>Warming Up Quizzes</i>	Книги для читання <i>Structural Reading</i>	Додатковий матеріал (граматика, лексика, цитати і інш.)	Посібник <i>Workbook</i>			
1	2	3	4	5	6	7	8	9
57	<p>Unit 57 Grammar: Prepositions Describing People and Their Possessions. KS: at, in, off, with. Compare KS 29, 87</p> <p>Vocabulary: Phrasal verbs: form and meaning (lie down, get over sth., take off)</p> <p>SD: Make / let</p>	<p>Family Flip Quiz by John Paton</p> <p><i>Quiz 57 Level 2</i></p>	<p>Wuthering Heights by Emily Bronte</p> <p><i>Part Four 12 The death of Edgar Linton p. 71-75</i></p>	<p>Richmond - Grammar Practice in Context <i>Unit 87</i></p> <p>English Vocabulary in Use (Pre-Intermediate & Intermediate) <i>Unit 16</i></p>	Unit 57	<p>English Bites 1 (video) <i>"Working life"</i></p> <p>Audio story <i>"Lost Love and Other Stories" 02. Track 02</i></p> <p>The Longman Junior Dictionary</p>		
58	<p>Unit 58 Grammar: The Passive</p> <p>Vocabulary: Notices (No smoking, Out of order)</p> <p>SD: Increase / grow Gain / earn Pick / cut</p>	<p>Family Flip Quiz by John Paton</p> <p><i>Quiz 58 Level 2</i></p>	<p>Wuthering Heights by Emily Bronte</p> <p><i>Part Five 13 Lockwood returns to Wuthering Heights Lockwood's diary p. 76-81</i></p>	<p>The Essential Grammar in Use for Intermediate Students 3rd edition by R. Murphy <i>Unit 42</i></p> <p>English Vocabulary in Use (Elementary) <i>Unit 42</i></p>	Unit 58	<p>English Bites 2 (video) <i>"About Jasmine"</i></p> <p>Audio story <i>"Lost Love and Other Stories" 03. Track 03</i></p> <p>The Longman Junior Dictionary</p>		

№ п/п	Аудиторна робота				Позааудиторна діяльність		Фактичн е ви- кона- ння	Кіль- кість годи н
	Підручник <i>Practice And Progress</i>	<i>Warmin g Up Quizzes</i>	<i>Книги для читання Structural Reading</i>	Додатковий матеріал (<i>граматика, лексика, цитати і інш.</i>)	Посібник Workbook			
1	2	3	4	5	6	7	8	9
59	Unit 59 Grammar: Review of Tenses. Review KS 130-146 Vocabulary: Animals and pets (horse, giraffe) SD: To / in order to / so as to / so that / in order that	Family Flip Quiz by John Paton <i>Quiz 59 Level 2</i>	Wuthering Heights by Emily Bronte <i>Part Five 13</i> <i>Lockwood returns to Wuthering Heights</i> <i>Lockwood hears the end of the story</i> <i>p. 81-86</i> <i>Points for understanding</i> <i>p. 87-90</i>	English Vocabulary in Use (Elementary) Unit 40	Unit 59	English Bites 2 (video) <i>"Baby Animals"</i> Audio story <i>"Lost Love and Other Stories"</i> <i>04. Track 04</i> The Longman Junior Dictionary		
TEST (2) Grammar: The Present: Continuous and Simple: Non-conclusive Verbs // The Simple Past and the Present Perfect Simple and Continuous // The Indefinite and Definite Articles // The Past Continuous, Used to and Would // The Comparison of Adjectives, Much, Many, A Lot Of // Prepositions Describing People and Their Possessions // The Passive Vocabu Vocabulary: Around the home// In the countryside// Food and drink// Animals and insects// In the kitchen// Free time: relaxation and leisure// Sports (table tennis, judo)// Phrasal verbs: form and meaning// Notices// Animals and pets								2

№ п/п	Аудиторна робота				Позааудиторна діяльність		Фактична виконання	Кількість годин
	Підручник <i>Practice And Progress</i>	<i>Warming Up Quizzes</i>	Книги для читання <i>Structural Reading</i>	Додатковий матеріал (граматика, лексика, цитати і інш.)	Посібник Workbook			
1	2	3	4	5	6	7	8	9
60	Unit 60 Grammar: The Simple Present used in place of The Future after Temporal Conjunctions. Compare KS 43 Vocabulary: Conjunctions and connecting words (because, only) SD: Noun as determination	Family Flip Quiz by John Paton Quiz 60 Level 2	Dr No By Ian Fleming <i>A note about the author</i> p. 4-5 <i>A note about this story</i> p. 6-7	Grammar with laughter <i>Lesson 15</i> English Vocabulary in Use (Elementary) <i>Unit 15</i>	Unit 60	English Bites 2 (video) <i>"Big Book Club"</i> Audio story <i>"Lost Love and Other Stories"</i> 05. Track 05 The Longman Junior Dictionary		2
Round Table: The Past Continuous, Used to and Would // The Comparison of Adjectives, Much, Many, A Lot Of // Prepositions Describing People and Their Possessions // The Passive // The Simple Present used in place of The Future after Temporal Conjunctions Topics: Free time: relaxation and leisure// Sports (table tennis, judo)// Phrasal verbs: form and meaning// Notices// Animals and pets// Conjunctions and connecting words								2
61	Unit 61 Grammar: The Simple Present Perfect used in place of the Future after Temporal Conjunctions. Compare KS 49c Vocabulary: Distance and dimension (is it far? A long way, deep, width) SD: Discover / invent Leave / live / let (Compare SD 144) Travel / trip / journey / voyage Stationary / stationery	Family Flip Quiz by John Paton <i>Quiz 61</i> Level 2	Dr No By Ian Fleming <i>1 Murder in Jamaica</i> p. 9-12	The Essential Grammar in Use for Intermediate Students 3rd edition by R. Murphy <i>Unit 25</i> English Vocabulary in Use (Pre-Intermediate & Intermediate) <i>Unit 92</i>	Unit 61	English Bites 2 (video) <i>"Camp Ovens"</i> Audio story <i>"Lost Love and Other Stories"</i> 06. Track 06 The Longman Junior Dictionary		2

№ п/п	Аудиторна робота				Позааудиторна діяльність		Фактичне виконання	Кількість годин
	Підручник <i>Practice And Progress</i>	<i>Warming Up Quizzes</i>	Книги для читання <i>Structural Reading</i>	Додатковий матеріал (граматика, лексика, цитати і т.п.)	Посібник Workbook			
1	2	3	4	5	6	7	8	9
62	Unit 62 Grammar: The Past Perfect: Simple and Continuous. Review KS 97b Vocabulary: Pollution and the environment (protect, destroy, recycle, waste) SD: Control / check Get / big Soil / ground	Family Flip Quiz by John Paton <i>Quiz 62 Level 2</i>	Dr No By Ian Fleming <i>2 Bond's mission p. 13-16</i>	Richmond - Grammar Practice in Context Unit 13 English Vocabulary in Use (Pre-Intermediate & Intermediate) Unit 85	Unit 62	English Bites 2 (video) <i>"Do you like the weather"</i> Audio story <i>"Lost Love and Other Stories" 07. Track 07</i> The Longman Junior Dictionary		2
63	Unit 63 Grammar: Indirect Speech and Imperative Statements. (Review KS 41, 99) Vocabulary: Birth, marriage and death (birthday, married)	Family Flip Quiz by John Paton <i>Quiz 63 Level 2</i>	Dr No By Ian Fleming <i>3 The island of the Birds p. 17-20</i>	Richmond - Grammar Practice in Context Unit 57 English Vocabulary in Use (Elementary) Unit 28	Unit 63	English Bites 2 (video) <i>"Flying Scientist"</i> Audio story <i>"Lost Love and Other Stories" 08. Track 08</i> The Longman Junior Dictionary		2
64	Unit 64 Grammar: Type 3 Conditional Statements. Review KS 43a, 101b Vocabulary: Numbers (two and a half, divide, nought point six) SD: Draw in / back / up / off	Family Flip Quiz by John Paton <i>Quiz 64 Level 2</i>	Dr No By Ian Fleming <i>4 The girl at the airport p. 20-27</i>	Richmond - Grammar Practice in Context Unit 41 English Vocabulary in Use (Pre-Intermediate & Intermediate) Unit 91	Unit 64	English Bites 2 (video) <i>"Garden Railways"</i> Audio story <i>"Lost Love and Other Stories" 09. Track 09</i> The Longman Junior Dictionary		2

№ п/п	Аудиторна робота				Позааудиторна діяльність		Фактичне виконання	Кількість годин
	Підручник <i>Practice And Progress</i>	<i>Warming Up Quizzes</i>	Книги для читання <i>Structural Reading</i>	Додатковий матеріал (граматика, лексика, цитати і т.п.)	Посібник Workbook			
1	2	3	4	5	6	7	8	9
65	Unit 65 Grammar: Must, Have To, Should and Ought To. Review KS 45a Vocabulary: Holidays (package holiday, phrase book) SD: Let off / down / in / out Agree / accept Dress up / dress	Family Flip Quiz by John Paton <i>Quiz 65 Level 2</i>	Dr No By Ian Fleming <i>5 Threats and dangers p. 27-31</i>	Grammar way 2 by Jennie Dooley and Virginia Evans <i>Unit 12</i> English Vocabulary in Use (Elementary) <i>Unit 50</i>	Unit 65	English Bites 2 (video) <i>"Hobbies - Vox Pops"</i> Audio story <i>"Lost Love and Other Stories"</i> <i>10. Track 10</i> The Longman Junior Dictionary		2
Контрольний зріз знань								
66	Unit 66 Grammar: Have (Causative Form). Review KS 47, 105 Vocabulary: Have/had/had (have breakfast, have time) SD: Get Make Review SD 144	Family Flip Quiz by John Paton <i>Quiz 66 Level 2</i>	Dr No By Ian Fleming <i>6 At king's house p. 31-37</i>	Richmond - Grammar Practice in Context <i>Unit 19</i> English Vocabulary in Use (Elementary) <i>Unit 3</i>		English Bites 2 (video) <i>"Holidays"</i> Audio story <i>"Lost Love and Other Stories"</i> <i>11. Track 11</i> The Longman Junior Dictionary		2
Round Table: The Simple Present Perfect used in place of the Future after Temporal Conjunctions // The Past Perfect: Simple and Continuous // Indirect Speech and Imperative Statements // Type 3 Conditional Statements // Must, Have To, Should and Ought To // Have (Causative Form) Topics: Around the home// In the countryside// Food and drink// Animals and insects// In the kitchen								2

№ п/п	Аудиторна робота				Позааудиторна діяльність		Фактичні свідчення	Кількість годин
	Підручник <i>Practice And Progress</i>	<i>Warming Up Quizzes</i>	Книги для читання <i>Structural Reading</i>	Додатковий матеріал (граматика, лексика, цитати і т.п.)	Посібник Workbook			
1	2	3	4	5	6	7	8	9
67	Unit 67 Grammar: Can, Able To and Manage To. Review KS 107b, c Vocabulary: The physical world (oceans, mountains, deserts, hurricane) SD: Make / get Review SD 144	Family Flip Quiz by John Paton <i>Quiz 67 Level 2</i>	Dr No By Ian Fleming <i>7 The gift p. 38-44</i>	Grammar with laughter Lesson 20 English Vocabulary in Use (Pre-Intermediate & Intermediate) Unit 37	Unit 67	English Bites 2 "How do you get to uni" (video) Audio story "Lost Love and Other Stories" 12. Track 12 The Longman Junior Dictionary		2
68	Unit 68 Grammar: The Gerund after certain verbs and expressions. Compare KS 51, 110 Vocabulary: Observing others: appearance and mannerisms (lanky, grimace, pout)	Family Flip Quiz by John Paton <i>Quiz 68 Level 2</i>	Dr No By Ian Fleming <i>8 The journey to Crab Key p. 44-49</i>	The Essential Grammar in Use for Intermediate Students 3rd edition by R. Murphy Units 56, 58 English Vocabulary in Use (Advanced) Unit 19	Unit 68	English Bites 2 (video) <i>"Literature Festival"</i> Audio story "Lost Love and Other Stories" 13. Track 13 The Longman Junior Dictionary		2
69	Unit 69 Grammar: The Passive. Review KS 31, 53, 89, 111 Vocabulary: Economy and finance (debt, sanctions, devaluation) SD: Licence/practice /advice Enjoy / entertain / amuse	Family Flip Quiz by John Paton <i>Quiz 69 Level 2</i>	Dr No By Ian Fleming <i>9 The girl on the beach p. 50-56</i>	The Essential Grammar in Use for Intermediate Students 3rd edition by R.Murphy Unit 43 English Vocabulary in Use Advanced) Unit 49	Unit 69	English Bites 2 (video) <i>"Occupations"</i> Audio story "Lost Love and Other Stories" 14. Track 14 The Longman Junior Dictionary		2

№ п/п	Аудиторна робота				Позааудиторна діяльність		Фактичні свідчення	Кількість годин
	Підручник <i>Practice And Progress</i>	<i>Warming Up Quizzes</i>	Книги для читання <i>Structural Reading</i>	Додатковий матеріал (граматика, лексика, цитати і інш.)	Посібник Workbook			
1	2	3	4	5	6	7	8	9
70	Unit 70 <u>Grammar:</u> Adjectives Followed by Prepositions: For, With, Of, To, At, From, In, On and About. (Compare 55, 114) <u>Vocabulary:</u> Verb or adjective + preposition (listen to, keen on, good at)	Family Flip Quiz by John Paton <i>Quiz 70 Level 2</i>	Dr No By Ian Fleming <i>10 The hunt p. 56-61</i>	The Essential Grammar in Use for Intermediate Students 3rd edition by R. Murphy Units 65, 66 English Vocabulary in Use (Pre-Intermediate & Intermediate) Unit 14	Unit 70	English Bites 2 (video) "Quorn Store" Audio story "Lost Love and Other Stories" 15. Track 15 The Longman Junior Dictionary		2
71	Unit 71 <u>Grammar:</u> Review of Tenses and Auxiliary Verbs. (Review KS 149-167) <u>Vocabulary:</u> Time (for ages, at, on, during, last, recently) SD: Official / clerk / employee / shop-assistant Hang-hung / hang-hanged	Family Flip Quiz by John Paton <i>Quiz 71 Level 2</i>	Dr No By Ian Fleming <i>11 The dragon p. 62-66</i>	The Essential Grammar in Use for Intermediate Students 3rd edition by R. Murphy Unit 51 English Vocabulary in Use (Pre-Intermediate & Intermediate) Unit 90	Unit 71	English Bites 2 (video) "Recipes - Vox Pops" Audio story "Lost Love and Other Stories" 16. Track 16 The Longman Junior Dictionary		2

№ п/п	Аудиторна робота				Позааудиторна діяльність		Фактичне виконання	Кількість годин
	Підручник <i>Practice And Progress</i>	<i>Warming Up Quizzes</i>	Книги для читання <i>Structural Reading</i>	Додатковий матеріал (граматика, лексика, цитати і інші.)	Посібник Workbook			
1	2	3	4	5	6	7	8	9
72	Unit 72 Grammar: Special Difficulties: Review SD 130-172 Vocabulary: Speed (pop, scuttle, rocket)	Family Flip Quiz by John Paton <i>Quiz 72 Level 2</i>	Dr No By Ian Fleming <i>12 Doctor No p. 66-74</i>	English Vocabulary in Use (Advanced) <i>Unit 69</i>	Unit 72	English Bites 2 (video) <i>"Royal Flying Doctor Service"</i> Audio story <i>"Lost Love and Other Stories"</i> 17. Track 17 The Longman Junior Dictionary		2
Test (2)								2
Grammar: The Simple Present Perfect used in place of the Future after Temporal Conjunctions // The Past Perfect: Simple and Continuous // Indirect Speech and Imperative Statements // Type 3 Conditional Statements // Must, Have To, Should and Ought To // Have (Causative Form) // Can, Able To and Manage To // The Gerund after certain verbs and expressions // The Passive // Adjectives Followed by Prepositions: For, With, Of, To, At, From, In, On and About Vocabulary: Distance and dimension// Pollution and the environment// Birth, marriage and death// Numbers// Holidays// Have/had/had// The physical world// Observing others: appearance and mannerisms// Economy and finance// Verb or adjective + preposition// Time// Speed								
Анкетування слухача на поточному етапі								
Round Table: Can, Able To and Manage To // The Gerund after certain verbs and expressions // The Passive // Adjectives Followed by Prepositions: For, With, Of, To, At, From, In, On and About Topics: Distance and dimension // Pollution and the environment // Birth, marriage and death // Numbers // Holidays // Have/had/had // The physical world // Observing others: appearance and mannerisms // Economy and finance // Verb or adjective + preposition // Time // Speed								2

№ п/п	Аудиторна робота				Позааудиторна діяльність		Фактичн є ви- кона- ння	Кіль- кість годи н
	Підручник <i>Practice And Progress</i>	<i>Warming Up Quizzes</i>	<i>Книги для читання Structural Reading</i>	Додатковий матеріал (граматика, лексика, цитати і інш.)	Посібник Workbook			
1	2	3	4	5	6	7	8	9
73	Unit 73 Grammar: Word Order (Simple, Compound and complex Sattements: Review KS 13, 71, 127. Vocabulary: Education: school (primary school, subject, term)	Family Flip Quiz by John Paton <i>Quiz 73</i> <i>Level 2</i>	Dr No By Ian Fleming <i>13</i> <i>Endurance</i> <i>p. 74-78</i>	English Vocabulary in Use (Pre-Intermediate & Intermediate) <i>Unit 78</i>	Unit 73	English Bites 2 (video) <i>"Sheep Judging"</i> Audio story <i>"Lost Love and Other Stories"</i> <i>18. Track 18</i> The Longman Junior Dictionary		
74	Unit 74 Grammar: The Present: Continuous and Simple: Review KS 15, 74, 130 Vocabulary: Tourism (back to nature, ecotourism, discerning) SD: Get out /into / on / off / over / through	Family Flip Quiz by John Paton <i>Quiz 74</i> <i>Level 2</i>	Dr No By Ian Fleming <i>14</i> <i>The obstacle course</i> <i>p. 78-84</i>	Grammar with laughter <i>Lessons 1, 2</i> English Vocabulary in Use (Advanced) <i>Unit 32</i>	Unit 74	English Bites 2 (video) <i>"Suburban Garden"</i> Audio story <i>"Lost Love and Other Stories"</i> <i>19. Track 19</i> The Longman Junior Dictionary		2
75	Unit 75 Grammar: The Simple Past: Review 17, 76, 132 Vocabulary: Travel and accommodation (deluxe, charter, half-board)	Family Flip Quiz by John Paton <i>Quiz 75</i> <i>Level 2</i>	Dr No By Ian Fleming <i>15</i> <i>The last ordeals</i> <i>p. 85-92</i>	Grammar way 1 by Jennie Dooley and Virginia Evans <i>Unit 12</i> English Vocabulary in Use (Advanced) <i>Unit 31</i>	Unit 75	English Bites 2 (video) <i>"Weather words"</i> Audio story <i>"L. A. Winners"</i> <i>Track 01</i> The Longman Junior Dictionary		2

№ п/п	Аудиторна робота				Позааудиторна діяльність		Фактичн є ви- кона- ння	Кіль- кість годи н
	Підручник <i>Practice And Progress</i>	<i>Warming Up Quizzes</i>	Книги для читання <i>Structural Reading</i>	Додатковий матеріал (граматика, лексика, цитати і інш.)	Посібник <i>Workbook</i>			
1	2	3	4	5	6	7	8	9
76	<p>Unit 76 <u>Grammar:</u> The Present Perfect: Simple and Continuous: Review 19, 77, 133. <u>Vocabulary:</u> The media (TV channel, magazine)</p> <p>SD: Usual / usually Between / among Manager / director / headmaster</p>	<p>Family Flip Quiz by John Paton</p> <p><i>Quiz 76 Level 2</i></p>	<p>Dr No By Ian Fleming</p> <p>16 <i>Licensed to kill</i> p. 92-99 <i>Points for understanding</i> p. 99-101</p>	<p>Richmond - Grammar Practice in Context <i>Units 7, 11</i></p> <p>English Vocabulary in Use (Elementary) <i>Unit 58</i></p>	Unit 76	<p>English Bites 2 (video) <i>"What are you doing - Vox Pops"</i></p> <p>Audio story <i>"L. A. Winners" Track 02</i></p> <p>The Longman Junior Dictionary</p>		2
77	<p>Unit 77 <u>Grammar:</u> The Simple Past and the Present Perfect Simple and Continuous: Review KS 21, 80, 135. <u>Vocabulary:</u> Health and illness 1 (go down with, hepatitis, thyroid)</p> <p>SD: B.C. / A.D. Skin / leather / complexion Wax / candle</p>	<p>Family Flip Quiz by John Paton</p> <p><i>Quiz 77 Level 3</i></p>	<p>The Speckled Band and Other Stories by Sir Arthur Conan Doyle</p> <p><i>The speckled band</i> 1 <i>An early morning visitor for Holmes</i> p. 4-5</p>	<p>The Essential Grammar in Use for Intermediate Students 3rd edition by R. Murphy <i>Units 13, 14</i></p> <p>English Vocabulary in Use (Advanced) <i>Unit 55</i></p>	Unit 77	<p>English Bites 2 (video) <i>"What do you like - Vox Pops"</i></p> <p>Audio story <i>"L. A. Winners" Track 03</i></p> <p>The Longman Junior Dictionary</p>		2

№ п/п	Аудиторна робота				Позааудиторна діяльність		Фактичне виконання	Кількість годин
	Підручник <i>Practice And Progress</i>	<i>Warming Up Quizzes</i>	Книги для читання <i>Structural Reading</i>	Додатковий матеріал (граматика, лексика, цитати і інш.)	Посібник <i>Workbook</i>			
1	2	3	4	5	6	7	8	9
78	Unit 78 Grammar: The Indefinite and Definite Articles: Review KS 323, 81, 138. Vocabulary: Health and illness 3 (side effects, jaundiced view, prognosis) SD: Keep on / off / away from / up with / out / in	Family Flip Quiz by John Paton <i>Quiz 78 Level 3</i>	The Speckled Band and Other Stories by Sir Arthur Conan Doyle <i>The speckled band</i> <i>2 Miss Stoner begins her story</i> <i>p. 5-7</i> <i>3 The death of Julia</i> <i>p. 7-10</i>	Grammar way 2 by Jennie Dooley and Virginia Evans <i>Unit 17</i> English Vocabulary in Use (Advanced) <i>Unit 57</i>	Unit 78	English Bites 2 (video) <i>"What's your house like"</i> Audio story <i>"L. A. Winners" Track 04</i> The Longman Junior Dictionary		2
Round Table: The Present: Continuous and Simple // The Simple Past and the Present Perfect Simple and Continuous // The Indefinite and Definite Articles Topics: Education: school // Tourism // Travel and accommodation // The media // Health and illness								2
79	Unit 79 Grammar: The Past Continuous and Used To: Review KS 25, 83, 139. Vocabulary: Air travel (flight, take off, passport control) SD: Take off / after / up / to / in / down / over	Family Flip Quiz by John Paton <i>Quiz 79 Level 3</i>	The Speckled Band and Other Stories by Sir Arthur Conan Doyle <i>The speckled band</i> <i>4</i> <i>A dangerous enemy</i> <i>p. 11-14</i>	Grammar with laughter <i>Lessons 5, 17</i> English Vocabulary in Use (Pre-Intermediate & Intermediate) <i>Unit 86</i>	Unit 79	A Daily Dose Of English (video) <i>"How Long is a Piece of String"</i> Audio story <i>"L. A. Winners" Track 05</i> The Longman Junior Dictionary		2

№ п/п	Аудиторна робота				Позааудиторна діяльність		Фактичні свідчення	Кількість годин
	Підручник <i>Practice And Progress</i>	<i>Warming Up Quizzes</i>	Книги для читання <i>Structural Reading</i>	Додатковий матеріал (граматика, лексика, цитати і інш.)	Посібник Workbook			
1	2	3	4	5	6	7	8	9
80	<p>Unit 80</p> <p>Grammar: The Comparison of Adjectives: Review 27, 86, 141.</p> <p>Vocabulary: Buildings in metaphors (grass ceiling, tower of strength, key to success)</p> <p>SD: Phrases with <i>on</i>. Compare SD 108</p>	<p>Family Flip Quiz by John Paton</p> <p><i>Quiz 80 Level 3</i></p>	<p>The Speckled Band and Other Stories by Sir Arthur Conan Doyle <i>The speckled band</i> 5 <i>A visit to Stoke Moran</i> <i>p. 14-18</i></p>	<p>The Essential Grammar in Use for Intermediate Students 3rd edition by R. Murphy <i>Units 105, 106, 107, 108</i></p> <p>English Vocabulary in Use (Advanced) <i>Unit 35</i></p>	Unit 80	<p>A Daily Dose Of English "Fingers" (video)</p> <p>Audio story "L. A. Winners" Track 06</p> <p>The Longman Junior Dictionary</p>		2
Контрольний зріз знань								
81	<p>Unit 81</p> <p>Grammar: Prepositions <i>at, in, to, with</i> etc.: Review KS 29, 87 143.</p> <p>Vocabulary: The language of law (impeach, embezzle, overturn a verdict)</p> <p>SD: Cloth / clothing / clothes Salute / greet Clear / clean</p>	<p>Family Flip Quiz by John Paton</p> <p><i>Quiz 81 Level 3</i></p>	<p>The Speckled Band and Other Stories by Sir Arthur Conan Doyle <i>The speckled band</i> 6 <i>Dr Roylott returns</i> <i>p. 18-19</i> 7 <i>Night of terror</i> <i>p. 19-21</i></p>	<p>The Essential Grammar in Use for Intermediate Students 3rd edition by R. Murphy <i>Units 121 - 127</i></p> <p>English Vocabulary in Use (Advanced) <i>Unit 47</i></p>	Unit 81	<p>A Daily Dose Of English (video) "Gladiato"</p> <p>Audio story "L. A. Winners" Track 07</p> <p>The Longman Junior Dictionary</p>		2

№ п/п	Аудиторна робота				Позааудиторна діяльність		Фактичне виконання	Кількість годин
	Підручник <i>Practice And Progress</i>	<i>Warming Up Quizzes</i>	Книги для читання <i>Structural Reading</i>	Додатковий матеріал (граматика, лексика, цитати і інш.)	Посібник <i>Workbook</i>			
1	2	3	4	5	6	7	8	9
82	Unit 82 Grammar: The Passive: Review KS 31, 89, 146. Vocabulary: Animals and birds (rodent, herbivore, fur trade) SD: Laugh / laugh at Wash / wash up	Family Flip Quiz by John Paton <i>Quiz 82</i> <i>Level 3</i>	The Speckled Band and Other Stories by Sir Arthur Conan Doyle <i>The speckled band</i> <i>8 The speckled band</i> <i>p. 21-23</i>	The Essential Grammar in Use for Intermediate Students 3rd edition by R. Murphy <i>Unit 44</i> English Vocabulary in Use (Advanced) <i>Unit 37</i>	Unit 82	A Daily Dose Of English (video) <i>"Fungi"</i> Audio story <i>"L. A. Winners"</i> <i>Track 08</i> The Longman Junior Dictionary		2
83	Unit 83 Grammar: Review of Tenses. Review KS 188-204 Vocabulary: Politics (political party, democracy, elect) SD: Temper / mood	Family Flip Quiz by John Paton <i>Quiz 83</i> <i>Level 3</i>	The Speckled Band and Other Stories by Sir Arthur Conan Doyle <i>The dancing man</i> <i>1A</i> <i>strange drawing</i> <i>p. 24- 25</i> <i>2 Mr. Cubitt's story</i> <i>p. 25-28</i>	English Vocabulary in Use (Pre-Intermediate & Intermediate) <i>Unit 82</i>	Unit 83	A Daily Dose Of English (video) <i>"Alarms Go Off"</i> Audio story <i>"L. A. Winners"</i> <i>Track 09</i> The Longman Junior Dictionary		2
Test (2)								2
Grammar: The Present: Continuous and Simple // The Simple Past and the Present Perfect Simple and Continuous // The Indefinite and Definite Articles // The Past Continuous and Used To // The Comparison of Adjectives // Prepositions // The Passive Vocabulary: Education: school // Tourism // Travel and accommodation // The media // Health and illness // Air travel // Buildings in metaphors // The language of law // Animals and birds // Politics								

№ п/п	Аудиторна робота				Позааудиторна діяльність		Фактичне виконання	Кількість годин
	Підручник <i>Practice And Progress</i>	<i>Warming Up Quizzes</i>	Книги для читання <i>Structural Reading</i>	Додатковий матеріал (граматика, лексика, цитати і інш.)	Посібник Workbook			
1	2	3	4	5	6	7	8	9
84	Unit 84 Grammar: The Future: Review 35, 93, 149. Vocabulary: Work: duties, conditions and pay (What do you do?, salary, do overtime)	Family Flip Quiz by John Paton <i>Quiz 84 Level 3</i>	The Speckled Band and Other Stories by Sir Arthur Conan Doyle <i>The dancing man</i> <i>3 Mr Cubitt's second visit</i> <i>p. 28-31</i>	English Vocabulary in Use (Pre-Intermediate & Intermediate) <i>Unit 63</i>	Unit 84	A Daily Dose Of English (video) <i>"Just Say No!"</i> Audio story <i>"L. A. Winners" Track 10</i> The Longman Junior Dictionary		2
Round Table: The Past Continuous and Used To: Review // The Comparison of Adjectives // Prepositions // The Passive // The Future Topics: Air travel // Buildings in metaphors // The language of law // Animals and birds // Politics // Work: duties, conditions and pay								2
85	Unit 85 Grammar: The Future, Future Continuos and Future Perfect: Review KS 37, 96, 151 Vocabulary: Education: university (do a degree, do a research, lecture) SD: Too / enough	Family Flip Quiz by John Paton <i>Quiz 85 Level 3</i>	The Speckled Band and Other Stories by Sir Arthur Conan Doyle <i>The dancing man</i> <i>4 Terrible news</i> <i>p. 31-33</i>	Richmond - Grammar Practice in Context <i>Unit 16</i> English Vocabulary in Use (Pre-Intermediate & Intermediate) <i>Unit 79</i>	Unit 85	A Daily Dose Of English (video) <i>"Booking a Table"</i> Audio story <i>"L. A. Winners" Track 11</i> The Longman Junior Dictionary		2

№ п/п	Аудиторна робота				Позааудиторна діяльність		Фактичне виконання	Кількість годин
	Підручник <i>Practice And Progress</i>	<i>Warming Up Quizzes</i>	Книги для читання <i>Structural Reading</i>	Додатковий матеріал (граматика, лексика, цитати і інші.)	Посібник <i>Workbook</i>			
1	2	3	4	5	6	7	8	9
86	<p>Unit 86 <u>Grammar:</u> The Past Perfect: Simple and Continuous: Review KS 39, 97, 153</p> <p><u>Vocabulary:</u> Hobbies (photography, play cards, spare time)</p> <p>SD: Enough / fairly Petrol / benzine</p>	<p>Family Flip Quiz by John Paton</p> <p><i>Quiz 86</i> <i>Level 3</i></p>	<p>The Speckled Band and Other Stories by Sir Arthur Conan Doyle</p> <p><i>The dancing man</i> <i>5 The investigation begins</i> <i>p. 33-36</i></p>	<p>The Essential Grammar in Use for Intermediate Students 3rd edition by R. Murphy <i>Unit 16</i></p> <p>English Vocabulary in Use (Pre-Intermediate & Intermediate) <i>Unit 69</i></p>	Unit 86	<p>A Daily Dose Of English (video) <i>"Make or Do"</i></p> <p>Audio story <i>"L. A. Winners"</i> <i>Track 12</i></p> <p>The Longman Junior Dictionary</p>		2
87	<p>Unit 87 <u>Grammar:</u> Indirect Speech: Review KS 41, 99, 155.</p> <p><u>Vocabulary:</u> Manner: behavior and body language (mind your Ps and Qs, etiquette, twitch)</p>	<p>Family Flip Quiz by John Paton</p> <p><i>Quiz 87</i> <i>Level 3</i></p>	<p>The Speckled Band and Other Stories by Sir Arthur Conan Doyle</p> <p><i>The dancing man</i> <i>6 Holmes sends a note</i> <i>p. 36-38</i></p>	<p>The Essential Grammar in Use for Intermediate Students 3rd edition by R. Murphy <i>Units 47, 48</i></p> <p>English Vocabulary in Use (Advanced) <i>Unit 65</i></p>	Unit 87	<p>A Daily Dose Of English (video) <i>"Caught a Cold"</i></p> <p>Audio story <i>C J Moore</i> <i>"Alissa"</i></p> <p>The Longman Junior Dictionary</p>		2

№ п/п	Аудиторна робота				Позааудиторна діяльність		Фактична виконавність	Кількість годин
	Підручник <i>Practice And Progress</i>	<i>Warming Up Quizzes</i>	Книги для читання <i>Structural Reading</i>	Додатковий матеріал (граматика, лексика, цитати і інш.)	Посібник <i>Workbook</i>			
1	2	3	4	5	6	7	8	9
88	<p>Unit 88</p> <p>Grammar: Conditional Statements: Review KS 43, 101, 158.</p> <p>Vocabulary: Here to help: service encounters (obliging, shoddy, on hold)</p> <p>SD: Run out of / after / over / in / into</p>	<p>Family Flip Quiz by John Paton</p> <p><i>Quiz 88 Level 3</i></p>	<p>The Speckled Band and Other Stories by Sir Arthur Conan Doyle</p> <p><i>The dancing man</i> 7 <i>Holmes explains the mystery</i> p. 38-42</p>	<p>Richmond - Grammar Practice in Context <i>Unit 16</i></p> <p>English Vocabulary in Use (Advanced) <i>Unit 39</i></p>	Unit 88	<p>A Daily Dose Of English (video) <i>"Tired"</i></p> <p>Audio story <i>Clare Harris "The Umbrella"</i></p> <p>The Longman Junior Dictionary</p>		2
		<p>Listening and Speaking: Storyboard by Mark Fletcher & Richard Munns</p> <p><i>Story 22 Microchip Revolution</i></p>						
89	<p>Unit 89</p> <p>Grammar: Must, Have To, Should: Review KS 45, 104, 160.</p> <p>Vocabulary: Festivals in their cultural context (renewal, commemorate, raucous)</p> <p>SD: Free / single Queue / row Funny</p>	<p>Family Flip Quiz by John Paton</p> <p><i>Quiz 89 Level 3</i></p>	<p>The Speckled Band and Other Stories by Sir Arthur Conan Doyle</p> <p><i>The dancing man</i> 8 <i>The murderer is caught</i> p. 42-45</p>	<p>Grammar with laughter <i>Lessons 22, 25</i></p> <p>English Vocabulary in Use (Advanced) <i>Unit 42</i></p>	Unit 89	<p>A Daily Dose Of English (video) <i>"Palindromes"</i></p> <p>Audio story <i>"In the frame"</i></p> <p>The Longman Junior Dictionary</p>		2

№ п/п	Аудиторна робота				Позааудиторна діяльність		Фактичні свідчення	Кількість годин
	Підручник <i>Practice And Progress</i>	<i>Warming Up Quizzes</i>	Книги для читання <i>Structural Reading</i>	Додатковий матеріал (граматика, лексика, цитати і т.п.)	Посібник Workbook			
1	2	3	4	5	6	7	8	9
90	Unit 90 Grammar: Have: Review KS 47, 105, 161. Vocabulary: Environment and conversation (endangered, fossil fuels, pristine) SD: Complex Sentences' Junction	Family Flip Quiz by John Paton <i>Quiz 90 Level 3</i>	The Speckled Band and Other Stories by Sir Arthur Conan Doyle <i>The red-headed league</i> 1 <i>A strange advertisement</i> <i>p. 46-47</i> 2 <i>The red-headed league</i> <i>p. 47-49</i>	Grammar with laughter <i>Lesson 18</i> English Vocabulary in Use (Advanced) <i>Unit 38</i>	Unit 90	A Daily Dose Of English (video) <i>"Expressing Likes"</i> Audio story <i>"Lucky number"</i> The Longman Junior Dictionary		2
Анкетування слухача на поточному етапі								
Round Table: The Future and Future Perfect // The Past Perfect: Simple and Continuous // Indirect Speech // Conditional Statements // Must, Have To, Should // Have Topics: Education: university // Hobbies // Manner: behavior and body language // Here to help: service encounters // Festivals in their cultural context // Environment and conversation								2
91	Unit 91 Grammar: Can, Able To, Manage To: Review KS 49, 107, 163. Vocabulary: Complaining and protesting (grouse, whinge, find fault) SD: Make for / out / up / for	Family Flip Quiz by John Paton <i>Quiz 91 Level 3</i>	The Speckled Band and Other Stories by Sir Arthur Conan Doyle <i>The red-headed league</i> 3 <i>An unusual job</i> <i>p. 49-52</i>	Grammar way 2 by Jennie Dooley and Virginia Evans <i>Unit 9</i> English Vocabulary in Use (Advanced) <i>Unit 76</i>	Unit 91	A Daily Dose Of English (video) <i>"Expressing Dislikes"</i> Audio story <i>"Newspaper Chase"</i> The Longman Junior Dictionary		2

№ п/п	Аудиторна робота				Позааудиторна діяльність		Фактичн є ви- кона- ння	Кіль- кість годи н
	Підручник <i>Practice And Progress</i>	<i>Warming Up Quizzes</i>	<i>Книги для читання Structural Reading</i>	Додатковий матеріал (граматика, лексика, цитати і інші.)	Посібник Workbook			
1	2	3	4	5	6	7	8	9
92	<p>Unit 92 Grammar: The Gerund: Review KS 51, 110, 166.</p> <p>Vocabulary: Authorities: customs and police (sniffer dog, on-the-spot fine, drug squad)</p> <p>SD: 'So do I' / 'Neither do I'</p>	<p>Family Flip Quiz by John Paton</p> <p><i>Quiz 92</i> <i>Level 3</i></p>	<p>The Speckled Band and Other Stories by Sir Arthur Conan Doyle</p> <p><i>The red-headed league</i> <i>4 Who is Vincent Spaulding</i> <i>p. 52-54</i></p>	<p>Grammar with laughter <i>Lesson 37</i></p> <p>English Vocabulary in Use (Advanced) <i>Unit 40</i></p>	Unit 92	<p>A Daily Dose Of English (video)</p> <p><i>"A Jar of Caviar"</i></p> <p>Audio story "Photofinish"</p> <p>The Longman Junior Dictionary</p>		2
		<p>Listening and Speaking: Storyboard by Mark Fletcher & Richard Munns</p> <p><i>Story 23</i> <i>Iceland and Cuba</i></p>						
93	<p>Unit 93 Grammar: The Passive: Review KS 53, 111, 167.</p> <p>Vocabulary: The performance arts: reviews and critiques (hackneyed, typecast, rendition)</p> <p>SD: <i>Stress</i></p>	<p>Family Flip Quiz by John Paton</p> <p><i>Quiz 93</i> <i>Level 3</i></p>	<p>The Speckled Band and Other Stories by Sir Arthur Conan Doyle</p> <p><i>The red-headed league</i> <i>5 A visit to Saxe-Corburg Square</i> <i>p. 54-57</i></p>	<p>Grammar way 2 by Jennie Dooley and Virginia Evans <i>Unit 13</i></p> <p>English Vocabulary in Use (Advanced) <i>Unit 25</i></p>	Unit 93	<p>A Daily Dose Of English (video) <i>"Paper Magic"</i></p> <p>Audio story Sarah Axten "Blue Fins"</p> <p>The Longman Junior Dictionary</p>		2

№ п/п	Аудиторна робота				Позааудиторна діяльність		Фактичне виконання	Кількість годин
	Підручник <i>Practice And Progress</i>	<i>Warming Up Quizzes</i>	Книги для читання <i>Structural Reading</i>	Додатковий матеріал (граматика, лексика, цитати і інш.)	Посібник Workbook			
1	2	3	4	5	6	7	8	9
94	<p>Unit 94 <u>Grammar:</u> Verbs and Adjectives followed by Prepositions: Review KS 55, 114, 170.</p> <p><u>Vocabulary:</u> Diet, sport and fitness (cholesterol, cardiovascular, move the goalposts)</p>	<p>Family Flip Quiz by John Paton</p> <p><i>Quiz 94 Level 3</i></p>	<p>The Speckled Band and Other Stories by Sir Arthur Conan Doyle</p> <p><i>The red-headed league 6</i></p> <p><i>Everything is ready p. 58-60</i></p>	<p>Grammar with laughter Lessons 38, 50</p> <p>English Vocabulary in Use (Advanced) Unit 58</p>	Unit 94	<p>A Daily Dose Of English "Pick Up" (video)</p> <p>Audio story "Sarah says No"</p> <p>The Longman Junior Dictionary</p>		2
95	<p>Unit 95 <u>Grammar:</u> Review of Tenses. Review KS 149, 167</p> <p><u>Vocabulary:</u> Everyday problems (it's not working, drop, break)</p>	<p>Family Flip Quiz by John Paton</p> <p><i>Quiz 95 Level 3</i></p>	<p>The Speckled Band and Other Stories by Sir Arthur Conan Doyle</p> <p><i>The red-headed league 7 the capture of John Clay p. 61-63</i></p>	<p>English Vocabulary in Use (Pre-Intermediate & Intermediate) Unit 52</p>	Unit 95	<p>A Daily Dose Of English (video) "Made Of or Made From"</p> <p>Audio story "Shooting stars"</p> <p>The Longman Junior Dictionary</p>		2

№ п/п	Аудиторна робота				Позааудиторна діяльність		Фактичн є ви- кона- ння	Кіль- кість годи н
	Підручник <i>Practice And Progress</i>	<i>Warmi ng Up Quizzes</i>	Книги для читання <i>Structural Reading</i>	Додаткови й матеріал (граматика , лексика, цитати і інш.)	Посібник Workbook			
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Анкетирование обучающегося на текущем этапе								
96	Unit 96 <u>Grammar:</u> Special Difficulties: Review SD 188-222. <u>Vocabulary:</u> Birth and death: from cradle to grave (Caesarean section, obituaries, mourning)	Family Flip Quiz by John Paton <i>Quiz 96 Level 3</i>	The Speckled Band and Other Stories by Sir Arthur Conan Doyle <i>The red-headed league</i> <i>8 The mystery explained p. 63-64</i> <i>Points for understanding p. 65-73</i>	English Vocabulary in Use (Advanced) Unit 20	Unit 96	A Daily Dose Of English (video) <i>"From the Cradle to the Grave"</i> Audio story "Ski race" The Longman Junior Dictionary		2
Test (2)								
Grammar: The Future and Future Perfect // The Past Perfect: Simple and Continuous // Indirect Speech // Conditional Statements // Must, Have To, Should // Have // Can, Able To, Manage To // The Gerund // The Passive // Verbs and Adjectives followed by Prepositions Vocabulary: Education: university // Hobbies // Manner: behavior and body language // Here to help: service encounters // Festivals in their cultural context // Environment and conversation // Complaining and protesting // Authorities: customs and police // The performance arts: reviews and critiques // Diet, sport and fitness // Everyday problems // Birth and death: from cradle to grave								2
Round Table: Can, Able To, Manage To // The Gerund // The Passive // Verbs and Adjectives followed by Prepositions Topics: Complaining and protesting // Authorities: customs and police // The performance arts: reviews and critiques // Diet, sport and fitness // Everyday problems // Birth and death: from cradle to grave								2

REFERENCES:

13. Г.В. Мерхелевич. Английский язык: как учить(ся), чтобы обучить(ся)
14. L.G. Alexander. *Practice and Progress*, Students' Book
15. Stage 2 *Using English In a Relaxed Setting*. Workbook
16. Stage 2. Structural Readings:
 - a. Donn Byrne. Down the River
 - b. F. Scott Fitzgerald. The Great Gatsby
 - c. Sir Arthur Conan Doyle. The Sign of Four
 - d. Emily Bronte. Wuthering Heights
 - e. Ian Fleming. Dr No
 - f. Sir Arthur Conan Doyle. The Speckled Band and Other Stories
17. Stage 2. Homereading. David J. Schwartz, Ph.D. The Magic of Thinking Big
18. Students Audio- & Video CDs:
 - a. Audio Stories
 - b. Window on Britain
 - c. Extr@
 - d. English Bites 1
 - e. A Daily Dose Of English
19. The Longman Junior Dictionary
20. The Essential Grammar in Use by R. Murphy
21. English Grammar in Use Third Edition R. Murphy
22. Richmond – Grammar Practice in Context
23. Grammar with laughter
24. Grammarway 2 by Jennie Dooley and Virginia Evans
25. Family Flip Quiz by John Paton
26. Storyboard by Mark Fletcher & Richard Munns
27. Have fun with vocabulary! Quizzes for English classes. Annette Barnes, Jean Hines and Jennie Weldon
28. English Vocabulary in Use (Elementary)
29. English Vocabulary in Use (Advanced)
30. English Vocabulary in Use (Pre-Intermediate & Intermediate)

ДОДАТОК С. ТЕХНОЛОГІЯ ПЕДАГОГІЧНОГО СУПРОВОДУ РЕАЛІЗАЦІЇ СИСТЕМИ.**МЕТОДИКА АУДІОВАННЯ**

- Таблиця С.1. Змістове наповнення, функціональне призначення компонентів дворівневої трикомпонентної технології формування практичної готовності викладача до організації навчального процесу іноземною мовою та особливості диверсифікації цього процесу..... 226
- Документ С.1. Діяльнісні аспекти методики простого (4-актового) та комбіновано-комплексного (6-актового) аудіювання: обсяг та послідовність актів педагогічної процедури 233

ДОДАТОК С

Таблиця С1 – Змістове наповнення, функціональне призначення компонентів дворівневої трикомпонентної технології формування практичної готовності викладача до організації навчального процесу іноземною мовою та особливості диверсифікації цього процесу (до схеми «Рис. 2.2.4. Технологія педагогічного супроводу реалізації компонентів експериментальної системи»)

НОМЕР ЕТАПУ	НОМЕР ЕТАПУ
1	2
<p>РІВЕНЬ 1. Реалізація технології навчання іноземної мови як засобу обміну цінностями іншомовної культури на основі асоціативно-діяльнісних способів і прийомів</p> <p>МЕТОДОЛОГІЧНІ ПІДХОДИ:</p> <ul style="list-style-type: none"> • системний підхід (забезпечення <i>цілісності</i> навчального процесу) • компетентнісно-генетичний (формування <i>іншомовної комунікативної компетенції та компетентності</i>) • синергетичний (<i>саморегулювання</i> ефективності навчального процесу на основі аналізу та коригування якості навчання за допомогою зворотного зв'язку за результатами проміжного оцінювання стану підготовки слухачів і їх опитування; <i>самоорганізація</i> – взаємодія між викладачем та учнем) • діяльнісний (етап 1) • культурологічний (<i>життєвий устрій</i> – етапи 1, 2; <i>досягнення</i> іншомовного суспільства в <i>сфері культури</i> – етап 2) • особистісно-орієнтований (з орієнтацією на досягненню кінцевого результату у вигляді оволодіння іноземною мовою кожним слухачем) 	
<p>ЕТАП 1. Формування вміння сприймати іншомовну інформацію на слух та висловлювати думку іноземною мовою</p>	<p>ЕТАП 2. Формування природної потреби та перетворення її на звичку пізнавати цікаву інформацію як загальнокультурні цінності шляхом занурення у сферу загальнокультурних інтересів та захоплень засобами іноземної мови</p>
<p>1.1. МЕТОДИЧНІ ШЛЯХИ І АЛГОРИТМ ФОРМУВАННЯ ВІДПОВІДНОГО УМІННЯ (Strategies and Practices):</p>	<p>2.1. МЕТОДИЧНІ ШЛЯХИ І АЛГОРИТМ ФОРМУВАННЯ ВІДПОВІДНОГО УМІННЯ (Strategies and Practices):</p>
<p>1.1.1. Попереднє орієнтування на переосмислення слухачем традиційного сприйняття процесу опанування іноземної мови з відмовою від неефективних методів на користь таких, що мають бути застосовані для їх навчання мови, та проміжний консультаційно-роз'яснювальний супровід цього процесу</p> <p>Засоби: <i>семінари, методичні рекомендації (книга «Англійська мова: як учити(ця), щоб навчити(ця)», консультації засобами телекомунікації та ін.</i></p>	<p>—</p>

Продовження таблиці С1

ЕТАП 1	ЕТАП 2
1	2
1.1.2. Сприяння упередженому розвитку навичок усного іншомовного спілкування порівняно з розвитком теоретичних знань про мову	2.1.1. Формування та вдосконалення навичок володіння слухачем іноземною мовою засобами пізнання загальнокультурних цінностей та за рахунок системності процесу пізнання, наявність якої обумовлюється задоволенням зацікавленості та жадоби до знань як природного шляху забезпечення душевного комфорту
1.1.3. Уявлення образу почутого та озвучування його, а потім закріплення того, що було вимовлено	2.1.2. Поступове перетворення потреби на звичку. Збереження іншомовних навичок внаслідок появи усвідомленої звички за рахунок надання процесу пізнання циклічного характеру. Подальше перетворення усвідомленої звички на природно затребуваний складник повсякденного життя
1.1.4. Забезпечення слухової та розмовної адаптації до іншомовного середовища на тематично-ситуаційній основі життєвих цінностей	—
1.1.5. Опора на психологічний чинник як первинний та найважливіший компонент навчального процесу	2.1.3. Опора на психологічний чинник як первинний та найважливіший компонент навчального процесу
1.1.6. Організація навчання за бригадним принципом зусиллями двох вітчизняних та одного іноземного викладачів	2.1.4. Організація навчання за бригадним принципом зусиллями двох вітчизняних та одного іноземного викладачів
1.1.7. Залучення слухача до шостисеансового акту простого («сліпого») та комбінованого аудіювання (почути – вимовити почуте – закріпити вимовлене його багаторазовим застосуванням на практиці (з перетворенням <i>уміння на навичку</i>) – прочитати те, що було вимовлене – написати те, що було прочитане)	2.1.5. Орієнтація на повну суб'єктивну незалежність слухача від зовнішнього (викладацького або консультаційного) сприяння, як головний педагогічний орієнтир навчального процесу
1.1.8. Сприйняття змісту та сутності елементів іншомовної культури безперекладним способом з використанням монолінгвістичних тлумачних словників та довідників з граматики	2.1.6. Сприйняття змісту та сутності елементів іншомовної культури безперекладним способом з використанням монолінгвістичних тлумачних словників та довідників з граматики
1.1.9. Забезпечення неперервності використання іноземної інформації за формулою «навчальна (<i>в аудиторії</i>) + професійна (<i>на роботі</i>) + розважальна (<i>у вільний час</i>)»	2.1.7. Формування у слухача іншомовної фразеологічної бази загальнокультурного змісту

Продовження таблиці С1

ЕТАП 1	ЕТАП 2
1	2
1.1.10. Управління аудиторним складником навчального процесу щодо періодичності його застосування та співвідношення його загальної тривалості у порівнянні із позааудиторною самостійною роботою	2.1.8. Штучне створення обмеженого іншомовного середовища засобами інформації, що надається у вигляді звуку та зображення, та пасивне перебування в її межах
1.1.11. Послідовне та поступове перетворення позааудиторної роботи з навчальної на самостійну практичну діяльність слухача з поступовим заміщенням першої на другу	2.1.9. Уявний синхронний переклад на іноземну мову звукової інформації, що надходить рідною мовою та сприймається слухачем на слух з подальшим заповненням прогалин в словарному запасі в допомогою двомовного словника
1.1.12. Розміщення слухачів у аудиторії за схемами «коло» або «підкова»	2.1.10. Формування запасу словосполучень та виразів загальнокультурної тематики на одно- або двомовній основі
1.1.13. Регулювання обсягу аудиторного складника як навчального компоненту процесу із зростаючою часткою позааудиторної самостійної роботи як його практично-пізнавального компонента	—
1.2. МЕТОДИ:	2.2. МЕТОДИ:
1.2.1. Природний (Natural Approach) – зосередженість на виробленні навичок застосування мови на практиці, на відміну від накопичення теоретичних знань про її граматику	—
1.2.2. Прямий монологістичний, без використання рідної мови (The Direct Method)	2.2.1. Прямий монологістичний, без використання рідної мови (The Direct Method)
1.2.3. Комунікативно-когнітивний (практико-теоретичний) ЦІЛЬ: <i>розвиток комунікативних умінь та навичок на діалоговій основі</i>	2.2.2. Когнітивно-комунікативний (теоретико-практичний) ЦІЛЬ: <i>теоретично підкріплення та обґрунтування комунікативних умінь та навичок, що були розвинені на неусвідомленій основі</i>
1.2.4. Асоціативно-діяльнісний (на загальнокультурній тематичній основі) ЦІЛЬ: <i>формування в процесі іншомовної взаємодії готовності спілкуватися на основі асоціативних образів</i>	2.2.3. Метод «чорно-білого» безперекладного сприйняття іншомовної інформації за межами фахової діяльності
1.2.4. Метод відпрацьовування та формування активного запасу вербально-скелетних формул-зворотів	—
1.2.5. Аудіолінгвальний (слухо-зорово-голосовий)	—

Продовження таблиці С1

ЕТАП 1	ЕТАП 2
1	2
1.2.6. Інтерактивний (форма організації пізнавальної та комунікативної діяльності, упродовж якої слухачі виявляються залученими в процес пізнання, мають можливість розуміти й рефлексувати з приводу того, що вони знають та над чим міркують)	—
1.2.7. Метод гармонійного поєднання слухового та зорового сприйняття цінностей іноземної мови	—
1.2.8. Метод фразеологічної компетентності	—
1.2.9. Компетенційно-компетентнісний (набуття загальнокультурної компетенції з її подальшим перетворенням на компетентність)	—
1.3. ПРИЙОМИ:	2.3. ПРИЙОМИ:
1.3.1. Позааудиторне прослуховування звукової іншомовної інформації на системній основі без усвідомлення на її зміст ЦІЛЬ: <i>набути звичку до перебування в іншомовному середовищі; відвикати від уявного одночасного перекладу рідною мовою інформації, що було щойно почуто.</i>	2.3.1. Сприяння зануренню слухача в іншомовне середовище, пов'язане з захопленнями та інтересами з метою навчання сприйняттю спрощеної інформації ЦІЛЬ: <i>вміти сприймати зміст пізнаваного засобами наявного лексичного запасу</i>
1.3.2. Механічне запам'ятовування мовних зворотів на вільній від осмислювання основі та в асоціації з діями з наступним усвідомленням на їх зміст на діяльнісній (практичній) основі	2.3.2. Сприяння зануренню слухача в іншомовне середовище, пов'язане з захопленнями та інтересами з метою навчання спрощеному сприйняттю повноцінної інформації ЦІЛЬ: <i>вміти сприймати зміст пізнаваного на основі лише того, що є зрозумілим</i>
1.3.3. Використання слухачами іноземних імен, що не співзвучні їх дійсним іменам	2.3.3. Використання слухачами іноземних імен, що не співзвучні їх дійсним іменам
1.3.4. Шостисеансовий акт аудіювання за логікою: просте (сліпе) аудіювання – асоціативне (комбіноване) аудіювання – просте (сліпе) аудіювання – аудіювання та повторення (разом та по одному) – застосування на практиці (рольова гра – уміння) – багаторазове застосування того ж самого мовного звороту у різному контексті (запам'ятовування «скелета зворотів через перетворення уміння у навичку»)	—

ЕТАП 1	ЕТАП 2
1	2
1.3.5. Використання прямого погляду як засобу створення зорового контакту «очі в очі» між викладачем та слухачами, що передує паузі психологічного настрою з метою імітації умов справжнього спілкування для попередньої адаптації до них слухача за рахунок придбання ним належної впевненості	2.3.3. Використання прямого погляду як засобу створення зорового контакту «очі в очі» між викладачем та слухачами, що передує паузі психологічного настрою з метою імітації умов справжнього спілкування для попередньої адаптації до них слухача за рахунок придбання ним належної впевненості
1.3.6. Навчання читанню цілими словами та реченнями, як такому що передує вивченню слухачем букв алфавіту	—
1.3.7. Перегляд фільмів з задоволенням лише тим, що вдалося зрозуміти і компенсацією того, що залишилось незрозумілим на слух за рахунок сприйнятого зорово	2.3.4. Повторний перегляд фільмів, згаданих в п. 1.3.7, з метою підвищення міри розуміння їх змісту на слух за рахунок розширеного лексичного запасу
1.3.8. Бесіда (<i>Gossiping</i>) із слухачем на актуальні громадські або особисті теми	2.3.5. Обговорення питань різної тематики при неповній інформованості співрозмовників (<i>Information Gap</i>)
1.3.9. Виконання різних навчальних вправ (<i>Drill</i>)	2.3.6. Виконання різних навчальних вправ (<i>Drill</i>)
1.3.10. Відображення актів спілкування методом засобами рольової гри (<i>Game Play Either Thru Call or Face To Face Teaching Practice</i>)	—
1.3.11. Наслідувальне читання за принципом <i>Pre-Reading</i> (на основі повторення вголос слів, що вимовляє викладач, з запам'ятовуванням їх вимови сумісно с комбінацією букв, що ці слова складають та ще невідомі слухачеві)	—
1.3.12. Прийом навчання сприйняттю та запам'ятовуванню смислового значення слів та виразів за допомогою ілюстрації	—
1.3.13. Формування навичок усного спілкування засобами веденої участі в груповому обговоренні питань різної тематики	—
1.3.14. Поліпшення навичок усного спілкування засобами ведучої участі в обговоренні питань тематики у вигляді діалогу	—
1.4. ЗАСОБИ:	2.4. ЗАСОБИ:
1.4.1. Рольова гра (як інструмент)	2.4.1. Спрощена художня та науково-популярна література
1.4.2. Аудиторні заняття за моделлю «круглий стіл»	2.4.2. Художня та науково-популярна література, що призначена для носіїв мови

ЕТАП 1	ЕТАП 2
1	2
1.4.3. Засідання клубу міжкультурного спілкування	—
1.4.4. Ілюстровані підручники та словники	-
1.4.5. Книга «Английский язык: как учить(ся), чтобы обучить(ся)»	—
1.4.6. Консультації засобами бесіди та телекомунікації	—
<p>РІВЕНЬ 2. Сприяння оволодінню викладачами здатністю до внутрішнього прийняття та самоформування цінностей професійного світу засобами іноземної мови. Супровід педагогічної діяльності викладачів.</p> <p>МЕТОДОЛОГІЧНІ ПІДХОДИ:</p> <ul style="list-style-type: none"> • аксіологічний підхід (формування <i>моральних цінностей</i>) • системний підхід (забезпечення <i>цілісності</i> навчального процесу) • компетентнісний (формування <i>професійної компетенції</i> та <i>компетентності</i>, етапи 3-4); <i>компенсаторної</i> компетентності етап 3), <i>навчально-пізнавальної</i> компетенції (етап 3), <i>навчально-пізнавальної</i> компетентності (етап 4), <i>компетенції особистісного вдосконалення</i> (етап 4)] • синергетичний (<i>саморегулювання</i> ефективності навчального процесу на основі аналізу і коригування якості навчання за допомогою зворотного зв'язку за результатами проміжного оцінювання стану підготовки слухачів і їх опитування; <i>самоорганізація</i> – взаємодія між викладачем та учнем) • особистісно-орієнтований • культурологічний (досягнення в сфері медицини – етап 3) 	
ЕТАП 3 (2.1). Адаптація до міжнародного інформаційного простору на монолінвістичній основі (без використання рідної мови)	ЕТАП 4 (2.2). Підготовка та публікація матеріалів за фахом засобами іноземної мови
3.1. МЕТОДИЧНІ ШЛЯХИ І АЛГОРИТМ ФОРМУВАННЯ ВІДПОВІДНОГО УМІННЯ (Strategies and Practices):	4.1. МЕТОДИЧНІ ШЛЯХИ І АЛГОРИТМ ФОРМУВАННЯ ВІДПОВІДНОГО УМІННЯ (Strategies and Practices):
3.1.1. Відбір іноземних фраз і словосполучень з текстової інформації за фахом з визначенням та формулюванням їх смислових еквівалентів засобами рідної мови	4.1.1. Перекладання власної інформації іноземною мовою за основі фраз та словосполучень, що зустрічаються в іншомовних джерелах та з них витягуються протягом роботи з матеріалом відповідної тематики (етап 3)
3.1.2. Формування професійних компетенцій	4.1.2. Формування професійних компетентностей
3.1.3. Систематизація матеріалу, що накопичується, в вигляді двомовного словника фраз та словосполучень	—
3.2. МЕТОДИ:	4.2. МЕТОДИ:
3.2.1. Неперекладний, заснований на умовах т засобах іншомовного середовища	4.2.1. Розроблений автором дослідження метод та алгоритм перекладу з рідної мови на іноземну.
3.2.2. Компетенційно-компетентнісний	4.2.2. Компетенційно-компетентнісний

Закінчення таблиці С1

ЕТАП 3	ЕТАП 4
1	2
3.3. ПРИЙОМИ:	4.3. ПРИЙОМИ:
3.3.1. Перетворення тексту лекційних матеріалів на форму, що дозволяє сприймати його на слух	4.3.1. Переклад іноземною мовою на основі накопиченого запасу двомовних лексичних еквівалентів (фрагменти лекційних матеріалів, що відсутні у іншомовному вигляді; різні документи навчально-методичного комплексу)
3.3.2. Підготовка конспекту лекційних матеріалів	—
3.3.3. Відпрацювання техніки організації лекційного процесу іноземною мовою	—
3.3.4. Відпрацювання техніки організації практичних занять іноземною мовою	—
3.4. ЗАСОБИ:	4.4. ЗАСОБИ:
3.4.1. Алгоритм перекладу з рідної мови на іноземну	4.4.1. Алгоритм перекладу з рідної мови на іноземну
3.4.2. Методичні посібники з перекладу фахових матеріалів іноземною мовою, розроблені впродовж дослідження	4.4.2. Методичні посібники з перекладу фахових матеріалів іноземною мовою, розроблені впродовж дослідження
3.4.3. Книга «Английский язык: как учить(ся), чтобы обучить(ся)», глава 6	4.4.3. Книга «Английский язык: как учить(ся), чтобы обучить(ся)», глава 9
3.4.4. Стандартизовані зразки документів навчально-методичного комплексу в перекладі англійською мовою	—
3.4.5. Лекційні матеріали потрібної тематики	—

Діяльнісні аспекти методики простого (4-актового) та комбіновано-комплексного (6-актового) аудіювання: обсяг та послідовність актів педагогічної процедури

1. Просте (4-актове) аудіювання

ВІЗУАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ

- Акт 1. Спільне сприймання звукової та візуальної інформації органами слуху та органами зору на асоціативній основі

Асоціативне (пасивне) сприйняття інформації. (Підручники відкриті.) Текст накритий екраном. Слухачі його не бачать. Вони дивляться на малюнки в тому ж порядку, в якому відтворюється аудіозапис тексту, й синхронно з ним.

- Акт 2. Сприймання звукової інформації та її відтворення органами мови шляхом наслідування джерела інформації

Аудіювання і спільне повторення хором.

(Підручники закриті.) Учитель знову читає текст діалогу з природною або дещо уповільненою швидкістю та з відповідною інтонацією. Обсяг матеріалу, що прочитується учителем за один прийом, визначається змістом кожного рядка або окремого речення. Слухачі хором і голосно повторюють почуте згідно з командою або за умовним сигналом вчителя, витримуючи інтонацію за допомогою знаків наголосу, якими оснащений текст.)

ЗАКРІПЛЕННЯ УМІННЯ УСНОГО СПІЛКУВАННЯ (*повторний сеанс, заснований на індивідуальному підході*)

- Акт 3. Вправи з метою вимовлення фраз та закінчених речень

Повторення розмовних конструкцій вголос. (Підручники закриті.) Здійснюється з метою вироблення побіжності мови із закріпленням належної вимови та інтонації.

- Акт 4. Читання не в голос

Закріплення розмовних конструкцій, що було почуто та застосовано на практиці раніше. (Підручники відкриті.)

2. Комбіновано-комплексне (6-актове) аудіювання

ЗВУКОВА ІНФОРМАЦІЯ

- Акт 1. Неусвідомлене сприймання звукової інформації органами слуху

Просте («сліпе») аудіювання. (Підручники закриті.) Учитель програє аудіозапис або читає текст діалогу з природною швидкістю та з відповідною інтонацією. Слухачі лише слухають. Цей прийом сприяє виробленню у слухачів навички *розуміння* на слух, або мовний слух, та дозволяє дістатися високої міри розуміння почутого.

ЗВУКОВА І ВІЗУАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ

- Акт 2. Спільне сприймання звукової та візуальної інформації органами слуху й органами зору на асоціативній основі

Асоціативне (комбіноване) аудіювання. (Підручники відкриті.) Текст накритий екраном. Слухачі його не бачать. Вони дивляться на малюнки в тому ж порядку, в якому відтворюється аудіозапис тексту, та синхронно з ним. Щоб уникнути можливої помилки під час перегляду ілюстрацій, номер кожної з них озвучується під час аудіювання. На цьому етапі слухач повинен зрозуміти зміст зображеного на картинці, склавши таким чином уявлення про зміст усього тексту як єдиного цілого.

ЗВУКОВА ІНФОРМАЦІЯ

- Акт 3. Повторне, усвідомлене сприйняття звукової інформації органами слуху

Просте («сліпе») аудіювання. (Підручники закриті.) Учителю знову програв аудіозапис або читає текст діалогу з природною швидкістю і з відповідною інтонацією. Слухачі лише слухають. На цьому етапі вони повинні зрозуміти усе, без виключення, із того, що вони прослухали.)

НАБУТТЯ УМІННЯ УСНОГО СПІЛКУВАННЯ (*початковий сеанс, заснований на груповому підході*)

- Акт 4. Сприймання звукової інформації та її відтворення органами мови шляхом наслідування джерела інформації

Аудіювання і спільне повторення хором.

(Підручники закриті.) Учителю знову читає текст діалогу з природною або дещо уповільненою швидкістю та з відповідною інтонацією. Обсяг матеріалу, що прочитується учителем за один прийом, визначається змістом кожного рядка або окремого речення. Слухачі хором і голосно повторюють почуте згідно з командою або за умовним сигналом вчителя, витримуючи інтонацію за допомогою знаків наголосу, якими оснащений текст.)

ЗАКРІПЛЕННЯ УМІННЯ УСНОГО СПІЛКУВАННЯ (*повторний сеанс, заснований на індивідуальному підході*)

- Акт 5. Сприймання звукової інформації та її відтворення органами мови шляхом наслідування джерела інформації

Аудіювання і повторення малими групами або по одному.

(Підручники закриті.) Хорове повторення прямої мови. Такий прийом сприяє відробітку вимови і психологічно сприяє тому, хто при інших обставинах вважав за краще помовчати через свою сором'язливість. У випадках, коли хорове повторення є неструнким, нечіпким чи погано керованим, слід за спільним повторенням застосувати цей же прийом, розділивши слухачів на невеликі групи або підгрупи, або по одному.)

ВІЗУАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ

- Акт 6. Набуття уміння читати спільно сукупно з закріпленням уміння говорити на швидку із належною інтонацією

Аудіювання та повторення хором групами, підгрупами і по одному.

(Підручники відкриті.) До цього моменту слухачів навчали слухати діалог, розуміти його зміст і вголос повторювати почуте, для чого вони користувалися тільки органами слуху і виконували команди, не бачачи тексту. Тепер вони бачать текст і читають його вголос. Читання тексту можна проводити услід за учителем і робити спочатку усім разом, а потім – в підгрупах, але вже самостійно.)

Наступним кроком є вправа, призначенням якої є формування у слухача уміння *спілкуватися*, що здійснюється засобами його залучення до ролевій гри. З цією метою кожен з її учасників переймає на себе роль конкретного персонажа діалогу та діє під його ім'ям. При цьому створюються умови, які б відповідали контексту діалогу, із застосуванням необхідних або імітованих атрибутів. Під час вистави виконавці імітують дії її персонажів, вимовляючи при цьому відповідні фрази, які вони запозичують із тексту. Це не унеможливило для кожного з слухачів, що задіяні, відхилитися від заданого тексту, висловлюючи думки своїми словами. Головне, що стосується виконання такого завдання, полягає у перевазі *побіжності* розмови по відношенню до граматичної *правильності* висловлювання думки, що здійснюється засобами іноземної мови.

Описана вище частина занять завершуватиметься *повторним* прочитанням тексту усього діалогу або відтворенням його аудіозапису, що одночасно дає можливість кожному слухачеві виявити та усвідомити допущені ним помилки та остаточно закріплює в його пам'яті інформацію, яка вільна від фонетичних та стилістичних вад. Цей методичний прийом дозволяє кожному слухачеві курсів підвищення кваліфікації перетворити *знання*, що були отримані ним раніше у формі сукупності звукової та візуальної інформації, в уміння їх використовувати шляхом застосування на практиці. З наведеного вище прикладу щодо методики аудіювання видно, що *асоціативність* процесу запам'ятовування мовних зворотів та окремих елементів мовлення заснована на багаторазово *повторюваному* поєднанні зорового й слухового сприйняття інформації, що обумовлює її розміщення в довготривалій пам'яті слухача. Формування та постійне збагачення в слухача активного лексикону (вокабуляру) відбувається на основі виразів і словосполучень, а не окремих слів. Цим обумовлюється можливість їх спонтанного застосування в наступних актах спілкування, що містять ситуації або дії, що аналогічні тим, які були пройдені слухачами у процесі навчання. Таким само чинником і підтверджується доцільність побудови *першого рівня* програми навчання на основі діалогів з використанням ситуацій, що найбільш часто трапляються, а отже, і фраз, які при цьому застосовуються. У випадку, коли *фактична*, а не навчальна обстановка схиляє слухача до вираження своїх думок за відсутністю в його лексичному запасі відповідних зворотів мови, він змушений передавати інформацію на описовій основі, що складається із окремих слів. Такий стан мовної підготовки слухача необхідно вважати *тимчасовим*, внесення позитивних змін в який може виконуватися природно у процесі подальшого використання ним мови з практичною метою або штучно – у формі цілеспрямованого пошуку відповіді у фразеологічних словниках. Наявність таких прогалин у мовній підготовці є неминучою, а оперативна їх ліквідація за допомогою підбору потрібних фраз забезпечує ефективність росту та підвищення ступеня однорідності лексичного запасу, внаслідок високої ймовірності повторення подібних розмовних ситуацій, а отже, потреби у використанні таких саме фраз у повсякденному житті слухача або вже освіченого викладача.

ДОДАТОК Т. ТЕХНОЛОГІЯ ПЕДАГОГІЧНОГО СУПРОВОДУ РЕАЛІЗАЦІЇ СИСТЕМИ.**МЕТОДИКА АУДІОВАННЯ**

- Рисунок Т.1 – Функціональна схема використання словниково-довідкових матеріалів для виконання перекладу з рідної мови на іноземну..... 237
- Рисунок Т.2 – Алгоритм процесу перекладу з рідної мови на іноземну..... 238

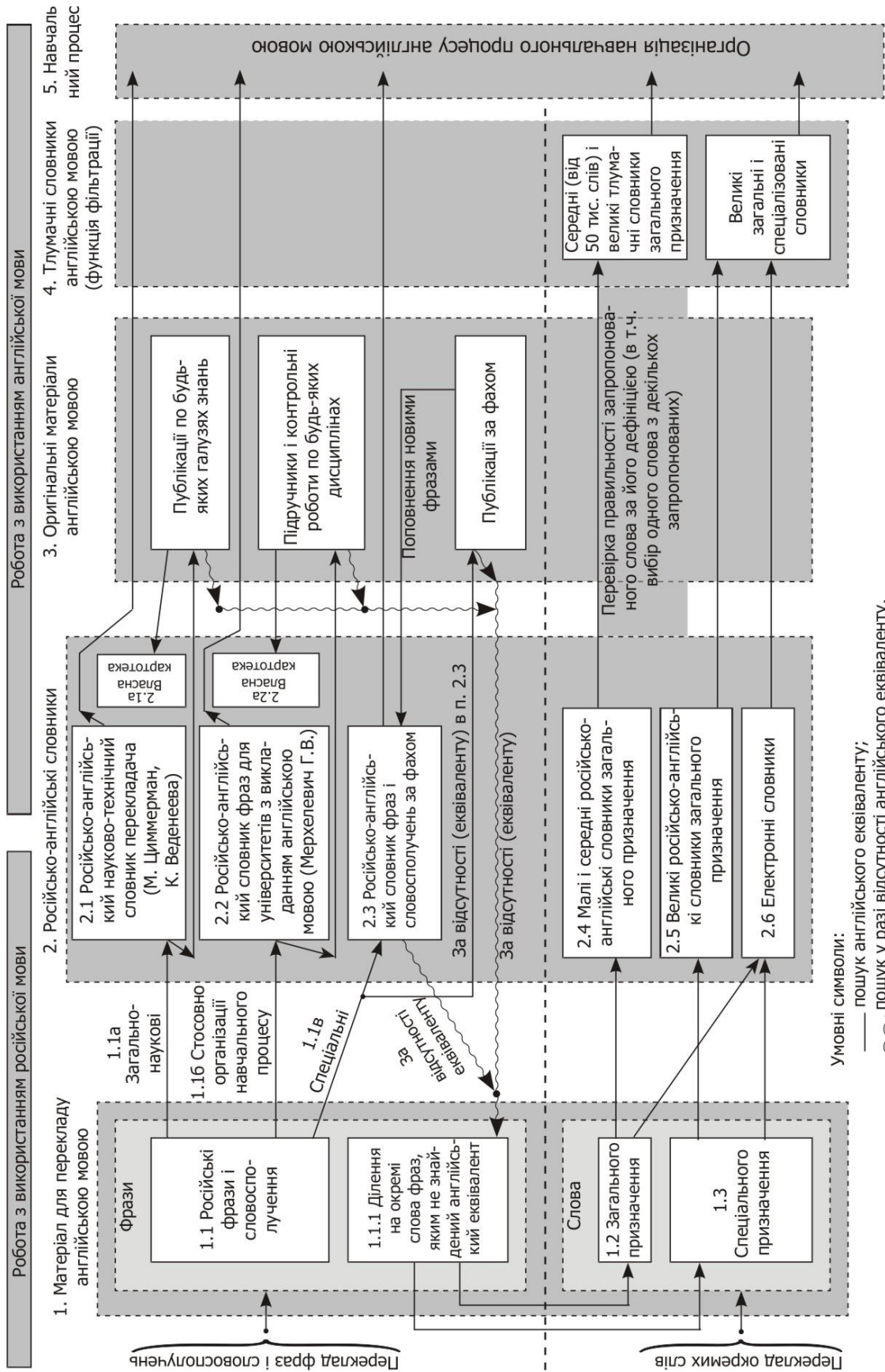

Рисунок Т.1 – Функціональна схема використання словниково-довідкових матеріалів для виконання перекладу з рідної мови на іноземну

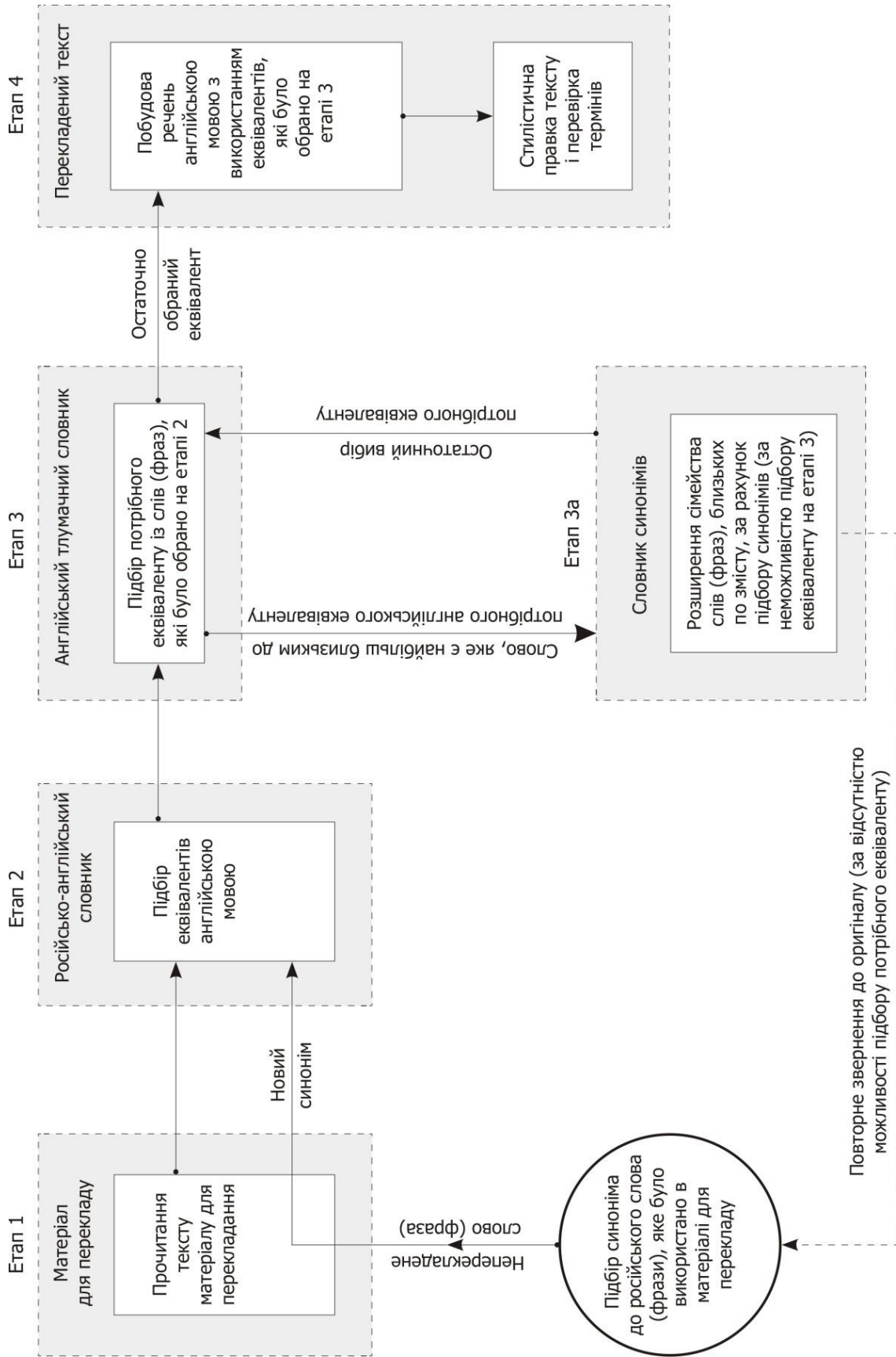

Рисунок Т.2 – Алгоритм процесу перекладу з рідної мови на іноземну

**ДОДАТОК У. ПОКАЗНИКИ РІВНІВ ГОТОВНОСТІ ВИКЛАДАЧІВ МЕДИЧНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ ІНОЗЕМНОЮ МОВОЮ ЗА
ВИЗНАЧЕНИМИ КРИТЕРІЯМИ**

1. Таблиця У.1. Показники рівнів готовності викладачів медичного університету до організації навчального процесу іноземною мовою за <i>мотиваційно-ціннісним</i> критерієм.....	240
2. Таблиця У.2. Показники рівнів готовності викладачів медичного університету до організації навчального процесу іноземною мовою за <i>комунікативним</i> критерієм.....	245
3. Таблиця У.3. Показники рівнів готовності викладачів медичного університету до організації навчального процесу іноземною мовою за <i>когнітивно-лінгвістичним</i> критерієм.....	250
4. Таблиця У.4. Показники рівнів готовності викладачів медичного університету до організації навчального процесу іноземною мовою за <i>діяльнісним</i> критерієм.....	253
5. Таблиця У.5. Показники рівнів готовності викладачів медичного університету до організації навчального процесу іноземною мовою за <i>афективно-рефлексивним</i> критерієм.....	261

ДОДАТОК У

Таблиця У.1 – Показники рівнів готовності викладачів медичного університету до здійснення навчального процесу іноземною мовою за мотиваційно-ціннісним критерієм (*Найбільш значущі показники надано жирним шрифтом*)

№ п/п	Показник рівнів готовності	Рівні готовності до діяльності		
		Низький	Середній	Високий
1	2	3	4	5
1.1	Сформованість позитивного ціннісного ставлення до професійної діяльності в умовах розвитку іншомовного інформаційно-освітнього простору	Слабка здатність орієнтуватися в системі загальнолюдських і іншомовних цінностей. Поверхневі знання про правові, етичні та моральні норми, регулюючі поведінку людини в іншомовному соціумі. Відсутність уміння системного управління своєю поведінкою та здійснювати вибір цінностей як такий, що є обґрунтований	Сформовано в обмеженій мірі. Викликано невірою в можливість повноцінного освоєння іноземної мови на підставі невдалих спроб, які було здійснено у минулому	Сформовано в повній мірі на основі задоволеності можливістю пізнання іншомовної інформації завдяки оволодінню іноземною мовою в достатній мірі
1.2	Наявність пізнавального інтересу у сфері іншомовних культурних цінностей :	Інтерес відсутній або сформований на рівні цікавості	Інтерес присутній, але обмежений тому, що стосується тільки такої інформації, що надходить у перекладі рідною мовою	Інтерес на рівні глибокого пізнавального, який розширюється на основі задоволеності своєю здатністю до пізнання іншомовної інформації завдяки володінню іноземною мовою в достатній мірі

Продовження таблиці У.1

№ п/п	Показник рівнів готовності	Рівні готовності до діяльності		
		Низький	Середній	Високий
1	2	3	4	5
1.3	Бачення сенсу активного освоєння та розвитку іншомовного інформаційно-освітнього простору в процесі вирішення навчально-професійних завдань :	Погане бачення відповідного сенсу унаслідок недостатньої пізнавальної активності, а також завдяки невіри в можливість опанування іноземної мови	Обмежена наявність внаслідок недостатнього володіння іноземною мовою як стримуючого чинника	Повне усвідомлення сенсу освоєння іншомовного інформаційного простору, засноване на задоволеності власним досвідом роботи в іншомовному просторі безпосередньо засобами іноземної мови
1.4	Сприйняття умінь захоплювати студентів змістом навчального предмету, своєї спеціалізації у ролі особистісно цінного	Нездатність захоплювати студента змістом навчального предмета та своєї спеціальності завдяки недостатній мірі володіння іноземною мовою як засобом усного спілкування	Обмежений прояв умінь захопити студента змістом навчального предмета у вигляді одиничних спроб обговорення фрагментів навчального матеріалу або прикладів прояву на практиці його особливостей	Повне розуміння важливості захопити студента змістом навчального предмета, засноване на власній переконаності в його цінностях й підкріплюване її здатністю її передати засобами іноземної мови
1.5	Наявність ціннісних орієнтацій на формуванні готовності викладачів медичного університету до організації навчального процесу іноземною мовою, які обумовлюють внутрішню позицію викладача як особистості та сприяють його активній професійній діяльності	Орієнтації відсутні завдяки невірі у можливість оволодіти іноземною мовою в належній мірі	Орієнтації присутні у обмеженому вигляді завдяки недостатності віри у можливість оволодіти іноземною мовою в належній мірі	Упевнена орієнтація для формування готовності до організації навчального процесу засобами іноземної мови; вона заснована на усвідомленості можливості власного загального і професійного розвитку в процесі роботи з іноземною інформацією

№ п/п	Показник рівнів готовності	Рівні готовності до діяльності		
		Низький	Середній	Високий
1	2	3	4	5
1.6	Наявність інтересу та прагнення до самостійного вдосконалення фахової творчості та накопичення іншомовного педагогічного досвіду в цьому напрямі	Відсутній з причини непоінформованості про способи самовдосконалення й браку необхідного часу унаслідок зайнятості або недостатньої організованості	Присутній у обмеженій мірі через недостатнє володіння іноземною мовою як стримуючий фактор	Наявність стійкого інтересу та прагнення до самостійного вдосконалення фахової творчості завдяки опануванню іноземною мовою та заснований на цьому самостійності у сфері пізнання іншомовної інформації без сторонньої допомоги
1.7	Поява активів цілескладання у сфері здійснення навчального процесу іноземною мовою	Повна відсутність активів цілескладання у сфері підготовки іншомовного викладання та уявлень про шляхи її реалізації	Поява активів цілескладання у сфері іншомовного викладання та уявлень про шляхи проектування завдань-самозабв'язань завдяки формуванню первинного уявлення про шляхи їх створення на основі впевненості у можливості оволодіти іноземною мовою в достатній мірі	Поява системи активів цілескладання у сфері підготовки іншомовного викладання завдяки володінню іноземною мовою у достатній мірі та впевненості у подальшому професійному рості, яка на цьому заснована.
1.8	Прагнення до поглиблення знань у сфері роботи з іноземними інформаційними ресурсами позафахової та фахової тематики засобами іноземної мови на безперекладній (монолінгвістичній) основі	Відсутність прагнення до поглиблення знань у роботі з іноземними інформаційними ресурсами у зв'язку із стійкою відсутністю віри у можливість підвищити міру опанування мови. Відсутність такої віри заснована на минулому досвіді вивчення мови та розгляданні досягнутого рівня як найвищого з можливих	Достатньо виражене прагнення до роботи з іноземними інформаційними ресурсами позафахової тематики в межах власної зацікавленості нею та слабкий інтерес до іноземної інформації за фаховою тематикою	Активна реалізація потреби у поглибленні знань у сфері роботи з іноземними інформаційними ресурсами позафахової та фахової тематики засобами іноземної мови на безперекладній (монолінгвістичній) основі

№ п/п	Показник рівнів готовності	Рівні готовності до діяльності		
		Низький	Середній	Високий
1	2	3	4	5
1.9	Націленість на стійке накопичення досвіду пізнання та практичного застосування навчальної дисципліни засобами іноземної мови	Наявність лише розуміння необхідності набуття досвіду пізнання іншомовної інформації на вибірковій основі у вигляді її перекладу рідною мовою	Націленість на освоєння лише технології пізнання іншомовної інформації на безперекладній основі	Всебічна націленість на стійке накопичення досвіду пізнання та практичного застосування навчальної дисципліни засобами іноземної мови, тобто на безперекладній основі
1.10	Наявність інтересу, потреби до неперервного самостійного поповнення засобами іноземної мови своїх знань у сфері організації позааудиторної освіти :	Відсутність інтересу до самостійного пізнання іншомовної фахової інформації засобами іноземної мови у зв'язку з неможливістю, що викликана недостатньою мірою володіння цією мовою та відсутністю віри у можливість її підвищення	Наявність зацікавленості до пізнання іншомовної інформації розважальної тематики на іншомовній основі завдяки поступовому підвищенню міри володіння іноземною мовою і на основі захопленості предметом пізнання	Наявність стійкого інтересу та усвідомленої потреби до неперервного самостійного поповнення засобами іноземної мови своїх знань у сфері організації позааудиторної освіти
1.11	Особиста зацікавленість в застосуванні знань та умінь, що розкривають теоретичні основи й практичні дії в аналізі та коригуванні ходу й результатів навчально-виховної діяльності засобами іноземної мови	Відсутність зацікавленості в застосуванні знань та умінь, що розкривають теоретичні основи й практичні дії в аналізі і коригуванні ходу і результатів навчально-виховної діяльності засобами іноземної мови у зв'язку з сприйняттям цього за неможливе за рахунок відсутності володіння іноземною мовою та віри у можливість нею оволодіти у достатній мірі	Наявність зацікавленості в застосуванні знань та умінь, що розкривають теоретичні основи й практичні дії в аналізі і коригуванні ходу й результатів навчально-виховної діяльності засобами іноземної мови у зв'язку з володінням іноземною мовою у обмеженій мірі та появи на цій основі віри у можливість нею оволодіти у достатній мірі	Наявність стійкої зацікавленості в застосуванні знань та умінь, що розкривають теоретичні основи й практичні дії в аналізі і коригуванні ходу і результатів навчально-виховної діяльності засобами іноземної мови та усвідомленої потреби до цього завдяки опануванню іноземною мовою та володіння нею на необхідному рівні

№ п/п	Показник рівнів готовності	Рівні готовності до діяльності		
		Низький	Середній	Високий
1	2	3	4	5
1.12	Потреба у всьому вдосконаленні, прагнення досягти успіху, отримати необхідну іншомовну інформацію	Відсутність потреби у вдосконаленні та прагнення отримання іншомовної інформації з метою досягнення успіху з причини наявності стійкої звички до роботи з іноземною інформацією у перекладі рідною мовою та у зв'язку з відсутністю віри у можливість оволодіти іноземною мовою на рівні, що дозволяє пізнавати іншомовну інформацію безпосередньо її засобами	Розуміння переваг, які надає володіння іноземною мовою у досягненні успіху через використання іншомовної інформації та прагнення до її пізнання безпосередньо із іноземних джерел	Стійка та неусвідомлена потреба у вдосконаленні та прагнення отримання іншомовної інформації з метою досягнення успіху, що набула завдяки опануванню іноземною мовою у достатній мірі
1.13	Прагнення до постійного розширення активного обсягу знань про цінності іншомовної культури	Відсутність розуміння необхідності розширення активного обсягу знань про цінності іншомовної культури	Розуміння необхідності та окремі спроби розширення активного обсягу знань про цінності іншомовної культури	Прагнення до постійного розширення активного обсягу знань про цінності іншомовної культури
1.14	Усвідомлення потреби до пізнання іншомовної інформації, що належить до загальнокультурної сфери, викликає зацікавленість та є сформованою на попередньому досвіді	Відсутність усвідомлення потреби до пізнання іншомовної інформації, що належить до загальнокультурної сфери та викликає зацікавленість	Окремі прояви прагнення до пізнання іншомовної інформації, що належить до загальнокультурної сфери, викликає зацікавленість та є сформованою на попередньому досвіді, що засновані на задоволенні тим, про що було пізнано напередодні	Усвідомлення потреби до пізнання іншомовної інформації, що належить до загальнокультурної сфери, викликає зацікавленість та є сформованою на попередньому досвіді

ДОДАТОК У

Таблиця У.2 – Показники рівнів готовності викладачів медичного університету до здійснення навчального процесу іноземною мовою за комунікативним критерієм (*Найбільш значущі показники надано жирним шрифтом*)

№ п/п	Показник рівнів готовності	Рівні готовності до діяльності		
		Низький	Середній	Високий
1	2	3	4	5
2.1	Уміння сприймати іншомовну інформацію на слух без її уявного перекладу рідною мовою	Недостатня міра розуміння іноземної мови на слух у зв'язку із відсутністю досвіду сприйняття чужої мови та недостатнього обсягу лексики. Відсутність обізнаності про необхідність відмови від уявного перекладу інформації рідною мовою в паралельному режимі	Українська обмежена міра розуміння при майже ліквідованій звичці перекладу рідною мовою інформації, що було щойно почуто	Висока міра розуміння звукової інформації без її перекладу рідною мовою, набута завдяки досвіду неперервного прослуховування іншомовної інформації та певного лексичного, який було складено впродовж використання іноземної мови на практиці
2.2	Уміння в усній формі відповідати іноземною мовою на питання, ставити їх і давати коментарі на основі готових фраз, відкладених в пам'яті	Відсутність уміння спілкуватись іноземною мовою у будь-якому вигляді у зв'язку із обмеженістю набутої кількості лексичних одиниць, що належать до іншомовних зворотів прямої мови та завдяки наявності стійкої звички здійснити усне спілкування на основі граматики (<i>методом уявного перекладу з рідної мови на підґрунті окремих слів замість готових фраз</i>)	Часткова обмеженість уміння відповідати іноземною мовою на питання, ставити їх і давати коментарі на основі готових фраз	Впевнене уміння відповідати на питання, ставити їх іноземною мовою і давати коментарі на основі достатнього обсягу лексики у вигляді готових фраз, відкладених в пам'яті шляхом їх механічного запам'ятовування в асоціації з відповідними діями (<i>тобто без уявного перекладу інформації з рідної мови, та постійне розширення цього лексичного обсягу у за рахунок таких, що накопичуються в подальшому впродовж нових актів спілкування</i>)

№ п/п	Показник рівнів готовності	Рівні готовності до діяльності		
		Низький	Середній	Високий
1	2	3	4	5
2.3	Наявність стійких навичок вільного усного спілкування іноземною мовою в загальнокультурному тематичному просторі	Навички вільного усного спілкування іноземною мовою відсутні по усіх трьох його компонентах: розуміння іноземної мови на слух, обсяг лексики у вигляді готових фраз, уміння говорити лише фрагментами замість здатності висловлювати свої думки на цілісній основі	Здатність підтримувати контакт із співрозмовником на тлі нездатності до відтворення своїх думок іноземною мовою на цілісній основі. Передача думки засобами іноземної мови здійснюється частково за допомогою уявного перекладу з рідної мови	Наявність стійкої навички спілкуватись іноземною мовою, що була створена та продовжує удосконалюватися за рахунок достатнього обсягу лексики у вигляді розмовних виразів та впевненості щодо їх вживання (<i>вони набуті завдяки неперервності практики пізнання та використання іншомовної інформації безпосередньо засобами іноземної мови</i>)
2.4	Наявність засвоєного обсягу іншомовної лексики, що дозволяє здійснювати увесь навчальний процес на стилістично вірній розмовній основі (<i>на відміну від існуючої традиції спілкування засобами виразів, які штучно створені на основі перекладу та не відповідають вимогам міжнародних стандартів спілкування</i>)	Відсутність засвоєного обсягу іншомовної лексики належної якості, що не дозволяє здійснювати увесь навчальний процес на стилістично вірній розмовній основі	Недостатність засвоєного обсягу іншомовної лексики належної якості, що дозволяє лише частково здійснювати навчальний процес на стилістично вірній розмовній основі	Достатність засвоєного обсягу іншомовної лексики належної стилістичної та змістовної якості, що дозволяє здійснювати увесь навчальний процес на стилістично вірній розмовній основі

Продовження таблиці У.2

№ п/п	Показник рівнів готовності	Рівні готовності до діяльності		
		Низький	Середній	Високий
1	2	3	4	5
2.5	Наявність засвоєного обсягу іншомовної лексики у вигляді фраз та зворотів прямої мови, необхідного для усного спілкування засобами іноземної розмовної мови в межах навчального процесу та в загально-культурному тематичному просторі	Повна відсутність засвоєного обсягу іншомовної лексики у вигляді стилістично та змістовно коректних іншомовних фраз на тлі можливої наявності певного обсягу іншомовної лексики у вигляді окремих іншомовних слів та зворотів прямої мови, які створені штучно на основі дослівного перекладу або запозичені з підручників, які складені неіншомовними авторами	Частково обмежена наявність засвоєного обсягу іншомовної лексики у вигляді стилістично та змістовно коректних іншомовних фраз у вигляді зворотів прямої мови у сукупності із окремими словами та виразами, що штучно з них створені на тлі здатності до поступового заміщення штучних фраз такими, що використовуються носіями мови	Наявність засвоєного обсягу іншомовної лексики у вигляді виразів та зворотів прямої мови, який є достатнім для вільного спілкування в межах навчального процесу та в загально-культурному тематичному просторі на основі сучасної культури іншомовного спілкування
2.6	Готовність бачити не зовнішні прояви особи в ситуації іншомовного спілкування, а розуміти її сутність	Відсутність готовності розуміти сутність особи в ситуації іншомовного спілкування до тих пір, доки іноземна мова не опанована, завдяки чому може використовуватись для розуміння внутрішнього світу студента через іншомовне спілкування	Існування окремих проявів уміння підтримувати комунікативний контакт з іншомовним співрозмовником залежно від його психологічного стану та особливостей; недостатня здатність управляти своєю поведінкою в умовах іншомовного спілкування та адекватно реагувати на зміну мовної поведінки іншомовного співрозмовника	Стійке уміння підтримувати комунікативний контакт залежно від психологічного стану та особливостей іншомовного співрозмовника й управляти своєю поведінкою в умовах іншомовного спілкування, здатність адекватно реагувати на зміну мовної поведінки іншомовного співрозмовника на психологічній основі

№ п/п	Показник рівнів готовності	Рівні готовності до діяльності		
		Низький	Середній	Високий
1	2	3	4	5
2.7	Готовність до педагогічного спілкування іноземною мовою, метою якого є досягнення зацікавленості студента її цінностями	Відсутність готовності до педагогічного спілкування іноземною мовою: а) її наявність потребує попереднього опанування іноземної мови як ресурсом, за допомогою якого викладач має адаптуватись до іншомовного інформаційного простору; б) вона потребує опанування в його межах інформації за своїм фахом, яка має одночасно використовуватись як цільова тематична площина та інструмент для розвинення зацікавленості у студента засобом його залучення до її використання на практиці	Обмежена готовність до педагогічного спілкування іноземною мовою зі студентом, що надає можливість для його первинного знайомства з головними її цінностями та особистостями, але не є достатньою для досягнення його повної зацікавленості в них	Повна готовність до педагогічного спілкування іноземною мовою, метою якого є досягнення зацікавленості студента її цінностями
2.8	Володіння методикою впровадження інформаційно-комунікативних технологій навчання засобами іноземної мови	<i>(Стосується майбутніх викладачів та осіб без досвіду роботи)</i> Відсутність володіння методикою навчання засобами іноземної мови	<i>(Стосується викладачів з досвідом роботи)</i> Наявність певного уявлення про методику навчання на основі досвіду педагогічної діяльності, який було набуто засобами рідної мови	Повноцінне володіння методикою впровадження інформаційно-комунікативних технологій навчання засобами іноземної мови завдяки опануванню нею у мірі, що дозволяє використовувати іноземну мову як основу для іншомовної трансформації знань та досвіду, набутих раніше

№ п/п	Показник рівнів готовності	Рівні готовності до діяльності		
		Низький	Середній	Високий
1	2	3	4	5
2.9	Готовність добирати методи та форми педагогічного впливу, створення атмосфери довіри, співпраці та ситуацію успіху	Відсутність готовності добирати методи та форми педагогічного впливу, а також створення атмосфери довіри, співпраці та ситуацію успіху завдяки неможливості спілкування із студентами засобами іноземної мови, відсутність володіння якою унеможливорює таку дію	Обмежена готовність добирати методи та форми педагогічного впливу, а також створення атмосфери довіри, співпраці та ситуацію успіху	Повна готовність добирати методи та форми педагогічного впливу, а також створення атмосфери довіри, співпраці та ситуації успіху завдяки наявності власного досвіду досягнення успіху шляхом цільового використання іноземної мови на практиці
2.10	Здатність до відновлення актів спілкування іноземною мовою на основі впевненості, що заснована на зафіксованому в пам'яті досвіді іншомовного спілкування в минулому, який було набуто в минулому	Нездатність до впевненого відновлення актів спілкування іноземною мовою	Окремі випадки прояву здатності до відновлення актів спілкування іноземною мовою	Здатність до певного відновлення актів спілкування іноземною мовою на основі впевненості, що заснована на досвіді іншомовного спілкування в минулому, який було зафіксовано в пам'яті досвіді іншомовного спілкування в минулому, який було набуто в минулому
2.11	Наявність достатнього засвоєного обсягу іншомовної лексики у вигляді розмовних виразів, зворотів прямої мови, що містяться одночасно у слуховій (фрази) та зоровій (дії) пам'яті, а також слів непрофесійного, (загальнокультурного) призначення	Відсутність основи для усного спілкування у вигляді певної за кількістю сукупності розмовних виразів та зворотів прямої мови, що мають міститись одночасно у слуховій (фрази) та зоровій (дії) пам'яті, а також слів непрофесійного (загальнокультурного) призначення	Наявність обмеженого обсягу іншомовної лексики, засвоєного у вигляді розмовних виразів та зворотів прямої мови, що містяться одночасно у слуховій (фрази) та зоровій (дії) пам'яті, а також слів непрофесійного (загальнокультурного) призначення	Наявність достатнього обсягу іншомовної лексики, що є засвоєним у вигляді розмовних виразів та зворотів прямої мови, що містяться одночасно у слуховій (фрази) та зоровій (дії) пам'яті, а також слів непрофесійного (загальнокультурного) призначення

ДОДАТОК У

Таблиця У.3 – Показники рівнів готовності викладачів медичного університету до здійснення навчального процесу іноземною мовою за *когнітивно-лінгвістичним* критерієм (*Найбільш значущі показники виділені жирним шрифтом*)

№ п/п	Показник рівнів готовності	Рівні готовності до діяльності		
		Низький	Середній	Високий
1	2	3	4	5
3.1	Здатність розуміти без використання рідної мови іншомовну інформацію загальнокультурної та фахової тематики, що надходить у звуковому та писемному вигляді	Відсутність здатності розуміти іншомовну інформацію	Існування окремих випадків прояву здатності розуміти іншомовну інформацію	Висока міра здатності розуміти без використання рідної мови іншомовну інформацію загальнокультурної та фахової тематики, що надходить у звуковому та писемному вигляді
3.2	Готовність до мислення засобами іноземної мови в межах загальнокультурної та фахової тематики у вербальній формі без уявного перекладу з рідної мови та у писемній формі засобами тієї ж самої іноземної мови	Відсутність готовності до мислення засобами іноземної мови в межах загальнокультурної та фахової тематики у вербальній формі без уявного перекладу з рідної мови та у писемній формі засобами тієї ж самої іноземної мови	Існування окремих випадків прояву здатності фрагментарного мислення засобами іноземної мови в межах загальнокультурної та фахової тематики у вербальній формі без уявного перекладу з рідної мови та у писемній формі засобами тієї ж самої іноземної мови	Висока міра готовності до мислення засобами іноземної мови в межах загальнокультурної та фахової тематики у вербальній формі без уявного перекладу з рідної мови та у писемній формі засобами тієї ж самої іноземної мови
3.3	Здатність на рівні природної потреби одразу концентрувати увагу на іншомовних тлумачних словниках і довідниках з граматики (тобто обходитися без рідної мови в умовах необхідності з'ясування невідомих значень іншомовних слів та словосполучень і призначення нових граматичних конструкцій іноземної мови)	Нездатність обходитися без рідної мови в умовах необхідності з'ясування невідомих значень іншомовних слів та словосполучень і призначення нових граматичних конструкцій іноземної мови	Окремі прояви здатності використовувати тлумачні словники і довідники з граматики, тобто частково обходитися без рідної мови в умовах необхідності з'ясування невідомих значень іншомовних слів та словосполучень і призначення нових граматичних конструкцій іноземної мови	Здатність на рівні природної потреби зразу концентрувати увагу на тлумачних словниках і довідниках з граматики , іноземної мови

Продовження таблиці У.3

№ п/п	Показник рівнів готовності	Рівні готовності до діяльності		
		Низький	Середній	Високий
1	2	3	4	5
3.4	Наявність достатніх знань в сфері теорії іноземної мови (граматика, фонетика, синтаксис, правопис тощо)	Відсутність достатніх знань в сфері теорії іноземної мови (граматика, фонетика, синтаксис, правопис тощо)	Часткова наявність знань в сфері теорії іноземної мови (граматика, фонетика, синтаксис, правопис тощо)	Наявність достатніх знань в сфері теорії іноземної мови (граматика, фонетика, синтаксис, правопис тощо)
3.5	Здатність не уважно слухати, а природно сприймати на слух іношомовну інформацію у звуковому виразі, яка надходить впродовж акту будь-якої іношомовної діяльності	Нездатність природно сприймати на слух іношомовну інформацію у звуковому виразі, яка надходить впродовж акту будь-якої іношомовної діяльності	Окремі прояви здатності природно сприймати на слух іношомовну інформацію у звуковому виразі, яка надходить впродовж акту будь-якої іношомовної діяльності	Здатність не уважно слухати, а природно сприймати на слух іношомовну інформацію у звуковому виразі, яка надходить впродовж акту будь-якої іношомовної діяльності
3.6	Здатність та звичка спрощено сприймати зміст іношомовної інформації на основі знайомих слів та словосполучень з домислюванням незрозумілого (помилки неминучі та доречні; більш важливим є настрій, заснований на задоволенні тим, що вдалося зрозуміти)	Нездатність спрощено сприймати зміст іношомовної інформації на основі знайомих слів та словосполучень з домислюванням незрозумілого	Здатність спрощено сприймати зміст окремих фрагментів іношомовної інформації на основі знайомих слів та словосполучень з домислюванням незрозумілого (помилки неминучі та доречні; більш важливим є настрій, заснований на задоволенні тим, що вдалося зрозуміти)	Здатність та звичка спрощено сприймати зміст іношомовної інформації на основі знайомих слів та словосполучень з домислюванням незрозумілого (помилки неминучі та доречні; більш важливим є настрій, заснований на задоволенні тим, що вдалося зрозуміти)
3.7	Здатність сприймати та осмислювати звукову іношомовну інформацію як єдине ціле навіть за умов її неповного розуміння та будувати сприйняття та обговорення інформації на цілісній основі	Нездатність сприймати та осмислювати звукову іношомовну інформацію як єдине ціле навіть за умов її неповного розуміння та будувати сприйняття та обговорення на цілісній основі інформації	Здатність сприймати та осмислювати у обмеженому обсязі та на фрагментарній основі звукову іношомовну інформацію як єдине ціле навіть за умов її неповного розуміння та будувати сприйняття та обговорення на цілісній основі інформації	Здатність сприймати та осмислювати будь-яку звукову іношомовну інформацію як єдине ціле навіть за умов її неповного розуміння та будувати сприйняття та обговорення на цілісній основі інформації

№ п/п	Показник рівнів готовності	Рівні готовності до діяльності		
		Низький	Середній	Високий
1	2	3	4	5
3.8	Здатність до формування цільного уявлення про будь-яку звукову іншомовну інформацію, що була почута та не до кінця зрозуміла	Нездатність до формування цільного уявлення про будь-яку звукову іншомовну інформацію, що була почута та не до кінця зрозуміла	Здатність до формування у обмеженому обсязі та на фрагментарній основі уявлення про будь-яку звукову іншомовну інформацію, що була почута та не до кінця зрозуміла	Здатність до повноцінного формування цільного уявлення про будь-яку звукову іншомовну інформацію, що була почута та не до кінця зрозуміла
3.9	Розуміння необхідності викладання засобами іноземної мови предмета з акцентом на його прикладний характер (<i>сфера практичного застосування та конкретної ролі</i>)	Відсутність розуміння необхідності викладання засобами іноземної мови предмета з акцентом на його прикладний характер (<i>сфера практичного застосування та конкретної ролі</i>)	Окремі прояви розуміння необхідності викладання засобами іноземної мови предмета з акцентом на його прикладний характер (<i>сфера практичного застосування та конкретної ролі</i>)	Стійке розуміння необхідності викладання предмета засобами іноземної мови з акцентом на його прикладний характер (<i>сфера практичного застосування та конкретної ролі</i>)

ДОДАТОК У

Таблиця У.4 – Показники рівнів готовності викладачів медичного університету до здійснення навчального процесу іноземною мовою за діяльнісним критерієм (*Найбільш значущі показники надано жирним шрифтом*)

№ п/п	Показник рівнів готовності	Рівні готовності до діяльності		
		Низький	Середній	Високий
1	2	3	4	5
4.1	Уміння забезпечувати операціональну повноту вирішення професійного завдання засобами суто іноземної мови	Неуміння забезпечувати операціональну повноту вирішення професійного завдання засобами суто іноземної мови	Сформованість окремих вмінь забезпечувати вирішення певних професійних завдань засобами суто іноземної мови	Сформованість цілісної сукупності вмінь забезпечувати операціональну повноту вирішення професійного завдання засобами суто іноземної мови
4.2	Уміння усвідомлено підходити до ідентифікації джерел та засобів відбору іншомовної інформації та трансформації лекційного матеріалу у текстовому вигляді для його сприйняття студентами на слух	Неуміння усвідомлено підходити до ідентифікації джерел та засобів відбору іншомовної інформації та трансформації текстового матеріалу для його сприйняття на слух	Сформованість окремих вмінь щодо ідентифікації джерел та засобів відбору іншомовної інформації та трансформації текстового матеріалу для його сприйняття на слух	Сформованість цілісної сукупності вмінь підходити до ідентифікації джерел та засобів відбору іншомовної інформації та трансформації лекційного матеріалу у текстовому вигляді для його сприйняття студентами на слух
4.3	Наявність діяльнісного досвіду в освоєнні та розвитку іншомовного інформаційно-освітнього простору, а також в застосуванні іншомовної інформації у викладацькій, клінічній та науково-дослідній практиці	Відсутність діяльнісного досвіду в освоєнні та розвитку іншомовного інформаційно-освітнього простору та в застосуванні іншомовної інформації у викладацькій, клінічній та науково-дослідній практиці	Обмеженість діяльнісного досвіду в освоєнні та розвитку іншомовного інформаційно-освітнього простору та в застосуванні іншомовної інформації у викладацькій, клінічній та науково-дослідній практиці	Наявність належного діяльнісного досвіду в освоєнні та розвитку іншомовного інформаційно-освітнього простору, а також в застосуванні іншомовної інформації у викладацькій, клінічній та науково-дослідній практиці

№ п/п	Показник рівнів готовності	Рівні готовності до діяльності		
		Низький	Середній	Високий
1	2	3	4	5
4.4	Продуктивність іншомовної інформаційної діяльності в процесі вирішення навчально-професійних завдань засобами суто іноземної мови	Низька продуктивність іншомовної інформаційної діяльності в процесі вирішення навчально-професійних завдань засобами суто іноземної мови	Обмежена продуктивність іншомовної інформаційної діяльності в процесі вирішення навчально-професійних завдань засобами суто іноземної мови	Висока продуктивність іншомовної інформаційної діяльності в процесі вирішення навчально-професійних завдань засобами суто іноземної мови
4.5	Уміння використовувати сучасні іншомовні інформаційні та комунікативні технології для розробки освітніх ресурсів без використання рідної мови	Неуміння використовувати сучасні іншомовні інформаційні та комунікативні технології для розробки освітніх ресурсів без використання рідної мови	Сформованість окремих вмінь використовувати певні сучасні іншомовні інформаційні та комунікативні технології для розробки освітніх ресурсів без використання рідної мови	Сформованість цілісної сукупності вмінь використовувати сучасні іншомовні інформаційні та комунікативні технології для розробки освітніх ресурсів без використання рідної мови
4.6	Уміння визначити контекст іншомовного навчально-професійного завдання без використання рідної мови	Неуміння визначити контекст іншомовного навчально-професійного завдання без використання рідної мови	Сформованість окремих вмінь визначити контекст іншомовного навчально-професійного завдання без використання рідної мови	Сформованість цілісної сукупності вмінь визначити контекст іншомовного навчально-професійного завдання без використання рідної мови
4.7	Прагнення до поглиблення знань щодо роботи з іноземними інформаційними ресурсами позафахової та фахової тематики засобами суто іноземної мови на безперекладній (монолінгвістичній) основі	Відсутність прагнення до поглиблення знань щодо роботи з іноземними інформаційними ресурсами позафахової та фахової тематики засобами суто іноземної мови	Неповне, але достатньо виражене прагнення до поглиблення знань щодо роботи з іноземними інформаційними ресурсами позафахової та фахової тематики засобами суто іноземної мови	Активна реалізація потреби до поглиблення знань щодо роботи з іноземними інформаційними ресурсами позафахової та фахової тематики засобами суто іноземної мови на безперекладній основі завдяки достатній мірі володіння цією мовою

№ п/п	Показник рівнів готовності	Рівні готовності до діяльності		
		Низький	Середній	Високий
1	2	3	4	5
4.8	Готовність до самостійної роботи з іншомовною інформацією засобами суто іноземної мови на безперекладній (монолінгвістичній) основі	Відсутність готовності до самостійної роботи з іншомовною інформацією засобами суто іноземної мови	Обмежена готовність до самостійної роботи з іншомовною інформацією засобами суто іноземної мови	Висока готовність до самостійної роботи з іншомовним засобами суто іноземної мови на монолінгвістичній основі
4.9	Здатність до організації викладацької діяльності засобами іноземної мови в умовах суто іноземного середовища	Нездатність до організації викладацької діяльності засобами суто іноземної мови	Обмежена здатність до організації викладацької діяльності засобами суто іноземної мови в умовах іноземного середовища	Необмежена здатність до організації викладацької діяльності засобами суто іноземної мови в умовах суто іноземного середовища
4.10	Володіння технікою формування двомовної бази смислових еквівалентів	Відсутність володіння технікою формування двомовної бази смислових еквівалентів	Обмежений обсяг володіння технікою формування двомовної бази смислових еквівалентів	Висока міра володіння технікою формування двомовної бази смислових еквівалентів
4.11	Здатність до використання двомовної бази смислових еквівалентів для рідномовно-іншомовного перекладу матеріалів на фразеологічній основі	Нездатність до використання двомовної бази смислових еквівалентів для перекладу навчальних та довідкових матеріалів	Обмежена здатність до використання двомовної бази смислових еквівалентів для перекладу навчальних та довідкових матеріалів	Повноцінна здатність до використання двомовної бази смислових еквівалентів для перекладу навчальних та довідкових матеріалів
4.12	Наявність досвіду практичного застосування суто іноземною мовою дисципліни, що викладається, в клінічній практиці або в сфері наукових досліджень	Відсутність досвіду практичного застосування засобами суто іноземної мови дисципліни, що викладається, в клінічній практиці або в сфері наукових досліджень	Обмежений досвід практичного застосування засобами суто іноземної мови дисципліни, що викладається, в клінічній практиці або в сфері наукових досліджень	Достатній досвід практичного застосування засобами суто іноземної мови дисципліни, що викладається, в клінічній практиці або в сфері наукових досліджень

№ п/п	Показник рівнів готовності	Рівні готовності до діяльності		
		Низький	Середній	Високий
1	2	3	4	5
4.13	Усвідомлена практична готовність допомагати студентові в засвоєнні предмету навчання засобами іноземної мови на партнерсько-консультаційних умовах на основі особистісної рівності та доброзичливості	Відсутність усвідомленості в необхідності допомагати студентові в засвоєнні предмету навчання засобами іноземної мови та практичної готовності до цього	Наявність усвідомленості в необхідності допомагати студентові в засвоєнні предмету навчання засобами іноземної мови та обмежена практична готовність до цього	Усвідомлена практична готовність допомагати студентові в засвоєнні предмету навчання засобами іноземної мови на партнерсько-консультаційних умовах на основі особистісної рівності та доброзичливості
4.14	Практична готовність формувати засобами іноземної мови у студентів комплексу універсальних навчальних дій (УНД), що є необхідними для формування в них прагнення до фахового самовдосконалення на психологічній основі, яке обумовлює повноцінне засвоєння усіх компонентів навчальної програми (<i>мотиви до пізнання та навчання; мету навчання; навчальне завдання; навчальні дії й операції; орієнтування, перетворення матеріалу, контроль та оцінка</i>)	Відсутність практичної готовності формувати засобами іноземної мови у студентів комплексу універсальних навчальних дій	Обмежена практична готовність формувати засобами іноземної мови у студентів комплексу універсальних навчальних дій	Повна практична готовність формувати засобами іноземної мови у студентів комплексу універсальних навчальних дій

№ п/п	Показник рівнів готовності	Рівні готовності до діяльності		
		Низький	Середній	Високий
1	2	3	4	5
4.15	Готовність до самостійної творчої роботи засобами суто іноземної мови у вигляді сформованості сукупних знань, умінь, навичок, ставлення до педагогічної діяльності як процесу, до результатів та умов її здійснення, а також до взаємовідносин викладача із іншими суб'єктами навчального процесу засобами іноземної мови	Відсутність практичної готовності до самостійної творчої роботи засобами суто іноземної мови	Обмежена практична готовність до самостійної творчої роботи засобами суто іноземної мови	Повна практична готовність до самостійної творчої роботи засобами суто іноземної мови
4.16	Володіння комплексом методик оцінювання рівня сформованості універсальних навчальних дій (УНД) та умінням аналізувати та розробляти іншомовні завдання, що призначені для їх формування засобами суто іноземної мови	Відсутність володіння методиками оцінювання рівня сформованості УНД та умінням аналізувати та розробляти іншомовні завдання засобами суто іноземної мови	Обмежена міра володіння певним методиками оцінювання рівня сформованості УНД та умінням аналізувати та розробляти іншомовні завдання засобами суто іноземної мови	Повноцінне володіння комплексом методик оцінювання рівня сформованості УНД та умінням аналізувати та розробляти іншомовні завдання щодо їх формування засобами суто іноземної мови
4.17	Готовність до диференційованого оперування формами, способами, методами та умовами навчання впродовж аудиторних занять	Відсутність готовності до диференційованого оперування формами, способами, методами та умовами навчання впродовж аудиторних занять	Обмежена готовність до диференційованого оперування формами, способами, методами та умовами навчання впродовж аудиторних занять	Повна готовність до диференційованого оперування формами, способами, методами та умовами навчання впродовж аудиторних занять

№ п/п	Показник рівнів готовності	Рівні готовності до діяльності		
		Низький	Середній	Високий
1	2	3	4	5
4.18	Готовність до диференційованого оперування формами, способами, методами та умовами навчання впродовж самостійної організації навчальної діяльності студента	Відсутність готовності до диференційованого оперування формами, способами, методами та умовами навчання впродовж самостійної організації навчальної діяльності студента	Обмежена готовність до диференційованого оперування формами, способами, методами та умовами навчання впродовж самостійної організації навчальної діяльності студента	Повна готовність до диференційованого оперування формами, способами, методами та умовами навчання впродовж самостійної організації навчальної діяльності студента
4.19	Готовність залучати студентів до самостійної організації навчальної діяльності, яка має здійснюватись суто іноземною мовою	Відсутність готовності залучати студентів до самостійної організації навчальної діяльності, яка має здійснюватись суто іноземною мовою	Обмежена готовність залучати студентів до самостійної організації навчальної діяльності, яка має здійснюватись суто іноземною мовою	Повна готовність залучати студентів до самостійної організації навчальної діяльності, яка має здійснюватись суто іноземною мовою
4.20	Володіння методикою організації та проведення іншомовної експериментально-пошукової роботи суто іноземною мовою	Відсутність володіння методикою організації та проведення експериментально-пошукової роботи засобами суто іноземної мови	Обмежене володіння методикою організації та проведення експериментально-пошукової роботи засобами суто іноземної мови	Повноцінне володіння методикою організації та проведення експериментально-пошукової роботи засобами суто іноземної мови
4.21	Готовність до застосування іншомовних знань, умінь та навичок в умовах нестандартних ситуацій	Відсутність готовності до застосування іншомовних знань, умінь та навичок в умовах нестандартних ситуацій	Обмежена готовність до застосування іншомовних знань, умінь та навичок в умовах нестандартних ситуацій	Повна готовність до застосування іншомовних знань, умінь та навичок в умовах нестандартних ситуацій
4.22	Готовність до планування роботи та її ефективної організації засобами суто іноземної мови	Відсутність готовності до планування роботи та її ефективної організації засобами суто іноземної мови	Обмежена готовність до планування роботи та її ефективної організації засобами суто іноземної мови	Повна готовність до планування роботи та її ефективної організації засобами суто іноземної мови

№ п/п	Показник рівнів готовності	Рівні готовності до діяльності		
		Низький	Середній	Високий
1	2	3	4	5
4.23	Готовність до повноцінного застосування іноземної мови як засобу обміну інформацією	Відсутність готовності до повноцінного застосування іноземної мови як засобу обміну інформацією	Обмежена готовність до повноцінного застосування іноземної мови як засобу обміну інформацією	Повна готовність до повноцінного застосування іноземної мови як засобу обміну інформацією
4.24	Здатність та об'єктивна готовність до використання іншомовних професійних компетенцій на особистісній основі (з урахуванням <i>особистісних якостей, рис характеру, орієнтирів власного розвитку тощо</i>)	Нездатність та відсутність готовності до використання іншомовних професійних компетенцій на особистісній основі	Обмежена здатність до використання іншомовних професійних компетенцій на особистісній основі	Повноцінна здатність та об'єктивна готовність до використання іншомовних професійних компетенцій на особистісній основі
4.25	Володіння прийомами стимулювання пізнавальної діяльності студентів-медиків засобами суто іноземної мови	Відсутність володіння прийомами стимулювання пізнавальної діяльності засобами суто іноземної мови	Обмежена міра володіння прийомами стимулювання пізнавальної діяльності засобами суто іноземної мови	Повноцінне володіння прийомами стимулювання пізнавальної діяльності засобами суто іноземної мови
4.26	Здатність до здійснення професійних дій, що засновані на знаннях про те, як складати речення та звороти засобами іноземної мови	Недостатньо глибокі знання про систему мови, її граматику, її окремі структури, правила використання мовних одиниць для передачі думки засобами іноземної мови. Відсутність уявлення, що охоплює також і на рівні підсвідомості, про роль елементів мови в процесі її практичного застосування. Майже відсутній обсяг активної іншомовної лексики у вигляді готових фраз та окремих слів	Достатні знання про систему мови, її граматику, окремі структури, правила використання мовних одиниць з метою передачі думки засобами іноземної мови. Наявність теоретичного уявлення про роль головних елементів мови в процесі її практичного застосування. Недостатній обсяг активної іншомовної лексики, що має бути засвоєний у вигляді готових фраз та окремих слів	Наявність і подальший розвиток на практичній основі здатності цільового застосування головних мовних елементів, набутої впродовж іншомовної професійної діяльності

№ п/п	Показник рівнів готовності	Рівні готовності до діяльності		
		Низький	Середній	Високий
1	2	3	4	5
4.27	Здатність до здійснення професійних дій, що засновані на знаннях про те, як розуміти іншомовні речення та звороти	Відсутність здатності використовувати мовні конструкції в професійних цілях	Обмежена здатність використання граматичних структур і правил в ході організації навчального процесу на тлі базового обсягу іншомовної лексики у вигляді фраз і слів загальнокультурної тематики, а також головних професійних термінів, сформованої впродовж використання мови для дозвілля і її застосування в процесі роботи	Повноцінна здатність до здійснення професійної діяльності на основі розуміння іншомовної інформації в усній та писемній формі, яка сформована впродовж роботи з іншомовною інформацією та зміцнюватиметься за рахунок неперервного характеру цього процесу
4.28	Здатність до здійснення професійних дій, що засновані на знаннях про те, як вибирати необхідне змістовне значення іншомовних фраз і речень полісемантичного походження	Нездатність до здійснення професійних дій, що засновані на знаннях про те, як вибирати необхідне змістовне значення іншомовних фраз і речень полісемантичного походження	Здатність до здійснення деяких професійних дій, що засновані на знаннях про те, як вибирати необхідне змістовне значення іншомовних фраз і речень полісемантичного походження	Здатність до здійснення усіх професійних дій, що засновані на знаннях про те, як вибирати необхідне змістовне значення іншомовних фраз і речень полісемантичного походження
4.29	Здатність до здійснення професійних дій, що засновані на практиці сприймання звукової іншомовної інформації на слух без уявного перекладу рідною мовою іншомовної інформації у будь-якому вигляді	Нездатність до здійснення будь-яких професійних дій, що засновані на практиці сприймання звукової іншомовної інформації на слух без уявного перекладу рідною мовою іншомовної інформації у будь-якому вигляді, з причини відсутності обізнаності про такий підхід та практики його використання	Здатність до здійснення деяких професійних дій, що засновані на практиці сприймання звукової іншомовної інформації на слух без уявного перекладу рідною мовою іншомовної інформації у будь-якому вигляді, з причини обмеженого досвіду використання такого підходу на практиці	Здатність до здійснення усіх професійних дій, що засновані на практиці сприймання звукової іншомовної інформації на слух без уявного перекладу рідною мовою іншомовної інформації у будь-якому вигляді

ДОДАТОК У

Таблиця У.5 – Показники рівнів готовності викладачів медичного університету до здійснення навчального процесу іноземною мовою за *афективно-рефлексивним* критерієм (*Найбільш значущі показники надано жирним шрифтом*)

№ п/п	Показник рівнів готовності	Рівні готовності до діяльності		
		Низький	Середній	Високий
1	2	3	4	5
5.1	Усвідомленість настрою щодо власної відповідальності викладача за досягнення студентом кінцевої мети – оволодіння навчальним предметом засобами суто іноземної мови	Відсутність емоційного переживання та розуміння необхідності радісного настрою щодо власної відповідальності викладача за досягнення студентом кінцевої мети – оволодіння навчальним предметом засобами суто іноземної мови	Усвідомлення потреби у радісному настрої в процесі допомоги студентові в оволодінні спеціальною дисципліною засобами суто іноземної мови	Глибока усвідомленість необхідності радісного настрою щодо власної відповідальності викладача за досягнення студентом кінцевої мети – оволодіння навчальним предметом засобами суто іноземної мови
5.2	Здатність до коригування навчального процесу на основі переосмислення результатів проміжного тестування щодо готовності студентів навчатися іноземною мовою	Нездатність до коригування навчального процесу на основі переосмислення результатів проміжного тестування	Обмежена здатність до коригування навчального процесу на основі переосмислення результатів проміжного тестування	Цілісність рефлексивних роздумів та повноцінна здатність до коригування навчального процесу на основі переосмислення результатів проміжного тестування
5.3	Відчуття постійної потреби у використанні іноземної мови з метою пізнання іншомовної інформації за тематикою власних особистих інтересів	Відсутність відчуття потреби у використанні іноземної мови з метою пізнання іншомовної інформації	Існування окремих випадків прояву відчуття потреби у використанні іноземної мови з метою пізнання іншомовної інформації	Стійке відчуття постійної потреби у використанні іноземної мови з метою пізнання іншомовної інформації

№ п/п	Показник рівнів готовності	Рівні готовності до діяльності		
		Низький	Середній	Високий
1	2	3	4	5
5.4	Неусвідомлене прагнення до постійного фахового самовдосконалення завдяки іноземній мові	Відсутність прагнення до постійного фахового самовдосконалення завдяки іноземній мові	Обмежене усвідомлене прагнення та існування окремих випадків неусвідомленого прагнення до постійного фахового самовдосконалення завдяки іноземній мові	Стійке неусвідомлене прагнення до постійного фахового самовдосконалення завдяки іноземній мові
5.5	Наполегливість у створенні навколо себе власного іншомовного середовища та до його утримання на розважально-пізнавальній основі	Відсутність наполегливості у створенні власного іншомовного середовища	Існування окремих випадків прояву наполегливості у створенні власного іншомовного середовища	Стійка наполегливість у створенні навколо себе власного іншомовного середовища та до його утримання на розважально-пізнавальній основі
5.6	Здатність до емоційного переживання потреби у мотивуванні пізнавальної активності студентів засобами суто іноземної мови через сферу їх власних інтересів та захоплень	Нездатність до емоційного переживання потреби у мотивуванні пізнавальної активності студентів засобами суто іноземної мови	Існування окремих випадків прояву емоційного переживання потреби у мотивуванні пізнавальної активності студентів засобами суто іноземної мови	Повноцінна здатність до емоційного переживання потреби у мотивуванні пізнавальної активності студентів засобами суто іноземної мови
5.7	Цілеспрямованість у встановленні та підтримці психологічного зв'язку з кожним студентом з метою використання своїх спостережень для підвищення ефективності своєї участі в навчальному процесі	Відсутність цілеспрямованості щодо психологічного зв'язку із студентами	Існування окремих випадків прояву прагнення до встановлення та підтримки психологічного зв'язку з кожним студентом з метою підвищення ефективності в навчального процесу	Стійка цілеспрямованість у встановленні та підтримці психологічного зв'язку з кожним студентом

Закінчення таблиці У.5

№ п/п	Показник рівнів готовності	Рівні готовності до діяльності		
		Низький	Середній	Високий
1	2	3	4	5
5.8	Рішучість у стимулюванні пізнавальної діяльності майбутніх медиків в сфері іншомовної інформації засобами суто іноземної мови	Відсутність рішучості у стимулюванні іншомовної пізнавальної діяльності студентів	Існування окремих випадків прояву прагнення до стимулюванні іншомовної пізнавальної діяльності студентів	Стійка рішучість у стимулюванні пізнавальної діяльності майбутніх медиків в сфері іншомовної інформації
5.9	Відповідальність за ступінь своєї готовності здійснювати самооцінку, самоаналіз, самокоригування процесу оволодіння іншомовною культурою на рефлексивній основі	Відсутність відповідальності за ступінь своєї готовності коригувати процес оволодіння іншомовною культурою на рефлексивній основі	Існування окремих випадків прояву відповідальності за ступінь своєї готовності коригувати процес оволодіння іноземною мовою на рефлексивній основі	Усвідомлена та стійка відповідальність за ступінь своєї готовності здійснювати самооцінку, самоаналіз, самокоригування процесу оволодіння іншомовною культурою

**ДОДАТОК Ф. ФОРМИ ДОКУМЕНТІВ ТА ЗМІСТ МАТЕРІАЛІВ, ПРИЧЕТНИХ ДО
ОЦІНЮВАННЯ РІВНЯ ГОТОВНОСТІ УЧАСНИКІВ ЕКСПЕРИМЕНТУ ЗА КРИТЕРІЯМИ
ДОСЛІДЖЕННЯ**

1. Форма Ф.1. Методика оцінки та самооцінювання рівня сформованості мотивів активності в формулюванні готовності викладача вищого медичного навчального заходу до організації навчального процесу іноземною мовою за *мотиваційно-ціннісним* критерієм..... 265
2. Форма Ф.2. Порядок оцінювання рівня сформованості когнітивної готовності викладачів медичного університету до організації навчального процесу іноземною мовою за *комунікативним, когнітивно-лінгвістичним та діяльнісним* критеріями..... 267
3. Форма Ф.3. Програма оцінювання рівня *когнітивно-лінгвістичної* готовності викладачів медичного університету до організації навчального процесу іноземною мовою..... 273
4. Форма Ф.4. Програма оцінювання рівня іншомовної готовності викладачів медичного університету до початку організації та впродовж навчального процесу іноземною мовою за *діяльнісним* критерієм (на прикладі англійської мови)..... 282
5. Форма Ф.5. Методика оцінки та самооцінювання рівня сформованості мотивів активності в формулюванні готовності викладача вищого медичного навчального заходу до організації навчального процесу іноземною мовою за *афективно-рефлексивним* критерієм..... 286
6. Форма Ф.6. Анкета первинного опитування слухача (*заповнюється до початку процесу навчання*)..... 288
7. Форма Ф.7. Вступна контрольна робота з англійської мови..... 290
8. Форма Ф.8. Анкета проміжного опитування слухача (*заповнюється на проміжних та кінцевому етапах навчання*)..... 292

_____/_____/_____/_____
 (факультет) (відділення) (шифр групи) (дата)

_____/_____/_____/_____
 (прізвище) (ім'я) (по батькові) (іноземне ім'я)

Методика оцінки та самооцінювання рівня сформованості мотивів активності в формулюванні готовності викладача університету до організації навчального процесу іноземною мовою за мотиваційно-ціннісним критерієм

Шановний слухач!

Просимо Вас – за умови власного відчуття наявності якостей, що їх стосуються запитання, які сформульовано нижче – надати інформацію, яку ми запрошуємо.

1. Вкажіть рівень сформованості позитивного ставлення до здійснення фахової діяльності іноземною мовою:
-низький -середній -високий -якість відсутня
2. Вкажіть рівень сформованості власного пізнавального інтересу у сфері іншомовних культурних цінностей:
-низький -середній -високий -якість відсутня
3. Вкажіть рівень усвідомлення сенсу освоєння іншомовного інформаційного простору:
-низький -середній -високий -якість відсутня
4. Вкажіть рівень розуміння важливості захопити студента змістом навчального предмету, виходячи із власної переконаності в його цінностях та здатності її передати засобами суто іноземної мови:
-низький -середній -високий -якість відсутня
5. Вкажіть рівень впевненості відносно власних ціннісних установок на формування готовності до організації навчального процесу іноземною мовою:
-низький -середній -високий -якість відсутня
6. Вкажіть рівень сформованості власного інтересу та прагнення до самостійного вдосконалення фахової творчості:
-низький -середній -високий -якість відсутня
7. Вкажіть рівень сформованості власної системи цілескладання у сфері підготовки до організації навчального процесу іноземною мовою (за умови відчуття наявності такої системи):
-низький -середній -високий -якість відсутня
8. Вкажіть рівень сформованості потреби у поглибленні знань у сфері роботи з іншомовними інформаційними ресурсами позафахової та фахової тематики (за умови відчуття наявності такої потреби):
-низький -середній -високий -якість відсутня
9. Вкажіть рівень власної націленості на стійке накопичення досвіду пізнання та практичного застосування навчальної дисципліни засобами суто іноземної мови (за умови відчуття наявності такої націленості):

-низький -середній -високий -якість відсутня

10. Вкажіть рівень інтересу та усвідомленої потреби до неперервного самостійного поповнення засобами суто іноземної мови своїх знань у сфері організації позааудиторної освіти:

-низький -середній -високий -якість відсутня

11. Вкажіть рівень власної зацікавленості в застосуванні знань та умінь, що розкривають теоретичні основи й практичні дії в аналізі та коригуванні ходу й результатів навчально-виховної діяльності засобами суто іноземної мови:

-низький -середній -високий -якість відсутня

12. Вкажіть рівень стійкості потреби у власному всілякому вдосконаленні, прагнення досягти успіху та отримувати необхідну інформацію:

-низький -середній -високий -якість відсутня

13. Вкажіть рівень прагнення до постійного розширення активного обсягу знань про цінності іншомовної культури:

-низький -середній -високий -якість відсутня

14. Вкажіть рівень усвідомлення потреби до пізнання іншомовної інформації, що належить до загальнокультурної сфери, викликає зацікавленість та є сформованою на попередньому досвіді

-низький -середній -високий -якість відсутня

_____/_____/_____/_____
 (факультет) (відділення) (шифр групи) (дата)

_____/_____/_____/_____
 (прізвище) (ім'я) (по батькові) (іноземне ім'я)

Порядок оцінювання рівня сформованості когнітивної готовності викладачів медичного університету до організації навчального процесу іноземною мовою за комунікативним, когнітивно-лінгвістичним та діяльнісним критеріями

НАВИЧКА АУДІОВАННЯ

Мета тестування: визначення рівня сформованості професійних якостей за наступними показниками *комунікативного* (див. Додаток У, табл. У.2) та *когнітивно-лінгвістичного* (див. Додаток У, табл. У.3) критеріїв:

- уміння сприймати іншомовну інформацію на слух без її уявного перекладу рідною мовою (див. Додаток У, табл. У.2, п. 2.1);
- наявність запасу фраз у вигляді зворотів прямої мови, необхідного для усного спілкування засобами іноземної розмовної мови в межах навчального процесу та в загально-культурному тематичному просторі (див. Додаток У, табл. У.2, п. 2.5);
- здатність до відновлення актів спілкування іноземною мовою на основі впевненості, що заснована на зафіксованому в пам'яті досвіді іншомовного спілкування в минулому, який було набуто в минулому (див. Додаток У, табл. У.2, п. 2.10);
- наявність достатнього запасу розмовних виразів, зворотів прямої мови, що містяться одночасно у слуховій (фрази) та зоровій (дії) пам'яті, а також слів не професійного, а загальнокультурного призначення (див. Додаток У, табл. У.2, п. 2.11);
- здатність розуміти без використання рідної мови іншомовну інформацію *загальнокультурної* та *фахової* тематики, що надходить у звуковому вигляді (див. Додаток У, табл. У.3, п. 3.1);
- здатність не уважно слухати, а природно сприймати на слух іншомовну інформацію у звуковому виразі, яка надходить впродовж акту будь-якої іншомовної діяльності (див. Додаток У, табл. У.3, п. 3.5);

- здатність до формування цільного уявлення про будь-яку звукову іншомовну інформацію, що була почута та не до кінця зрозуміла (див. Додаток У, табл. У.3, п. 3.8).

Склад іспиту: частини 1 – 4 (25 завдань)

Частина перша (завдання 1 – 7)

Тому, що іспитується, надають для прослуховування 7 відносно невеликих текстів на загальнокультурну тематику у вигляді звукового запису, до кожного з яких додається одне завдання та три зображення.

Завдання полягає у виборі зображення, що містить відповідь на це завдання.

Частина друга (завдання 8 – 13)

Той, що іспитується, має двічі прослухати достатньо тривалий звукозапис і відповісти на 6 запропонованих питань.

Частина третя (завдання 14 – 19)

Третя частина містить подвійне прослуховування тривалого звукового запису. Після цього той, що іспитується, має додати до тексту інформацію, яку в ньому бракує. Це має бути зроблено відповідно до нумерації, що відповідає послідовності подачі цієї інформації в звуковому матеріалі.

Частина четверта (завдання 20 – 25)

Той, що іспитується, має прослухати звуковий запис діалогу, що містить обговорення однієї з тем загальнокультурної тематики та висловлювання учасниками обговорення своєї думки відносно обговорюваного завдання.

Після закінчення прослуховування діалогу тому, що іспитується, належить визначити, яке з шести висловлювань, які наведено в цьому завданні, є вірним.

НАВИЧКА УСНОГО СПІЛКУВАННЯ

Мета тестування: визначення рівня сформованості професійних якостей за наступними показниками *комунікативного* (див. Додаток У, табл. У.2) та *когнітивно-лінгвістичного* (див. Додаток У, табл. У.3) критеріїв:

- уміння в усній формі відповідати іноземною мовою на питання, ставити їх і давати коментарі на основі готових фраз, відкладених в пам'яті (табл. 2.4.2, п. 2.2);
- наявність стійких навичок вільного усного спілкування іноземною мовою в загальнокультурному тематичному просторі (див. Додаток У, табл. У.2, п. 2.3);
- наявність власного запасу іншомовної лексики у обсязі, що дозволяє здійснювати увесь навчальний процес на стилістично вірній розмовній основі (*на відміну від існуючої*

традиції спілкування засобами виразів, які штучно створені на основі перекладу та не відповідають вимогам міжнародних стандартів спілкування) (див. Додаток У, табл. У.2, п. 2.4);

- наявність запасу фраз у вигляді зворотів прямої мови, необхідного для усного спілкування засобами іноземної розмовної мови в межах навчального процесу та в загально-культурному тематичному просторі (див. Додаток У, табл. У.2, п. 2.5);
- готовність до педагогічного спілкування іноземною мовою, метою якого є досягнення зацікавленості студента її цінностями (див. Додаток У, табл. У.2, п. 2.7);
- здатність до відновлення актів спілкування іноземною мовою на основі впевненості, що заснована на зафіксованому в пам'яті досвіді іншомовного спілкування в минулому, який було набуто в минулому (див. Додаток У, табл. У.2, п. 2.10);
- наявність достатнього запасу розмовних виразів, зворотів прямої мови, що містяться одночасно у слуховій (фрази) та зоровій (дії) пам'яті, а також слів загальнокультурного призначення (див. Додаток У, табл. У.2, п. 2.11);
- здатність розуміти без використання рідної мови іншомовну інформацію загальнокультурної та фахової тематики, що надходить у звуковому вигляді (див. Додаток У, табл. У.3, п. 3.1);
- здатність та звичка спрощено сприймати зміст іншомовної інформації на основі знайомих слів та словосполучень з домислюванням незрозумілого (див. Додаток У, табл. У.3, п. 3.6).

Склад іспиту: частини 1 – 4

(Присутніми в аудиторії мають бути не менш, ніж двоє екзаменаторів. Ті, що іспитуються, працюють у парах. У разі непарної кількості тих, що іспитуються, останні троє з них об'єднуються в одну групу. Демонстрація слухачами здатності до Оцінювання здатності слухачів до вільного усного спілкування та рівень сформованості цієї навички оцінюється засобами ролевої гри на діалоговій основі та в межах тематики, що міститься в завданні Оцінка за усну мову складає чверть, або двадцять п'ять відсотків, загальної оцінки за увесь іспит.)

Частина перша

Загальна розмова. Кожному з обох, що іспитуються, по черзі ставлять завдання, що стосуються їх особистих якостей, способу життя, власних захоплень, поглядів та ін. Серед таких завдань може бути, наприклад, прохання вимовити іноземною мовою своє ім'я та прізвище по буквах.

Частина друга

Побудова парного діалогу на задану тему, що передбачає імітацію умов заданої ситуації (напр., обговорення пропозиції, розгляд альтернативи, формування рекомендацій, знаходження компромісу з партнером і таке інше).

Частина третя

Кожен з тих, хто здає іспит, має надати опис змісту кольорової фотографії у усному вигляді. (*Фотографії, що використовуються у кожному випадку, мають відрізнятися.*)

Частина четверта

Після завершення іспиту на спілкування обидва слухачі мають обговорити тему, яка зв'язує фотографії, з якими вони працювали в попередній частині.

НАВИЧКА ОСМИСЛЕНОГО ЧИТАННЯ

Мета тестування: визначення рівня сформованості професійних якостей за наступними показниками *комунікативного* (див. Додаток У, табл. У.2) та *когнітивно-лінгвістичного* (див. Додаток У, табл. У.3) критеріїв:

- здатність розуміти без використання рідної мови іншомовну інформацію *загальнокультурної* та *фахової* тематики, що надходить у писемному вигляді (див. Додаток У, табл. У.3, п. 3.1);
- готовність до мислення засобами іноземної мови в межах загальнокультурної та фахової тематики у вербальній формі без уявного перекладу з рідної мови та у писемній формі засобами тієї ж самої іноземної мови (див. Додаток У, табл. У.3, п. 3.2);
- здатність на рівні природної потреби зразу концентрувати увагу на тлумачних словниках і довідниках з граматики (*тобто обходитися без рідної мови в умовах необхідності з'ясування невідомих значень іношомовних слів та словосполучень та призначення нових граматичних конструкцій іноземної мови*) (див. Додаток У, табл. У.3, п. 3.3);
- наявність достатніх знань в сфері теорії іноземної мови (*граматика, фонетика, синтаксис, правопис* тощо) (див. Додаток У, табл. У.3, п. 3.4);
- здатність та звичка спрощено сприймати зміст іншомовної інформації на основі знайомих слів та словосполучень з домислюванням незрозумілого (див. Додаток У, табл. У.3, п. 3.6);
- здатність сприймати та осмислювати звукову іншомовну інформацію як єдине ціле навіть за умов її неповного розуміння та будувати сприйняття і обговорення на цілісній основі інформації (див. Додаток У, табл. У.3, п. 3.7).

Склад іспиту: частини 1 – 5

Частина перша (завдання 1 – 5)

Завдання, що містяться в цієї частині, полягають в читанні різних коротких текстів та їх осмисленні за змістом. Такі тексти можуть мати вигляд вивісок різноманітного змісту або призначення, дорожні знаки, інструкції з експлуатації, оголошення, листівки та навіть повідомлення.

Крім цього, будуть також наведені п'ять різних речень, які необхідно буде зв'язати з цими текстами за змістом.

Частина друга (завдання 6 – 10).

Ця частина містить 8 текстів певної тематики, а також опис зовнішнього зображення 5-ти різних людей. Завдання полягає в об'єднанні інформації та тексту про людину.

Частина третя (завдання 11 – 20)

Ця частина містить тексти, що є довшими за попередні. Слухач має прочитати уривок з брошури або рекламу в журналі, до тексту якого додається 10 тверджень. Завдання для слухача полягає в тому, щоб визначити, чи є серед них такі, що мають безпосереднє відношення до тексту який було йому надано.

Частина четверта (завдання 21 – 25)

Слухач має прочитати текст, в якому міститься думка, що стосується якоїсь певної проблеми чи питання, та надати відповідь на кожне з 5-ти запитань шляхом її відокремлення серед 4-х варіантів, які додаються до кожного запитання.

Частина п'ята (завдання 26 – 35)

Слухач має прочитати текст, що містить певні пропуски, та заповнити їх словами, фразами або словосполученнями, що їх бракує. *(Виконання цього завдання надає можливість визначити рівень володіння слухачем граматиною та обсяг його лексичного запасу.)*

НАВИЧКА ПИСЕМНОГО СПЛКУВАННЯ

Мета тестування: визначення рівня сформованості професійних якостей за наступними показниками *когнітивно-лінгвістичного* (див. Додаток У, табл. У.3) та *діяльнісного* (див. Додаток У, табл. У.4) критеріїв:

- готовність до мислення засобами іноземної мови в межах загальнокультурної та фахової тематики у вербальній формі без уявного перекладу з рідної мови та у писемній формі засобами тієї ж самої іноземної мови (див. Додаток У, табл. У.3, п. 3.2);
- здатність на рівні природної потреби зразу концентрувати увагу на тлумачних словниках і довідниках з граматики (*тобто обходитися без рідної мови в умовах необхідності з'ясування невідомих значень іноземних слів та словосполучень і призначення нових граматичних конструкцій іноземної мови*) (див. Додаток У, табл. У.3, п. 3.3);
- наявність достатніх знань в сфері теорії іноземної мови (*граматика, фонетика, синтаксис, правопис* тощо) (див. Додаток У, табл. У.3, п. 3.4);

- уміння використовувати сучасні іншомовні інформаційні та комунікативні технології для розробки освітніх ресурсів засобами іноземної мови (див. Додаток У, табл. У.4, п. 4.5);
- здатність до використання двомовної бази смислових еквівалентів для рідномовно-іншомовного перекладу матеріалів на фразеологічній основі (див. Додаток У, табл. У.4, п. 4.11);
- готовність до повноцінного застосування іноземної мови як засобу обміну інформацією (див. Додаток У, табл. У.4, п. 4.23).

Склад іспиту: частини 1 – 3

Частина перша (завдання 1 – 5)

Ця частина письмової частини іспиту складається з п'яти завдань, на які слухачем мають бути надані відповіді. Кожне таке завдання містить два речення, одне з яких є повним, а в другому бракує декілька слів. Сутність завдання полягає в доповненні другого речення такими словами, що їх наявність надасть цьому реченню такий же самий зміст, що міститься у першому. *(Зміст усіх речень, що використовуються у цієї частині іспиту, належить до тієї ж самої тематики.)*

Частина друга (завдання 6)

Той, що здає іспит, має підготувати стисле (35 – 45 слів) повідомлення у писемному вигляді, яке відповідатиме наданим вказівкам. *(Перед написанням треба уважно ознайомитись з вказівками, що надаються, та ретельно спланувати свою відповідь за змістом та структурою.)*

Частина третя (завдання 7, 8)

У цій частині слухачеві надається можливість вибору між написанням стислого твору (оповідання) та складанням листа, що був би неофіційним або приватним за своїм призначенням. *(Загальний обсяг тексту має складати близько 100 слів.)* Для написання розповіді слухачеві надається його назва або перше речення, а у випадку написання ним листа – уривок листа друга, на який має бути написана відповідь.

Порядок оцінки рівня сформованості

Під час здачі іспиту мають оцінюватись рівень оволодіння таких навичок, як *аудіювання*, *усного* та *писемного* спілкування, а також *читання*. Максимальний рівень володіння кожною з навичок оцінюється в 25 балів. При цьому розмір шкали оцінювання рівня сформованості вищезначених навичок в обсязі усього іспиту складає 100 балів у чисельному вигляді.

Мінімальна ж кількість балів, наявність якої іспит вважається як такий, що було складено успішно, складає 75 (балів).

**Програма оцінювання рівня когнітивно-лінгвістичної готовності викладачів медичного університету до організації навчального процесу іноземною мовою
(на прикладі англійської мови)**

Зміст складників когнітивно-лінгвістичної готовності	Рівні практичного оволодіння та готовності до діяльності		
Рівні сформованості за результатами дослідження	Низький	Середній	Високий
1	2	3	4
Рівні та опис за нормами <i>Common European Framework of Reference for Languages (CEFRL)</i>	A. Basic User (A1 Beginner – A2 Elementary)	B. Independent User	
		<i>B1 Threshold or Intermediate</i>	<i>B2 Vantage or Upper Intermediate</i>
Description of CEFRL Levels (Опис рівня сформованості знань, умінь та навичок володіння)			
Опис потреб щодо вищезначених рівнів згідно <i>Common European Framework of Reference for Languages (CEFRL)</i>	A1. Can understand and use familiar everyday expressions and very basic phrases aimed at the satisfaction of needs of a concrete type. Can interact in a simple way provided the other person talks slowly and clearly and is prepared to help.	B1. Can understand the main points of clear standard input on familiar matters regularly encountered in work, school, leisure, etc. Can deal with most situations likely to arise whilst travelling in an area where the language is spoken. Can produce simple connected text on topics which are familiar or of personal interest. Can describe experiences and events, dreams, hopes & ambitions and briefly give reasons and explanations for opinions and plans	B2. Can understand the main ideas of complex text on both concrete and abstract topics, including technical discussions in his/her field of specialisation. Can interact with a degree of fluency and spontaneity that makes regular interaction with native speakers quite possible without strain for either party. Can produce clear, detailed text on a wide range of subjects and explain a viewpoint on a topical issue giving the advantages and disadvantages of various options
	A2. Can understand sentences and frequently used expressions related to areas of most immediate relevance (e.g. very basic personal and family information, shopping, local geography, employment). Can communicate in simple and routine tasks requiring a simple and direct exchange of information on familiar and routine matters. Can describe in simple terms aspects of his/her background, immediate environment and matters in areas of immediate need		

Зміст складників когнітивно-лінгвістичної готовності	Рівні практичного оволодіння та готовності до діяльності		
Рівні сформованості за результатами дослідження	Низький	Середній	Високий
1	2	3	4
Переклад українською мовою опису потреб щодо вищезначених міжнародних рівнів	<p><u>Рівень А1.</u> Здатність розуміти та застосовувати на практиці вирази, що часто вживаються, й звороти прямої мови, що стосуються загальнокультурної тематики та призначені для вирішення конкретних практичних завдань. Здатність до взаємодії із співрозмовником за умови використання ним простих фраз і неквапливої манери спілкування.</p> <p><u>Рівень А2.</u> Здатність розуміти зміст речень й окремих виразів, що часто вживаються та мають безпосереднє відношення до особистого життя. Здатність спрощено спілкуватися в усній формі на повсякденні теми. Уміння розповісти про себе, свою роботу та своє власне життя, а також висловити свої потреби та прохання</p>	<p><u>Рівень В1.</u> Здатність розуміти сутність змісту іншомовної інформації культурно-побутової або іншої знайомого тематики, що стосується сфери професійної діяльності, навчання, особистого інтересу та ін. Здатність розуміти інформацію, що має бути пов'язана з перебуванням в іншомовному середовищі. Уміння спрощено викладати у писемному вигляді інформацію, що охоплює сферу особистих інтересів або будь-якої іншої знайомої тематики. Уміння розповісти про власний досвід, очікуваних заходах і подальших планах, а також навести коротке обґрунтування своїх поглядів і очікувань</p>	<p><u>Рівень В2.</u> Здатність розуміти сутність змісту складною за змістом текстової інформації як загального призначення, так і конкретного змісту, що охоплює сферу своєї спеціалізації. Здатність регулярно взаємодіяти з носіями мови за такою мірою побіжності та свободи розмови, яка виключала б наявність якогось дискомфорту для кожного з учасників акту спілкування. Уміння у змістовно зрозумілому та граматично правильному вигляді викладати письмову інформацію, що стосується широкого кола питань. Здатність обґрунтовувати свою точку зору на шляху вирішення обговорюваної проблеми з аргументуванням її переваг та недоліків</p>

Зміст складників когнітивно-лінгвістичної готовності	Рівні практичного оволодіння та готовності до діяльності		
Рівні сформованості за результатами дослідження	Низький	Середній	Високий
1	2	3	4
Додаткові уміння та навички, які не увійшли в стандарти ² <i>CEFR</i> та були розроблені в межах дослідження	Адаптація до осмисленого сприйняття звукової інформації без її уявного перекладу рідною мовою. Формування вокабуляру зворотів прямої мови з їх механічним запам'ятовуванням в асоціації із діями і подіями, що них стосуються або супроводжують	Обмежена здатність виражати думки: - у вигляді усного спілкування на основі «скелетних» модулів-зворотів прямої мови з їх адаптацією до контексту спілкування за рахунок використання накопичених спеціальних термінів і виразів, який має бути накопичений; - у писемному вигляді за допомогою власної двомовної бази смислових еквівалентів і тлумачних словників іноземної мови	Повноцінна здатність виражати думки : - у вигляді усного спілкування на основі «скелетних» модулів прямих мовних зворотів з їх адаптацією до контексту спілкування за рахунок накопичених спеціальних термінів і виразів; а - у писемному вигляді за допомогою власної двомовної бази смислових еквівалентів і тлумачних словників іноземної мови
Parts of Speech (Частина мови)			
1a. THE NOUN (<i>countables, uncountables, variables, cooperatives</i>)	Наявність певної кількості активних іменників, як невід'ємних	Дещо збільшена кількість активних іменників за умови <i>усвідомленого</i>	Достатньо велика кількість активних іменників, структурована за
1б. ІМЕННИКИ (<i>обчислювані, незлічені, змінної обчислюваності</i>)	компонентів зворотів прямої мови, в усіх головних сферах загальнокультурної тематики. Ця кількість має бути сформована на основі <i>механічного</i> запам'ятовування кожної фрази в асоціації з діяльнісними особливостями контексту, що містить <i>візуальний</i> та <i>звуковий</i> образи іменника	сприйняття їх змістовних значень, що належать до найчастіше використовуваних, без перекладу рідною мовою та у поєднанні з дієсловами та прикметниками, завдяки чому формується уявлення про сполучуваність цих слів	гніздовим принципом на синонімічній основі; наявність знань про більш ширшу низку їх смислових значень та їх сполучуваності з дієсловами та прикметниками в кожному з таких нових значень; наявність уявлення про сполучуваність іменників з дієсловами й прикметниками

² Уміння та навички, що надані в цій графі, не увійшли до міжнародного стандарту *CEFR* у зв'язку з характерній для носіїв мову, які є його розробниками, недооцінки необхідності створення та штучного збереження іншомовного середовища навколо того, що навчається, іноземної мови. Така недооцінка викликана Природною наявністю такого іншомовного середовища в повсякденному житті носія мови та заснованій на цьому його нездатності подумки поставити себе на місце того, що навчається.

Зміст складників когнітивно-лінгвістичної готовності	Рівні практичного оволодіння та готовності до діяльності		
Рівні сформованості за результатами дослідження	Низький	Середній	Високий
1	2	3	4
<p>2a. THE ADJECTIVE (<i>kinds, position and comparison of</i>)</p> <p>2б. ПРИКМЕТНИКИ (<i>прості, складені і похідні</i>)</p>	<p>Володіння обмеженою кількістю прикметників, сформованим <i>неусвідомлено</i> і сприйманим не окремо від іменника, а з непрямим сприйняттям їх смислового значення на основі контексту</p>	<p>Володіння декілька збільшеною кількістю прикметників і усіма формами їх порівняння; усвідомлене сприйняття їх смислового значення без перекладу рідною мовою і відособлено від відповідного іменника</p>	<p>Володіння досить великою кількістю прикметників і усіма формами їх порівняння, структурованим за гніздовим принципом на синонімічній основі; наявність знань про особливості їх змістовного значення та сполучуваності з іменниками</p>
<p>3a. PRONOUNS (<i>personal, relative, reflexive and emphatic</i>)</p> <p>3б. ЗАЙМЕННИКИ (<i>особисті, відносні, зворотньо-підсилювальні, вказівні, присвійні та ін.</i>)</p>	<p>Володіння <i>особистими, присвійними, зворотньо-підсилювальними та вказівними</i> займенниками, на <i>неусвідомленій</i> основі та у фразеологічному вигляді, тобто в їх поєднанні з іменниками і допоміжними дієсловами та із сприйняттям їх змістовного значення на основі контексту <i>розмовних ситуацій</i> загальнокультурної тематики</p>	<p>Володіння <i>особистими, присвійними, зворотньо-підсилювальними та вказівними</i> займенниками, з <i>усвідомленим</i> сприйняттям їх смислового значення без перекладу рідною мовою та відособлено від фраз і зворотів прямої мови, що засвоєні шляхом <i>механічного</i> запам'ятовування на попередньому етапі навчання</p>	<p>Вільне володіння усіма займенниками на основі <i>навичок</i> їх застосування й теоретичних <i>знань</i> про їх смислові значення, яке набуто на <i>монолінгвістичній</i> основі та розширюється шляхом використання тлумачних словників</p>

Зміст складників когнітивно-лінгвістичної готовності	Рівні практичного оволодіння та готовності до діяльності		
Рівні сформованості за результатами дослідження	Низький	Середній	Високий
1	2	3	4
4а. NUMBERS & NUMERALS (<i>cardinals, ordinals, binary, decimal</i>)	Наявність певної кількості активних числівників як невід'ємних компонентів зворотів прямої мови, які використовуються для імітації дій, що стосуються усіх головних сфер загальнокультурної тематики. Ця кількість формується на основі механічного запам'ятовування кожного числівника у формі поєднання його зорового і звукового образу, що сприймається під час його вживання в процесі діяльності, передбаченою тематикою навчального контексту	Володіння кількісними та порядковими числівниками на основі усвідомленого сприйняття їх смислових значень; уміння описувати прості математичні операції на безперекладній основі, використовуючи певну кількість фразеологізмів, що було накопичено на попередньому етапі навчання	Вільне володіння кількісними та порядковими числівниками на основі усвідомленого сприйняття їх смислових значень; уміння описувати складні математичні операції, формулюючи інформацію на монолінгвістичній основі та за допомогою двомовної фразеологічної бази смислових еквівалентів, що було створено власноруч
4б. ЧИСЛІВНИКИ (<i>прості і похідні, кількісні і порядкові</i>)			
5а. VERBS (<i>active and passive voice, mood, tenses, agreement with the subject</i>)	Наявність певної кількості активних дієслів як невід'ємних компонентів зворотів прямої мови в усіх головних сферах загальнокультурної тематики. Ця кількість формується шляхом механічного запам'ятовування кожної фрази в асоціації з діяльнісним наповненням контексту, що містить візуальний та звуковий образи дієслова	Усвідомлене і осмислене володіння усіма формами правильних і неправильних дієслів, що увійшли до накопиченого вокабуляру шляхом механічного запам'ятовування фраз на розмовному етапі навчання; наявність знань про групи дієслівних форм, що використовуються частіше за інші та вже набули інтуїтивного застосування на розмовному етапі навчання	Усвідомлене і осмислене володіння усіма формами правильних і неправильних дієслів, що виходять за межі вокабуляру, який було накопичено впродовж розмовного етапу навчання; наявність знань про усі дієслівні форми, набутих інтуїтивній основі впродовж розмовного етапу навчання
5б. ДІЄСЛОВА (<i>особисті і неособисті, пасивний стан, нахил, групи часів і їх узгодження</i>)			

Зміст складників когнітивно-лінгвістичної готовності	Рівні практичного оволодіння та готовності до діяльності		
Рівні сформованості за результатами дослідження	Низький	Середній	Високий
1	2	3	4
6а. THE ADVERB (<i>comparison, formation and position of</i>)	Наявність певної кількості активних прислівників як невід'ємних компонентів зворотів прямої мови в усіх головних сферах загальнокультурної тематики. Така кількість формується на основі механічного запам'ятовування кожної фрази в асоціації з діяльними особливостями контексту, що містить візуальний і звуковий образи прислівника	Дещо розширена кількість активних прислівників з усвідомленим сприйняттям їх смислових значень без перекладу рідною мовою	Достатньо велика кількість накопичених прислівників та усвідомлення про ширший ряд їх смислових значень без перекладу рідною мовою
6б. ПРИСЛІВНИКИ (<i>прості, похідні, місце в реченні</i>)			
7а. THE CONJUNCTION (<i>coordinating and subordinating</i>)	Володіння сполучниками на неусвідомленій основі, сформоване на тлі цілісності контексту, що передається фразами або мовними зворотами, до складу яких входить той або інший сполучник	Уміння усвідомлено сприймати функціональне призначення й смислове наповнення <i>сурядних</i> та <i>підрядних</i> сполучників, сформоване механічним шляхом на неусвідомленій основі та підкріплене теоретичними знаннями, які були отримані на монологістичній основі, а також – шляхом розширення досвіду практичного застосування іноземної мови	Навички вільного володіння сполучниками, які засновані на умінні усвідомлено сприймати функціональне призначення й смислове наповнення <i>сурядних</i> та <i>підрядних</i> сполучників, яке було сформовано механічним шляхом на неусвідомленій основі та підкріплене теоретичним знаннями, набутими на монологістичній основі, а також розширенням досвіду практичного застосування іноземної мови. Володіння додатковими функціями сполучників, що вони виконують в нестандартних та складних умовах викладання інформації
7б. СПОЛУЧНИКИ (<i>сурядні і підрядні</i>)			

Зміст складників когнітивно-лінгвістичної готовності	Рівні практичного оволодіння та готовності до діяльності		
Рівні сформованості за результатами дослідження	Низький	Середній	Високий
1	2	3	4
8а. THE PREPOSITION (<i>simple, compound, phrase, participial prepositions</i>)	Володіння обмеженою кількістю простих применників на <i>неусвідомленій</i> основі, яке було сформоване на тлі цілісності та змістовних особливостей контексту, що передається фразами або мовними зворотами, до складу яких входить той або інший применник	Володіння розширеною кількістю <i>простих і складних</i> применників за рахунок <i>неусвідомленого</i> освоєння нових з них та <i>усвідомлення</i> нових смислових значень вже знайомих применників. Уміння <i>усвідомлено</i> осмислювати на монологістичній основі <i>прості</i> применники, що використовувались раніше на <i>неусвідомленому</i> рівні	<i>Усвідомлене</i> і засноване на ньому <i>неусвідомлене</i> володіння усіма <i>простими і складними</i> применниками. Здатність з'ясувати і зрозуміти смислове значення нових <i>складових</i> применників на монологістической основі і їх наступного <i>неусвідомленого</i> застосування
8б. ПРИЙМЕННИКИ (<i>прості, складні, складові</i>)			
9а. ARTICLES (<i>indefinite, definite</i>)	Уміння вживати <i>невизначений</i> та <i>визначений</i> артиклі в прямих мовних зворотах та простих реченнях, сформоване на <i>підсвідомому</i> рівні за рахунок механічного запам'ятовування випадків їх застосування на тлі контексту.	Навички вільного вживання <i>невизначеного</i> та <i>визначеного</i> артиклів на <i>підсвідомому</i> рівні й здатність <i>усвідомлено</i> розуміти їх функцію тароль щодо передачі змісту іменників <i>постійної</i> та <i>змінної</i> обчислюваності	Навички вільного володіння <i>невизначеним</i> та <i>визначеним</i> арпиклями, засновані на умінні <i>усвідомлено</i> сприймати їх роль та функцію в реченні, а також на досвіді їх застосування з іменниками <i>постійної</i> та <i>змінної</i> обчислюваності в контексті різної тематики
9б. АРТИКЛІ (<i>невизначений та визначений</i>)			
Sentences (Речення та інші граматичні форми)			
10а. SENTENCES: SIMPLE, COMPOUND & COMPLEX	Знання про правила формування <i>простих</i> речень розповідного та питального призначення, а також про порядок слів в таких реченнях	Знання про правила формування <i>простих і складних</i> речень розповідного та питального призначення, а також про порядок слів в таких реченнях	Знання про особливості <i>синтаксичних комплексів</i> та правила їх формування. Вільне володіння технікою формування інформації засобами <i>простих та складних</i> речень розповідного й питального призначення
10б. ВИДИ І ТИПИ РЕЧЕНЬ			

Зміст складників когнітивно-лінгвістичної готовності	Рівні практичного оволодіння та готовності до діяльності		
Рівні сформованості за результатами дослідження	Низький	Середній	Високий
1	2	3	4
<p>11а. ANALYSIS OF SIMPLE SENTENCES</p> <p>11б. ПРОСТЕ РЕЧЕННЯ</p>	<p><u>Рівень А1.</u> Уміння застосовувати <i>прості</i> речення у вигляді розповідних, питальних та окличних зворотів прямої мови на <i>підсвідомому</i> рівні у відповідності до контексту.</p> <p><u>Рівень А2.</u> Уміння <i>усвідомлено</i> сприймати зміст інформації та висловлювати думку в усній та письмовій формі засобами <i>простих</i> речень</p>	---	---
<p>12а. ANALYSIS OF COMPOUND SENTENCES (<i>double and multiple</i>)</p> <p>12б. СКЛАДНЕ РЕЧЕННЯ</p>	---	<p>Знання структури <i>складних</i> речень; володіння правилами узгодження різних груп дієслівних форм. Наявність необхідної кількості словосполучень та фразеологізмів, що було накопичено на двомовній основі. Володіння головними групами дієслівних форм <i>активного</i> та <i>пасивного</i> походження та призначення</p>	<p>Уміння <i>неусвідомлено</i> формулювати і <i>осмислено</i> сприймати письмову інформацію, яка охоплює таку, що сформульована <i>підсвідомо</i> на <i>монолінгвістичній</i> основі із застосуванням <i>складних</i> граматичних оборотів, які властиві <i>науково-технічному</i> стилю викладу. Вільне володіння словниково-довідковими ресурсами <i>іноземної</i> мови</p>

Зміст складників когнітивно-лінгвістичної готовності	Рівні практичного оволодіння та готовності до діяльності		
	Низький	Середній	Високий
Рівні сформованості за результатами дослідження			
1	2	3	4
13а. SYNTHESIS OF SENTENCES (<i>Complex Object, Complex Subject, Absolute Nominative participle Construction</i>)	---	---	Здатність <i>осмислено</i> сприймати та <i>неусвідомлено</i> застосовувати <i>складний</i> додаток, складний підмет, <i>дієприкметниковий</i> зворот та інші синтаксичні комплекси в текстах підвищеного літературного стилю, що є властивим традиціям викладу <i>науково-технічної</i> інформації
13б. СИНТАКСИЧНІ КОМПЛЕКСИ (<i>складний додаток, складний підмет, дієприкметниковий зворот</i>)			

**Програма оцінювання рівня іншомовної готовності викладачів медичного
університету до початку організації та впродовж навчального процесу іноземною
мовою за діяльнісним критерієм (на прикладі англійської мови)**

Дата перевірки:

Група:

Тема заняття:

Викладач:

Компонент педпроцесу	Складник компоненту педпроцесу	Оцінка в балах ³ Вербальна оцінка	Помилки, характеристика недоліків та успіхів ⁴	Рекомендації з підвищення ефективності навчального процесу
1	2	3	4	5
Володіння мовою				
	○ стиль викладу матеріалу	5		
	○ вимова	5		
	○ інтонація	5		
	середній балл за компонент			
Робота викладача				
Володіння аудиторією	○ атмосфера на занятті	доброзичлива конфликтна спокійна байдужа інше	5 1 4 2	
	○ зоровий контакт з аудиторією	активний присутній відсутній	5 3 1	
	○ комунікативний контакт з аудиторією	Викладач розмовляє: до 50% вище 50% домінування мови викладача	5 3 1	

³ Оцінка виставляється за 5-бальною шкалою

⁴ Стило охарактеризуйте особистості викладання та наведіть 1-2 випадки їх проявлення як приклад

Продовження форми Ф 4

Компонент педпроцесу	Складник компоненту педпроцесу	Оцінка в балах ⁵ Вербальна оцінка	Помилки, характеристика недоліків та успіхів ⁶	Рекомендації з підвищення ефективності навчального процесу
1	2	3	4	5
(Володіння аудиторією)	○ роз'яснення важких моментів, з якими студент зіткнувся у позааудиторній діяльності	присутніх 5 відсутніх 1	5 1	
	○ настрої аудиторії на роботу	присутніх 5 відсутніх 1	5 1	
	○ вправи на розслаблення і продовження контакту з мовою наприкінці заняття	присутніх 5 відсутніх 1	5 1	
	Загальна оцінка психологічного аспекту педагогічної діяльності		задовільна незадовільна	
Поведінка викладача	○ вільна, розкріпачена			
	○ скутне, нервозне			
	○ розгублене			
	○ інше			
Методичний складник роботи викладача <i>(Оцінювання кожного із компонента здійснювати по 5-ти бальній системі, з викладанням особистих спостережень та зауважень)</i>	○ Уміння правильно доводити матеріал студентам			
	○ Практичне відпрацювання навчального матеріала			
	○ Закріплення відпрацьованих навичок у студентів			
	Усього балів за компонент			

⁵ Оцінка виставляється за 5-бальною шкалою

⁶ Надайте стислий опис особливостей викладання і наведіть 1-2 випадка їх прояву у якості прикладу

Продовження форми Ф 4

Компонент педпроцесу	Складник компоненту педпроцесу	Оцінка в балах Вербальна оцінка	Помилки, характеристика недоліків та успіхів ⁷	Рекомендації з підвищення ефективності навчального процесу
1	2	3	4	5
Організація навчального процесу згідно з вимогами навчально-методичного комплексу. Поетапне дотримання головних компонентів плану занять <i>(Оцінювання кожного з компонентів здійснювати за 5-бальною шкалою, з викладанням особистих спостережень та зауважень)</i>	○ Наявність нагрудних табличок з англійськими іменами, застосування англійських імен під час аудиторного спілкування			
	○ Стисле обговорення питань, пов'язаних з матеріалом попереднього заняття			
	○ Робота з афоризмами			
	○ Обмін новими фразами, що належать до сфери особистих інтересів та захоплень			
	○ Робота з матеріалом поточного уроку			
	○ Рольова гра			
	○ Інші компоненти (уявлення про те, як англійська мова використовується на дозвіллі, навчання навичкам читання та ін.)			
	○ Вправи на розслаблення та продовження контакту з мовою			
	○			
Усього балів за компонент				

⁷ Надайте стислий опис особистостей викладання та наведіть 1-2 випадка їх прояву у якості прикладу

Закінчення форми Ф 4

Компонент педпроцесу	Складник компонента педпроцесу	Оцінка в балах Вербальн оцінка	Помилки, характеристика недоліків та успіхів	Рекомендації щодо підвищення ефективності навчального процесу
1	2	3	4	5
Робота студентів				
<i>(Оцінювання кожного з компонентів роботи студента здійснювати за 5-тибальною шкалою, з наданням власних спостережень та зауважень)</i>	○ студенти працюють зосереджено			
	○ студенти працюють із задоволенням			
	○ студенти працюють незацікавлено			
	○ міра засвоєння матеріалу студентами			
	Усього балів за компонент			

РЕЗУЛЬТУЮЧА ОЦІНКА РОБОТИ ВИКЛАДАЧА*(оцінювання відбувається за середнім балом):*

Володіння мовою	Психологічний аспект педагогічної діяльності	Методична організація педагогічної діяльності	Організаційний складник педагогічного процесу	Примітки
Результуючий середній бал				

Підпис та П.І.Б спостерігача _____

_____/_____/_____/_____
 (факультет) (відділення) (шифр групи) (дата)

_____/_____/_____/_____
 (прізвище) (ім'я) (по батькові) (іноземне ім'я)

Методика оцінки та самооцінювання рівня сформованості мотивів активності в формулюванні готовності викладача медичного університету до організації навчального процесу іноземною мовою за *афективно-рефлексивним* критерієм

Шановний слухач!

Звертаємось до Вас з проханням – за умови власного відчуття наявності якостей, що їх стосуються запитання, які сформульовано нижче – надати інформацію, яку ми запрошуємо.

1. Вкажіть рівень усвідомленості настрою щодо власної відповідальності викладача за оволодіння студентом навчальним предметом засобами іноземної мови як кінцевої мети навчання:

-низький -середній -високий -якість відсутня

2. Вкажіть рівень цілісності рефлексивних роздумів та повноцінності здатності до коригування навчального процесу на основі переосмислення результатів проміжного тестування:

-низький -середній -високий -якість відсутня

3. Вкажіть рівень стійкості відчуття постійної потреби у використанні іноземної мови з метою пізнання іншомовної інформації:

-низький -середній -високий -якість відсутня

4. Вкажіть рівень стійкості неусвідомленого прагнення до постійного фахового самовдосконалення на іншомовній основі:

-низький -середній -високий -якість відсутня

5. Вкажіть рівень стійкості щодо наполегливості у створенні навколо себе власного іншомовного середовища та до його утримання на розважально-пізнавальній основі:

-низький -середній -високий -якість відсутня

6. Вкажіть рівень здатності до емоційного переживання потреби у мотивуванні пізнавальної активності студентів засобами іноземної мови через сферу їх власних інтересів та захоплень:

-низький -середній -високий -якість відсутня

7. Вкажіть рівень стійкості цілеспрямованості у встановленні та підтримці психологічного зв'язку з кожним студентом з метою використання своїх спостережень для підвищення ефективності своєї участі в навчальному процесі:

-низький -середній -високий -якість відсутня

8. Вкажіть рівень власної рішучості у стимулюванні пізнавальної діяльності майбутніх медиків в сфері іншомовної інформації засобами іноземної мови:

-низький -середній -високий -якість відсутня

9. Вкажіть рівень стійкості власної усвідомленої відповідальності за ступінь своєї готовності здійснювати самооцінку, самоаналіз, самокоригування процесу оволодіння іншомовною культурою:

-низький -середній -високий -якість відсутня

Анкета первинного опитування слухача

_____ (прізвище, ім'я та по батькові того, хто навчатиметься)

_____ (дата заповнення анкети)

_____ (кодовий номер групи):

Вкажіть рівень Вашого володіння мовою станом на день заповнення анкети

(заповнюється викладачем або методистом)

- Starter
- Beginner
- Elementary
- Pre-intermediate
- Intermediate
- Upper intermediate
- Advanced

До початку навчання

1. Які труднощі Ви відчували під час практичного використання іноземної мови до початку навчання:

Усна розмова

- Недостатня міра розуміння почутого на слух (5)
- Розумію почуте, але не можу висловити свою думку (6)
- Недостатній запас слів (5)
- Неспроможність складати фрази, незважаючи на достатній запас слів (3)
- Інші труднощі, а саме _____

Читання

- Відсутність необхідної побіжності читання (3)
- Читання тексту "по словах"
- Труднощі сприйняття питальної та розповідної інтонації (2)
- Безпомилкове читання слів, що зустрілися уперше (3)

Інші труднощі, а саме (1): «Прочитати це не означає зрозуміти зміст прочитаного і вірно його перекласти»

Писання

- Невпевненість стосовно правильності написання (стосується пунктуації)
- Складання тексту листа під час листуванні (стосовно стилю та фразеології) (45)
- Труднощі стосовно висловленню власної думки у письмовій формі

Інші труднощі, а саме _____

2. Яким чином Ви використовували іноземну мову на практиці?

- Розмова по телефону (1)
- Читання та підготовка повідомлень та листів (5)
- Читання матеріалів, що пов'язані з професійною діяльністю (4)
- Іншеї, а саме _____

На дозвіллі

Спілкування з англомовним співрозмовником: (1)

- під час зустрічі
- по телефону

Читання літератури: (4)

- художньої
- науково-публіцистичної

Перегляд телепередач на мові, що вивчається (2)

3. Де і коли Ви навчалися англійській мові до того, як звернулись до нас?

Надайте Ваші пропозиції та побажання стосовно майбутнього процесу навчання, які не було враховано вище *(має заповнятися обов'язково)*

Вступна контрольна робота з англійської мови

Test Questions

Learner's Full Name _____

Date _____

Grammar

1. Give the past and the past participle.

Напишіть 3 форми неправильних дієслів

e.g. take – took – taken

go - _____ - _____	write - _____ - _____
see - _____ - _____	read - _____ - _____
eat - _____ - _____	make - _____ - _____
have - _____ - _____	do - _____ - _____

2. Put in have, to have, having, has, had, be, to be, being, been.

Вставте have, to have, having, has, had, be, to be, being, been.

e.g. Could I have a drink of water, please?

Have you ever _____ to Moscow?
 I would like _____ a better job.
 Where will you _____ this time tomorrow?
 How long _____ you _____ married?
 Can I ring you back? I'm _____ breakfast just now.
 I think Andrew _____ got a new girlfriend.
 I'd like _____ taller.
 How long _____ you _____ this job?

3. Put in correct form

Вставте потрібну форму дієслів

e.g. He plays football every Sunday. (to play)We didn't write him a letter. (not / to write)

What _____ you _____ this evening? (to do)
 Have you got a cigarette? Sorry, I _____. (not / to smoke)
 He _____ TV every evening. (to watch)
 She _____ fast-food restaurants. (not / like)
 She _____ play tennis very well. (can)
 They _____ students. (to be)
 We _____ our friends last weekend. (to meet)
 He _____ me yesterday evening. (not / phone)
 We _____ TV when the phone _____. (to watch, to ring)
 I _____ at school yesterday. (not / to be)
 _____ everything all right? (to be)
 Your hair _____ too long. (to be)

4. Give the adverbs

Напишіть прислівники

e.g. slow – slowly

cold - _____
 angry - _____
 comfortable - _____
 good - _____

nice - _____
 fast - _____
 happy - _____

5. **Put the correct preposition where necessary**

Вставте прийменники, якщо необхідно

e.g. I usually get up at 8 o'clock.

Come back again _____ Tuesday.

Come back again _____ ten minutes. – I'm not free now.

I work well _____ the morning. I don't like working _____ night.

Where were you _____ yesterday afternoon?

"I bought these flowers _____ you." "Oh, thank you."

"How long are you going to stay here?" "_____ March."

Would you like a piece _____ bread?

No, but could I have a little _____ cheese, please?

_____ the top, _____ the middle, _____ the bottom.

Vocabulary and language use

1. **Give the opposites of these words**

Напишіть антоніми (слова, що протилежні з змістом).

e. g. black – white

loud - _____

left - _____

high - _____

tall - _____

expensive - _____

happy - _____

well - _____

fat - _____

more - _____

clean - _____

put down - _____

always - _____

off - _____

top - _____

up - _____

back - _____

before - _____

past - _____

north - _____

interesting - _____

2. **Put more words in these lists**

Доповніть тематичний список слів

e.g. mother, father, sister, brother, son, daughter, uncle, aunt, cousine, ...

arm, nose, _____

cup, knife, _____

post office, bank, _____

blouse, trousers, _____

**Анкета
проміжного опитування слухача**

_____ (прізвище, ім'я та по батькові)

_____ (англійське ім'я)

_____ (електронна адрес, номер телефону)

_____ (дата заповнення анкети)

_____ (кодовий номер групи)

Викладачі «АРПІ» (надати їх англійські імена):

- на день заповнення анкети _____ --
- впродовж попередніх етапів навчання _____

Ваш рівень володіння мовою на початку навчання іноземної мови (заповнюється викладачем або методистом)

- Starter
- Beginner
- Elementary
- Pre-intermediate
- Intermediate
- Upper intermediate
- Advanced

Ваш рівень володіння мовою на день заповнення анкети (заповнюється викладачем або методистом)

- Starter
- Beginner
- Elementary
- Pre-intermediate
- Intermediate
- Upper intermediate
- Advanced

На поточному етапі навчання (за станом на « » _____ 20__ з)

Сприйняття на слух

Наскільки Вам зрозуміла розмова англійською мовою під час уроку?

- Без якихось труднощів розумію мову викладача та інших членів групи
 - Без якихось труднощів розумію аудіозапис
 - Прослуховуючи аудіозапис, я зустрічаю деякі слова, що мені не знайомі
- Прослуховуючи аудіозапис, я подумки перекладаю кожне слово рідною мовою і безнадійно відстаю від темпу мови того, хто говорить
- Розумію загальний зміст аудіозаписів
 - Інше, тобто _____

Усна розмова

Як Ви користуєтесь англійською мовою для спілкуванні на уроці?

- Розмовляю, висловлюючи думку за допомогою окремих слів та словосполучень

- Розмовляю, висловлюючи думку виключно з використанням фраз, що були засвоєні впродовж аудиторного заняття
- Розмовляю, висловлюючи думку з використанням фраз та виразів, що були засвоєні впродовж аудиторного заняття, та намагаючись будувати нові фрази
- Інше, тобто _____

Як Ви застосовуєте англійську мову?

- Тільки впродовж аудиторного заняття (під час спілкування з викладачами та іншими членами групи)
- Під час спілкування з колегами на роботі
- В телефонних розмовах
- Під час спілкування із студентами впродовж викладання їм своєї дисципліни
- Під час спілкування з іноземцями, що володіють цією мовою
- Відчуваю "страх" і не використовую мову поза уроком взагалі
- В інших випадках, а саме _____

Що Ви слухаєте (дивитесь) англійською мовою поза уроком? (Поруч вкажіть приблизний відсоток того, що розумієте)

- Слухаю аудіозапис навчальних матеріалів під час виконання домашнього завдання ___%
- Слухаю аудіотвори (аудіокниги) ___%
- Слухаю запис популярних пісень ___%
- Слухаю радіопередачі ___%
- Дивлюсь телепередачі ___%
- Дивлюсь відеофільми ___%
- Дивлюсь анімаційні фільми ___%

Читання

Що Ви читаєте англійською мовою у вільний час?

- Тексти та вправи, що надаються в підручнику ___%
- Художню літературу
 - ✓ спрощеної форми викладу (рівень _____) ___%
 - ✓ неспрощеної форми викладу ___%
- Науково-популярну літературу ___%
- Дисти ___%
- Оголошення та рекламні матеріали ___%
- Газети ___%
- Журнали ___%

Які труднощі викликає у Вас читання англійською мовою?

- Читаю "по словах", а коли дочитую фразу чи речення до кінця, втрачаю їх загальний зміст
- Читаю вільно, проте незнайомі слова не заважають загальному сприйняттю тексту
- Важко розумію зміст цілої фрази, хоча усі слова, з яких вона складається, мені знайомі
- Важко сприймаю зміст діалогів
- Відчуваю невпевненість у вимовленні незнайомих слів
- Інші труднощі, а саме _____

Писання

Як Ви застосовуєте навички писання англійською мовою?

- Коли виконую писемні завдання під час навчання іноземної мови
- Коли роблю записи у своєму робочому блокноті

- Складаю листи
- Складаю повідомлення
- Складаю доповіді
- Конспектую англомовні статті та матеріали
- Інше, а саме _____

Які труднощі Ви відчуваєте під час писання англійською мовою?

- Пишу повільніше, ніж було б потрібно
- Не завжди знаю, у яких випадках слово має починатись із заголовної букви
- Не завжди впевнений(а), чи вірно я пишу деякі слова да в якій послідовності вони мають бути розташовані у реченні
- Інше, а саме _____

Досуг

Чи Ви вже почали:

- користуватись англійською мовою для **ЧИТАННЯ** матеріалів, що стосуються сфери:

- Вашої фахової діяльності
- Вашого власного інтересу та навіть захоплення
- Іншої сфери знань або діяльності _____

(якщо так, то вкажіть, якої саме)

- користуватись англійською мовою для **ПРОСЛУХОВУВАННЯ** матеріалів, що стосуються сфери:

- Вашої фахової діяльності
- Вашого власного інтересу та навіть захоплення
- інше, а саме _____

- використовувати цю мову с метою **ПЕРЕГЛЯДУ** матеріалу, що належить до сфери:

- Вашої фахової діяльності
- Вашого власного інтересу та навіть захоплення
- інше, а саме _____

Скільки часу Ви надаєте щодня цих трьом вищеозначеним заняттям

(в годинах, та вкажіть приблизне співвідношення між ними у відсотках):

_____ годин _____ / _____ / _____ %
(читання / прослуховування / перегляд)

Чи використовуєте Ви іноземну інформацію (виключаючи домашні завдання) з метою відпочинку?

- так
- ні

Якщо ТАК, то яким чином Ви використовуєте іноземну мову у свій вільний час:

(скористуйтесь рекомендаціями, що надані у книзі «Английский язык: как учить(ся), чтобы обучить(ся)», розділ 5.2)

Якими словниками Ви користуєтесь під час роботи с англомовними матеріалами:

- тлумачними словниками англійської мови

(вкажіть назви словників, що Ви використовуєте)

- англо-російськими (англо-українськими) словниками

_____ (вкажіть авторів словників, що Ви використовуєте)

Чи спостерігається в останньому випадку зниження міри звернення до двомовних словників на користь тлумачних словників іноземної мови?

- так

- ні

Якщо НІ, то з якого приводу: _____

Чи відчуваєте Ви якісь труднощі під час використання тлумачних словників англійської мови? Якщо ТАК, то це стосується:

- складнощів визначень (дефініцій), наведених в словнику
- відсутністю словника «під рукою» в потрібну мить
- звичкою користатись двомовними словниками та бажання перекладати дефініцію рідною мовою

Чи задоволені Ви результатами свого навчання:

- цілком
- не повністю
- не задоволен(а)

Які з перелічених нижче методичних і педагогічних прийомів допомогли Вам оволодіти мовою?

Позначте їх знаком + в колонці 3. Надайте оцінку їх ефективності за 5-бальною шкалою (внесіть до колонки 4) та вкажіть, яку саме навичку вони допомогли Вам набуту (внесіть до колонки 5)?

Зробіть теж саме по відношенню до прийомів, які Ви вважаєте за недостатньо ефективні або зовсім неефективні, позначивши їх знаком «мінус» в колонці 3 та надавши свої коментарі в колонці 5 (останнє – якщо можливо). Окремо дякуємо Вам за це.

№ п/п	Зміст або назва навчально-методичного прийому	Наявність (+) або відсутність (-) позитивного ефекту	Оцінка ефективності, бал	Навичка, що набуто завдяки даному приему, та інші коментарі
1	2	3	4	5
1	Спілкування англійською мовою без використання рідної мови на заняттях			
2	Використання Вами англійського імені			
3	Прослуховування звукових записів англійською мовою без намагання розуміти зміст та перекладати рідною мовою			
4	Ваша участь в ролевій грі			
5	Ваша участь в спілкуванні на заняттях з іноземцем (іноземцями)			
6	Ваша участь в груповому спілкуванні на засіданнях клубу міжнародного спілкування			
7	Механічне запам'ятовування фраз разом з відповідними діями або подіями			

Продовження таблиці

№ п/п	Зміст або назва навчально-методичного прийому	Наявність (+) або відсутність (-) позитивного ефекту	Оцінка ефективності, бал	Навичка, що набуто завдяки даному прийому, та інші коментарі
1	2	3	4	5
8	Читання спрощених книг під час занять (<i>мало тексту, багато ілюстрацій</i>)			
9	Читання книг поза заняттями без перекладання рідною мовою			
10	Перегляд фільмів (поза заняттями)			
11	Прийом ознайомлення з новим уроком шляхом почергового переходу від сприйняття на слух до повторення вголос і читання фраз за викладачем (з відривом і закриванням підручника)			
12	Навчання читанню цілими словами і реченнями без попереднього вивчення алфавіту (є частиною прийому п. 11)			
13	Спілкування за принципом «питання-відповідь» з багатократним використанням тих же само прямих мовних зворотів по відношенню до різних об'єктів (<i>предмети, люди, події та ін.</i>),			
14	Робота з будь-якою англійською інформацією (<i>книги, фільми, ін.</i>) поза заняттями як спосіб розслаблення або зняття психологічної напруги			
15	Бесіда з актуальної тематики, не пов'язаною з навчальним процесом та програмою навчання			
16	Різні ігри, що призначені для загального розвитку			
17	Спілкування з іноземцями на особисті теми, включно таке, що відбувається через Інтернет			

18	Інше, а саме _____			

Що ще б Ви вважали за необхідне додати до навчального процесу з метою підвищення міри володіння англійською мовою? Надайте свої пропозиції щодо вдосконаленню наступних навичок:

а) РОЗУМІННЯ ЗВУКОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ НА
СЛУХ _____

б)

УСНЕ
СПІЛКУВАННЯ _____

в)
ЧИТАННЯ _____

г) УМІННЯ ВИСЛОВЛЮВАТИ ДУМКУ В ПИСЕМНОМУ
ВИГЛЯДІ _____

Будемо вдячні Вам за будь-які коментарі або пропозиції відносно нашої співпраці

**ДОДАТОК Х. РОБОЧИ ТАБЛИЦІ ДАНИХ ЩОДО ВИЯВЛЕННЯ РІВНІВ ГОТОВНОСТІ
УЧАСНИКІВ ЕКСПЕРИМЕНТУ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ ІНОЗЕМНОЮ
МОВОЮ ЗА КРИТЕРІЯМИ ДОСЛІДЖЕННЯ**

1.Таблиця Х.1. Розподіл учасників експерименту за рівнями готовності до організації навчального процесу іноземною мовою за <i>мотиваційно-ціннісним</i> критерієм.....	299
2.Таблиця Х.2. Розподіл учасників експерименту за рівнями готовності до організації навчального процесу іноземною мовою за <i>комунікативним</i> критерієм.....	326
3.Таблиця Х.3. Розподіл учасників експерименту за рівнями готовності до організації навчального процесу іноземною мовою за <i>когнітивно-лінвістичним</i> критерієм.....	354
4.Таблиця Х.4. Розподіл учасників експерименту за рівнями готовності до організації навчального процесу іноземною мовою за <i>діяльнісним</i> критерієм.....	376
5.Таблиця Х.5. Розподіл учасників експерименту за рівнями готовності до організації навчального процесу іноземною мовою за <i>афективно-рефлексивним</i> критерієм.....	402

ПРИМІТКА. У вищезгаданих таблицях жирним шрифтом наведено ініціали слухачів, які успішно пройшли навчання англійської мови та отримали дозвіл на педагогічну діяльність цією мовою.

Продовження таблиці X.1

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
11	Т.Ю.А. (Sandra)				+				+							
Разом для групи					3	5	3	4	4	3						
Група 4В.5 (2005/2006 – 2008/2009)																
1	Ш.Т.І. (Alex)					+			+							
2	Б.М.Е. (Mary) 2008						+			+						
3	Б.Е.Л. (Helen) 2008					+		+								
4	Т.І.А. (Rebecca)					+			+							
5	Г.Л.О. (Jane) 2008				+			+								
6	К.Є.В. (Alex)				+			+								
Разом для групи					2	3	1	3	2	1						
Група 4В.6 (2005/2006 – 2008/2009)																
1	М.А.Б. (Anny)				+			+								
2	Ч.В.Ю. (William)					+			+							
3	М.В.О. (Nelson) 2007						+			+						
4	З.А.О. (Evelyn)						+			+						
5	Р.І.В. (Eve)				+			+								
6	Х.М.В. (Marilyn)					+			+							
7	С.А.І. (Caroline) 2007					+			+							
8	К.Д.К. (David)				+			+								
Разом для групи					3	3	2	3	3	2						
Група 4В.7 (2005/2006 – 2008/2009)																
1	Ш.А.М. (Jacob)				+				+							
2	Г.Я.Ю. (Brenda)					+			+							
3	К.Ю.В. (Tom)						+			+						

Продовження таблиці Х.1

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
9	К.Л.І. (Betty)					+			+							
Разом для групи					4	5	0	5	4	0						
Група 5В.3 (2006/2007 – 2008/2009)																
1	Л.О.В. (Jessica)					+			+							
2	Б.Т.В. (Sophie)				+			+								
3	О.І.М. (Harry)					+		+								
4	Б.Є.А. (Kim)2010						+			+						
5	Т.С.С. (Ronald)					+				+						
6	С.Є.Ю. (Brad)				+			+								
7	П.Т.В. (Maggie)					+			+							
8	П.Є.В. (Rocky)					+			+							
9	К.М.А. (Max) 2009						+	+								
10	К.А.І. (Steven)					+			+							
11	К.Є.В. (Alex)				+			+								
12	П.Т.С. (Jane)				+			+								
Разом для групи					4	6	2	6	4	2						
Група 5В.4 (2006/2007 – 2008/2009)																
1	Г.А.Н. (Olaf)					+										
2	С.Я.Ю. (Sharon)					+										
3	Б.Н.А. (Lolita)						+									
4	П.О.В. (Britt)				+											
5	Д.І.А. (Vivien)				+											
6	В.І.А. (Emeline)						+									
7	З.І.І. (Stacey)				+											
Разом для групи					3	2	2	0	0	0						

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Група 5В.5 (2006/2007 – 2008/2009)																
1	П.О.С. (<i>Lewis</i>)					+			+							
2	Ж.Ю.І. (<i>Mark</i>)					+			+							
3	К.С.В. (<i>Linda</i>)					+			+							
4	З.І.Г. (<i>Bill</i>)						+			+						
5	Г.В.І. (<i>Kitty</i>)					+			+							
6	А.М.В. (<i>Bob</i>)						+		+							
7	К.Т.А. (<i>Gill</i>)						+		+			+				
Разом для групи						1	5	1	2	4	1	0	1	0		
Група 5В.6 (2006/2007 – 2007/2008)																
1	К.Є.В. (<i>Alex</i>)						+	+								
2	Ц.С.В. (<i>Serge</i>)					+		+								
3	Р.К.В. (<i>Alex</i>)						+		+							
4	П.Я.А. (<i>Ann</i>)						+		+							
5	Г.С.Г. (<i>Jane</i>)						+		+							
6	Д.Т.А. (<i>Claire</i>)						+		+							
Разом для групи						1	4	1	2	4	0					
Група 6В.1 (2006/2007 – 2008/2009)																
1	А.А.Б. (<i>Brad</i>)					+		+								
2	Д.І.Х. (<i>Elsa</i>)						+		+							
3	І.А.Л. (<i>Stephen</i>)							+		+						
4	К.С.Н. (<i>Paul</i>)						+		+							
5	М.Є.А. (<i>Phil</i>)					+		+								
6	М.А.Є. (<i>George</i>)						+		+							
7	П.Д.В. (<i>Robert</i>)					+			+							

Продовження таблиці X.1

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
8	Х.М.І. (Leo)				+			+								
Разом для групи					4	3	1	3	4	1						
Група 6В.2 (2007/2008 – 2008/2009)																
1	Т.І.А. (Kate)								+							
2	Л.І.В. (Stevie)							+								
3	Д.Р.О. (Fred)							+								
4	В.Д.А. (Alex)							+								
5	С.О.А. (Pip)							+								
6	П.М.Г. (Gerry)							+								
Разом для групи								5	1	0						
Група 6В.4 (2007/2008 – 2008/2009)																
1	П.В.В. (Phil)							+								
2	Р.Т.А. (Olivia)								+							
3	М.Ж.В. (Julie)								+							
4	З.Н.В. (Betty)								+							
5	Б.В.А. (Alex)							+								
6	Р.Н.В. (Leslie)								+							
7	С.В.Н. (Brian)							+								
8	Я.С.Я. (Stephen)							+								
9	К.І.А. (Kate)							+								
10	С.Н.Н. (Jackie)								+							
11	П.І.А. (Irene)									+		+				
12	Б.В.А. (Simon)									+		+				

Продовження таблиці X.1

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
13	М.Г.І. (Julia)								+							
14	М.Л.Н. (Jade)								+							
Разом для групи								5	7	2	0	1	0			
Група 6В.5 (2007/2008 – 2008/2009)																
1	В.Н.Т. (Tom)								+							
2	К.О.Н. (Kate)								+							
3	П.І.А. (John)							+								
4	А.В.В. (Phil) 2009									+						
5	Ш.А.Н. (Carol)								+							
6	Н.А.С. (Lizzie)							+								
Разом для групи								2	3	1						
Група 6В.6 (2007/2008 – 2009/2010)																
1	Ч.А.В. (Claudine)									+		+				
2	Н.А.В. (Clay)							+			+					
3	Г.О.А. (Clio)							+			+					
4	Р.М.В. (Mary)2010									+						
5	Г.Х.В. (Sam)							+								
6	Ш.Л.П. (Pet)							+								
7	Т.Ю.А. (Sandra)								+							
8	З.О.Є. (Rose)							+								
9	К.А.Л. (Morgan)							+								
Разом для групи								6	1	2	2	1	0			

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Група 6В.8 (2007/2008 – 2008/2009)																
1	A.A.B. (Byron)							+								
2	Б.І.А. (Camelia)								+							
3	З.Є.О. (Alex)							+								
4	З.І.О. (Gippi)							+								
5	К.Є.О. (Bruno)								+							
6	Н.М.Г. (Jo)							+								
7	В.В.В. (Gordon)							+								
8	К.Б.Б. (Greg)							+								
9	З. Н.В. (Betty)								+							
10	Г.А.Є. (Joseph)								+							
Разом для групи								6	4	0						
Група 7В.1 (2008/2009)																
1	С.Є.В. (Gerda)								+							
2	Ф.Н.В. (Gill)							+								
3	Р.О.В. (Mikki)								+							
4	Ш.Л.Н. (Marian)							+								
5	Ю.І.А. (Nesta)							+								
6	П.А.Г. (Andrew)							+								
7	Г.А.Є. (Joseph)									+						
8	С.А.С. (Gerry)								+							
9	К.Є.О. (Winnie)							+								
Разом для групи								5	3	1						
Група 7В.2 (2008/2009)																
1	К.Є.А. (Stella)								+							

Продовження таблиці X.1

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
2	М.В.І. (<i>Hilary</i>)								+							
3	Я.Є.В. (<i>Liz</i>)								+							
4	К.С.Н. (<i>Henry</i>)							+					+			
5	В.К.А. (<i>Matt</i>)							+								
6	П.Ю.В. (<i>Susie</i>)								+							
7	Х.Є.А. (<i>Robin</i>)									+						
Разом для групи								2	4	1	0	0	1			
Група GE.1 (2009/2010 – 2012/2013)																
1	Г.С.Г. (<i>Jane</i>)												+			
2	М.А.В. (<i>Claidine</i>)										+					
3	К.В.В. (<i>Virginia</i>)										+					
4	Г.Л.А. (<i>Jane</i>) 2008											+				
5	П.Я.А. (<i>Ann</i>)										+					
6	З.О.В. (<i>Fina</i>)											+				
7	К.А.А. (<i>Clarry</i>)										+					
8	К.І.А. (<i>Kate</i>)											+				
9	К.Н.В. (<i>Kate</i>)											+				
Разом для групи											4	4	1			
Група GE.2 (2009/2010)																
1	К.В.А (<i>Hilda</i>)							+								
2	М.Ж.В. (<i>Stacey</i>)								+							
3	П.О.Л. (<i>Rose</i>)							+								
4	Ч.Є.А. (<i>Rikky</i>)									+						
5	Г.Е. В. (<i>Stefan</i>)								+							
6	П.О.В. (<i>Emma</i>)								+							
Разом для групи								2	3	1						

Продовження таблиці X.1

№ п/п	Навчальна група /П.І.Б слухача	Етапи експерименту														
		1.Констатувальний			2. Формувальний									3.Контрольний		
		Стадія 1 (вхідний контрольний зріз)			Стадія 2.1 (проміжний діагностичний зріз 1)			Стадія 2.2 (проміжний діагностичний зріз 2)			Стадія 2.3 (проміжний діагностичний зріз 3)			Стадія 3 (вихідний контрольний зріз)		
		Періоди, рр.														
		2002/2003 – 2003//2004			2004/2005 – 2006/2007			2007 /2008 – 2009//2010			2010/2011 – 2011/2012			2012/2013 – 2013/2014		
		Н	С	В	Н	С	В	Н	С	В	Н	С	В	Н	С	В
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Група GE.3 (2009/2010)																
1	Б.А.М. (Cherry)								+		+					
2	В.Л.І. (Winnie)								+		+					
3	Є.Н.В. (Vicky)									+	+					
4	С.І.В. (John)							+			+					
5	М.С.А. (Claire)								+			+				
6	Б.А.В. (Joyce)							+								
7	С.Є.В. (Helen)							+				+				
8	В.А.Ю. (Alex) 2012									+		+				
Разом для групи								4	2	2	4	3	0			
Група GE.4 (2009/2010)																
1	К.Є.В. (Alex)								+							
2	С.Є.В. (Helen)							+								
3	К.Ю.В. (Tom) 2008								+							
4	К.Т.В. (Silvia) 2008								+							
5	Ф.С.П. (Stella)								+			+				
6	М.Р.М. (Joel)							+								
Разом для групи								2	4	0	0	1	0			

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Група MGE.1 (2009/2010)																
1	Ч.А.В. (<i>Claudine</i>) 2010								+							
2	Н.А.В. (<i>Clay</i>) 2010							+								
3	Г.О.А. (<i>Clio</i>) 2010							+								
4	Б.М.Е. (<i>Mary</i>) 2008								+							
5	Б.Е.Л. (<i>Helen</i>) 2008								+							
6	З.І.А. (<i>Michael</i>)							+								
7	З.І.І. (<i>Jane</i>)							+								
8	Р.М.В. (<i>Mary</i>)									+						
Разом для групи								4	3	1						
Група MGE.2 (2009/2010 – 2010/2011)																
1	Т.А.В. (<i>Antony</i>) 2011									+			+			
2	Я.Є.Л. (<i>Helen</i>)								+			+				
3	О.М.С. (<i>Margaret</i>)							+								
4	Л.А.А. (<i>Adolf</i>)							+								
5	Л.Н.М. (<i>Eve</i>)								+		+					
6	С.А.С. (<i>Hilary</i>)							+				+				
Разом для групи								3	2	1	1	2	1			
Група MGE.3 (2009/2010 – 2010/2011)																
1	Б.В.А. (<i>Simon</i>)										+					
2	З.Н.В. (<i>Christine</i>)											+				
3	П.Ю.В. (<i>Susie</i>)											+				
4	К.С.Н. (<i>Henry</i>)												+			
5	П.І.А. (<i>Irene</i>)															
6	П.К.В. (<i>Joel</i>)												+			

Продовження таблиці X.1

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Разом для групи											1	2	2			
Група MGE.4 (2009/2010)																
1	А.В.В. (<i>Phil</i>) 2009									+			+			
2	А.М.В. (<i>Bob</i>)							+								
3	В.Н.А. (<i>Emelin</i>)								+		+					
4	Т.С.С. (<i>Ronald</i>) 2010								+							
5	К.І.В. (<i>Veronica</i>) 2010								+			+				
6	З.І.В. (<i>Linda</i>) 2010							+				+				
7	К.Т.А. (<i>Gill</i>)								+							
8	О.В.М. (<i>Winnie</i>)								+							
9	К.Ю.В. (<i>Tom</i>) 2008								+							
Разом для групи								2	6	1	1	2	1			
Група MGE.5 (2009/2010)																
1	К.А.І. (<i>Steven</i>)							+								
2	К.М.А. (<i>Max</i>) 2009							+								
3	С.Є.Ю. (<i>Brad</i>)							+				+				
4	Б.Є.А. (<i>Kim</i>) 2010									+						
5	Ш.Л.П. (<i>Pet</i>)							+								
6	Т.Ю.Я. (<i>Sandra</i>)							+								
7	П.С.В. (<i>Susan</i>)								+							
8	К.В.Т. (<i>Claire</i>) 2009								+				+			
9	А.М.В. (<i>Bob</i>)							+								
Разом для групи								6	2	1	0	1	1			

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Група MGE.6 (2009/2010)																
1	К.С.В. (<i>Diana</i>) 2009							+								
2	А.В.В. (<i>Phil</i>) 2009									+						
3	С.А.С. (<i>Sharon</i>)								+							
4	К.О.К. (<i>Kate</i>)							+								
5	Р.В.В. (<i>Olivia</i>)2007								+							
6	С.С.В. (<i>Valerie</i>) 2007								+							
7	В.Л.В. (<i>Linda</i>)							+								
8	К.Н.В. (<i>Michel</i>) 2007								+							
9	В.Н.Т. (<i>Tom</i>)2011							+								
Разом для групи								4	4	1						
Група MGE.7 (2009/2010)																
1	П.Я.С. (<i>Emily</i>)									+						
2	К.К.А. (<i>Jenny</i>)									+						
3	Т.А.В. (<i>Stacey</i>)									+						
4	К.Ю.І. (<i>Winnie</i>)									+						
5	Щ.Є.І. (<i>Nick</i>)									+						
6	Г.Є.І. (<i>Rose</i>)									+						
Разом для групи								0	0	6						
Група DGE.1 (2009/2010 – 2010/2011)																
1	Г.А.Є. (<i>Joseph</i>) 2011							+				+				
2	К.Є.А. (<i>Stella</i>)									+		+				
3	М.В.І. (<i>Hilary</i>)								+							

Продовження таблиці X.1

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
4	Я.Є.В. (Liz)								+			+				
5	Х.Є.А. (Robin) 2011									+			+			
6	Р.М.В. (Mary)									+	+					
Разом для групи								1	2	3	1	3	1			
Група GE.4 (2012/2013) (раніше GE.3)																
1	С.В.С. (Betsy)												+			+
2	О.В.М. (William)															+
3	П.Є.Г. (Alex)											+				+
4	С.Г.Е. (Henry)											+				+
5	К.В.П. (Tom)										+			+		
6	Т.В.І. (Valerie)											+				+
7	К.Ф.В. (Henry)														+	
8	З.Д.С. (Joseph)												+			+
9	Б.В.А. (Simon)										+				+	
10	Б.А.О. (Christine)															+
11	Т.Т.А. (Jane)															+
12	Д.В.Ю. (Alex)												+			
Разом для групи											2	3	2	1	2	8
Група GE.5 (2012/2013)																
1	Б.Н.Н. (Peter)										+				+	
2	К.А.Я. (Andrew)												+		+	
3	К.А.Н. (Alex)											+				+
4	Ф.І.В. (John)										+			+		
5	Т.О.А. (Simon)											+			+	
6	В.Д.В. (Steven)											+			+	

Продовження таблиці X.1

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
13	К.І.А. (<i>Kate</i>)														+	
Разом для групи														2	7	4
Група GE.8 (2012/2013)																
1	Б.С.В. (<i>Stella</i>)														+	
2	К.А.А. (<i>Ingrid</i>)													+		
3	Г.С.Г. (<i>Jane</i>)														+	
4	М.К.А. (<i>Julia</i>)													+		
Разом для групи														2	2	0
Група GE.9 (2012/2013)																
1	Б.Н.В. (<i>Hope</i>)															+
2	Ф.П.Г. (<i>Paul</i>)													+		
3	К.М.А. (<i>Mary</i>)															+
4	Ш.І.В. (<i>Diana</i>)															+
5	П.А.С. (<i>Arthur</i>)														+	
6	Г.О.А. (<i>Stephanie</i>)													+		
7	Л.Г.М. (<i>Kate</i>)															+
Разом для групи														2	1	4
Група GE.10 (2012/2013)																
1	П.Я.А. (<i>Ann</i>)															+
2	Є.Н.В. (<i>Vicky</i>)															+
3	Г.Н.А. (<i>Jane</i>) 2008														+	
4	С.І.В. (<i>John</i>)													+		
5	Ц.С.В. (<i>Serge</i>)														+	
6	А.Ю.Ф. (<i>Michael</i>)														+	
7	І.І.П. (<i>Irene</i>)															+
8	Р.К.С. (<i>Alex</i>)															+
Разом для групи														1	3	4
Група GE.11 (2012/2013)																
1	П.Д.В. (<i>Jimmy</i>)														+	
2	Ф.Є.В. (<i>Jane</i>)													+		

Продовження таблиці X.1

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
9	О.Л.Ю. (Lorie)													+		
1 0	К.С.Н. (Paul)													+		
1 1	У.А.Г. (John)													+		
Разом для групи														4	7	0
Група MGE.10 (2012/2013) (раніше MGE.3)																
1	Ф.Ю.А. (Julie)										+				+	
2	П.А.Г. (Andrew)														+	
3	Ш.О.В. (Alex)										+					+
4	Ч.О.Н. (Roxie)											+				+
5	Б.А.Ю. (Anastasia)															+
Разом для групи											2	1	0	0	2	3
Група MGE.11 (2012/2013) (раніше MGE.4)																
1	Р.М.В. (Mary)											+			+	
2	З.Н.В. (Betty)										+					
3	П.С.В. (Susan)												+			
4	С.А.С. (John)										+					
5	Б.М.Е. (Mary) 2008										+					
6	В.О.В. (Elizabeth)										+					
7	С.І.Г. (Kimberley)												+			
Разом для групи											4	1	2	0	1	0
Група MGE.12 (2012/2013) (раніше MGE.5) підвищення кваліфікації																
1	Г.Н.В. (Flo)												+			+
2	М.Т.В. (Kimberly)											+				+
3	К.-Д.В.В. (Amanda)										+					+
4	Н.Т.Б. (Kate)												+			
5	Я.С.В. (Liz)										+				+	
6	Г.І.В. (Mary)															
Разом для групи											2	1	2	0	1	3

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Група MGE.13 (2012/2013) (раніше MGE.6) підвищення кваліфікації																
1	В.Н.Т. (Tom) 2011											+				+
2	К.Н.В. (Michel) 2007											+				+
3	К.О.К. (Kate)										+				+	
4	С.А.С. (Sharon)										+				+	
5	Ш.А.І. (Carol)										+				+	
6	П.І.І. (Irene)												+		+	
7	Д. А.Е. (Vivien)													+		
8	З.М.І. (Mary)														+	
9	Є.Є.В. (Hilary)														+	
10	К.А.В. (Melany)															+
Разом для групи											3	2	1	1	6	3
Група MGE.14 (2012/2013) (раніше MGE.7)																
1	М.В.Ю. (Tom)														+	
2	Ш. І.Н. (Michael)															+
3	Я.С.В. (Peter)											+				+
4	А.О.С. (Sam)													+		
5	С.В.П. (Brad)										+				+	
6	К.Н.Н. (Andrew)												+		+	
7	В.Л.В. (Linda)											+			+	
Разом для групи											1	2	1	1	4	2
Група MGE.15 (2012/2013) (раніше MGE.8)																
1	М.Н.В. (Sofia)												+			+
2	М.Н.В. (Margaret)										+				+	
3	П.В.В. (Kate)										+				+	
4	Л.Ю.А. (Anny)										2	0	1			+
Разом для групи														0	2	2

Закінчення таблиці X.1

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Чисельність (план)		24	15	5	78	61	21	92	86	37	29	35	23	27	62	47
%		54,5	34,0	11,5	48,7	38,	13,3	42,8	40	17,2	33,3	40,2	26,5	19,8	45,6	34,6
Рівень готовності		Н	С	В	Н	С	В	Н	С	В	Н	С	В	Н	С	В
Період		Стадія 1 (вихідний контрольний зріз)			Стадія 2.1 (проміжний діагностични й зріз 1)			Стадія 2.2 (проміжний діагностични й зріз 2)			Стадія 2.3 (проміжний діагностични й зріз 3)			Стадія 3 (вихідний контрольний зріз)		

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Разом для групи					3	3	2	3	3	2						
Група 4В.7 (2005/2006 – 2008/2009)																
1	Ш.А.М. (<i>Jacob</i>)				+				+							
2	Г.Я.Ю. (<i>Brenda</i>) 2008					+			+							
3	К.Ю.В. (<i>Tom</i>) 2008						+			+						
4	З.Т.О. (<i>Bridget</i>)				+					+						
5	Ш.О.П. (<i>Misty</i>)					+			+							
6	К.Т.В. (<i>Silvia</i>) 2008						+			+						
Разом для групи					2	2	2	0	3	3						
Група 5В.1 (2005/2006 – 2008/2009)																
1	К.В.В. (<i>Carol</i>)						+			+						
2	В.Р.А. (<i>Paul</i>)				+			+								
3	Б.В.Я. (<i>Mike</i>)					+		+								
4	Г.Н.В. (<i>Flo</i>)					+			+							
5	К.-Д.В.В. (<i>Amanda</i>)					+		+								
6	С.К.Ю. (<i>Glory</i>)				+			+	+							
7	Н.С.В. (<i>Serge</i>)					+			+							
8	Н.С.Н. (<i>Freda</i>)				+			+								
Разом для групи					3	4	1	5	3	0						
Група 5В.2 (2005/2006 – 2007/2008)																
1	П.С.Г. (<i>Kris</i>)					+		+								
2	В.Є.М. (<i>Rikki</i>)				+			+								
3	І.С.Є. (<i>Thomas</i>)					+			+							

Продовження таблиці X.2

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
3	Б.Н.А. (<i>Lolita</i>)						+									
4	П. О.В. (<i>Britt</i>)					+										
5	Д.І.А. (<i>Vivien</i>)					+										
6	В.І.А. (<i>Emeline</i>)						+									
7	З.І.І. (<i>Stacey</i>)					+										
Разом для групи					3	2	2	0	0	0						
Група 5В.5 (2006/2007 – 2008/2009)																
1	П.О.С. (<i>Lewis</i>)					+			+							
2	Ж.Ю.І. (<i>Mark</i>)					+			+							
3	К.С.В. (<i>Linda</i>)					+			+							
4	З.І.Г. (<i>Bill</i>)					+				+						
5	Г.В.І. (<i>Kitty</i>)					+		+								
6	А.М.В. (<i>Bob</i>)						+		+							
7	К.Т.А. (<i>Gill</i>)						+	+				+				
Разом для групи					1	5	1	2	4	1	0	1	0			
Група 5В.6 (2006/2007 – 2007/2008)																
1	К.Є.В. (<i>Alex</i>)						+	+								
2	Ц.С.В. (<i>Serge</i>)					+		+								
3	Р.К.В. (<i>Alex</i>)					+			+							
4	П.Я.А. (<i>Ann</i>)					+			+							
5	Г.С.Г. (<i>Jane</i>)					+			+							
6	Д.Т.А. (<i>Claire</i>)					+			+							
Разом для групи					1	4	1	2	4	0						

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Група 6В.1 (2006/2007 – 2008/2009)																
1	А.А.Б. (Brad)				+			+								
2	Д.І.Х. (Elsa)					+			+							
3	І.А.Л. (Stephen)						+			+						
4	К.С.Н. (Paul)					+			+							
5	М.С.А. (Phil)				+			+								
6	М.А.Є. (George)					+			+							
7	П.Д.В. (Robert)				+				+							
8	Х.М.І. (Leo)				+			+								
Разом для групи					4	3	1	3	4	1						
Група 6В.2 (2007/2008 – 2008/2009)																
1	Т.І.А. (Kate)								+							
2	Л.І.В. (Stevie)							+								
3	Д.Р.О. (Fred)							+								
4	В.Д.А. (Alex)							+								
5	С.О.А. (Pip)							+								
6	П.М.Г. (Gerry)							+								
Разом для групи								5	1	0						
Група 6В.4 (2007/2008 – 2008/2009)																
1	П.В.В. (Phil)							+								
2	Р.Т.А. (Olivia)								+							
3	М.Ж.В. (Julie)								+							
4	З.Н.В. (Betty)								+							
5	Б.В.А. (Alex)							+								
6	Р.Н.В. (Olivia)								+							

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
7	Т.Ю.А. (Sandra)								+							
8	З.О.Є. (Rose)							+								
9	К. А.Л. (Morgan)							+								
Разом для групи								6	1	2	2	1	0			
Група 6В.8 (2007/2008 – 2008/2009)																
1	А.А.В. (Byron)							+								
2	Б.І.А. (Camelia)								+							
3	З.Є.О. (Alex)							+								
4	З.І.О. (Gippy)							+								
5	К.Є.О. (Bruno)								+							
6	Н.М.Г. (Jo)							+								
7	В.В.В. (Gordon)							+								
8	К.Б.Б. (Greg)							+								
9	З.Н.В. (Betty)								+							
10	Г.А.Є. (Joseph)								+							
Разом для групи								6	4	0						
Група 7В.1 (2008/2009)																
1	С.Є.В. (Gerda)								+							
2	Ф.Н.В. (Gill)							+								
3	Р.О.В. (Mikki)								+							
4	Ш.Л.Н. (Marian)							+								
5	Ю.І.А. (Nesta)							+								
6	П.А.Г. (Andrew)							+								
7	Г.А.Є. (Joseph)									+						

Продовження таблиці X.2

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
8	С.А.С. (Gerry)								+							
9	К.Є.О. (Winnie)							+								
Разом для групи								5	3	1						
Група 7В.2 (2008/2009)																
1	К.Є.А. (Stella)								+							
2	М.В.І. (Hilary)								+							
3	Я.Є.В. (Liz)								+							
4	К.С.Н. (Henry)							+					+			
5	В.К.А. (Matt)							+								
6	П.Ю.В. (Susie)								+							
7	Х.Є.А. (Robin)									+						
Разом для групи								2	4	1	0	0	1			
Група GE.1 (2009/2010 – 2012/2013)																
1	Г.С.Г. (Jane)												+			
2	М.А.В. (Claudine)										+					
3	К.В.В. (Virginia)										+					
4	Г.Л.А. (Jane) 2008											+				
5	П.Я.А. (Ann)										+					
6	З.О.В. (Fina)											+				
7	К.А.А. (Clarry)										+					
8	К.І.А. (Kate)											+				
9	К.Н.В. (Kate)											+				
Разом для групи											4	4	1			

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Група GE.2 (2009/2010)																
1	К.В.А (Hilda)							+								
2	М.Ж.В. (Stacey)								+							
3	П.О.Л. (Rose)							+								
4	Ч.Є.А. (Rikky)									+						
5	Г.Е. В. (Stefan)								+							
6	П.О.В. (Emma)								+							
Разом для групи								2	3	1						
Група GE.3 (2009/2010)																
1	Б.А.М. (Cherry)								+		+					
2	В.Л.І. (Winnie)								+		+					
3	Є.Н.В. (Vicky)									+	+					
4	С.І.В. (John)							+			+					
5	М. С.А. (Claire)								+			+				
6	Б.А.В. (Joyce)							+								
7	С.Є.В. (Helen)							+				+				
8	В.А.Ю. (Alex) 2012									+		+				
Разом для групи								4	2	2	4	3	0			
Група GE.4 (2009/2010)																
1	К.Є.В. (Alex)								+							
2	С.Є.В. (Helen)							+								
3	К. Ю.В. (Tom) 2008								+							
4	К.Т.В. (Silvia) 2008								+							
5	Ф.С.П. (Stella)								+			+				

Продовження таблиці X.2

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
6	М.Р.М. (<i>Joel</i>)							+								
Разом для групи								2	4	0	0	1	0			
Група MGE.1 (2009/2010)																
1	Ч.А.В. (<i>Claudine</i>) 2010								+							
2	Н.А.В. (<i>Clay</i>) 2010							+								
3	Г.О.А. (<i>Clio</i>) 2010							+								
4	Б.М.Е. (<i>Mary</i>) 2008								+							
5	Б.Е.Л. (<i>Helen</i>) 2008								+							
6	З.І.А. (<i>Michael</i>)							+								
7	З.І.І. (<i>Jane</i>)							+								
8	Р.М.В. (<i>Mary</i>)									+						
Разом для групи								4	3	1						
Група MGE.2 (2009/2010 – 2010/2011)																
1	Т.А.В. (<i>Antony</i>) 2011									+			+			
2	Я.Є.Л. (<i>Helen</i>)								+			+				
3	О.М.С. (<i>Margaret</i>)							+								
4	Л.А.А. (<i>Adolf</i>)							+								
5	Л.Н.М. (<i>Eve</i>)								+		+					
6	С.А.С. (<i>Hilary</i>)							+				+				
Разом для групи								3	2	1	1	2	1			
Група MGE.3 (2009/2010 – 2010/2011)																
1	Б.В.А. (<i>Simon</i>)										+					
2	З.Н.В. (<i>Christine</i>)											+				
3	П.Ю.В. (<i>Susie</i>)											+				
4	К.С.Н. (<i>Henry</i>)												+			

Продовження таблиці X.2

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
5	П.І.А. (Irene)															
6	П.К.В. (Joel)												+			
Разом для групи											1	2	2			
Група MGE.4 (2009/2010)																
1	А.В.В. (Phil) 2009									+			+			
2	А.М.В. (Bob)							+								
3	В.Н.А. (Emeline)								+		+					
4	Т.С.С. (Ronald) 2010								+							
5	К.І.В. (Veronica) 2010								+			+				
6	З. І.В. (Linda) 2010							+				+				
7	К.Т.А. (Gill)								+							
8	О.В.М. (Winnie)								+							
9	К.Ю.В. (Tom) 2008								+							
Разом для групи								2	6	1	1	2	1			
Група MGE.5 (2009/2010)																
1	К. А.І. (Steven)							+								
2	К.М.А. (Max) 2009							+								
3	С.Є.Ю. (Brad)							+				+				
4	Б.Є.А. (Kim) 2010									+						
5	Ш.Л.П. (Pet)							+								
6	Т.Ю.Я. (Sandra)							+								
7	П.С.В. (Susan)								+							
8	К.В.Т. (Claire) 2009								+				+			

Продовження таблиці X.2

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
9	А.М.В. (<i>Bob</i>)							+								
Разом для групи								6	2	1	0	1	1			
Група MGE.6 (2009/2010)																
1	К.Є.В. (<i>Diana</i>) 2009							+								
2	А.В.В. (<i>Phil</i>) 2009									+						
3	С.А.С. (<i>Sharon</i>)								+							
4	К.О.К. (<i>Kate</i>)							+								
5	Р.В.В. (<i>Olivia</i>) 2007								+							
6	С.Є.В. (<i>Valerie</i>) 2007								+							
7	В.Л.В. (<i>Linda</i>)							+								
8	К.Н.В. (<i>Michel</i>) 2007								+							
9	В.Н.Т. (<i>Tom</i>) 2011							+								
Разом для групи								4	4	1						
Група MGE.7 (2009/2010)																
1	П.Я.С. (<i>Emily</i>)									+						
2	К.К.А. (<i>Jenny</i>)									+						
3	Т.А.В. (<i>Stacey</i>)									+						
4	К.Ю.І. (<i>Winnie</i>)									+						
5	Щ.Є.І. (<i>Nick</i>)									+						
6	Г.Є.І. (<i>Rose</i>)									+						
Разом для групи								0	0	6						

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Група DGE.1 (2009/2010 – 2010/2011)																
1	Г.А.Є. (<i>Joseph</i>) 2011							+				+				
2	К.С.А. (<i>Stella</i>)									+		+				
3	М.В.І. (<i>Hilary</i>)								+							
4	Я.Є.В. (<i>Liz</i>)								+			+				
5	Х.Є.А. (<i>Robin</i>) 2011									+			+			
6	Р.М.В. (<i>Mary</i>)									+	+					
Разом для групи								1	2	3	1	3	1			
Група GE.4 (2012/2013) (раніше GE.3)																
1	С.В.С. (<i>Betsy</i>)												+			+
2	О.В.М. (<i>William</i>)															+
3	П.Є.Г. (<i>Alex</i>)											+				+
4	С.Г.Е. (<i>Henry</i>)											+				+
5	К.В.П. (<i>Tom</i>)										+			+		
6	Т.В.І. (<i>Valerie</i>)											+				+
7	К.Ф.В. (<i>Henry</i>)														+	
8	З.Д.С. (<i>Joseph</i>)												+			+
9	Б.В.А. (<i>Simon</i>)										+				+	
10	Б.А.О. (<i>Christine</i>)															+
11	Т.Т.А. (<i>Jane</i>)															+
12	Д.В.Ю. (<i>Alex</i>)												+			
Разом для групи											2	3	2	1	2	8

Продовження таблиці X.2

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
7	Г.Л.А. (Jennifer)															+
8	М.В.Ш. (Goran)													+		
9	М. І.А. (Julia)														+	
10	С.Ю.І. (Robert)															+
11	С.Є.С. (Angelina) 2013														+	
12	К.Є.В. (Helen)														+	
13	К. І.А. (Kate)														+	
Разом для групи														2	7	4
Група GE.8 (2012/2013)																
1	Б.С.В. (Stella)														+	
2	К.А.А. (Ingrid)													+		
3	Г.С.Г. (Jane)														+	
4	М.К.А. (Julia)													+		
Разом для групи														2	2	0
Група GE.9 (2012/2013)																
1	Б.Н.В. (Hope)															+
2	Ф.П.Г. (Paul)													+		
3	К.М.А. (Mary)															+
4	Ш.І.В. (Diana)															+
5	П.А.С. (Arthur)														+	
6	Г.О.А. (Stephanie)													+		
7	Л.Г.М. (Kate)															+
Разом для групи														2	1	4

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Група GE.10 (2012/2013)																
1	П.Я.А. (Ann)															+
2	Є.Н.В. (Vicky)															+
3	Г.Н.А. (Jane) 2008														+	
4	С.І.В. (John)													+		
5	Ц.С.В. (Serge)														+	
6	А.Ю.Ф. (Michael)														+	
7	І.І.П. (Irene)															+
8	Р.К.С. (Alex)															+
Разом для групи														1	3	4
Група GE.11 (2012/2013)																
1	П.Д.В. (Jimmy)														+	
2	Ф.Є.В. (Jane)													+		
3	К.В.А. (Winston)													+		
4	О.Т.С. (Lisa)															+
5	М.К.А. (Joanne)													+		
6	Х.Р.С. (John)														+	
7	С.В.І. (Michael)															+
8	Н.Т.А. (Dan)															+
9	А.Е.Н. (Maggie)														+	
10	Р.П.І. (Polly)															+
11	А.Н.А. (Linda)														+	
12	Б.А.Ю. (Jessica)														+	
Разом для групи														3	5	4

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Група GE.12 (2012/2013)																
1	Д.Н.В. (Nancy)															+
2	Т.Є.Ю. (Jane)														+	
3	Д.І.В. (Mary)															+
4	К.О.В. (Kate)														+	
5	П.В.Т. (Samantha)													+		
6	Щ.А.В. (Margareth)													+		
7	С.М.А. (Helen)														+	
8	Н.Є.В. (Laura)														+	
9	З.Е.І. (Kate)														+	
10	Л.Є.М. (Laura)														+	
Разом для групи														2	6	2
Група GE.13 (2012/2013)																
1	Г.С.Б. (Alice)													+		
2	Ж.Є.І. (Kate)															+
3	В.Т.Е. (Natalie)															+
4	Ч.В.В. (Irene)														+	
5	А.Ю.П. (Ann)													+		
6	Н.К.Н. (Karen)													+		
7	М.Г.А. (Lucky)													+		
8	Б.Е.Н. (Helen)														+	
9	М.Л.С. (Melody)														+	
10	Б.Е.В. (Helen)														+	
11	Г.Є.І. (Diana)												+		+	
Разом для групи											0	0	1	4	5	2

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Група MGE.8 (2012/2013) (раніше MGE.1)																
1	Г.С.Г. (Jane)												+			
2	В.А.Ю. (Alex)2012											+				+
3	С.Є.В. (Helen)											+				+
4	М.М.А (Maria)										+					+
5	Б.Є.А. (Kim)2010												+			+
Разом для групи											1	2	2	0	0	4
Група MGE.9 (2012/2013) (раніше MGE.2)																
1	Т.А.О. (Stanley)										+				+	
2	А.С.В. (Brad)														+	
3	М.А.В. (Dan)														+	
4	Т.С.В. (Mike)														+	
5	С. Ю.В. (Charles)														+	
6	П.Д.В. (Robert)														+	
7	Н.Д.С. (Jack)													+		
8	М.Є.А. (Phil)														+	
9	О.Л.Ю. (Lorie)													+		
10	К.С.Н. (Paul)													+		
11	У.А.Г. (John)													+		
Разом для групи														4	7	0
Група MGE.10 (2012/2013) (раніше MGE.3)																
1	Ф.Ю.А. (Julie)										+				+	
2	П.А.Г. (Andrew)														+	
3	Ш.О.В. (Alex)										+					+
4	Ч.О.Н. (Roxie)											+				+

Продовження таблиці X.2

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
5	Б. А.Ю. (Anastasia)															+
Разом для групи											2	1	0	0	2	3
Група MGE.11 (2012/2013) (раніше MGE.4)																
1	Р.М.В. (Mary)											+			+	
2	З. Н.В. (Betty)										+					
3	П.С.В. (Susan)												+			
4	С.А.С. (John)										+					
5	Б.М.Е. (Mary) 2008										+					
6	В.О.В. (Elizabeth)										+					
7	С.І.Г. (Kimberle y)												+			
Разом для групи											4	1	2	0	1	0
Група MGE.12 (2012/2013) (раніше MGE.5) подальше підвищення кваліфікації																
1	Г.Н.В. (Flo)												+			+
2	М.Т.В. (Kimberly)											+				+
3	К.-Д.В.В. (Amanda)										+					+
4	Н.Т.Б. (Kate)												+			
5	Я.Є.В. (Liz)										+				+	
6	Г.І.В. (Mary)															
Разом для групи											2	1	2	0	1	3
Група MGE.13 (2012/2013) (раніше MGE.6) подальше підвищення кваліфікації																
1	В.Н.Т. (Tom) 2011											+				+
2	К.Н.В. (Michel) 2007											+				+

Продовження таблиці X.2

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
3	К.О.К. (Kate)										+				+	
4	С.А.С. (Sharon)										+				+	
5	Ш.А.І. (Carol)										+				+	
6	П.І.І. (Irene)												+		+	
7	Д.А.Е. (Vivien)													+		
8	З.М.І. (Mary)														+	
9	Є.Є.В. (Hilary)														+	
10	К.А.В. (Melany)															+
Разом для групи											3	2	1	1	6	3
Група MGE.14 (2012/2013) (раніше MGE.7)																
1	М. В.Ю. (Tom)														+	
2	І.Н. (Michael)															+
3	Я.С.В. (Peter)											+				+
4	А. О.С. (Sam)													+		
5	С.В.П. (Brad)										+				+	
6	К.Н.Н. (Andrew)												+		+	
7	В.Л.В. (Linda)											+			+	
Разом для групи											1	2	1	1	4	2
Група MGE.15 (2012/2013) (раніше MGE.8)																
	М.Н.В. (Sofia)												+			+
	М.Н.В. (Margaret)										+				+	
	П.В.В. (Kate)										+				+	
	Л.Ю.А. (Anny)										2	0	1			+
Разом для групи														0	2	2

Закінчення таблиці X.2

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Чисельність (план)		24	15	5	78	61	21	92	86	37	29	35	23	27	62	47
%		54,5	34,0	11,5	48,7	38	13,3	42,8	40	17,2	33,3	40,2	26,5	19,8	45,6	34,6
Рівень готовності		Н	С	В	Н	С	В	Н	С	В	Н	С	В	Н	С	В
Період		Стадія 1 (вихідний контрольний зріз)			Стадія 2.1 (проміжний діагностичний зріз 1)			Стадія 2.2 (проміжний діагностичний зріз 2)			Стадія 2.3 (проміжний діагностичний зріз 3)			Стадія 3 (вихідний контрольний зріз)		

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Група 4В.3 (2004/2005 – 2008/2009)																
1	A.B.M. (James)				+			+								
2	П.С.А. (John)				+			+								
3	M.A.I. (Stephan)					+		+								
4	Ш.Л.П. (Olivia)						+		+							
5	Ж.В.В. (Tom)						+			+						
6	Б.О.В. (Michelle)							+			+					
7	К.Е.В. (Diana)							+			+					
8	Г.В.М. (Louis)						+			+						
9	В.Н.Т. (Tom) 2011						+			+						
10	Є.М.А (Hilda)							+			+					
11	Т.Ю.А. (Sandra)					+				+						
Разом для групи					3	5	3	4	4	3						
Група 4В.4 (2004/2005 – 2006/2007)																
1	Л.О.А. (Adolf)					+										
2	Л.Н.М. (Eve)						+									
3	З.І.В. (Linda)							+								
4	О.Т.В, (Susan)						+									
5	В.Л.В. (Linda)						+									
6	К.І.В. (Veronica)							+								
7	Б.І.І. (Christine)					+										
8	Ч.Є.В. (Eugine)					+										
Разом для групи					2	4	2									
Група 4В.5 (2005/2006 – 2008/2009)																
1	Ш.Т.І. (Alex)					+			+	+						
2	Б.М.Е. (Mary) 2008						+			+						
3	Б.Е.Л. (Helen) 2008						+		+							

Продовження таблиці Х.3

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
6	С.К.Ю. (<i>Glory</i>)				+			+	+							
7	Н.С.В. (<i>Serge</i>)					+			+							
8	Н.Є.Н. (<i>Freda</i>)				+			+								
Разом для групи					3	4	1	5	3	0						
Група 5В.2 (2005/2006 – 2007/2008)																
1	П.С.Г. (<i>Kris</i>)					+		+								
2	В.Є.М. (<i>Rikki</i>)				+			+								
3	І.С.Є. (<i>Thomas</i>)					+			+							
4	П.В.М. (<i>Kelly</i>)				+			+								
5	Ш.І.М. (<i>Abraham</i>)					+			+							
6	А.Є.В. (<i>Virgil</i>)				+				+							
7	Я.С.В. (<i>Peter</i>)				+			+								
8	З.Т.В. (<i>Christine</i>)					+		+								
9	К.Л.І. (<i>Betty</i>)					+			+							
Разом для групи					4	5	0	5	4	0						
Група 5В.3 (2006/2007 – 2008/2009)																
1	Л.О.В. (<i>Jessica</i>)					+			+							
2	Б.Т.В. (<i>Sophie</i>)				+			+								
3	О.І.М. (<i>Harry</i>)					+		+								
4	Б.Є.А. (<i>Kim</i>) 2010						+			+						
5	Т.С.С. (<i>Ronald</i>)					+				+						
6	С.Є.Ю. (<i>Brad</i>)				+			+								
7	П.Т.В. (<i>Maggie</i>)					+			+							
8	П.Є.В. (<i>Rocky</i>)					+			+							
9	К.М.А. (<i>Max</i>) 2009						+	+								
10	К.А.І. (<i>Steven</i>)					+			+							

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
11	К.Є.В. (<i>Alex</i>)				+			+								
12	П.Т.С. (<i>Jane</i>)				+			+								
Разом для групи					4	6	2	6	4	2						
Група 5В.4 (2006/2007 – 2008/2009)																
1	Г.А.Н. (<i>Olaf</i>)					+										
2	С.Я.Ю. (<i>Sharon</i>)					+										
3	Б.Н.А. (<i>Lolita</i>)						+									
4	П.О.В. (<i>Britt</i>)				+											
5	Д.І.А. (<i>Vivien</i>)				+											
6	В.І.А. (<i>Emeline</i>)						+									
7	З.І.І. (<i>Jane</i>)				+											
Разом для групи					3	2	2	0	0	0						
Група 5В.5 (2006/2007 – 2008/2009)																
1	П.О.С. (<i>Lewis</i>)					+			+							
2	Ж.Ю.І. (<i>Mark</i>)						+			+						
3	К.С.В. (<i>Linda</i>)						+			+						
4	З.І.Г. (<i>Bill</i>)						+				+					
5	Г.В.І. (<i>Kitty</i>)				+			+								
6	А.М.В. (<i>Bob</i>)						+		+							
7	К.Т.А. (<i>Gill</i>)						+		+			+				
Разом для групи					1	5	1	2	4	1	0	1	0			
Група 5В.6 (2006/2007 – 2007/2008)																
1	К.Є.В. (<i>Alex</i>)						+	+								
2	Ц. С.В. (<i>Serge</i>)				+			+								
3	Р.К.В. (<i>Alex</i>)					+			+							
4	П.Я.А. (<i>Ann</i>)					+			+							

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
5	Г.С.Г. (<i>Jane</i>)					+			+							
6	Д.Т.А. (<i>Claire</i>)					+			+							
Разом для групи					1	4	1	2	4	0						
Група 6В.1 (2006/2007 – 2008/2009)																
1	А.А.Б. (<i>Brad</i>)				+			+								
2	Д.І.Х. (<i>Elsa</i>)					+			+							
3	І.А.Л. (<i>Stephen</i>)						+			+						
4	К.С.Н. (<i>Paul</i>)					+			+							
5	М.Є.А. (<i>Phil</i>)				+			+								
6	М.А.Є. (<i>George</i>)					+			+							
7	П.Д.В. (<i>Robert</i>)				+				+							
8	Х.М.І. (<i>Leo</i>)				+			+								
Разом для групи					4	3	1	3	4	1						
Група 6В.2 (2007/2008 – 2008/2009)																
1	Т.І.А. (<i>Kate</i>)								+							
2	Л.І.В. (<i>Stevie</i>)								+							
3	Д.Р.О. (<i>Fred</i>)								+							
4	В.Д.А. (<i>Alex</i>)								+							
5	С.О.А. (<i>Pip</i>)								+							
6	П.М.Г. (<i>Gerry</i>)								+							
Разом для групи									5	1	0					
Група 6В.4 (2007/2008 – 2008/2009)																
1	П.В.В. (<i>Phil</i>)								+							
2	Р.Т.А. (<i>Olivia</i>)								+							
3	М.Ж.В. (<i>Julie</i>)								+							
4	З.Н.В. (<i>Betty</i>)								+							
5	Б.В.А. (<i>Alex</i>)								+							
6	Р. Н.В. (<i>Leslie</i>)								+							
7	С.В.Н. (<i>Brian</i>)								+							
8	Я.С.Я. (<i>Stephen</i>)								+							
9	К.І.А. (<i>Kate</i>)								+							

Продовження таблиці Х.3

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
10	С.Н.Н. (Jackie)								+							
11	П.І.А. (Irene)									+		+				
12	Б.В.А. (Simon)									+		+				
13	М.Г.І. (Julia)								+							
14	М.Л.Н. (Jade)								+							
Разом для групи								5	7	2	0	1	0			
Група 6В.5 (2007/2008 – 2008/2009)																
1	В.Н.Т. (Tom)								+							
2	К.О.Н. (Kate)								+							
3	П.І.А. (John)							+								
4	А.В.В. (Phil) 2009									+						
5	Ш.А.Н. (Carol)								+							
6	Н. А.С. (Lizzie)							+								
Разом для групи								2	3	1						
Група 6В.6 (2007/2008 – 2009/2010)																
1	Ч.А.В. (Claudine)									+		+				
2	Н.А.В. (Clay)							+			+					
3	Г.О.А. (Clio)							+			+					
4	Р.М.В. (Mary) 2010									+						
5	Г.Х.В. (Sam)							+								
6	Ш.Л.П. (Pet)							+								
7	Т.Ю.А. (Sandra)								+							
8	З.О.Є. (Rose)							+								
9	К.А.Л. (Morgan)							+								
Разом для групи								6	1	2	2	1	0			
Група 6В.8 (2007/2008 – 2008/2009)																
1	А.А.В. (Byron)							+								
2	Б.І.А. (Camelia)								+							
3	З.Є.О. (Alex)							+								
4	З.І.О. (Gippy)							+								
5	К.Є.О. (Bruno)								+							

Продовження таблиці Х.3

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
6	Н.М.Г. (<i>Jo</i>)							+								
7	В.В.В. (<i>Gordon</i>)							+								
8	К.Б.Б. (<i>Greg</i>)							+								
9	З.Н.В. (<i>Betty</i>)								+							
10	Г.А.Є. (<i>Joseph</i>)								+							
Разом для групи								6	4	0						
Група 7В.1 (2008/2009)																
1	С.Є.В. (<i>Gerda</i>)								+							
2	Ф.Н.В. (<i>Gill</i>)							+								
3	Р.О.В. (<i>Mikki</i>)								+							
4	Ш.Л.Н. (<i>Marian</i>)							+								
5	Ю.І.А. (<i>Nesta</i>)							+								
6	П.А.Г. (<i>Andrew</i>)							+								
7	Г.А.Є. (<i>Joseph</i>)									+						
8	С.А.С (<i>Gerry</i>)								+							
9	К.Є.О. (<i>Winnie</i>)							+								
Разом для групи								5	3	1						
Група 7В.2 (2008/2009)																
1	К.Є.А. (<i>Stela</i>)								+							
2	М.В.І. (<i>Hilary</i>)								+							
3	Я.Є.В. (<i>Liz</i>)								+							
4	К.С.Н. (<i>Henry</i>)							+					+			
5	В.К.А. (<i>Matt</i>)							+								
6	П.Ю.В. (<i>Susie</i>)								+							
7	Х.Є.А. (<i>Robin</i>)									+						
Разом для групи								2	4	1	0	0	1			

Продовження таблиці Х.3

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Група GE.1 (2009/2010 – 2012/2013)																
1	Г.С.Г. (<i>Jane</i>)												+			
2	М.А.В. (<i>Claudine</i>)											+				
3	К.В.В. (<i>Virginia</i>)											+				
4	Г.Л.А. (<i>Jane</i>) 2008												+			
5	П.Я.А. (<i>Ann</i>)											+				
6	З.О.В. (<i>Fina</i>)												+			
7	К.А.А. (<i>Clarry</i>)											+				
8	К.І.А. (<i>Kate</i>)												+			
9	К.Н.В. (<i>Kate</i>)												+			
Разом для групи												4	4	1		
Група GE.2 (2009/2010)																
1	К.В.А (<i>Hilda</i>)							+								
2	М.Ж.В. (<i>Stacey</i>)								+							
3	П.О.Л. (<i>Rose</i>)							+								
4	Ч.Є.А. (<i>Rikky</i>)									+						
5	Г.Е. В. (<i>Stefan</i>)								+							
6	П.О.В. (<i>Emma</i>)								+							
Разом для групи								2	3	1						
Група GE.3 (2009/2010)																
1	Б.А.М. (<i>Cherry</i>)								+			+				
2	В.Л.І. (<i>Winnie</i>)									+		+				
3	Є.Н.В. (<i>Vicky</i>)										+					
4	С.І.В. (<i>John</i>)							+				+				
5	М.С.А. (<i>Claire</i>)								+				+			
6	Б.А.В. (<i>Joyce</i>)							+								
7	С.Є.В. (<i>Helen</i>)							+					+			
8	В.А.Ю. (<i>Alex</i>) 2012									+			+			
Разом для групи								4	2	2	4	3	0			
Група GE.4 (2009/2010)																
1	К.Є.В. (<i>Alex</i>)								+							

Продовження таблиці Х.3

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
2	С. Є.В. (Helen)							+								
3	К.Ю.В. (Tom) 2008								+							
4	К.Т.В. (Silvia) 2008								+							
5	Ф.С.П. (Stella)								+			+				
6	М.Р.М. (Joel)							+								
Разом для групи								2	4	0	0	1	0			
Група MGE.1 (2009/2010)																
1	Ч.А.В. (Claudine) 2010								+							
2	Н.А.В. (Clay) 2010							+								
3	Г.О.А. (Clio) 2010							+								
4	Б.М.Е. (Mary) 2008								+							
5	Б.Е.Л. (Helen) 2008								+							
6	З.І.А. (Michael)							+								
7	З.І.І. (Jane)							+								
8	Р.М.В. (Mary)									+						
Разом для групи								4	3	1						
Група MGE.2 (2009/2010 – 2010/2011)																
1	Т.А.В. (Antony) 2011									+			+			
2	Я.Є.Л. (Helen)								+			+				
3	О.М.С. (Margaret)							+								
4	Л.А.А. (Adolf)							+								
5	Л.Н.М. (Eve)								+		+					
6	С.А.С. (Hilary)							+				+				
Разом для групи								3	2	1	1	2	1			
Група MGE.3 (2009/2010 – 2010/2011)																
1	Б.В.А. (Simon)										+					
2	З.Н.В. (Christine)											+				
3	П.Ю.В. (Susie)											+				
4	К.С.Н. (Henry)												+			
5	І.І.А. (Irene)															
6	П.К.В. (Joel)												+			
Разом для групи											1	2	2			
Група MGE.4 (2009/2010)																
1	А.В.В. (Phil) 2009									+			+			
2	А.М.В. (Bob)							+								
3	В.Н.А. (Emeline)								+		+					
4	Т.С.С. (Ronald) 2010								+							

Продовження таблиці Х.3

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
5	К.І.В. (<i>Veronica</i>) 2010								+				+			
6	З.І.В. (<i>Linda</i>) 2010							+				+				
7	К.Т.А. (<i>Gill</i>)								+							
8	О.В.М. (<i>Winnie</i>)								+							
9	К.Ю.В. (<i>Tom</i>) 2008								+							
Разом для групи								2	6	1	1	2	1			
Група MGE.5 (2009/2010)																
1	К.А.І. (<i>Steven</i>)							+								
2	К.М.А. (<i>Max</i>) 2009							+								
3	С.Є.Ю. (<i>Brad</i>)							+				+				
4	Б.Є.А. (<i>Kim</i>) 2010									+						
5	Ш.Л.П. (<i>Pet</i>)							+								
6	Т.Ю.Я. (<i>Sandra</i>)							+								
7	П.С.В. (<i>Susan</i>)								+							
8	К.В.Т. (<i>Claire</i>) 2009								+				+			
9	А.М.В. (<i>Bob</i>)							+								
Разом для групи								6	2	1	0	1	1			
Група MGE.6 (2009/2010)																
1	К.Є.В. (<i>Diana</i>) 2009							+								
2	А.В.В. (<i>Phil</i>) 2009									+						
3	С.А.С. (<i>Sharon</i>)								+							
4	К.О.К. (<i>Kate</i>)							+								
5	Р.В.В. (<i>Olivia</i>) 2007								+							
6	С.Є.В. (<i>Valerie</i>) 2007								+							
7	В.Л.В. (<i>Linda</i>)							+								
8	К. Н.В. (<i>Michel</i>) 2007								+							
9	В.Н.Т. (<i>Tom</i>) 2011							+								
Разом для групи								4	4	1						
Група MGE.7 (2009/2010)																
1	П.Я.С. (<i>Emily</i>)									+						
2	К.К.А. (<i>Jenny</i>)									+						
3	Т.А.В. (<i>Stacey</i>)									+						

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
4	К.Ю.І. (Winnie)									+						
5	Щ.Є.І. (Nick)									+						
6	Г.Є.І. (Rose)									+						
Разом для групи								0	0	6						
Група DGE.1 (2009/2010 – 2010/2011)																
1	Г.А.Є. (Joseph) 2011							+				+				
2	К.Є.А. (Stella)									+		+				
3	М.В.І. (Hilary)								+							
4	Я.Є.В. (Liz)								+			+				
5	Х.Є.А. (Robin) 2011									+			+			
6	Р.М.В. (Mary)									+	+					
Разом для групи								1	2	3	1	3	1			
Група GE.4 (2012/2013) (раніше GE.3)																
1	С.В.С. (Betsy)												+			+
2	О.В.М. (William)															+
3	П.Є.Г. (Alex)											+				+
4	С. Г.Е. (Henry)											+				+
5	К.В.П. (Tom)										+			+		
6	Т.В.І. (Valerie)											+				+
7	К.Ф.В. (Henry)														+	
8	З.Д.С. (Joseph)												+			+
9	Б.В.А. (Simon)										+				+	
10	Б.А.О. (Christine)															+
11	Т.Т.А. (Jane)															+
12	Д.В.Ю. (Alex)												+			
Разом для групи											2	3	2	1	2	8
Група GE.5 (2012/2013)																
1	Б.Н.Н. (Peter)										+				+	
2	К.А.Я. (Andrew)												+		+	
3	К.А.Н. (Alex)											+				+
4	Ф.І.В. (John)										+			+		
5	Т.О.А. (Simon)											+			+	
6	В.Д.В. (Steven)											+			+	
7	П.Р.В. (Evan)											+			+	
8	У.О.В. (Olga)														+	
Разом для групи											2	4	1	1	6	1
Група GE6 (2012/2013)																
1	Г.Е.І. (Diana)															+
2	Д.Є.А. (Gerry)													+		
3	К.В.С. (Phil)														+	
4	К.В.М. (Betty)														+	
5	М.А.Г. (Jane)													+		
6	С.Д.Р. (Joel)													+		
Разом для групи														3	2	1

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Група GE.7 (2012/2013)																
1	П.О.В. (<i>John</i>)														+	
2	М.Т.В. (<i>Jenny</i>)														+	
3	П.А.А. (<i>Harry</i>)														+	
4	П.Л.В. (<i>Emma</i>)															+
5	К.А.Г. (<i>Charles</i>)													+		
6	М.Н.Г. (<i>Lilu</i>)															+
7	Г.Л.А. (<i>Jennifer</i>)															+
8	М.В.Ш. (<i>Goran</i>)													+		
9	М.І.А. (<i>Julia</i>)														+	
10	С.Ю.І. (<i>Robert</i>)															+
11	С.Є.С. (<i>Angelina</i>) 2013														+	
12	К.Є.В. (<i>Helen</i>)														+	
13	К. І.А. (<i>Kate</i>)														+	
Разом для групи														2	7	4
Група GE.8 (2012/2013)																
1	Б.С.В. (<i>Stella</i>)														+	
2	К.А.А. (<i>Ingrid</i>)													+		
3	Г.С.Г. (<i>Jane</i>)														+	
4	М.К.А. (<i>Julia</i>)													+		
Разом для групи														2	2	0
Група GE.9 (2012/2013)																
1	Б.Н.В. (<i>Hope</i>)															+
2	Ф.П.Г. (<i>Paul</i>)													+		
3	К.М.А. (<i>Mary</i>)															+
4	Ш.І.В. (<i>Diana</i>)															+
5	П.А.С. (<i>Arthur</i>)														+	
6	Г.О.А. (<i>Stephanie</i>)													+		
7	Л.Г.М. (<i>Kate</i>)															+
Разом для групи														2	1	4
Група GE.10 (2012/2013)																
1	П.Я.А. (<i>Ann</i>)															+
2	Є.Н.В. (<i>Vicky</i>)															+
3	Г.Н.А. (<i>Jane</i>) 2008														+	
4	С.І.В. (<i>John</i>)													+		
5	Ц.С.В. (<i>Serge</i>)														+	
6	А.Ю.Ф. (<i>Michael</i>)														+	
7	І.І.П. (<i>Irene</i>)															+
8	Р.К.С. (<i>Alex</i>)															+
Разом для групи														1	3	4

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
Група GE.11 (2012/2013)																	
1	П.Д.В. (<i>Jimmy</i>)														+		
2	Ф.Є.В. (<i>Jane</i>)													+			
3	К.В.А. (<i>Winston</i>)													+			
4	О.Т.С. (<i>Lisa</i>)															+	
5	М.К.А. (<i>Joanne</i>)													+			
6	Х.Р.С. (<i>John</i>)														+		
7	С.В.І. (<i>Michael</i>)															+	
8	Н.Т.А. (<i>Dan</i>)															+	
9	А.Е.Н. (<i>Maggie</i>)														+		
10	Р.П.І. (<i>Polly</i>)															+	
11	А.Н.А. (<i>Linda</i>)														+		
12	Б.А.Ю. (<i>Jessica</i>)														+		
Разом для групи														3	5	4	
Група GE.12 (2012/2013)																	
1	Д.Н.В. (<i>Nancy</i>)															+	
2	Т.Є.Ю. (<i>Jane</i>)														+		
3	Д.І.В. (<i>Mary</i>)															+	
4	К.О.В. (<i>Kate</i>)														+		
5	П.В.Т. (<i>Samantha</i>)													+			
6	Щ.А.В. (<i>Margareth</i>)													+			
7	С.М.А. (<i>Helen</i>)														+		
8	Н.Є.В. (<i>Laura</i>)														+		
9	З.Е.І. (<i>Kate</i>)														+		
10	Л. Є.М. (<i>Laura</i>)														+		
Разом для групи														2	6	2	
Група GE.13 (2012/2013)																	
1	Г.С.Б. (<i>Alice</i>)													+			
2	Ж.Є.І. (<i>Kate</i>)															+	
3	В.Т.Е. (<i>Natalie</i>)															+	
4	Ч.В.В. (<i>Irene</i>)														+		
5	А.Ю.П. (<i>Ann</i>)													+			
6	Н. К.Н. (<i>Karen</i>)													+			
7	М.Г.А. (<i>Lucky</i>)													+			
8	Б.Е.Н. (<i>Helen</i>)														+		
9	М.Л.С. (<i>Melody</i>)														+		
10	Б.Е.В. (<i>Helen</i>)														+		
11	Г.Є.І. (<i>Diana</i>)												+		+		
Разом для групи												0	0	1	4	5	2

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
Група MGE.8 (2012/2013) (раніше MGE.1)																	
1	Г.С.Г. (<i>Jane</i>)												+				
2	В.А.Ю. (<i>Alex</i>) 2012												+			+	
3	С.С.В. (<i>Helen</i>)												+			+	
4	М.М.А. (<i>Maria</i>)											+				+	
5	Б.С.А. (<i>Kim</i>) 2010													+		+	
Разом для групи												1	2	2	0	0	4
Група MGE.9 (2012/2013) (раніше MGE.2)																	
1	Т.А.О. (<i>Stanley</i>)											+				+	
2	А.С.В. (<i>Brad</i>)															+	
3	М.А.В. (<i>Dan</i>)															+	
4	Т.С.В. (<i>Mike</i>)															+	
5	С.Ю.В. (<i>Charles</i>)															+	
6	П.Д.В. (<i>Robert</i>)															+	
7	Н.Д.С. (<i>Jack</i>)													+			
8	М.С.А. (<i>Phil</i>)															+	
9	О.Л.Ю. (<i>Lorie</i>)													+			
10	К.С.Н. (<i>Paul</i>)													+			
11	У.А.Г. (<i>John</i>)													+			
Разом для групи														4	7	0	
Група MGE.10 (2012/2013) (раніше MGE.3)																	
1	Ф.Ю.А. (<i>Julie</i>)											+				+	
2	П.А.Г. (<i>Andrew</i>)															+	
3	Ш.О.В. (<i>Alex</i>)											+				+	
4	Ч.О.Н. (<i>Roxie</i>)												+			+	
5	Б.А.Ю. (<i>Anastasia</i>)															+	
Разом для групи												2	1	0	0	2	3
Група MGE.11 (2012/2013) (раніше MGE.4)																	
1	Р.М.В. (<i>Mary</i>)												+			+	
2	З.Н.В. (<i>Betty</i>)											+					
3	П.С.В. (<i>Susan</i>)													+			
4	С.А.С. (<i>John</i>)											+					
5	Б.М.Е. (<i>Mary</i>) 2008											+					
6	В.О.В. (<i>Elizabeth</i>)											+					
7	С.І.Г. (<i>Kimberley</i>)													+			
Разом для групи												4	1	2	0	1	0
Група MGE.12 (2012/2013) (раніше MGE.5) підвищення кваліфікації																	
1	Г.Н.В. (<i>Flo</i>)												+			+	
2	М.Т.В. (<i>Kimberly</i>)												+			+	

Продовження таблиці X.3

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
3	К.-Д.В.В. (Amanda)										+					+
4	Н.Т.Б. (Kate)												+			
5	Я.Є.В. (Liz)										+				+	
6	Г.І.В. (Mary)															
Разом для групи											2	1	2	0	1	3
Група MGE.13 (2012/2013) (раніше MGE.6) підвищення кваліфікації																
1	В.Н.Т. (Tom) 2011											+				+
2	К.Н.В. (Michel) 2007											+				+
3	К.О.К. (Kate)										+				+	
4	С.А.С. (Sharon)										+				+	
5	Ш.А.І. (Carol)										+				+	
6	П. І.І. (Irene)												+		+	
7	Д.А.Е. (Vivien)													+		
8	З.М.І. (Mary)														+	
9	Є.Є.В. (Hilary)														+	
10	К.А.В. (Melany)															+
Разом для групи											3	2	1	1	6	3
Група MGE.14 (2012/2013) (раніше MGE.7)																
1	М.В.Ю. (Tom)														+	
2	Ш.І.Н. (Michael)															+
3	Я.С.В. (Peter)											+				+
4	А. О.С. (Sam)													+		
5	С.В.П. (Brad)										+				+	
6	К.Н.Н. (Andrew)												+		+	
7	В.Л.В. (Linda)											+			+	

Закінченні таблиці X.3

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Разом для групи											1	2	1	1	4	2
Група MGE.15 (2012/2013) (раніше MGE.8)																
	М.Н.В. (<i>Sofia</i>)												+			+
	М.Н.В. (<i>Margaret</i>)										+				+	
	П.В.В. (<i>Kate</i>)										+				+	
	Л.Ю.А. (<i>Anny</i>)										2	0	1			+
Разом для групи														0	2	2
Чисельність (план)		24	15	5	78	61	21	92	86	37	29	35	23	27	62	47
%		54, 5	34, 0	11, 5	48, 7	38	13, 3	42, 8	40	17, 2	33, 3	40, 2	26, 5	19, 8	45, 6	34, 6
Рівень готовності		Н	С	В	Н	С	В	Н	С	В	Н	С	В	Н	С	В
Період		Стадія 1 (вхідний контрольний зріз)			Стадія 2.1 (проміжний діагностичний зріз 1)			Стадія 2.2 (проміжний діагностичний зріз 2)			Стадія 2.3 (проміжний діагностичний зріз 3)			Стадія 3 (вихідний контрольний зріз)		

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Група 4В.3 (2004/2005 – 2008/2009)																
1	A.B.M. (James)				+			+								
2	П.С.А. (John)				+			+								
3	M.A.I. (Stephan)					+		+								
4	Ш.Л.П. (Olivia)					+		+								
5	Ж.В.В. (Tom)					+			+							
6	Б.О.В. (Michelle)						+			+						
7	К.Е.В. (Diana)						+			+						
8	Г.В.М. (Louis)					+			+							
9	В.Н.Т. (Tom)2011					+			+							
10	Є.М.А (Hilda)						+			+						
11	Т.Ю.А. (Sandra)				+				+							
Разом для групи					3	5	3	4	4	3						
Група 4В.4 (2004/2005 – 2006/2007)																
1	Л.О.А. (Adolf)					+										
2	Л.Н.М. (Eve)					+										
3	З.І.В. (Linda)						+									
4	О.Т.В, (Susan)					+										
5	В.Л.В. (Linda)					+										
6	К.І.В. (Veronica)						+									
7	Б.І.Л. (Christine)				+											
8	Ч.Є.В. (Eugine)				+											
Разом для групи					2	4	2									
Група 4В.5 (2005/2006 – 2008/2009)																
1	Ш.Т.І. (Alex)					+			+							
2	Б.М.Е. (Mary) 2008						+			+						

Продовження таблиці Х.4

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
3	Б.Е.Л. (Helen) 2008					+		+								
4	Т.І.А. (Rebecca)					+			+							
5	Г.І.О. (Jane) 2008				+			+								
6	К.Є.В. (Alex)				+			+								
Разом для групи					2	3	1	3	2	1						
Група 4В.6 (2005/2006 – 2008/2009)																
1	М.А.Б. (Anny)				+			+								
2	Ч.В.Ю. (William)					+			+							
3	М.В.О. (Nelson) 2007						+			+						
4	З.А.О. (Evelyn)						+			+						
5	Р.І.В. (Eve)				+			+								
6	Х.М.В. (Marilyn)					+			+							
7	С.А.І. (Caroline) 2007					+			+							
8	К.Д.К. (David)				+			+								
Разом для групи					3	3	2	3	3	2						
Група 4В.7 (2005/2006 – 2008/2009)																
1	Ш.А.М. (Jacob)				+				+							
2	Г.Я. Ю. (Brenda) 2008					+			+							
3	К.Ю.В. (Tom) 2008						+			+						
4	З.Т.О. (Bridget)				+					+						
5	Ш.О.П. (Misty)					+			+							
6	К.Т.В. (Silvia) 2008						+			+						
Разом для групи					2	2	2	0	3	3						

Продовження таблиці Х.4

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
5	С.О.А. (Pip)							+								
6	П.М.Г. (Gerry)							+								
Разом для групи								5	1	0						
Група 6В.4 (2007/2008 – 2008/2009)																
1	П.В.В. (Phil)							+								
2	Р.Т.А. (Olivia)								+							
3	М.Ж.В. (Julie)								+							
4	З.Н.В. (Betty)								+							
5	Б.В.А. (Alex)							+								
6	Р.Н.В. (Leslie)								+							
7	С.В.Н. (Brian)							+								
8	Я.С.Я. (Stephen)							+								
9	К.І.А. (Kate)							+								
10	С.Н.Н. (Jackie)								+							
11	П.І.А. (Irene)									+		+				
12	Б.В.А. (Simon)									+		+				
13	М.Г.І. (Julia)								+							
14	М.Л.Н. (Jade)								+							
Разом для групи								5	7	2	0	1	0			
Група 6В.5 (2007/2008 – 2008/2009)																
1	В.Н.Т. (Tom)								+							
2	К.О.Н. (Kate)								+							
3	П.І.А. (John)							+								
4	А.В.В. (Phil) 2009									+						

Продовження таблиці X.4

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
5	Ш.А.Н. (Carol)								+							
6	Н.А.С. (Lizzie)							+								
Разом для групи								2	3	1						
Група 6В.6 (2007/2008 – 2009/2010)																
1	Ч.А.В. (Claudine)									+		+				
2	Н.А.В. (Clay)							+			+					
3	Г.О.А. (Clio)							+			+					
4	Р.М.В. (Mary) 2010									+						
5	Г.Х.В. (Sam)							+								
6	Ш.Л.П. (Pet)							+								
7	Т.Ю.А. (Sandra)								+							
8	З.О.Є. (Rose)							+								
9	К.А.Л. (Morgan)							+								
Разом для групи								6	1	2	2	1	0			
Група 6В.8 (2007/2008 – 2008/2009)																
1	А.А.В. (Byron)							+								
2	Б.І.А. (Camelia)								+							
3	З.Є.О. (Alex)							+								
4	З.І.О. (Gippi)							+								
5	К.Є.О. (Bruno)								+							
6	Н.М.Г. (Jo)							+								
7	В.В.В. (Gordon)							+								
8	К.Б.Б. (Greg)							+								
9	З.Н.В. (Betty)								+							

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
10	Г.А.Є. (<i>Joseph</i>)								+							
Разом для групи								6	4	0						
Група 7В.1 (2008/2009)																
1	С.Є.В. (<i>Gerda</i>)								+							
2	Ф.Н.В. (<i>Gill</i>)							+								
3	Р.О.В. (<i>Mikki</i>)								+							
4	Ш.Л.Н. (<i>Marian</i>)							+								
5	Ю.І.А. (<i>Nesta</i>)							+								
6	П.А.Г. (<i>Andrew</i>)							+								
7	Г.А.Є. (<i>Joseph</i>)									+						
8	С.А.С (<i>Gerry</i>)								+							
9	К.Є.О. (<i>Winnie</i>)							+								
Разом для групи								5	3	1						
Група 7В.2 (2008/2009)																
1	К.Є.А. (<i>Stella</i>)								+							
2	М.В.І. (<i>Hilary</i>)								+							
3	Я.Є.В. (<i>Liz</i>)								+							
4	К.С.Н. (<i>Henry</i>)							+					+			
5	В.К.А. (<i>Matt</i>)							+								
6	П.Ю.В. (<i>Susie</i>)								+							
7	Х.Є.А. (<i>Robin</i>)									+						
Разом для групи								2	4	1	0	0	1			
Група GE.1 (2009/2010 – 2012/2013)																
1	Г.С.Г. (<i>Jane</i>)												+			
2	М.А.В. (<i>Claudine</i>)										+					
3	К.В.В. (<i>Virginia</i>)										+					
4	Г.Л.А. (<i>Jane</i>) 2008											+				

Продовження таблиці Х.4

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
5	П.Я.А. (Ann)										+					
6	З.О.В. (Fina)											+				
7	К.А.А. (Clarry)										+					
8	К.І.А. (Kate)											+				
9	К.Н.В. (Kate)											+				
Разом для групи											4	4	1			
Група GE.2 (2009/2010)																
1	К.В.А (Hilda)							+								
2	М.Ж.В. (Stacey)								+							
3	П.О.Л. (Rose)							+								
4	Ч.Є.А. (Rikky)									+						
5	Г.Е. В. (Stefan)								+							
6	П.О.В. (Emma)								+							
Разом для групи								2	3	1						
Група GE.3 (2009/2010)																
1	Б.А.М. (Cherry)								+		+					
2	В.Л.І. (Winnie)								+		+					
3	Є.Н.В. (Vicky)									+	+					
4	С.І.В. (John)							+			+					
5	М.С.А. (Claire)								+			+				
6	Б.А.В. (Joyce)							+								
7	С.Є.В. (Helen)							+				+				
8	В.А.Ю. (Alex) 2012									+		+				
Разом для групи								4	2	2	4	3	0			
Група GE.4 (2009/2010)																
1	К.С.В. (Alex)								+							

Продовження таблиці Х.4

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
2	С.С.В. (<i>Helen</i>)							+								
3	К.Ю.В. (<i>Tom</i>) 2008								+							
4	К.Т.В. (<i>Silvia</i>) 2008								+							
5	Ф.С.П. (<i>Stella</i>)								+			+				
6	М.Р.М. (<i>Joel</i>)							+								
Разом для групи								2	4	0	0	1	0			
Група MGE.1 (2009/2010)																
1	Ч.А.В. (<i>Claudine</i>) 2010								+							
2	Н.А.В. (<i>Clay</i>) 2010							+								
3	Г.О.А. (<i>Clio</i>) 2010							+								
4	Б.М.Е. (<i>Mary</i>) 2008								+							
5	Б.Е.Л. (<i>Helen</i>) 2008								+							
6	З.І.А. (<i>Michael</i>)							+								
7	З.І.І. (<i>Jane</i>)							+								
8	Р.М.В. (<i>Mary</i>)									+						
Разом для групи								4	3	1						
Група MGE.2 (2009/2010 – 2010/2011)																
1	Т.А.В. (<i>Antony</i>) 2011									+			+			
2	Я.С.Л. (<i>Helen</i>)								+			+				
3	О.М.С. (<i>Margaret</i>)							+								
4	Л.А.А. (<i>Adolf</i>)							+								
5	Л.Н.М. (<i>Eve</i>)								+		+					
6	С.А.С. (<i>Hilary</i>)							+				+				
Разом для групи								3	2	1	1	2	1			

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Група MGE.3 (2009/2010 – 2010/2011)																
1	Б.В.А. (Simon)										+					
2	З.Н.В. (Christine)											+				
3	П.Ю.В. (Susie)											+				
4	К.С.Н. (Henry)												+			
5	П.І.А. (Irene)															
6	П.К.В. (Joel)												+			
Разом для групи											1	2	2			
Група MGE.4 (2009/2010)																
1	А.В.В. (Phil) 2009									+			+			
2	А.М.В. (Bob)							+								
3	В.Н.А. (Emeline)								+		+					
4	Т.С.С. (Ronald) 2010								+							
5	К.І.В. (Veronica) 2010								+			+				
6	З.І.В. (Linda) 2010							+				+				
7	К.Т.А. (Gill)								+							
8	О.В.М. (Winnie)								+							
9	К.Ю.В. (Tom) 2008								+							
Разом для групи								2	6	1	1	2	1			
Група MGE.5 (2009/2010)																
1	К.А.І. (Steven)							+								
2	К.М.А. (Max) 2009							+								
3	С.С.Ю. (Brad)							+				+				

Продовження таблиці X.4

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
4	Б.Є.А. (<i>Kim</i>) 2010									+						
5	Ш.Л.П. (<i>Pet</i>)							+								
6	Т.Ю.Я. (<i>Sandra</i>)							+								
7	П.С.В. (<i>Susan</i>)								+							
8	К.В.Т. (<i>Claire</i>) 2009								+				+			
9	А.М.В. (<i>Bob</i>)							+								
Разом для групи								6	2	1	0	1	1			
Група MGE.6 (2009/2010)																
1	К.Є.В. (<i>Diana</i>) 2009							+								
2	А.В.В. (<i>Phil</i>) 2009									+						
3	С.А.С. (<i>Sharon</i>)								+							
4	К.О.К. (<i>Kate</i>)							+								
5	Р.В.В. (<i>Olivia</i>) 2007								+							
6	С.Є.В. (<i>Valerie</i>) 2007								+							
7	В.Л.В. (<i>Linda</i>)							+								
8	К.Н.В. (<i>Michel</i>) 2007								+							
9	В.Н.Т. (<i>Tom</i>) 2011							+								
Разом для групи								4	4	1						
Група MGE.7 (2009/2010)																
1	П.Я.С. (<i>Emily</i>)									+						
2	К.К.А. (<i>Jenny</i>)									+						
3	Т.А.В. (<i>Stacey</i>)									+						
4	К.Ю.І. (<i>Winnie</i>)									+						

Продовження таблиці X.4

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
5	Щ.Є.І. (Nick)									+						
6	Г.Є.І. (Rose)									+						
Разом для групи								0	0	6						
Група DGE.1 (2009/2010 – 2010/2011)																
1	Г.А.Є. (Joseph) 2011							+				+				
2	К.Є.А. (Stella)									+		+				
3	М.В.І. (Hilary)								+							
4	Я.Є.В. (Liz)								+			+				
5	Х.Є.А. (Robin) 2011									+			+			
6	Р.М.В. (Mary)									+	+					
Разом для групи								1	2	3	1	3	1			
Група GE.4 (2012/2013) (раніше GE.3)																
1	С.В.С. (Betsy)												+			+
2	О.В.М. (William)															+
3	П.Є.Г. (Alex)											+				+
4	С.Г.Е. (Henry)											+				+
5	К.В.П. (Tom)										+			+		
6	Т.В.І. (Valerie)											+				+
7	К.Ф.В. (Henry)														+	
8	З.Д.С. (Joseph)												+			+
9	Б.В.А. (Simon)										+				+	
10	Б.А.О. (Christine)															+
11	Т.Т.А. (Jane)															+
12	Д.В.Ю. (Alex)												+			
Разом для групи											2	3	2	1	2	8

Продовження таблиці X.4

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
5	П.В.Т. (<i>Samantha</i>)													+		
6	Щ.А.В. (<i>Margareth</i>)													+		
7	С.М.А. (<i>Helen</i>)														+	
8	Н.С.В. (<i>Laura</i>)														+	
9	З.Е.І. (<i>Kate</i>)														+	
10	Л.Є.М. (<i>Laura</i>)														+	
Разом для групи														2	6	2
Група GE.13 (2012/2013)																
1	Г.С.Б. (<i>Alice</i>)													+		
2	Ж.Є.І. (<i>Kate</i>)															+
3	В.Т.Е. (<i>Natalie</i>)															+
4	Ч.В.В. (<i>Irene</i>)														+	
5	А.Ю.П. (<i>Ann</i>)													+		
6	Н.К.Н. (<i>Karen</i>)													+		
7	М.Г.А. (<i>Lucky</i>)													+		
8	Б.Е.Н. (<i>Helen</i>)														+	
9	М.Л.С. (<i>Melody</i>)														+	
10	Б.Е.В. (<i>Helen</i>)														+	
11	Г.Є.І. (<i>Diana</i>)												+		+	
Разом для групи											0	0	1	4	5	2
Група MGE.8 (2012/2013) (раніше MGE.1)																
1	Г.С.Г. (<i>Jane</i>)												+			
2	В.А.Ю. (<i>Alex</i>) 2012											+				+
3	С.Є.В. (<i>Helen</i>)											+				+
4	М.М.А (<i>Maria</i>)										+					+

Продовження таблиці X.4

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
5	Б.Є.А. (<i>Kim</i>)2010												+			+
Разом для групи											1	2	2	0	0	4
Група MGE.9 (2012/2013) (раніше MGE.2)																
1	Т.А.О. (<i>Stanley</i>)										+				+	
2	А.С.В. (<i>Brad</i>)														+	
3	М.А.В. (<i>Dan</i>)														+	
4	Т.С.В. (<i>Mike</i>)														+	
5	С.Ю.В. (<i>Charles</i>)														+	
6	П.Д.В. (<i>Robert</i>)														+	
7	Н.Д.С. (<i>Jack</i>)													+		
8	М.Є.А. (<i>Phil</i>)														+	
9	О.Л.Ю. (<i>Lorie</i>)													+		
10	К.С.Н. (<i>Paul</i>)													+		
11	У.А.Г. (<i>John</i>)													+		
Разом для групи														4	7	0
Група MGE.10 (2012/2013) (раніше MGE.3)																
1	Ф.Ю.А. (<i>Julie</i>)										+				+	
2	П.А.Г. (<i>Andrew</i>)														+	
3	Ш.О.В. (<i>Alex</i>)										+					+
4	Ч.О.Н. (<i>Roxie</i>)											+				+
5	Б.А.Ю. (<i>Anastasia</i>)															+
Разом для групи											2	1	0	0	2	3
Група MGE.11 (2012/2013) (раніше MGE.4)																
1	Р.М.В. (<i>Mary</i>)											+			+	
2	З.Н.В. (<i>Betty</i>)										+					
3	П.С.В. (<i>Susan</i>)												+			
4	С.А.С. (<i>John</i>)										+					

Продовження таблиці X.4

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
5	Б.М.Е. (Mary) 2008										+					
6	В.О.В. (Elizabeth)										+					
7	С.І.Г. (Kimberley)												+			
Разом для групи											4	1	2	0	1	0
Група MGE.12 (2012/2013) (раніше MGE.5) подальше підвищення кваліфікації																
1	Г.Н.В. (Flo)												+			+
2	М.Т.В. (Kimberly)											+				+
3	К.-Д.В.В. (Amanda)										+					+
4	Н.Т.Б. (Kate)												+			
5	Я.С.В. (Liz)										+				+	
6	Г.І.В. (Mary)															
Разом для групи											2	1	2	0	1	3
Група MGE.13 (2012/2013) (раніше MGE.6) подальше підвищення кваліфікації																
1	В.Н.Т. (Tom) 2011											+				+
2	К.Н.В. (Michel) 2007											+				+
3	К.О.К. (Kate)										+				+	
4	С.А.С. (Sharon)										+				+	
5	Ш.А.І. (Carol)										+				+	
6	П.І.І. (Irene)												+		+	
7	Д.А.Е. (Vivien)													+		
8	З.М.І. (Mary)														+	
9	Є.С.В. (Hilary)														+	
10	К.А.В. (Melany)															+
Разом для групи											3	2	1	1	6	3

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Група MGE.14 (2012/2013) (раніше MGE.7)																
1	М.В.Ю. (Tom)														+	
2	Ш.І.Н. (Michael)															+
3	Я.С.В. (Peter)											+				+
4	А.О.С. (Sam)													+		
5	С.В.П. (Brad)										+				+	
6	К.Н.Н. (Andrew)												+		+	
7	В.Л.В. (Linda)											+			+	
Разом для групи											1	2	1	1	4	2
Група MGE.15 (2012/2013) (раніше MGE.8)																
1	М.Н.В. (Sofia)												+			+
2	М.Н.В. (Margaret)										+				+	
3	П.В.В. (Kate)										+				+	
4	Л.Ю.А. (Anny)										2	0	1			+
Разом для групи														0	2	2
Чисельність (план)		24	15	5	78	61	21	92	86	37	29	35	23	27	62	47
%		54, 5	34, 0	11, 5	48, 7	38	13, 3	42, 8	40	17, 2	33, 3	40, 2	26, 5	19, 8	45, 6	34, 6
Рівень готовності		Н	С	В	Н	С	В	Н	С	В	Н	С	В	Н	С	В
Період		Стадія 1 (вхідний контрольний зріз)			Стадія 2.1 (проміжний діагностичний зріз 1)			Стадія 2.2 (проміжний діагностичний зріз 2)			Стадія 2.3 (проміжний діагностичний зріз 3)			Стадія 3 (вихідний контрольний зріз)		

Продовження таблиці X.5

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
6	Д.А.Е. (Andrew)				+											
7	Х.Л.В. (Linda)				+											
8	Т.О.В. (Joel)				+											
Разом для групи					5	3	0									
Група 4В.2 (2004/2005 – 2006/2007)																
1	М.Д.І. (Dan)					+										
2	З.Г.В. (Gloria) 2008				+											
3	З.С.О. (Serge)						+									
4	Єр.І.В. (Irene)				+											
5	П.Ю.В. (Julia)				+											
6	М.С.В. (John)				+											
7	В.А.Г. (Tony)				+											
8	К.А.Є. (George)				+											
9	Г.А.Ф. (Arcady)					+										
10	Г.Ф.О. (Fred)				+											
Разом для групи					7	2	1									
Група 4В.3 (2004/2005 – 2008/2009)																
1	А.В.М. (James)				+			+								
2	П.С.А. (John)				+			+								
3	М.А.І. (Stephan)					+		+								
4	Ш.Л.П. (Olivia)					+		+								
5	Ж.В.В. (Tom)					+			+							
6	Б.О.В. (Michelle)						+			+						
7	К.Е.В. (Diana)						+			+						

Продовження таблиці X.5

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
2	Ч.В.Ю. (<i>William</i>)					+			+							
3	М.В.О. (<i>Nelson</i>) 2007						+			+						
4	З.А.О. (<i>Evelyn</i>)						+			+						
5	Р.І.В. (<i>Eve</i>)				+			+								
6	Х.М.В. (<i>Marilyn</i>)					+			+							
7	С.А.І. (<i>Caroline</i>) 2007					+			+							
8	К.Д.К. (<i>David</i>)				+			+								
Разом для групи					3	3	2	3	3	2						
Група 4В.7 (2005/2006 – 2008/2009)																
1	Ш.А.М. (<i>Jacob</i>)				+				+							
2	Г.Я.Ю. (<i>Brenda</i>) 2008					+			+							
3	К.Ю.В. (<i>Tom</i>) 2008						+			+						
4	З.Т.О. (<i>Bridget</i>)				+					+						
5	Ш.О.П. (<i>Misty</i>)					+			+							
6	К.Т.В. (<i>Silvia</i>) 2008						+			+						
Разом для групи					2	2	2	0	3	3						
Група 5В.1 (2005/2006 – 2008/2009)																
1	К.В.В. (<i>Carol</i>)						+			+						
2	В.Р.А. (<i>Paul</i>)				+			+								
3	Б.В.Я. (<i>Mike</i>)					+		+								
4	Г.Н.В. (<i>Flo</i>)					+			+							
5	К.-Д.В.В. (<i>Amanda</i>)					+		+								
6	С.К.Ю. (<i>Glory</i>)				+			+	+							
7	Н.С.В. (<i>Serge</i>)					+			+							
8	Н.С.Н. (<i>Freda</i>)				+			+								
Разом для групи					3	4	1	5	3	0						

Продовження таблиці X.5

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
9	К.І.А. (Kate)							+								
10	С.Н.Н. (Jackie)								+							
11	П.І.А. (Irene)									+		+				
12	Б.В.А. (Simon)									+		+				
13	М.Г.І. (Julia)								+							
14	М.Л.Н. (Jade)								+							
Разом для групи								5	7	2	0	1	0			
Група 6В.5 (2007/2008 – 2008/2009)																
1	В.Н.Т. (Tom)								+							
2	К.О.Н. (Kate)								+							
3	П.І.А. (John)							+								
4	А.В.В. (Phil) 2009									+						
5	Ш.А.Н. (Carol)								+							
6	Н.А.С. (Lizzie)							+								
Разом для групи								2	3	1						
Група 6В.6 (2007/2008 – 2009/2010)																
1	Ч.А.В. (Claudine)									+		+				
2	Н.А.В. (Clay)							+			+					
3	Г.О.А. (Clio)							+			+					
4	Р.М.В. (Mary) 2010									+						
5	Г.Х.В. (Sam)							+								
6	Ш.Л.П. (Pet)							+								
7	Т.Ю.А. (Sandra)								+							
8	З.О.Є. (Rose)							+								
9	К.А.Л. (Morgan)							+								
Разом для групи								6	1	2	2	1	0			

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Група 6В.8 (2007/2008 – 2008/2009)																
1	A.A.B. (Byron)							+								
2	Б.І.А. (Camelia)								+							
3	З.Є.О. (Alex)							+								
4	З.І.О. (Gippi)							+								
5	К.Є.О. (Bruno)								+							
6	Н.М.Г. (Jo)							+								
7	В.В.В. (Gordon)							+								
8	К.Б.Б. (Greg)							+								
9	З.Н.В. (Betty)								+							
10	Г.А.Є. (Joseph)								+							
Разом для групи								6	4	0						
Група 7В.1 (2008/2009)																
1	С.Є.В. (Gerda)								+							
2	Ф.Н.В. (Gill)							+								
3	Р.О.В. (Mikki)								+							
4	Ш.Л.Н. (Marian)							+								
5	Ю.І.А. (Nesta)							+								
6	П.А.Г. (Andrew)							+								
7	Г.А.Є. (Joseph)									+						
8	С.А.С (Gerry)								+							
9	К. Є.О. (Winnie)							+								
Разом для групи								5	3	1						

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Група 7В.2 (2008/2009)																
1	К.Є.А. (<i>Stella</i>)								+							
2	М.В.І. (<i>Hilary</i>)								+							
3	Я.Є.В. (<i>Liz</i>)								+							
4	К.С.Н. (<i>Henry</i>)							+					+			
5	В.К.А. (<i>Matt</i>)							+								
6	П.Ю.В. (<i>Susie</i>)								+							
7	Х.Є.А. (<i>Robin</i>)									+						
Разом для групи								2	4	1	0	0	1			
Група GE.1 (2009/2010 – 2012/2013)																
1	Г.С.Г. (<i>Jane</i>)												+			
2	М.А.В. (<i>Claudine</i>)										+					
3	К.В.В. (<i>Virginia</i>)										+					
4	Г.Л.А. (<i>Jane</i>) 2008											+				
5	П.Я.А. (<i>Ann</i>)										+					
6	З.О.В. (<i>Fina</i>)											+				
7	К.А.А. (<i>Clarry</i>)										+					
8	К.І.А. (<i>Kate</i>)											+				
9	К.Н.В. (<i>Kate</i>)											+				
Разом для групи											4	4	1			
Група GE.2 (2009/2010)																
1	К.В.А (<i>Hilda</i>)							+								
2	М.Ж.В. (<i>Stacey</i>)								+							
3	П.О.Л. (<i>Rose</i>)							+								
4	Ч.С.А. (<i>Rikky</i>)									+						
5	Г.Е. В. (<i>Stefan</i>)								+							

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
6	П.О.В. (Emma)								+							
Разом для групи								2	3	1						
Група GE.3 (2009/2010)																
1	Б.А.М. (Cherry)								+		+					
2	В.Л.І. (Winnie)								+		+					
3	Є.Н.В. (Vicky)									+	+					
4	С.І.В. (John)							+			+					
5	М.С.А. (Claire)								+			+				
6	Б.А.В. (Joyce)							+								
7	С.Є.В. (Helen)							+				+				
8	В.А.Ю. (Alex) 2012									+		+				
Разом для групи								4	2	2	4	3	0			
Група GE.4 (2009/2010)																
1	К.Є.В. (Alex)								+							
2	С.Є.В. (Helen)							+								
3	К.Ю.В. (Tom) 2008								+							
4	К.Т.В. (Silvia) 2008								+							
5	Ф.С.П. (Stella)								+			+				
6	М.Р.М. (Joel)							+								
Разом для групи								2	4	0	0	1	0			
Група MGE.1 (2009/2010)																
1	Ч.А.В. (Claudine) 2010								+							
2	Н.А.В. (Clay) 2010							+								
3	Г.О.А. (Clio) 2010							+								
4	Б.М.Е. (Mary) 2008								+							
5	Б.Е.Л. (Helen) 2008								+							

Продовження таблиці X.5

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
6	З.І.А. (<i>Michael</i>)							+								
7	З.І.І. (<i>Jane</i>)							+								
8	Р.М.В. (<i>Mary</i>)									+						
Разом для групи								4	3	1						
Група MGE.2 (2009/2010 – 2010/2011)																
1	Т.А.В. (<i>Antony</i>) 2011									+			+			
2	Я.Є.Л. (<i>Helen</i>)								+			+				
3	О.М.С. (<i>Margaret</i>)							+								
4	Л.А.А. (<i>Adolf</i>)							+								
5	Л.Н.М. (<i>Eve</i>)								+		+					
6	С.А.С. (<i>Hilary</i>)							+				+				
Разом для групи								3	2	1	1	2	1			
Група MGE.3 (2009/2010 – 2010/2011)																
1	Б.В.А. (<i>Simon</i>)										+					
2	З.Н.В. (<i>Christine</i>)											+				
3	П.Ю.В. (<i>Susie</i>)											+				
4	К.С.Н. (<i>henry</i>)												+			
5	П.І.А. (<i>Irene</i>)															
6	П.К.В. (<i>Joel</i>)												+			
Разом для групи											1	2	2			
Група MGE.4 (2009/2010)																
1	А.В.В. (<i>Phil</i>) 2009									+			+			
2	А.М.В. (<i>Bob</i>)							+								
3	В.Н.А. (<i>Emeline</i>)								+		+					
4	Т.С.С. (<i>Ronald</i>) 2010								+							
5	К.І.В. (<i>Veronica</i>) 2010								+			+				
6	З.І.В. (<i>Linda</i>) 2010							+				+				

Продовження таблиці X.5

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
7	К.Т.А. (<i>Gill</i>)								+							
8	О. В.М. (<i>Winnie</i>)								+							
9	КЮВ. (<i>Tom</i>) 2008								+							
Разом для групи								2	6	1	1	2	1			
Група MGE.5 (2009/2010)																
1	К.А.І. (<i>Steven</i>)							+								
2	К.М.А. (<i>Max</i>) 2009							+								
3	С.С.Ю. (<i>Brad</i>)							+				+				
4	Б.Є.А. (<i>Kim</i>) 2010									+						
5	Ш,Л.П. (<i>Pet</i>)							+								
6	Т.Ю.Я. (<i>Sandra</i>)							+								
7	П.С.В. (<i>Susan</i>)								+							
8	К.В.Т. (<i>Claire</i>) 2009								+				+			
9	А.М.В. (<i>Bob</i>)							+								
Разом для групи								6	2	1	0	1	1			
Група MGE.6 (2009/2010)																
1	К.Є.В. (<i>Diana</i>) 2009							+								
2	А.В.В. (<i>Phil</i>) 2009									+						
3	С.А.С. (<i>Sharon</i>)								+							
4	К.О.К. (<i>Kate</i>)							+								
5	Р.В.В. (<i>Olivia</i>) 2007								+							
6	С.Є.В. (<i>Valerie</i>) 2007								+							
7	В.Л.В. (<i>Linda</i>)							+								
8	К.Н.В. (<i>Michel</i>) 2007								+							
9	В.Н.Т. (<i>Tom</i>) 2011							+								
Разом для групи								4	4	1						

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Група MGE.7 (2009/2010)																
1	П.Я.С. (Emily)									+						
2	К.К.А. (Jenny)									+						
3	Т. А.В. (Stacey)									+						
4	К.Ю.І. (Winnie)									+						
5	Щ.Є.І. (Nick)									+						
6	Г.Є.І. (Rose)									+						
Разом для групи								0	0	6						
Група DGE.1 (2009/2010 – 2010/2011)																
1	Г.А.Є. (Joseph) 2011							+				+				
2	К.Є.А. (Stella)									+		+				
3	М.В.І. (Hilary)								+							
4	Я.Є.В. (Liz)								+			+				
5	Х.Є.А. (Robin) 2011									+			+			
6	Р.М.В. (Mary)									+	+					
Разом для групи								1	2	3	1	3	1			
Група GE.4 (2012/2013) (раніше GE.3)																
1	С.В.С. (Betsy)												+			+
2	О.В.М. (William)															+
3	П.Є.Г. (Alex)											+				+
4	С.Г.Е. (Henry)											+				+
5	К.В.П. (Tom)										+			+		
6	Т.В.І. (Valerie)											+				+
7	К.Ф.В. (Henry)														+	
8	З.Д.С. (Joseph)												+			+
9	Б.В.А. (Simon)										+				+	

Продовження таблиці X.5

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
3	Ш.О.В. (Alex)										+					+
4	Ч.О.Н. (Roxie)											+				+
5	Б.А.Ю. (Anastasia)															+
Разом для групи											2	1	0	0	2	3
Група MGE.11 (2012/2013) (раніше MGE.4)																
1	Р.М.В. (Mary)											+			+	
2	З.Н.В. (Betty)										+					
3	П.С.В. (Susan)												+			
4	С.А.С. (John)										+					
5	Б.М.Е. (Mary) 2008										+					
6	В.О.В. (Elizabeth)										+					
7	С.І.Г. (Kimberley)												+			
Разом для групи											4	1	2	0	1	0
Група MGE.12 (2012/2013) (раніше MGE.5) підвищення кваліфікації																
1	Г.Н.В. (Flo)												+			+
2	М.Т.В. (Kimberly)											+				+
3	К.-Д.В.В. (Amanda)										+					+
4	Н.Т.Б. (Kate)												+			
5	Я.С.В. (Liz)										+				+	
6	Г.І.В. (Mary)															
Разом для групи											2	1	2	0	1	3
Група MGE.13 (2012/2013) (раніше MGE.6) підвищення кваліфікації																
1	В.Н.Т. (Tom) 2011											+				+
2	К.Н.В. (Michel) 2007											+				+
3	К.О.К. (Kate)										+				+	
4	С.А.С. (Sharon)										+				+	
5	Ш.А.І. (Carol)										+				+	

Закінчення таблиці X.5

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
6	П.І.І. (Irene)												+		+	
7	Д.А.Е. (Vivien)													+		
8	З.М.І. (Mary)														+	
9	Є.Є.В. (Hilary)														+	
10	К.А.В. (Melany)															+
Разом для групи											3	2	1	1	6	3
Група MGE.14 (2012/2013) (раніше MGE.7)																
1	М.В.Ю. (Tom)														+	
2	Ш.І.Н. (Michael)															+
3	Я.С.В. (Peter)											+				+
4	А.О.С. (Sam)													+		
5	С. В.П. (Brad)										+				+	
6	К.Н.Н. (Andrew)												+		+	
7	В.Л.В. (Linda)											+			+	
Разом для групи											1	2	1	1	4	2
Група MGE.15 (2012/2013) (раніше MGE.8)																
	М. Н.В. (Sofia)												+			+
	М.Н.В. (Margaret)										+				+	
	П.В.В. (Kate)										+				+	
	Л.Ю.А. (Anny)										2	0	1			+
Разом для групи														0	2	2
Чисельність (план)		24	15	5	78	61	21	92	86	37	29	35	23	27	62	47
%		54, 5	34, 0	11, 5	48, 7	38	13, 3	42, 8	40	17, 2	33, 3	40, 2	26, 5	19, 8	45, 6	34, 6
Рівень готовності		Н	С	В	Н	С	В	Н	С	В	Н	С	В	Н	С	В
Період		Стадія 1 (вхідний контрольний зріз)			Стадія 2.1 (проміжний діагностични й зріз 1)			Стадія 2.2 (проміжний діагностични й зріз 2)			Стадія 2.3 (проміжний діагностични й зріз 3)			Стадія 3 (вихідний контрольний зріз)		

**ДОДАТОК Ц. ПЕРІОДИ ОЦІНЮВАННЯ ЯКОСТІ ІНШОМОВНОЇ
ПІДГОТОВКИ ВИКЛАДАЧІВ МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ВПРОДОВЖ
ФОРМУВАЛЬНОГО ЕКСПЕРИМЕНТУ**

ДОДАТОК Ц

**Періоди оцінювання якості іншомовної підготовки викладачів медичного університету
впродовж формувального експерименту**

Період		Навчально-методичні особливості процесу навчання			Вимоги до викладача-філолога	
Функціональне призначення	Календарний час, <i>pp</i> / тривалість, <i>міс.</i>	Навчальний матеріал	Режим та характер навчальної роботи		Принцип формування навчальних груп	
			аудиторної	позааудиторної		
1	2	3	4	5	6	7
1.Констатувальний етап						
Стадія 1 (вхідний контрольний зріз)	ПРИЗНАЧЕННЯ: оцінювання на практиці ефективності традиційних підходів до навчального процесу на прикладі формування готовності викладачів медичного університету до організації навчального процесу іноземною мовою; визначення позитивних та негативних аспектів досліджуваної проблеми; формулювання гіпотези дослідження					
	2002/2003 – 2003/2004 (20 міс)	За рівнями початкової підготовки (<i>розмовний курс надається тільки тим, хто не вивчав цієї іноземної мови раніше</i>); дозволяється користування двомовними словниками	2-3 рази на тиждень; просте (4-актове) аудіювання	Домашнє завдання	За початковим рівнем знань	Наявність великого педагогічного досвіду, без необхідності попереднього стажування
2.Формувальний етап						
1	2	3	4	5	6	7
Стадія 2.1 (проміжний діагностичний зріз 1)	ПРИЗНАЧЕННЯ: формування готовності викладачів медичного університету до організації навчального процесу іноземною мовою на основі уявлення про шляхи та засоби забезпечення його максимальної ефективності та з урахуванням ліквідації недоліків, виявлених протягом стадії 1 (констатувальний етап); перевірка гіпотези дослідження					
	2004/2005 – 2006/2007 (30 міс)	Починається з розмовного курсу різної міри складності, залежно від рівня початкової підготовки слухача	За попереднім принципом	Домашнє завдання	За принципом, що обумовлюється можливістю для слухачів зустрічатися поза заняттями, в т.ч. й під час роботи	Відсутність педагогічного досвіду, з необхідністю попереднього стажування

Продовження додатка Ц

Період		Навчально-методичні особливості процесу навчання			Принцип формування навчальних груп	Вимоги до викладача-філолога
Функціональне призначення	Календарний час, <i>pp</i> / тривалість, <i>міс.</i>	Навчальний матеріал	Режим та характер навчальної роботи			
			аудиторної	позааудиторної		
1	2	3	4	5	6	7
Стадія 2.2 (проміжний діагностичний зріз 2)	ПРИЗНАЧЕННЯ: формування готовності викладачів медичного університету до організації навчального процесу іноземною мовою на більш високому рівні ефективності, порівняно із стадією 2.1 формувального етапу експерименту					
	2007/2008 – 2009/2010 (30 міс)	Починається з "нульового" розмовного курсу для усіх тих, що навчаються; забороняється застосування двомовних словників (<i>використовуються тільки тлумачні словники іноземної мови</i>)	За попереднім принципом	Обов'язкова навчальна робота (<i>домашнє завдання</i>) + довільна щоденна практична робота (<i>пізнання іншомовних цінностей, що належать до сфери інтересу та захопленя</i>)	За попереднім принципом (тобто за принципом, що обумовлюється можливістю для слухачів зустрічатися поза заняттями, в т.ч. й під час роботи)	Відсутність педагогічного досвіду, з необхідністю попереднього стажування та за умови постійного методичного самовдосконалення в режимі самопідготовки. (Головною серед таких вимог було набуття викладачем уміння та звички до використання мови як засобу пізнання іншомовних цінностей загальнокультурного походження с метою подальшого педагогічного супроводу та сприяння вироблення такої навички слухачами, що в цього викладача навчатимуться.)

Продовження додатка Ц

Період		Навчально-методичні особливості процесу навчання			Вимоги до викладача-філолога	
Функціональне призначення	Календарний час, <i>pp</i> / тривалість, <i>міс.</i>	Навчальний матеріал	Режим та характер навчальної роботи			Принцип формування навчальних груп
			аудиторної	позааудиторної		
1	2	3	4	5	6	7
Стадія 2.3 (проміжний діагностичний зріз 3)	ПРИЗНАЧЕННЯ: формування готовності викладачів медичного університету до організації навчального процесу іноземною мовою на більш високому рівні ефективності, порівняно з стадією 2.2 формувального етапу експерименту					
	2010/2011 – 2011/2012 (20 міс)	Починається з розмовного курсу для усіх тих, що навчаються, у сукупності з посібником для самостійної роботи та матеріалами із сфери загальнокультурних цінностей за інтересами слухачів	2-3 рази на тиждень; комбіновано-комплексне (6-актове) аудіювання	За попереднім принципом, (тобто обов'язкова навчальна робота (<i>домашнє завдання</i>) + довільна щоденна практична робота (<i>пізнання іноземних цінностей, що належать до сфери інтересу та захоплення</i>))	За попереднім принципом (тобто за принципом, що обумовлюється можливістю для слухачів зустрічатися поза заняттями, в т.ч. й під час роботи)	За попереднім принципом, але за умов наявності постійного практичного компонента у вигляді позааудиторного використання мови з метою пізнання іншомовних цінностей, що належать до сфери загальнокультурних інтересів та захоплення

Закінчення додатку Ц

Період		Навчально-методичні особливості процесу навчання			Вимоги до викладача-філолога	
Функціональне призначення	Календарний час, <i>pp</i> / тривалість, <i>міс.</i>	Навчальний матеріал	Режим та характер навчальної роботи			
			аудиторної	позааудиторної		
1	2	3	4	5	6	
3. Контрольний етап						
Стадія 3 (вихідний контрольний зріз)	ПРИЗНАЧЕННЯ: підсумкове оцінювання ефективності експерименту через результати впливу розробленої системи формування іншомовної готовності викладачів на рівень їх фахової готовності					
	2012/2013 – 2013/2014 (20 міс)	За попереднім принципом	Змінний за періодичністю; починається із щоденного режиму аудиторної роботи із подальшим збільшенням проміжків між заняттями у міру накопичення слухачем запасу лексики і формування навичок її застосування на практиці; комбіновано-комплексне (б-актове) аудіювання	За попереднім принципом	За попереднім принципом	За попереднім принципом

ДОДАТОК Ш. ОСОБЛИВОСТІ ДИНАМІКИ ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ ВИКЛАДАЧІВ МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ ІНОЗЕМНОЮ МОВОЮ ЗА КРИТЕРІЯМИ ЕКСПЕРИМЕНТУ

(у графічному та чисельному відображенні)

Підрозділ Ш.1. Особливості динаміки формування готовності викладачів медичного університету до організації навчального процесу іноземною мовою за мотиваційно-ціннісним критерієм.....	433
• Рис. Ш.1.1а. Стрічкова діаграма динаміки формування готовності викладачів до організації навчального процесу іноземною мовою.....	434
• Рис. Ш.1.1б. Лінійні графіки динаміки формування готовності викладачів до організації навчального процесу іноземною мовою.....	434
• Табл. Ш.1.1. Фактори позитивного впливу на процес навчання.....	435
Підрозділ Ш.2. Особливості динаміки формування готовності викладачів медичного університету до організації навчального процесу іноземною мовою за комунікативним критерієм.....	436
• Рис. Ш.2.1а. Стрічкова діаграма динаміки формування готовності викладачів до організації навчального процесу іноземною мовою.....	437
• Рис. Ш.2.1б. Лінійні графіки динаміки формування готовності викладачів до організації навчального процесу іноземною мовою.....	437
• Табл. Ш.2.1. Фактори позитивного впливу на процес навчання за показниками критерію.....	438
Підрозділ Ш.3. Особливості динаміки формування готовності викладачів медичного університету до організації навчального процесу іноземною мовою за когнітивно-лінгвістичним критерієм.....	439
• Рис. Ш.3.1а. Стрічкова діаграма динаміки формування готовності викладачів до організації навчального процесу іноземною мовою.....	440
• Рис. Ш.3.1б. Лінійні графіки динаміки формування готовності викладачів до організації навчального процесу іноземною мовою.....	440
• Табл. Ш.3.1. Фактори позитивного впливу на процес навчання за показниками критерію.....	441
Підрозділ Ш.4. Особливості динаміки формування готовності викладачів медичного університету до організації навчального процесу іноземною мовою за діяльнісним критерієм.....	443
• Рис. Ш.4.1а. Стрічкова діаграма динаміки формування готовності викладачів до організації навчального процесу іноземною мовою.....	444
• Рис. Ш.4.1б. Лінійні графіки динаміки формування готовності викладачів до організації навчального процесу іноземною мовою.....	444
• Табл. Ш.4.1. Фактори позитивного впливу на процес навчання за показниками критерію.....	445
Підрозділ Ш.5. Особливості динаміки формування готовності викладачів медичного університету до організації навчального процесу іноземною мовою за афективно-рефлексивним критерієм.....	447
• Рис. Ш.5.1а. Стрічкова діаграма динаміки формування готовності викладачів до організації навчального процесу іноземною мовою.....	448
• Рис. Ш.5.1б. Лінійні графіки динаміки формування готовності викладачів до організації навчального процесу іноземною мовою.....	448
• Табл. Ш.5.1. Фактори позитивного впливу на процес навчання за показниками критерію.....	449

ДОДАТОК Ш

**ПІДРОЗДІЛ Ш.1. ОСОБЛИВОСТІ ДИНАМІКИ ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ ВИКЛАДАЧІВ
МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ ІНОЗЕМНОЮ
МОВОЮ ЗА МОТИВАЦІЙНО-ЦІННІСНИМ КРИТЕРІЄМ**

1. Рис. Ш.1.1а. *Стрічкова* діаграма динаміки формування готовності викладачів до організації навчального процесу іноземною мовою..... 434
2. Рис. Ш.1.1б. Лінійні графіки динаміки формування готовності викладачів до організації навчального процесу іноземною мовою..... 434
3. Табл. Ш.1.1. Фактори позитивного впливу на процес навчання..... 435

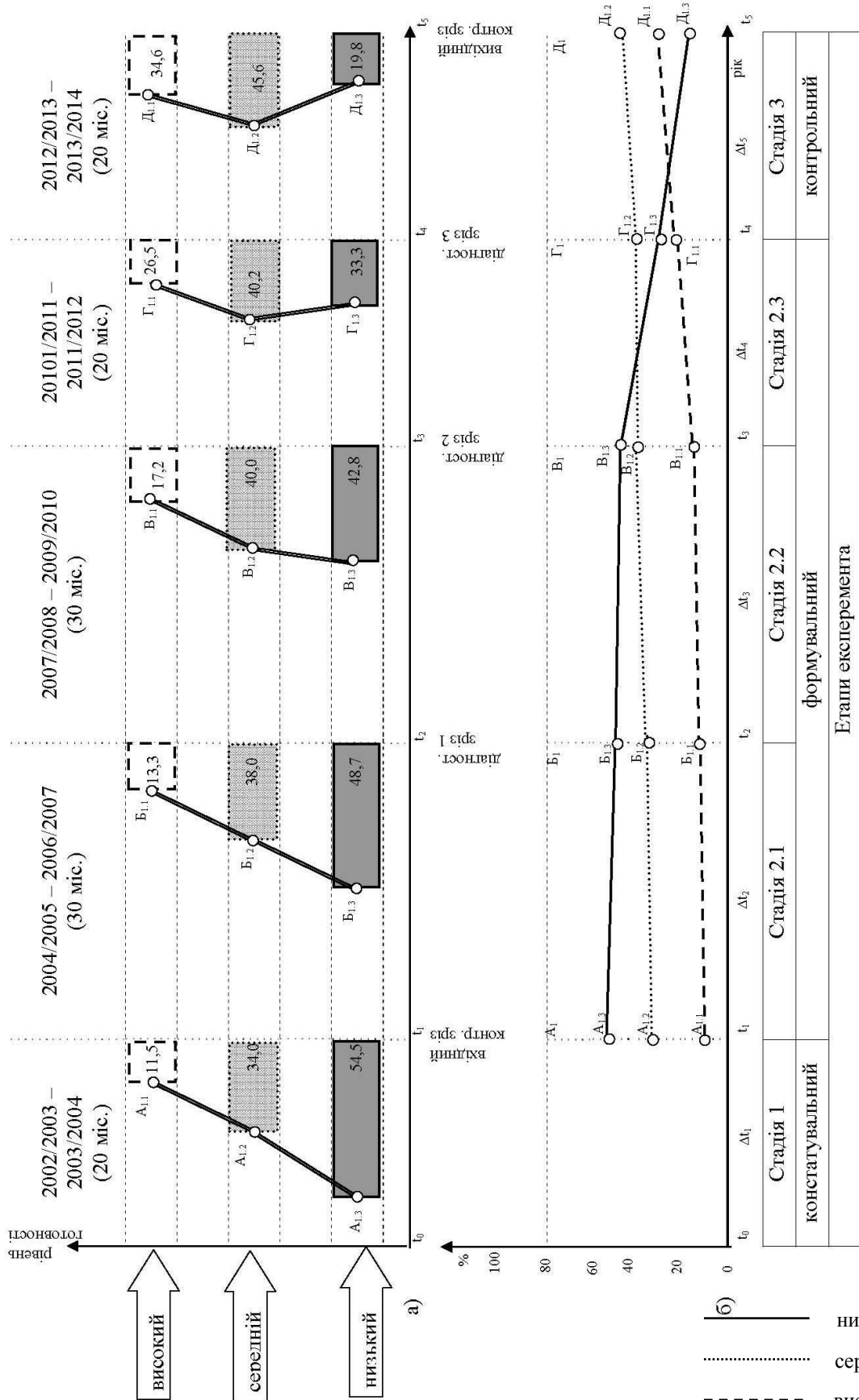

Рисунок Ш.1.1 – Динаміка формування готовності викладачів медичного університету до організації навчального процесу іноземною мовою за мотиваційно-ціннісним критерієм у вигляді стрічкової діаграми (а) та лінійних графіків (б).

ДОДАТОК Ш

Таблиця Ш.1.1 – Фактори позитивного впливу на процес навчання за показниками мотиваційно-ціннісного критерію

Спосіб оцінювання: співбесіда та анкетування

№ п/п	Відомості про показники критерію		Фактори позитивного впливу на показник
	Сутність показника	Характер зміни та час прояву	
1	2	3	4
1	Наявність мотивів активності в професійному самовдосконаленні іноземною мовою (див. Додаток У, табл. У.1, пп. 1.6, 1.12)	Неперервний, з тенденцією до стійкого прогресу упродовж усього терміну дослідження	<p>Втрата сумніву та зміцнення віри в реальність завдання щодо організації навчального процесу іноземною мовою на тлі зростаючої відповідальності за відповідність вимогам, що пред'являються в умовах педагогічного процесу, який вже почався та продовжує тривати. Ставлення слухача до себе як до частини комплексного процесу навчання, що сприймається за принципом виробничого конвеєра</p> <p>Прагнення не відстати від колег в умовах зростаючої віри у свої сили та здатності, наявність яких була несподівано виявлена</p>
2	Наявність позитивного ставлення до фахової діяльності (див. Додаток У, табл. У.1, п. 1.1)		Задоволеність результатами роботи та сприйняття шанобливого відношення студентів, усвідомленого завдяки досягненню несподіваної для себе свободи спілкування
3	Наявність достатньої зацікавленості в отриманні нової фахової інформації зі сфери іншомовної професійної культури як особистісної цінності (див. Додаток У, табл. У.1, п. 1.8)		Усвідомлення можливості пізнавати іншомовну інформацію за відсутністю стримуючих чинників (наприклад, потреби в перекладі)

ДОДАТОК Ш

**ПІДРОЗДІЛ Ш.2. ОСОБЛИВОСТІ ДИНАМІКИ ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ ВИКЛАДАЧІВ
МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ ІНОЗЕМНОЮ
МОВОЮ ЗА КОМУНІКАТИВНИМ КРИТЕРІЄМ**

1. Рис. Ш.2.1а. Стрічкова діаграма динаміки формування готовності викладачів до організації навчального процесу іноземною мовою..... 437
2. Рис. Ш.2.1б. Лінійні графіки динаміки формування готовності викладачів до організації навчального процесу іноземною мовою..... 437
3. Табл. Ш.2.1 Фактори позитивного впливу на процес навчання за показниками критерію..... 438

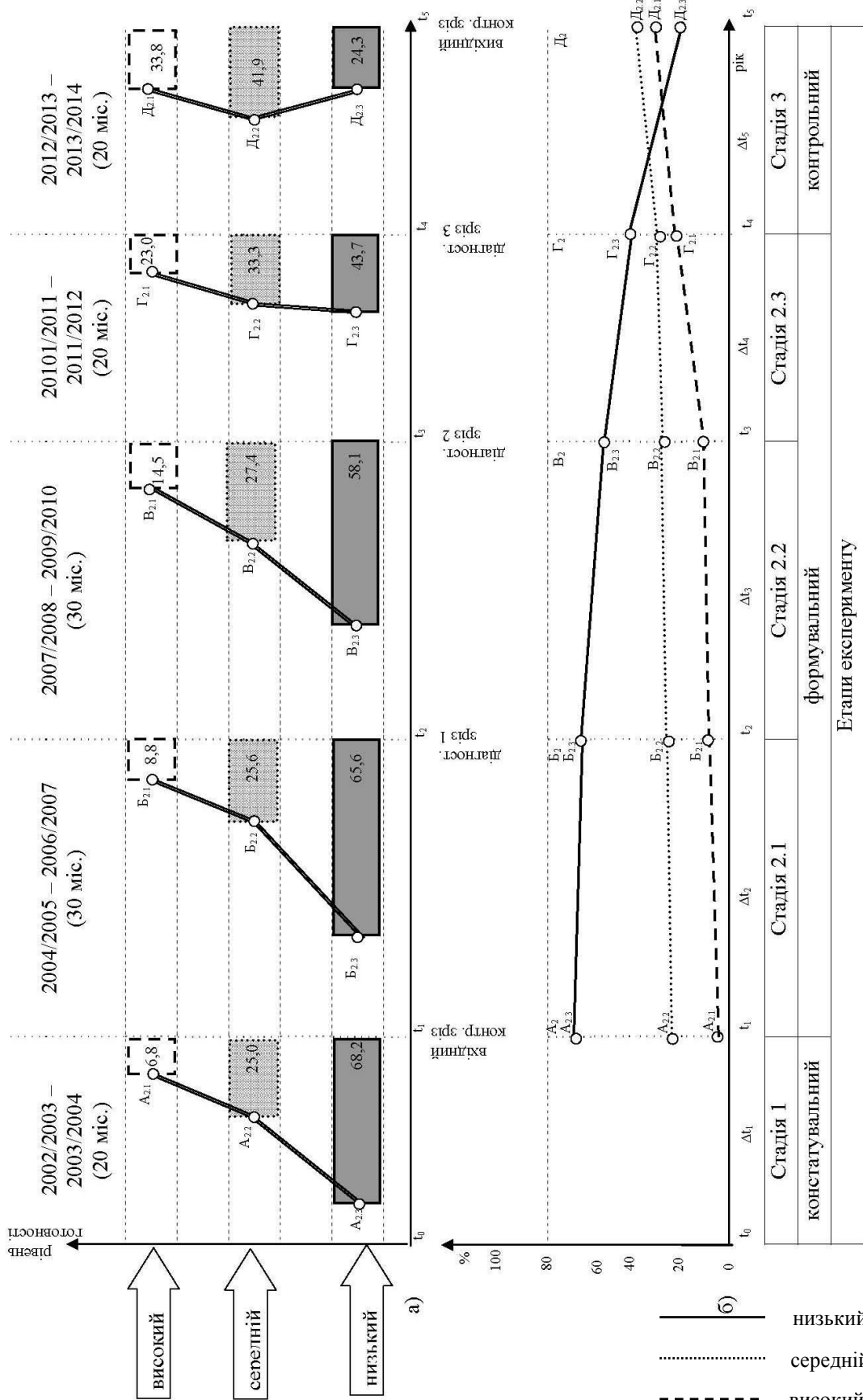

Рисунок Ш.2.1 – Динаміка формування готовності викладачів медичного університету до організації навчального процесу іноземною мовою за комунікативним критерієм у вигляді стрічкової діаграми (а) та лінійних графіків (б).

ДОДАТОК Ш

Таблиця Ш.2.1 – Фактори позитивного впливу на процес навчання за показниками комунікативного критерію

Спосіб оцінювання: тестування

№ п/п	Відомості про показники критерію		Фактори позитивного впливу на показник
	Сутність показника	Характер зміни та час прояву	
1	2	3	4
1	Здатність по повноцінного сприйняття на слух іншомовної інформації, що надається у звуковому вигляді (див. Додаток У, табл.У.2, п. 2.1)	Стійка тенденція до прогресу упродовж усього періоду дослідження впродовж стадії 1.3 <i>формульованого</i> етапу з помітним підвищенням темпу зростання упродовж стадій 2.3 <i>формульованого</i> етапу та усього <i>контрольного</i> етапу (стадія 3).	Підвищення міри відносної неперервності практики прослуховування звукової інформації іноземною мовою, обумовлене природним бажанням, виникнення якого пояснюється зацікавленістю слухача її змістом. Така зацікавленість виникає на другому етапі самостійної роботи, коли слухач вибирає матеріал, що прослуховується, на свій власний смак після попереднього набуття ним звички до цього заняття, що була вироблена в нього раніше впродовж прослуховування матеріалу рекомендованої тематики, процес пізнання якої триває паралельно на поки що примусовій основі
2	Здатність до усного спілкування іноземною мовою завдяки набутого уміння вільно висловлювати думку на асоціативно-фразеологічній основі (див. Додаток У, табл. У.2, п. 2.3)		Змінна періодичність навчального процесу, що починається із щоденних аудиторних занять з подальшим створенням певної перерви між ними та послідовним збільшенням її тривалості у міру накопичення слухачем лексичного запасу на <i>фразеологічно-асоціативній</i> основі
3	Наявність достатнього лексичного запасу фраз, створеного на асоціативній основі за рахунок механічного запам'ятовування фраз та виразів прямої мови (див. Додаток У, табл.У.2, пп. 2.4, 2.5)		За попереднім принципом

ДОДАТОК Ш

ПІДРОЗДІЛ Ш.3. ОСОБЛИВОСТІ ДИНАМІКИ ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ ВИКЛАДАЧІВ МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ ІНОЗЕМНОЮ МОВОЮ ЗА КОГНІТИВНО-ЛІНГВІСТИЧНИМ КРИТЕРІЄМ

1. Рис. Ш.3.1а. Стрічкова діаграма динаміки формування готовності викладачів до організації навчального процесу іноземною мовою..... 440
2. Рис. Ш.3.1б. Лінійні графіки динаміки формування готовності викладачів до організації навчального процесу іноземною мовою..... 440
3. Табл. Ш.3.1. Фактори позитивного впливу на процес навчання за показниками критерію..... 441

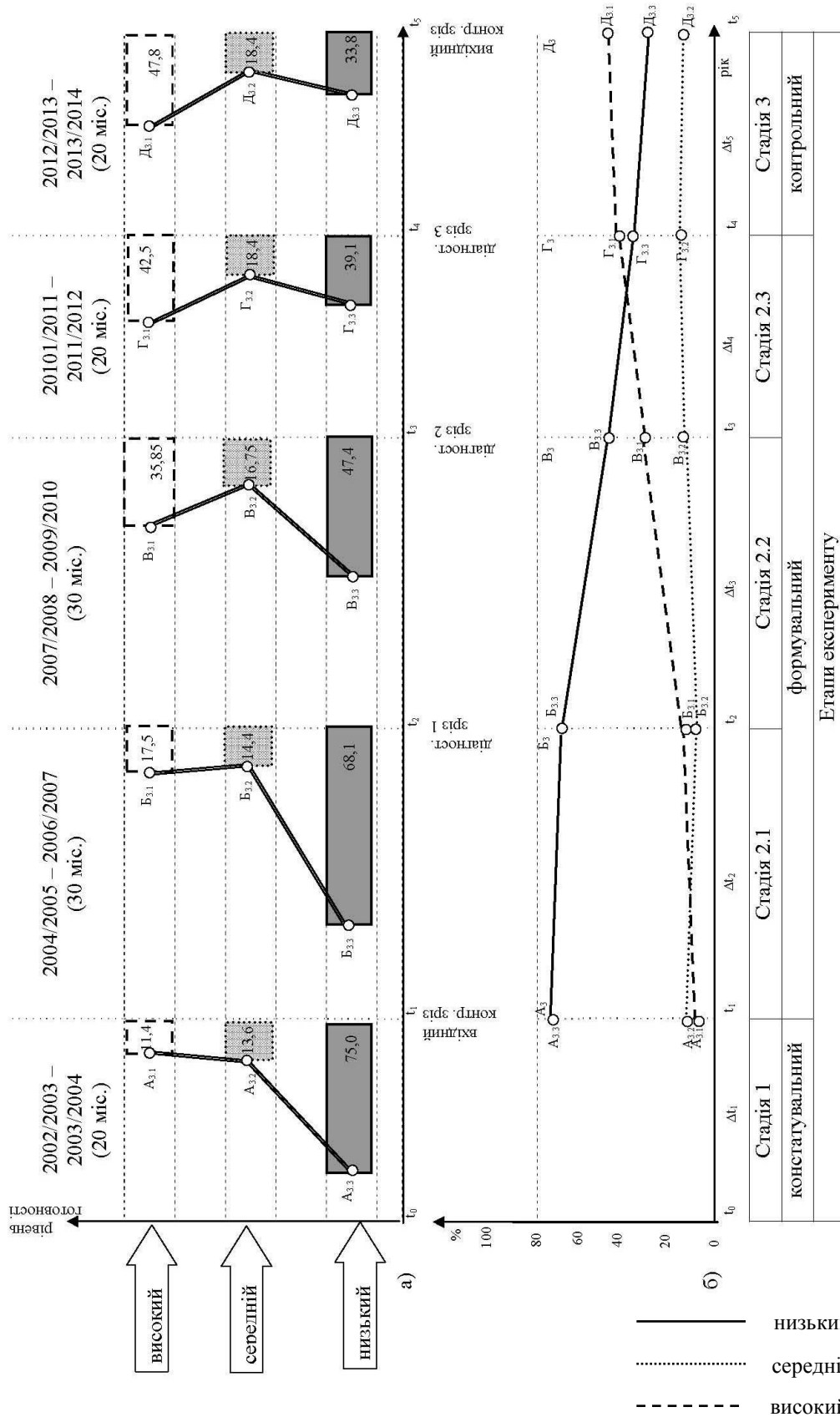

Рисунок Ш.3.1 – Динаміка формування готовності викладачів медичного університету до організації навчального процесу іноземною мовою за когнітивно-лінгвістичним критерієм у вигляді стрічкової діаграми (а) та лінійних графіків (б).

ДОДАТОК Ш

Таблиця Ш.3.1 – Фактори позитивного впливу на процес навчання за показниками *когнітивно-лінгвістичного* критерію

Спосіб оцінювання: тестування та анкетування

№ п/п	Відомості про показники критерію		Фактори позитивного впливу на показник
	Сутність показника	Характер зміни та час прояву	
1	2	3	4
1	<u>Когнітивний компонент критерію</u> Наявність необхідних знань (<i>методологічних, міждисциплінарних, педагогічних, медичних тощо</i>) як теоретичної основи педагогічної діяльності та умінь використовувати їх на практиці засобами іноземної мови (див. Додаток У, табл.У.3, п. 3.4)	Стійка тенденція до прогресу упродовж усього періоду дослідження із підвищенням темпу зростання упродовж стадій 2.2 та 2.3 (<i>формувальний етап</i>)	Відновлення фахових знань в <i>методологічній, міждисциплінарній та педагогічній та медичній</i> сферах, що були набуті раніше, та умінь щодо їх практичного використання засобами іноземної мови
2	<u>Лінгвістичний компонент критерію</u> Наявність здатності до використання іноземної мови як інструменту, що обумовлює готовність слухача вільно орієнтуватись в межах іншомовного інформаційного простору, який стосується сфери спеціалізації слухача (забезпечується вільне використання іноземної мови з метою сприйняття текстової та звукової інформації на <i>монолінгвістичній</i> основі) (див. Додаток У, табл. У.3, пп.3.1, 3.3)		Здатність сприймати звукову та текстову інформацію на монолінгвістичній основі, обмежуючись при цьому розумінням загального змісту почутого або прочитаного, не зважаючи на наявність фрагментів матеріалу, що містять невідомі слова та вирази

Закінчення таблиці Ш.3.1

№ п/п	Відомості про показники критерію		Фактори позитивного впливу на показник
	Сутність показника	Характер зміни та час прояву	
1	2	3	4
3	Наявність здатності кваліфіковано оперувати іншомовною інформацією в межах спеціалізації слухача засобами іноземної мови (має вигляд сукупності умінь адекватно висловлювати думку у писемній формі) (див. Додаток У, табл. У.3, п. 3.7)		<p>Наявність постійного за обсягом, але періодично оновлюваного за змістом, активного лексичного потенціалу, процес накопичення якого підтримується та триває завдяки формуванню прикладної ролі іноземної мови в процедурі пізнання іншомовної інформації загальнокультурної тематики</p> <p>Наявність лексичного ресурсу, що сформований засобами практики постійного пізнання і є усвідомлений за змістом на монолінгвістичній основі</p> <p>Наявність достатньої двомовної бази смислових еквівалентів, створеної в процесі роботи з іншомовною інформацією на правах побічної продукції цього процесу</p>

ДОДАТОК Ш

ПІДРОЗДІЛ Ш.4. ОСОБЛИВОСТІ ДИНАМІКИ ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ ВИКЛАДАЧІВ МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ ІНОЗЕМНОЮ МОВОЮ ЗА ДІЯЛЬНІСНИМ КРИТЕРІЄМ

1. Рис. Ш.4.1а. Стрічкова діаграма динаміки формування готовності викладачів до організації навчального процесу іноземною мовою..... 444
2. Рис. Ш.4.1б. Лінійні графіки динаміки формування готовності викладачів до організації навчального процесу іноземною мовою..... 444
3. Табл. Ш.4.1. Фактори позитивного впливу на процес навчання за показниками критерію..... 445

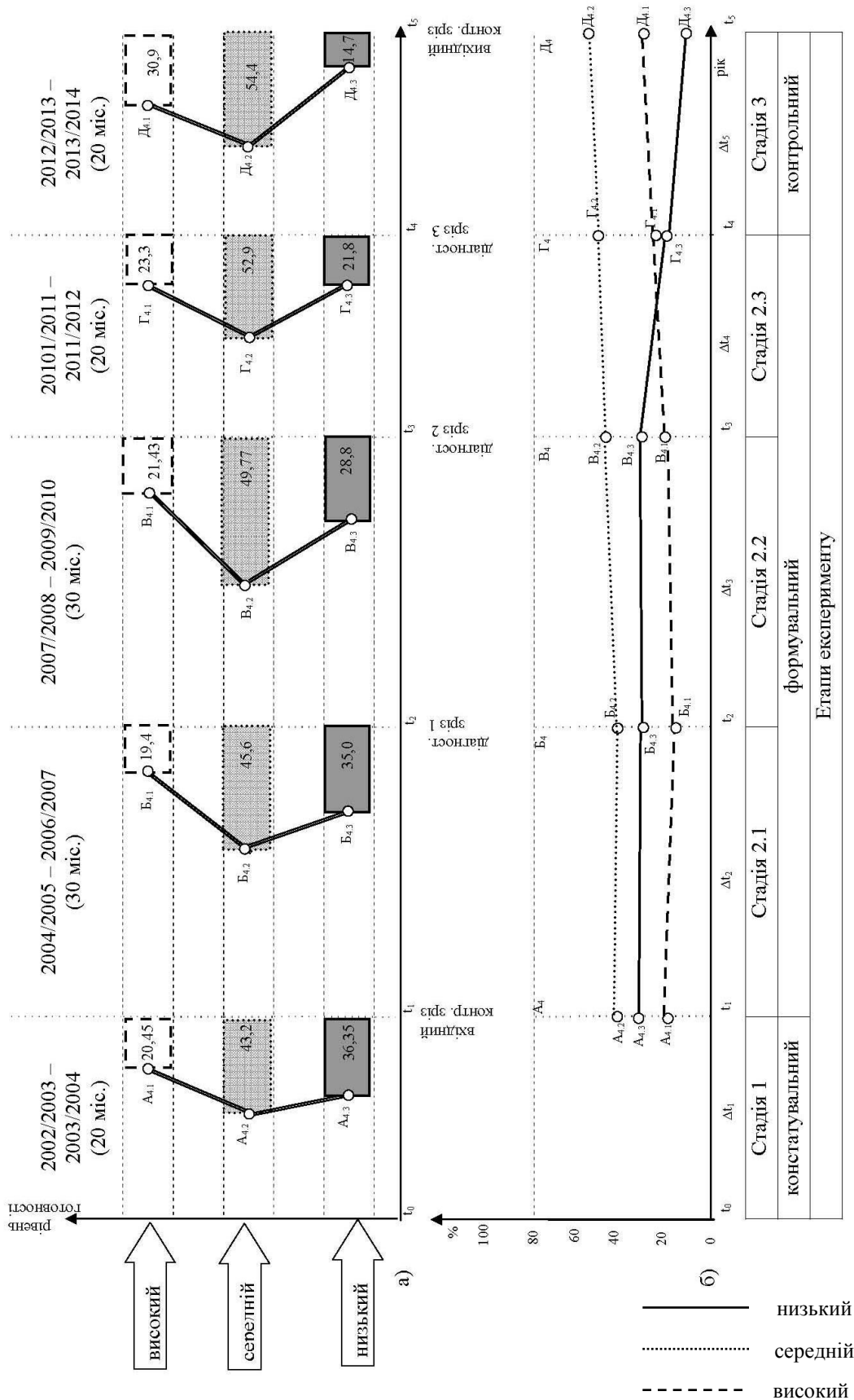

Рисунок Ш.4.1 – Динаміка формування готовності викладачів медичного університету до організації навчального процесу іноземною мовою за діяльнісним критерієм у вигляді стрічкової діаграми (а) та лінійних графіків (б).

ДОДАТОК Ш

Таблиця Ш 4.1 – Фактори позитивного впливу на процес навчання за показниками *діяльнісного* критерію

Способи оцінювання: перевірка на наявність фахової дієздатності шляхом спостереження та подальшого супроводження педагогічної діяльності; тестування

№ п/п	Відомості про показники критерію		Фактори позитивного впливу на показник
	Сутність показника	Характер зміни та час прояву	
1	2	3	4
1	Наявність усвідомленого підходу до визначення засобів відбору іншомовної інформації (див. Додаток У, табл. У.4; п. 4.2)	Неперервний та рівномірний прогрес упродовж усього періоду дослідження	Наявність задоволеності від усвідомлення здатності до пізнання загальнокультурної інформації, а також упевненості, що сформувалася в процесі цієї діяльності, на тлі відповідної комунікативної та когнітивно-лінгвістичної підготовки
			Наявність досвіду організації навчального процесу <i>засобами</i> іноземної мови як такого, що був створений на основі <i>попереднього</i> досвіду, набутого слухачем засобами рідної мови впродовж попередньої педагогічної діяльності
2	Наявність діяльнісного досвіду застосування іншомовної інформації у викладацькій, клінічній та науково-дослідній практиці (див. Додаток У, табл. У.4, пп. 4.3, 4.12)		Навички, що були набуті впродовж неперервного пізнання загальнокультурних цінностей та дискретної роботи з іншомовною інформацією професійного призначення
3	Здатність до використання сучасних інформаційних і комунікативних технологій для розробки освітніх ресурсів засобами іноземної мови (див. Додаток У, табл. У.4, п. 4.5)		Завдяки впливу факторів, що перелічені у пп. 2, 3

Закінчення таблиці Ш 4.1

1	2	3	4
4	Здатність до повноцінної організації навчального процесу іноземною мовою завдяки відновленню викладацьких якостей, набутих раніше засобами рідної мови (див. Додаток У, табл. У.4, пп. 4.9, 4.18)	Стійка тенденція до прогресу упродовж усього періоду дослідження із підвищенням	Поступове та стійке підвищення міри формування комунікативних навичок як інструменту відновлення педагогічних якостей, що
5	Здатність до ефективної організації самостійної роботи студентів за рахунок розуміння її значущої ролі у фаховій підготовці (див. Додаток У, табл. У.4, пп. 4.18, 4.19, 4.20)	темпу зростання впродовж стадії 2.3 (<i>формувальний етап</i>) та стадії 3 (<i>контрольний етап</i>)	були набуті раніше засобами рідної мови

ДОДАТОК Ш

**ПІДРОЗДІЛ Ш.5. ОСОБЛИВОСТІ ДИНАМІКИ ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ ВИКЛАДАЧІВ
МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ ІНОЗЕМНОЮ
МОВОЮ ЗА АФЕКТИВНО-РЕФЛЕКСИВНИМ КРИТЕРІЄМ**

1. Рис. Ш.5.1а. Стрічкова діаграма динаміки формування готовності викладачів до організації навчального процесу іноземною мовою..... 448
2. Ш.5.1б. Лінійні графіки динаміки формування готовності викладачів до організації навчального процесу іноземною мовою..... 448
3. Табл Ш.5.1. Фактори позитивного впливу на процес навчання за показниками критерію..... 449

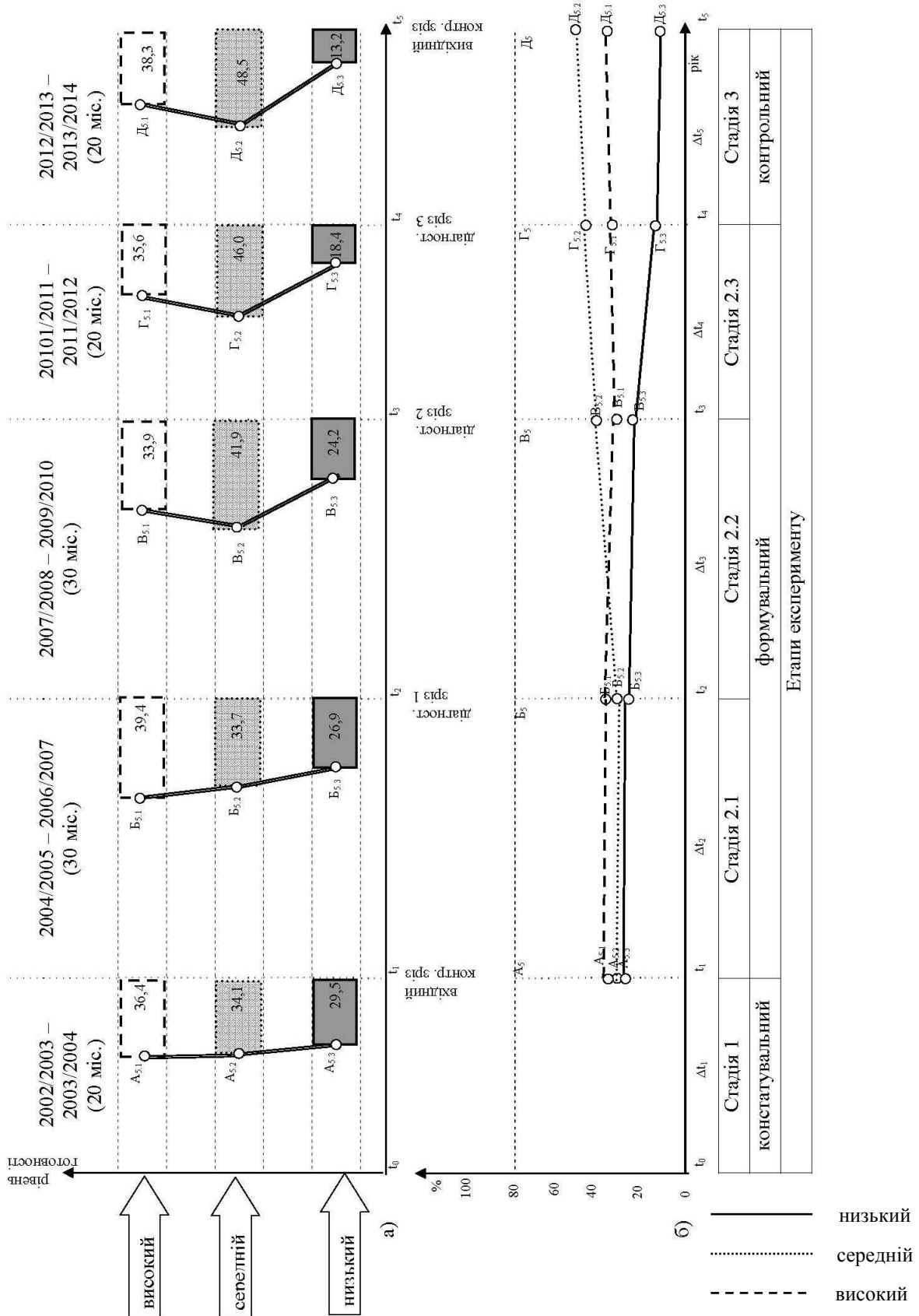

Рисунок Ш.5.1 – Динаміка формування готовності викладачів медичного університету до організації навчального процесу іноземною мовою за *афективно-рефлексивним* критерієм у вигляді стрічкової діаграми (а) та лінійних графіків (б).

ДОДАТОК Ш

Таблиця Ш.5.1 – Фактори позитивного впливу на процес навчання за показниками *афективно-рефлексивного* критерію

Спосіб оцінювання: анкетування

№ п/п	Відомості про показники критерію		Фактори позитивного впливу на показник
	Сутність показника	Характер зміни та час прояву	
1	Здатність до адекватної самооцінки достатності наявних емоційно-вольових якостей (див. Додаток У, табл. У.5, п.5.9)	Неперервний, з малопомітним прогресом упродовж стадії 2.1.	1. Наявність системи взаємооцінювання в університеті результатів організації педагогічного процесу та шляхів і способів їх досягнення ними 2. Валідність та надійність тестів, які використовуються
2	Здатність до коригування навчального процесу на основі переосмислення результатів тестування (див. Додаток У, табл. У.5, п. 5.2)	та із значним підвищенням темпу упродовж стадій 2.2. і 2.3 (формувальний	
3	Здатність до цілеспрямованого встановлення та постійного утримання психологічного зв'язку із студентом за результатами переосмислення ефективності власної комунікативної стратегії та тактики (див. Додаток У, табл. У.5, п 5.7)	етап) та усього <i>контрольного</i> етапу (стадія 3)	
4	Наявність відповідальності за ступінь своєї готовності до самооцінки та якість самокоригування процесу оволодіння іншомовною культурою (див. Додаток У, табл. У.5, п. 5.9)		
			1. Наявність здатності до вільного спілкування засобами іноземної мови. 2. Усвідомлене сприйняття необхідності самовдосконалення
			Сформованість, крім відповідальності, інших вольових якостей особистості (наприклад, сміливість, рішучість, цілеспрямованість тощо)

**ДОДАТОК Щ. ВІДОМОСТІ ПРО КОМПОНЕНТИ І ФУНКЦІЇ *ЗМІСТУ*
ПРОЦЕСУ ІНШОМОВНОЇ ПІДГОТОВКИ ВИКЛАДАЧІВ МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ,
СПОСОБІВ ТА *ОСОБЛИВОСТЕЙ* ЙОГО ОРГАНІЗАЦІЇ, ЩО БУЛИ ДОДАТКОВО ВИЯВЛЕНІ
ТА ВПРОВАДЖЕНІ ВПРОДОВЖ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОЇ ЧАСТИНИ ДОСЛІДЖЕННЯ**

ДОДАТОК Щ

Відомості про компоненти і функції змісту процесу іншомовної підготовки викладачів медичного університету, способів та особливостей його організації, що були додатково виявлені та впроваджені впродовж експериментальної частини дослідження

Додатково до очікувань, які було сформульовано на аналітичному етапі дослідження, встановлено, що

1) **зміст** іншомовної післядипломної освіти: а) містить *знання, уміння, навички і досвід*, що набувалися слухачем впродовж ході навчального процесу; б) безпосередньо залежить від *усвідомлення* слухачем професійних і іншомовних цінностей як цілей ПДО; в) грає роль компонента системи формування іншомовної професійної готовності слухача, який визначає якісні характеристики слухача у вигляді *набутих знань, умінь, навичок* разом із змістовними характеристиками навчальних матеріалів; г) містить аудиторний та позааудиторний *навчальні* складники, а також *самостійну практичну* діяльність в сфері загальнокультурної (неперервна діяльність) і професійної (дискретна діяльність) тематики; д) перебуває під *функціональним і змістовним* впливом навчального та практичного складників навчального процесу, що демонструють у своїй взаємодії вплив *знань* на *уміння* та *навички*, вплив *умінь* та *навичок* на *досвід*, а *досвіду* – на *знання*, чим обумовлюється наявність одноконтурної замкнутої системи їх *саморегулювання*; е) розширює сферу поширення післядипломної освіти на увесь подальший період життя і діяльності того, хто навчається, ґрунтуючись на накопичуваному досвіді професійного *самовдосконалення* із застосуванням *особистісно орієнтованих* технологій й методик; ж) є *визначальним* щодо вибору способів організації навчального процесу; з) містить етап оцінювання досягнутого рівня підготовки слухача як *обов'язковий* компонент розробленої системи.

Розглянуто головні методологічні підходи до досягнення визначеної мети і шляху їх реалізації (*аксіологічний, компетентнісний, синергетичний, особистісно орієнтований, діяльнісний, культурологічний*); обґрунтовано іншомовні *компетенції та компетентності* викладача-предметника, наявність яких повністю забезпечує організацію освітнього процесу іноземною мовою. Запропоновано методи формування цих компетентностей в процесі навчання, пріоритетною метою якого визнана не власне *іноземна мова*, а *інформація*, що викладається її засобами. Іншомовна *компетентність* викладача медичного університету розглядається як предмет *психолого-педагогічних* досліджень проблем формування навичок усного *спілкування і пізнання* іншомовної інформації за фахом;

2) мали бути використані наступні **способи** та **методи** організації освітнього процесу: а) *асоціативно-діяльнісні* способи та прийоми, що забезпечили якісну *диверсифікацію* процесу опанування слухачів іноземною мовою на засаді визначених *завдань та особливостей* змісту

іншомовної підготовки; б) спосіб коригування процесу навчання іноземної мови, що складається з *навчального* та *практичного* компонентів, реалізація яких здійснюється засобами *аудиторної* роботи й *позааудиторної* діяльності на сукупній і комбінованій основах; в) спосіб психолого-педагогічного *супроводу* організаторами навчального процесу (викладачами, методистами та ін.) *позааудиторної* пізнавальної діяльності слухача для створення у нього позитивного емоційного *настрою* з метою якомога раннього наближення моменту початку застосування ним іноземної мови на практиці; г) *діяльнісно-операціональний* та *асоціативний* способи опанування іноземної мови (прямий метод, метод послідовного підвищення міри володіння іноземною мовою, методи психологічної й лінгвістичної підготовки слухачів до іншомовного спілкування на основі асоціативних образів); д) *аудіолінгвальний*, *комунікативний* та *ситуативний* методи, що забезпечують діяльнісну основу освітнього процесу; е) спосіб навчання техніці поводження з тлумачними словниками без застосування рідної мови; ж) метод *комбіновано-комплексного* аудіювання з формуванням активного запасу вербально-«скелетних» формул-зворотів та освоєнням прийому *наслідувального* читання.

3) до *особливостей* процесу іншомовної підготовки викладачів медичного університету, що було сформульовано в *першому* розділі дослідження, впродовж його *другого* етапу було додано: а) необхідність націлювання розробленої *системи* та *технології* на формування у свідомості слухачів нових *мотивів* до засвоєння елементів іншомовної культури *неперекладним* шляхом при з'ясуванні значень нових слів і словосполучень через їх *фізичне* сприйняття або їх усвідомлення за допомогою *ілюстрацій*; б) *індивідуальний* принцип педагогічного супроводу процесу опанування мови має ґрунтуватись на проміжному *оцінюванні* досягнутих результатів та передбачати можливість своєчасного *коригування* навчального процесу передусім в сфері його психологічної атмосфери як засадничого *мотиваційного* чинника впливу на кінцевий результат. Виходячи з викладеного вище, до *особливостей* розробленої освітньої програми було віднесено: а) принцип *монолінгвістичності* процесу *опанування* мови та *пізнання* інформації, що передбачає передусім оволодіння не власне *мовою* як системою знаків, а випереджаюче опанування усної й письмової *мови* як практичних компонентів мови, які припускають можливість обміну інформацією.

Підтверджено, що найважливішим аспектом навчального процесу є *психологічний* чинник, оскільки його наявність дозволяє створити у слухача належний *настрій* та забезпечити *неперервність* процесу застосування мови упродовж усієї його подальшої професійної діяльності. Це дозволило

- у *сфері підбору навчальних матеріалів*: а) відмовитися від навчальних (підручники і методичні посібники) і довідкових (словники, довідники з граматики) матеріалів *вітчизняних* авторів, призначених для викладання мови як навчальної дисципліни, на користь матеріалів,

виданих *англомовними* авторами та розроблених *самостійно* на основі міжнародних підходів та власного досвіду; б) залучити додатково до складу навчальних матеріалів: сучасну *художню, науково-популярну* та *спеціальну* літературу, а також *відео* матеріали англійською мовою з бібліотечного фонду «АРП»; в) розробити *власні* навчально-методичні та словниково-довідкові посібники і застосувати їх у поєднанні з виданнями англомовних авторів; г) здійснити відбір міжнародних стандартів щодо навчально-методичної та клінічної документації, яка пов'язана з майбутнім навчанням медицині іноземних студентів; д) сприяти слухачам в *підборі* навчальної літератури для проведення *лекційних* і *практичних* занять, з попереднім *адаптуванням* її текстової інформації до сприйняття на слух;

• *у сфері організації навчального процесу*: а) сформулювати вимоги до *змістовного* та *логічного* складників навчальної програми післядипломного навчання; б) визначити шляхи формування та самоформування практичної *готовності* викладача медичного університету до професійної діяльності іноземною мовою; в) знайти можливість для змінювання педагогічного орієнтиру з *вивчення* теоретичного складника мови як навчальної дисципліни на опанування мови як *інструменту* спілкування, починаючи з її освоєння в усній формі; г) здійснити *випереджаюче* підвищення кваліфікації викладача іноземної мови з метою набуття ним *навички* застосовувати мови в практичних цілях відповідно до розробленого *алгоритму* підвищення рівня підготовки викладача-філолога з метою його відповідності розробленим фаховим компетентностям; д) обґрунтувати *доцільність* та довести *ефективність* двохетапного формування іншомовної готовності викладачів медичного університету в межах системи післядипломної освіти, що складається з етапу навчання викладачів іноземної мови та етапу супроводу їх педагогічної діяльності засобами цієї мови; е) ідентифікувати чинники, що впливають на якість навчання, з позицій не *процесу викладання*, а *міри опанування* мови слухачами з метою *підвищення* активності слухачів і розвитку у них ініціативи до *самостійного* застосування іноземної мови як засобу *пізнання* іншомовної інформації; ж) навчити слухачів техніці поводження з тлумачними словниками та довідниками по граматики освоєваної мови; з) сформулювати структурні *складники* іншомовної освіти викладача медичного університету, що охоплює періоди навчання на курсах ПДО та подальшої самоосвіти, і розробити *функціональну* схему їх взаємодії; и) довести можливість коригування якості навчання за допомогою розробленої *одноконтурної педагогічної системи управління* якістю навчального процесу з формуванням сигналу, що коригує, засобами зворотного зв'язку; к) обґрунтувати засадничу роль *самостійної* роботи як виду діяльності, що призначена для поповнення знань слухача з метою реалізації його *усвідомлюваної необхідності* та задоволення *неусвідомленої потреби*.